

Briselē, 2021. gada 16. decembrī
(OR. en)

15111/21

Starpiestāžu lieta:
2021/0425 (COD)

ENER 562
ENV 1016
CLIMA 457
IND 389
RECH 570
COMPET 917
ECOFIN 1261
CODEC 1670
IA 211

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2021. gada 15. decembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2021) 803 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz atjaunīgo gāzu un dabasgāzes un ūdeņraža iekšējo tirgu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2021) 803 *final*.

Pielikumā: COM(2021) 803 *final*

Briselē, 15.12.2021.
COM(2021) 803 final

2021/0425 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

**par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz atjaunīgo gāzu un dabasgāzes un ūdeņraža
iekšējo tirgu**

{SEC(2021) 431 final} - {SWD(2021) 455 final} - {SWD(2021) 456 final} -
{SWD(2021) 457 final} - {SWD(2021) 458 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

1.1. Ievads

Eiropas Savienība ir noteikusi vērienīgu mērķi kļūt par pirmo klimatneitrālo teritoriju līdz 2050. gadam. Lai to sasniegtu, dalībvalstis un Eiropas Parlaments Eiropas Klimata akta ietvaros vienojās līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisiju par vismaz 55 %. Lai sasniegtu šos mērķrādītājus un tajā pašā laikā dotu ieguldījumu konkurētspējā, izaugsmē un darbvietās, energosistēmai ir vajadzīgas sistēmiskas izmaiņas: mums ir jāsamazina fosilā kurināmā, arī fosilo gāzu, izmantojums, un jāpalielina atjaunojamo energoresursu izmantojums. Tādējādi mums pašlaik ir jāizplāno vērienīga gāzes nozares pārkārtošanās uz mazoglekļa un atjaunīgajām gāzēm.

Fosilā gāze veido aptuveni 95 % no pašlaik ES patērētajiem gāzveida kurināmajiem. Gāzveida kurināmie veido aptuveni 22 % no pašreizējā kopējā ES enerģijas patēriņa (ieskaitot aptuveni 20 % no ES elektrības ražošanas un 39 % no siltumenerģijas ražošanas). Saskaņā ar attiecīgajiem klimata mērķrādītāja plāna ietekmes novērtējumā izmantotajiem scenārijiem gāzveida kurināmo īpatsvars kopējā ES enerģijas patēriņā 2050. gadā būs aptuveni 20 %. Gāzveida kurināmajiem līdz 2050. gadam būs svarīga loma energoresursu struktūrā, saistībā ar tiem būs nepieciešama gāzes nozares dekarbonizācija, izmantojot uz nākotni orientētu modeli konkurētspējīgiem dekarbonizētiem gāzes tirgiem. Neraugoties uz biogāzes, biometāna, atjaunīgā un mazoglekļa ūdeņraža, kā arī sintētiskā metāna (visas kopā ir atjaunīgās un mazoglekļa gāzes) nelielo ieguldījumu pašreizējā ES energoresursu struktūrā, 2050. gada energoresursu struktūrā tie veidos aptuveni 2/3 no gāzveida kurināmajiem, un fosilā gāze ar oglekļa uztveršanu, uzglabāšanu un izmantošanu — atlikušo daļu. Šī iniciatīva ir arī daļa no paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %”. Tā attiecas uz gāzu, to skaitā ūdeņraža, tirgus modeli. Tā novērsīs pastāvošos regulatīvos šķēršļus un izveidos nosacījumus tā panākšanai izmaksu ziņā lietderīgā veidā. Tā ir svarīga daļa pārejā uz integrētu energosistēmu, kura samazina pārkārtošanās uz klimatneitralitāti izmaksas, jo īpaši patērētājiem, un sniedz jaunas iespējas viņu enerģijas rēķinu samazināšanai un aktīvai dalībai tirgū.

Sagaidāms, ka ūdeņradis tiks izmantots galvenokārt jomās, kur elektrifikācija nav iespējama, to skaitā mūsdienu energoietilpīgajā rūpniecībā (piemēram, pārstrādē, mēslošanas līdzekļu un tērauda ražošanā) un noteiktās lielas noslodzes pārvadājumu nozarēs (jūras transportā, aviācijā, tālsatiksmes lielas noslodzes transportlīdzekļos). Lai izmantotu šā enerģijas nesēja pilnu potenciālu, ir jāizveido specializēta ūdeņraža infrastruktūra konkrētiem galapatēriņa lietojumiem. Atjaunīgo un mazoglekļa gāzu veicināšanas mērķis ir dekarbonizēt šīs nozares, palielināt elektrosistēmas elastību, pateicoties tehnoloģijām, ar kurām elektroenerģija tiek pārveidota citos energoresursos, stiprināt piegādes drošību, samazinot atkarību no dabasgāzes importa, kā arī ļaut uzglabāt (un ražot) elektroenerģiju. Tas ļauj sasaistīt dažādas ekonomikas nozares kopā ar citām uzglabāšanas un elastības formām, kā baterijām un pieprasījuma reakciju. Tāpat tas atbalstīs pašražošanu un izkļaidētās energoapgādes viedu izmantojumu un dos ieguldījumu lielākā patērētāju iespēju vairošanā. Patērētājiem ir arī vajadzīga skaidra un viegli pieejama informācija, lai viņiem palīdzētu mainīt enerģijas patēriņa paradumus un pārkārtoties uz atjaunīgiem un mazoglekļa risinājumiem, līdzīgi tam, kā viņi spēja izdarīt elektroenerģijas tirgū.

Kaut arī mērķis ir līdz ar 2030. gadu maksimāli izmantot atjaunīgo ūdeņradi, īstermiņā un vidējā termiņā savu lomu var spēlēt citas mazoglekļa gāzes, jo īpaši mazoglekļa ūdeņradis,

pirmkārt, lai strauji samazinātu emisijas no pastāvošās ūdeņraža ražošanas un atbalstītu paralēli un turpmāk notiekošo atjaunīgā ūdeņraža izmantošanu. Saskaņā ar ES Ūdeņraža stratēģiju atjaunīgā ūdeņraža ražošanai ES līdz 2024. gadam būtu jāsasniedz 1 miljons tonnu, bet līdz 2030. gadam — līdz 10 miljoniem tonnu. Pēc tam atjaunīgais ūdeņradis būtu jāizvērs plašā mērogā, kā arī ar to būtu jāaizstāj mazoglekļa ūdeņradis.

Efektīva un ilgtspējīga atjaunīgo un mazoglekļa gāzu, kā arī ūdeņraža tirgus attīstīšana prasa pielāgot tirgus struktūru. Tas ir tāpēc, ka pašlaik atjaunīgās un mazoglekļa gāzes saskaras ar regulatīviem šķēršļiem piekļuvei tirgiem un tīkliem, un tā ir nelabvēlīga situācija salīdzinājumā ar dabasgāzi. Turklāt, lai izveidotu dekarbonizētu gāzes tirgu un veicinātu enerģētikas pārkārtošanu, ir vajadzīgas ievērojami lielākas atjaunojamo energoresursu daļas integrētā energosistēmā ar aktīvu patērētāju dalību konkurētspējīgos tirgos. Tam būtu jāļauj patērētājiem gūt labumu no pieejamām cenām, labiem pakalpojuma standartiem un lietderīgu piedāvājumu izvēles, kas atspoguļo tehnoloģiju attīstību.

Dažādu veidu atjaunīgo un mazoglekļa gāzu izvēršana, visticamāk, risināsies paralēli, un ir sagaidāms, ka to attīstība visā ES noritēs atšķirīgā tempā:

- ar ūdeņradi saistītā infrastruktūra pakāpeniski papildinās dabasgāzes tīklu;
- gāzes infrastruktūrā fosilās gāzes pakāpeniski tiks aizstātas ar citiem metāna resursiem.

Turklāt notikumi saistībā ar pieaugošajām enerģijas cenām mums ir atgādinājuši, ka Eiropas energosistēmas noturības nozīme aizvien vairāk pieaug, ES energosistēmai integrējot decentralizētāku atjaunīgo enerģiju un pakāpeniski atsakoties no fosilā kurināmā. Gāzes nozares piegādes drošībai un riska gatavības pasākumiem jābūt piemērotiem pārejai uz tīru enerģiju. Komisijas paziņojumā par augošajām enerģijas cenām (pretdarbības un atbalsta instrumenti)¹ tiek uzsvērta mijiedarbība starp piegādes drošību, glabāšanas jaudu optimālu izmantojumu un enerģijas cenu svārstīgumu.

1.2. Priekšlikuma mērķi

Šīs iniciatīvas mērķis ir veicināt atjaunīgo un mazoglekļa gāzu kļūšanu par daļu no energosistēmas, padarot iespējamu pāreju no dabasgāzes un ļaujot jaunajām gāzēm pildīt to vajadzīgo lomu virzībā uz ES klimatneitralitātes mērķi 2050. gadā.

Šajā kontekstā tā pievēršas šādām jomām:

zems patērētāju iesaistes un aizsardzības līmenis zaļo gāzu mazumtirdzniecības tirgū.

Lai jaunās gāzes pilnībā spēlētu savu lomu enerģētikas pārkārtošanā, mazumtirdzniecības tirgus noteikumiem būtu jāvairo patērētāju iespējas veikt atjaunīgu un mazoglekļa izvēli. Šobrīd tā nenotiek. Turklāt nepastāv vienota ES terminoloģijas un sertifikācijas sistēma mazoglekļa kurināmajam un gāzēm. Papildus tam mazumtirdzniecības gāzes tirgi uzrāda tirgus koncentrāciju un zemu jaunpienācēju un inovācijas līmeni. Tas liedz patērētājiem gūt labumu no konkurences, veicot mazoglekļa izvēli.

Lai patērētāji varētu veikt ilgtspējīgas enerģijas izvēli, viņiem ir vajadzīga pietiekama informācija par viņu enerģijas patēriņu un izcelsmi, kā arī efektīvi rīki, ar kuriem piedalīties tirgū. Turklāt dalībvalstīm būtu jāpieņem nepieciešamie pasākumi, ar ko aizsargāt neaizsargātos un enerģijas ziņā nabadzīgos klientus. Dekarbonizēto gāzes tirgu nevajadzētu attīstīt, viņiem pilnībā nespējot gūt no tā labumu.

Ūdeņraža infrastruktūra un ūdeņraža tirgi. Pašreizējais gāzes enerģijas nesēju tiesiskais regulējums nerisina ūdeņraža kā neatkarīga enerģijas nesēja izvēršanu, izmantojot

¹ COM(2021) 660 final.

specializētus ūdeņraža tīklus. ES līmenī nav noteikumu par tādām investīcijām tīklos, kas balstītas uz tarifiem, vai par specializēto ūdeņraža tīklu īpašumtiesībām un darbību. Turklāt nepastāv saskaņoti noteikumi par (tūra) ūdeņraža kvalitāti. Līdz ar to pastāv šķēršļi izmaksu ziņā lietderīgas pārrobežu ūdeņraža infrastruktūras un konkurētspējīga ūdeņraža tirgus attīstīšanai, kas ir ūdeņraža ražošanas un patērēšanas priekšnoteikums. Šā priekšlikuma mērķis ir novērst šos trūkumus. Tajā ir iekļauts priekšlikums par mazoglekļa ūdeņraža un mazoglekļa kurināmā terminoloģijas un sertifikācijas sistēmu.

Atjaunīgās un mazoglekļa gāzes pastāvošajā gāzes infrastruktūrā un tirgos un enerģētiskā drošība. Pašlaik atjaunīgās un mazoglekļa gāzes veido nelielu ES energoresursu struktūras daļu. Lai izmantotu to potenciālu, būtisks priekšnoteikums ir piekļuve gāzes vairumtirdzniecības tirgum, t. i., virtuālajiem tirdzniecības punktiem. Šo gāzu pārrobežas tirdzniecības izmaksu atcelšana un ražošanas iekārtu savienošanas veicināšana arī uzlabos ekonomisko pamatojumu. Atšķirības gāzes kvalitātes parametros un dabasgāzes sistēmā piemaisītā ūdeņraža apjomā var ietekmēt gāzes infrastruktūras izstrādi, galapatēriņa lietojumus un pārrobežu sistēmu sadarbību, tādējādi radot iekšējā tirgus fragmentācijas risku. Tomēr pašreizējie gāzes kvalitātes noteikumi nav piemēroti turpmākas attīstības risināšanai. Saistībā ar sašķidrināto dabasgāzi (*LNG*) atlikušo šķēršļu novēršana attiecībā uz piekļuvi *LNG* termināļiem varētu pavērt iespējas importēt atjaunīgās un mazoglekļa gāzes no ārvalstīm un tādējādi atbalstīt ES gāzes tirgus dekarbonizāciju. Visbeidzot, noturības saglabāšana un stiprināšana pārkārtošanā pieprasa attiecīgus piegādes drošības pasākumus.

Tīkla plānošana. Kā norādīts Komisijas Energosistēmas integrācijas stratēģijā, priekšnoteikums 2050. gada klimata mērķu sasniegšanai ir visas ES energosistēmas koordinēta plānošana un darbība attiecībā uz vairākiem enerģijas nesējiem, infrastruktūru un patēriņa nozarēm ir. Pašreizējās tīkla plānošanas shēmas un prakses ir nepilnīgas, jo pastāv nesakritības starp ES mēroga tīkla attīstības desmit gadu plānu ("TADGP") un nacionālajiem tīkla attīstības plāniem ("NAP"). Labāka TADGP un NAP sasaiste ļautu veikt transnacionālu informācijas apmaiņu par pārvades sistēmu izmantojumu.

Piegādes drošība un uzglabāšana. Reaģējot uz ievērojamo enerģijas cenu kāpumu visā ES 2021. gada rudenī, Eiropadome aicināja Komisiju nekavējoties apsvērt vidēja termiņa un ilgtermiņa pasākumus, kuri palielinātu ES energosistēmas noturību, to skaitā pasākumus, kuri pilnveidotu piegādes drošību. Lai veicinātu savlaicīgu reakciju uz šo krīzi un iespējamu jaunu krīzi Savienības līmenī, šajā priekšlikumā ir iekļauti konkrēti pasākumi, kas paredzēti, lai uzlabotu sadarbību un noturību, it īpaši lai nodrošinātu lietderīgāku un koordinētāku uzglabāšanas un operatīvās solidaritātes pasākumu izmantošanu. Šie pasākumi ir mērķorientēti, lai savlaicīgi stiprinātu ES energosistēmas noturību pret turpmākiem satricinājumiem. Tie attiecas uz pasākumiem šajā regulā un Regulā (ES) 2017/1938 par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem. Lai nodrošinātu saskaņotu reakciju, piegādes drošības pasākumi ir daļa no šā tiesību akta priekšlikuma, un tie netiek ierosināti kā atsevišķs tiesību akta priekšlikums. Kā norādīts 2021. gada 13. oktobra paziņojumā par enerģijas cenām ar nosaukumu "Augošās enerģijas cenas: pretdarbības un atbalsta instrumenti", piegādes drošības koordinācija pāri robežām ir ļoti būtiska noturībai pret turpmākiem satricinājumiem.

Ierosinātie pasākumi prasa dalībvalstīm skaidri padarīt uzglabāšanu par daļu no to piegādes drošības risku novērtējuma gan nacionālā, gan reģionālā līmenī, iekļaujot riskus, kuri ir saistīti ar trešo valstu struktūru veiktu uzglabāšanas kontroli. Dalībvalstīm būtu jāapsver uzglabāšanas pasākumi, izmantojot reģionālo sadarbību nerisinātu risku gadījumā. Priekšlikumā tiek definēti labvēlīgi priekšnosacījumi ārkārtas gadījumā izmantojamu gāzes stratēģisko krājumu brīvprātīga kopīga iepirkuma izvērsšanai. Tiek ieviesti arī pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot pārredzamību un piekļuvi glabātavām, risināt gāzes kibernetikas riskus un veicināt divpusējus solidaritātes pasākumus starp dalībvalstīm krīzes gadījumā. Komisija

mudina dalībvalstis negaidot turpināt solidaritātes pasākumus, lai pat smagā krīzē mājāsaimniecības saņemtu tām nepieciešamo gāzi.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Ierosinātā iniciatīva ir cieši saistīta ar tiesību aktu priekšlikumiem, kuri ierosināti paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %” kontekstā un tos papildina, lai īstenotu Eiropas zaļo kursu, to skaitā ar:

pārskatīto Atjaunojamo energoresursu direktīvu (“RED II”), kura ir ES galvenais instruments atjaunojamo energoresursu enerģijas veicināšanā. Tās mērķis ir paātrināt atjaunīgās enerģijas, to skaitā atjaunīgo gāzu, daļas palielināšanos energosistēmā. Tās ierosinātais grozījums palielina atjaunojamo energoresursu mērķrādītāju ES energoresursu struktūrā uz 40 % un veicina atjaunīgo degvielu, piemēram, atjaunīgā ūdeņraža, izmantošanu rūpniecībā un transportā ar papildu mērķrādītājiem. Saistībā ar šo iniciatīvu *RED II* atjaunīgais ūdeņradis tiek definēts kā no atjaunojamiem energoresursiem ražota nebioloģiskas izcelsmes degviela un biomasas kurināmais/degviela, kura sasniedz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu par 70 % salīdzinājumā ar fosilo kurināmo / fosilajām degvielām, nosakot konkrētus apakšmērķrādītājus atjaunīgā ūdeņraža patēriņam (50 % no kopējā ūdeņraža patēriņa enerģijas un izejvielu nolūkam rūpniecībā līdz 2030. gadam un 2,6 % no transporta nozarei piegādātās enerģijas).

Energoefektivitātes direktīva (“ED”) un ar to saistītā Ēku energoefektivitātes direktīva (“EED”), ieskaitot priekšlikumus to grozījumiem, mijiedarbojas ar šo iniciatīvu, jo tās attiecas uz gāzes pieprasījuma līmeni un struktūru. Energoefektivitātes pasākumi var atvieglot enerģētisko nabadzību un samazināt patērētāju ievainojamību. Tā kā pašlaik Eiropas siltumapgādē, aukstumapgādē un koģenerācijas stacijās dominē gāzveida kurināmie, to efektīva izmantošana ir energoefektivitātes pasākumu pamatā. Gāzes direktīva un Gāzes regula atbilst pirmajam energoefektivitātes principam: atvērts un konkurētspējīgs ES tirgus ar cenām, kuras atspoguļo enerģijas nesēju ražošanas izmaksas, oglekļa izmaksas, kā arī ārējās izmaksas un ieguvumus, efektīvi sniegtu tīru un drošu ūdeņradi galalietotājiem, kuri to visvairāk novērtē.

TEN-E regulas, kuru Komisija ierosināja 2020. gada decembrī, mērķis ir labāk atbalstīt Eiropas pārrobežu enerģijas infrastruktūras modernizāciju Eiropas zaļajam kursam. Ar to tiek ieviesta ūdeņraža infrastruktūra kā jauna infrastruktūras kategorija Eiropas tīkla attīstībai. Šī iniciatīva papildina ierosināto *TEN-E* regulu, jo tā koncentrējas uz nacionālo plānu saskaņošanu ar Eiropas mēroga tīkla attīstības desmit gadu plānu.

Kā paziņots ES metāna emisiju samazināšanas stratēģijā, Komisija ierosinās **tiesību aktus ar mērķi samazināt metāna emisijas enerģētikā.** Šī iniciatīva centīsies uzlabot informāciju par visām ar enerģiju saistītajām metāna emisijām. Šī iniciatīva ir papildinoša, jo tās mērķis ir veicināt atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ienākšanu, nodrošinot pāreju no dabasgāzes.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Emisijas kvotu tirdzniecības shēma (“ETS”) palielina fosilā kurināmā un fosilo degvielu izmantošanas cenu attiecībā pret atjaunīgajām un mazoglekļa gāzēm un tādējādi veicina pieprasījumu pēc šādām gāzēm un investīcijām saistītajā ražošanas tehnoloģijā. Komisija ir ierosinājusi stiprināšanu, arī pastiprinājumus un paplašinājumus, aviācijas nozarei, jūras transportam un autotransportam, kā arī ēkām. Šajā shēmā ir iekļautas visas ūdeņraža ražošanas iekārtas, kā arī elektrolīzeri ar ražošanas jaudu, kas pārsniedz 25 tonnas dienā. Inovāciju fonds, kas tika izveidots ar ES emisiju kvotu tirdzniecības shēmas (ES ETS) direktīvu laikposmam no 2021. līdz 2030. gadam, ir viens no finansēšanas instrumentiem, kas atbalsta pārkārtošanos uz klimatneitrālu Eiropu līdz 2050. gadam. Inovāciju fonds, kas tika

izveidots ar ES ETS direktīvu laikposmam no 2021. līdz 2030. gadam, ir viens no finansēšanas instrumentiem, kas atbalsta pārkārtošanos uz klimatneitrālu Eiropu līdz 2050. gadam.

Enerģijas nodokļu direktīvas pārskatīšanas mērķis ir saskaņot enerģijas produktu nodokļus ar ES enerģētikas un klimata politiku, veicināt tīras tehnoloģijas, kā arī atcelt novecojušus atbrīvojumus un samazinātas likmes, kuras pašlaik veicina fosilo degvielu izmantošanu. Saskaņā ar pārskatīto direktīvu produkti, uz kuriem attiecas direktīva, ir sagrupēti un sarindoti saskaņā ar to vidisko sniegumu. Saskaņā ar to pārskatīšana nosaka preferenciālo minimālo nodokļu līmeni 0,15 EUR / GJ apmērā (salīdzinājumā ar 10,75 EUR / GJ fosilajām degvielām) atjaunīgajām un mazoglekļa ūdeņraža degvielām, kuras tiek izmantotas kā motordegvielas. Atjaunīgajām un mazoglekļa ūdeņraža degvielām, kuras tiek izmantotas kā kurināmais, tā nosaka preferenciālo minimālo nodokļu līmeni 0,15 EUR / GJ (salīdzinājumā ar 0,6 EUR / GJ dabasgāzei).

Pārskatītās Alternatīvo degvielu infrastruktūras regulas (“ADIR”), ar kuru tiks atcelta Direktīva 2014/94/ES par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu (ADID), kā Komisija ierosināja 2021. gada jūlijā, mērķis ir novērst pieaugošās emisijas autotransportā, lai atbalstītu pārkārtošanos uz gandrīz bezemisiju automobiļu parku līdz 2050. gadam. Regula prasa dalībvalstīm paplašināt savu uzlādes un uzpildes infrastruktūras tīklu saskaņā ar bezemisiju automašīnu pārdošanu, kā arī uzstādīt uzlādes un uzpildes punktus regulāros intervālos uz lielajiem autoceļiem. Alternatīvo degvielu infrastruktūras regulas pārskatītā versija paredzēs, ka līdz 2030. gadam jāizveido viena uzpildes stacija (vismaz 2 t dienā, 700 bāri) pēc katriem 150 km *TEN-T* pamattīklā un katrā pilsētas mezglā; rezultātā tiktu izveidoti aptuveni 700 ūdeņraža uzpildes punkti transporta mezglos un 88 ūdeņraža uzpildes punkti pilsētas mezglos.

Regulas, ar kuru tiek noteikti CO₂ emisiju standarti automašīnām un furgoniem, grozījuma mērķis ir līdz ar 2025. gadu nodrošināt skaidru virzību uz bezemisiju transportu. Regulā ir īpaši definēti bezemisiju transportlīdzekļi kā akumulatoru baterijas elektrotransportlīdzekļi, degvielas elementa un citi ar ūdeņradi darbināmi transportlīdzekļi, un tajā ir noteikts mērķrādītājs līdz 2030. gadam sasniegt jauno transportlīdzekļu autoparku nulles vidējo emisiju līmeni.

Priekšlikuma “FuelEU Maritime” mērķis ir starptautiskā jūras transporta energoresursu struktūrā palielināt ilgtspējīgu mazoglekļa un bezoglekļa alternatīvo degvielu daļu, ieskaitot: šķidro biodegvielu, e-šķidrumu, dekarbonizēto gāzu (to skaitā sašķidrinātā biometāna un e-gāzes), dekarbonizētā ūdeņraža un no dekarbonizēta ūdeņraža atvasināto degvielu (to skaitā metāna un amonjaka) daļu. Uzsvaram uz degvielām un jaudas tehnoloģijām būtu jānodrošina ievērojami un ātri emisiju samazinājumi, pilnībā izmantojot pastāvošās tehnoloģijas un infrastruktūru kopā ar stimuliem, kurus sniedz citi ierosināmie pasākumi. Tas arī veicinās dekarbonizācijas ceļu noteikšanu visam jūras klasterim.

Priekšlikums “REFuel EU Aviation”, kura mērķis ir attīstīt ilgtspējīgu aviācijas degvielu potenciālu, lai samazinātu aviācijas SEG pēdu, vēl nav pilnībā izmantots. Lai ievērojami samazinātu aviācijas nozares radītās emisijas, būs jāsamazina tās pašreizējā atkarība no fosilās aviodegvielas un turpmākajos gados aizvien vairāk jāizmanto ilgtspējīgās aviācijas degvielas (IAD). Priekšlikumā ir noteikta minimālā 0,7 % “sintētisko aviācijas degvielu” daļa aviācijas degvielās, kuras tiek piegādātas gaisa kuģu operatoriem, kur “sintētiskās aviācijas degvielas” ir nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas, kā definēts Atjaunojamo energoresursu direktīvā.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Šīs iniciatīvas mērķus nevar sasniegt valsts līmenī. Šīs iniciatīvas plānoto pasākumu mērķis ir sasniegt četrus mērķus, kuri ir noteikti Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 194. pantā, tajā pašā laikā veicinot ES ekonomikas dekarbonizāciju. Plānotie pasākumi ir jāpieņem, pamatojoties uz LESD 194. panta 2. punktu kopā ar LESD 114. panta 1. punktu. Enerģētikas jomā ES ir dalīta kompetence saskaņā ar LESD 4. panta 2. punkta i) apakšpunktu.

Šī iniciatīva pamatojas arī uz visaptverošu tiesību aktu kopumu, kuri ir pieņemti un atjaunināti pēdējo divu desmitgažu laikā. Izvirzot mērķi izveidot iekšējo enerģijas tirgu, ES laikposmā no 1996. gada līdz 2019. gadam ir pieņēmusi četras secīgas tiesību aktu paketes ar galveno mērķi integrēt tirgus un liberalizēt valstu elektroenerģijas un gāzes tirgus. Šie noteikumi attiecas uz plašu aspektu klāstu, sākot no piekļuves tirgum un beidzot ar pārredzamību, patērētāju tiesībām, gāzes tirgu likviditātes pieaugumu, kā arī regulatīvo iestāžu neatkarību.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Pašlaik ES līmenī nav noteikumu, kas regulētu specializētus ūdeņraža tīklus vai tirgus, kā arī mazoglekļa ūdeņradi un mazoglekļa kurināmo/degvielas. Ņemot vērā pašreizējos centienus ES un valstu līmenī veicināt atjaunīgā ūdeņraža kā fosilo degvielu aizstājēja izmantošanu, dalībvalstis tiktu stimulētas valsts līmenī pieņemt noteikumus par ūdeņraža specializētās infrastruktūras transportēšanu. Tas visā ES rada fragmentētas regulatīvās kopainas risku, kas var sarežģīt nacionālo ūdeņraža tīklu un tirgu integrāciju, tādējādi liedzot vai kavējot pārrobežu tirdzniecību ar ūdeņradi.

Ūdeņraža infrastruktūras noteikumu saskaņošana vēlākā posmā (t. i., pēc tam, kad ir pieņemti valsts tiesību akti) radītu lielāku administratīvo slogu dalībvalstīm un lielākas regulatīvās izmaksas un nenoteiktību uzņēmumiem, jo īpaši attiecībā uz ilgtermiņa investīcijām ūdeņraža ražošanā un transporta infrastruktūrā.

Tiesiskā regulējuma izveide ES līmenī specializētiem ūdeņraža tīkliem un tirgiem veicinātu nacionālo ūdeņraža tirgu un tīklu integrāciju un starpsavienošānu. ES līmeņa noteikumi par šādu specializētu ūdeņraža tīklu plānošanu, finansēšanu un darbību radītu ilgtermiņa prognozējamību iespējamajiem investoriem šāda veida ilgtermiņa infrastruktūrā, jo īpaši pārrobežu starpsavienojumos (uz kuriem citādi varētu atteikties dažādi un potenciāli atšķirīgi valsts tiesību akti).

Attiecībā uz biometānu bez iniciatīvas ES līmenī, visticamāk, līdz 2030. gadam joprojām pastāvētu regulatīvā sadrumstalotība saistībā ar piekļuvi vairumtirdzniecības tirgiem, savienojuma pienākumiem un pārvades sistēmas operatora (PSO)–sadales sistēmas operatora (SSO) koordinācijas pasākumiem. Tāpat bez zināmas saskaņotības ES līmenī atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ražotāji visā ES saskarsies ar ļoti atšķirīgām savienojuma un iesmidzināšanas izmaksām, kas radīs nevienlīdzīgus konkurences apstākļus.

Bez jauniem tiesību aktiem ES līmenī dalībvalstis turpinātu piemērot atšķirīgus gāzes kvalitātes standartus un noteikumus par ūdeņraža piemaisīšanas līmeņiem, riskējot ar pārrobežu plūsmu ierobežojumiem un tirgus segmentāciju. Gāzes standartus turpinātu noteikt galvenokārt ar dabasgāzes kvalitātes parametriem, ierobežojot atjaunīgo gāzu integrāciju tīklā.

Visi šie aspekti, visticamāk, samazinās pārrobežu tirdzniecību ar atjaunīgajām un mazoglekļa gāzēm; to varētu kompensēt ar lielāku dabasgāzes importu. *LNG* termināļu izmantojums un imports varētu arī turpmāk aprobežoties ar dabasgāzi, kaut arī gadījumā, ja no avotiem ārpus ES būtu pieejams konkurētspējīgs biometāns vai sintētiskais metāns, nebūtu nepieciešams pielāgot *LNG* termināļus.

Tiks pieprasīts attīstīt nacionālā tīkla plānošanu tikai tajās dalībvalstīs, kurās darbojas sertificēti neatkarīgie pārvades operatori (NPO) un neatkarīgie sistēmu operatori (NSO). Lai gan vairumam dalībvalstu ir vienots gāzes nacionālais attīstības plāns, kura ietvaros gāzes operatori sadarbojas, starpnozaru sadarbība joprojām ir ierobežota.

ES koordinēta gatavība ārkārtas situācijām pašreizējā gāzes nozarē ir izrādījusies efektīvāka nekā rīcība tikai valsts līmenī.

- **Proporcionalitāte**

Iniciatīva atbilst proporcionalitātes principam. Tā atbilst Līguma par Eiropas Savienības darbību 194. panta darbības jomai. Politiskā iejaukšanās ir proporcionāla definēto problēmu dimensijai un raksturam, kā arī noteikto mērķu sasniegšanai.

Priekšlikums nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu vispārējo mērķi veicināt gāzveida kurināmo dekarbonizāciju konkurētspējīgā veidā par vismazākajām izmaksām, vienlaikus nodrošinot enerģētisko drošību un enerģijas tirgu centrā izvirzot patērētājus. Izvēlētais risinājumu kopums tiek uzskatīts par proporcionālu un pēc iespējas balstās uz pastāvošajām pieejām. Līdzsvars starp pienākumiem un dalībvalstu un privāto struktūru atšķirīgajām spējām rīkoties tiek uzskatīts par pieņemamu, ņemot vērā obligāto pienākumu līdz 2050. gadam sasniegt klimatneitralitāti.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Pamatojoties uz gāzes tirgus pašreizējā tiesiskā regulējuma vispārēju izvērtējumu, izvēlētie instrumenti ir direktīva, kas paredzēta Direktīvas 2009/73/EK pārstrādāšanai, un regula, kura paredzēta Regulas (EK) Nr. 715/2009 pārstrādāšanai. Izvēle veikt šo spēkā esošo tiesību aktu pārstrādāšanu uzlabos juridisko skaidrību. Tāda akta izmantošana, ar kuru izdara grozījumus, var būt nepietiekama, lai aptvertu plašu jaunu noteikumu kopumu. Tādējādi saistībā ar instrumentu izvēli ir jāpārskata noteikumi, kas jau pieņemti un īstenoti kā dabisks spēkā esošo tiesību aktu attīstības rezultāts, ņemot vērā šīs izmaiņas. Citi akti būs jāgroza ar Gāzes regulu, piemēram, šādi akti: Regula par gāzes piegādes drošību (ES) 2017/1938, ACER regula (ES) 2019/942 un REMIT regula (ES) Nr. 1227/2011.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Trešās enerģētikas paketes stāšanās spēkā ir devusi pozitīvu ieguldījumu iekšējo enerģijas tirgu konkurencē un sniegunā. Tomēr pašreizējais gāzes tiesiskais regulējums koncentrējas uz fosilo dabasgāzi un pilnībā neparedz metāna gāzu (to skaitā dabasgāzes un biometāna) alternatīvu parādīšanos, piemēram, ūdeņradi.

Ir vajadzīga pašreizējā gāzes tirgus tiesiskā regulējuma pārskatīšana, un par to jau ir paziņots Eiropas Komisijas paziņojumā par ūdeņraža stratēģiju klimatneitrālai Eiropai. Ņemot vērā ES dalībvalstu atšķirīgo potenciālu atjaunīgā un mazoglekļa ūdeņraža ražošanā, piemērots tirgus satvars varētu veicināt ūdeņraža kā enerģijas nesēja un enerģijas sistēmas integrācijas nodrošinātāja lomu.

Uz šāda pamata ietekmes novērtējuma I problēmu jomā ir noteikti četri galvenie cēloņi: i) dekarbonizācijas rezultātā parādīsies Eiropas ūdeņraža vērtības ķēde, kura būs atkarīga no pārrobežu ūdeņraža tirgus; ii) investīciju trūkums ūdeņraža infrastruktūrā traucē tirgus attīstībai; iii) ūdeņraža infrastruktūra, visticamāk, veidos dabīgu monopolu, kas novedīs pie nekonkurētspējīgām tirgus struktūrām; iv) atšķirīgi ūdeņraža kvalitātes noteikumi var traucēt pārrobežu plūsmām un radīt papildu izmaksas.

Spēkā esošie gāzes noteikumi, kuri koncentrējas uz fosilo dabasgāzi, kas galvenokārt importēta no valstīm ārpus ES, nav vērsti uz decentralizētās atjaunīgu un mazoglekļa gāzu ražošanas ES specifiskajām īpašībām. Turklāt pieaugošie biometāna, ūdeņraža, kā arī *LNG* apjomi ietekmē gāzes kvalitāti un līdz ar to gāzes infrastruktūras un galalietotāju ierīču uzbūvi. Ietekmes novērtējumā īpaši tiek atzīti pieci galvenie cēloņi saistībā ar šo problēmu jomu: i) ierobežota vietējo sadales tīkliem pieslēgto biometāna ražotāju piekļuve tirgiem un tīkliem, atšķirīgi noteikumi par pienākumu pieslēgties, tīkla savienojumu izmaksas atjaunīgajām un mazoglekļa gāzēm, kā arī ieejas–izejas tarifi ES iekšienē traucē izveidot pilnībā integrētu, likvīdu un sadarbībspējīgu ES iekšējo gāzes tirgu; ii) atšķirības gāzes kvalitātē un ūdeņraža piemaisīšanas līmeņos var negatīvi ietekmēt pārrobežu plūsmas un galalietotājus, savukārt pašreizējie noteikumi par gāzes kvalitāti nav piemēroti turpmākās attīstības risināšanai; iii) *LNG* termināļi ir aprīkoti galvenokārt dabasgāzes saņemšanai, ir ierobežota jaunu gāzu piekļuve *LNG* termināļiem; iv) ilgtermiņa piegādes līgumi neuzlabotai dabasgāzei var nostiprināt dabasgāzi un traucēt atjaunīgo gāzu piegādi virzībā uz 2050. gadu; v) pašreizējie enerģētiskās drošības pasākumi risina tikai riskus, kuri ir saistīti ar dabasgāzes piegādi, nevis atjaunīgo un mazoglekļa gāzu piegādi.

Attiecībā uz tīklu plānošanu sadarbībai starp PSO un regulatoriem ir jāattīstās tālāk. Aizvien pieaugošā variabla atjaunojamo energoresursu daļa pieprasa, lai visa enerģijas sistēma būtu labāk integrēta un infrastruktūra kļūtu vairāk starpsavienota, balstoties uz holistiskāku un iekļaujošāku pieeju. Ietekmes novērtējumā ir ieskicēti trīs galvenie cēloņi šajā problēmu jomā: i) tīkla plānošana dalībvalstu un PSO starpā atšķiras, elektrībai un gāzei ir atsevišķa plānošana; ii) nav pārredzamības saistībā ar pastāvošās infrastruktūras pārprofilēšanas vai dezekspluatācijas potenciālu; iii) SSO nav skaidri iekļauti PSO plānošanā. Turklāt saskaņotāka sistēmas attīstības stratēģija vēl vairāk palielinātu savstarpējās saiknes starp elektrības un gāzes sistēmām, ieskaitot ūdeņradi.

Izvērtējumā tika parādīts, ka konkurencei ir jāuzlabojas, lai nodrošinātu, ka visi ieguvumi no tirgus integrācijas tiek sniegti ES patērētājiem. Turklāt patērētājiem joprojām tiek liegti nepieciešamie rīki aktīvai iesaistei tirgū. Analizētajos tiesību aktos patērētāju aizsardzības noteikumi ir tikai daļēji piemēroti mērķim. Jo sevišķi neaizsargāto patērētāju aizsardzība dalībvalstu starpā joprojām ir nevienmērīga, un enerģētiskā nabadzība ES joprojām ir ievērojama. Saskaņā ar to IV problēmu jomā tika noteikti trīs problēmu cēloņi: i) neizmantots konkurences potenciāls mazumtirdzniecības tirgos; ii) nepietiekama patērētāju iespēju vairošana attiecībā uz piegādātāja maiņu, cenu salīdzināšanas rīkiem, rēķinu informāciju, energokopienām un piekļuvei datiem; kā arī iii) nepietiekama patērētāju aizsardzība, jo sevišķi tādu, kas ir neaizsargāti un enerģētiski nabadzīgi.

• **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Saskaņā ar Labāka regulējuma pamatnostādņēm Komisija noturēja visaptverošu un iekļaujošu apspriešanos ar ieinteresētajām personām, pamatojoties uz apspriešanās stratēģiju, kas ietvēra dažādas metodes un rīkus. Šīs stratēģijas mērķis bija nodrošināt, ka visi nozīmīgie pierādījumi tiek ņemti vērā, to skaitā dati par izmaksām, ietekme uz sabiedrību un ieguvumi no iniciatīvas. Tika izmantoti vairāki apspriešanās rīki: apspriešanās par sākotnējo ietekmes novērtējumu (ceļvedi), sabiedriskā apspriešana tiešsaistē, balstoties uz anketu, Komisijas prezentācija un ieinteresēto personu, to skaitā Regulatīvā gāzes foruma, reakcija, diskusijas ar dalībvalstīm, ar Eiropas Parlamenta deputātiem un ar valsts regulatīvajām iestādēm, kā arī diskusijas ar ieinteresētajām personām lielā ieinteresēto personu darbseminārā.

Komisija atvērtajā sabiedriskajā apspriešanā saņēma 263 atbildes. Kopumā respondenti apstiprināja, ka viņi saredz vajadzību pārskatīt Gāzes direktīvu un Gāzes regulu, lai palīdzētu sasniegt dekarbonizācijas mērķus. Turklāt vairāk nekā 60 % respondentu sagaida, ka

tehnoloģiskajām un regulatīvajām izmaiņām, kuras nepieciešamas gāzes tirgus dekarbonizācijai, ir potenciāls līdz 2030. gadam radīt jaunas darbvietas.

Attiecībā uz ūdeņraža infrastruktūras un tirgu attīstību lielākā daļa respondentu atbalsta regulējuma ieviešanu agrīnā posmā ar mērķi veicināt labi funkcionējošu un konkurētspējīgu ūdeņraža tirgu un infrastruktūru. Respondenti aizstāvēja tādu ES tiesisko regulējumu, kurā ir definēti galvenie regulatīvie principi un izmantota pakāpeniska pieeja. Plašs vairākums atbalsta, piemēram, trešo personu piekļuvi, noteikumus par piekļuvi ūdeņraža cauruļvadiem, importa termināliem un uzglabāšanai, kā arī aizstāv tīkla darbību nodalīšanu. Vairums respondentu uzskatīja, ka ūdeņraža infrastruktūras attīstīšanā ir svarīgi agri nodefinēt privāto personu lomu. Plašs respondentu vairākums arī uzskata, ka pastāvošajiem un nākotnes privātajiem tīkliem var (uz laiku) piemērot atkāpi no konkrētām regulatīvajām prasībām, bet ir jānodrošina konverģence attiecībā uz vienotu tiesisko regulējumu. Plašs respondentu vairākums uzskata, ka jaunās ūdeņraža infrastruktūras tiesībām un atļauju prasībām vajadzētu būt līdzīgām tām, kas pašlaik tiek piemērotas metāna gāzes cauruļvadiem.

Saistībā ar atjaunīgo un mazoglekļa gāzu piekļuves veicināšanu pastāvošajam gāzes tirgum un infrastruktūrai ieinteresētās personas piekrīt, ka pašreizējais tiesiskais regulējums jāpārskata, lai palīdzētu sasniegt dekarbonizācijas mērķus. Vairums ieinteresēto personu uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt pilnu piekļuvi tirgum, kā arī veicināt atjaunīgo un mazoglekļa (AER un MO) gāzu iesmidzināšanu gāzes tīklā. Daudzi respondenti aizstāv tīklu operatoru pienākumu savienot AER un MO gāzu ražotājus un ieviest iesmidzināšanas maksas samazinājumu. Vairums respondentu arī atbalsta *LNG* termināļu pārredzamības satvara uzlabošanu. Ir arī spēcīgs atbalsts gāzes kvalitātes standartu saskaņotai piemērošanai visā ES ar mērķi stiprināt pārrobežu koordināciju un palielināt pārredzamību. Respondentu domas par ūdeņraža piemaisīšanu dalās, bet vairums piekrīt, ka tā var būt izmaksu ziņā efektīvs un ātrs pirmais solis energosistēmas dekarbonizācijas virzienā, neraugoties uz lielajām tehniskajām izmaksām. ES iekšējo pārrobežu tarifu atcelšanu atbalsta maz ieinteresēto personu. Vairums respondentu uzskata, ka gāzei raksturīgie drošības problēmjaudājumi un kibernetiskās pasākumi ir svarīgi.

Saistībā ar tīkla plānošanas integrāciju vairums ieinteresēto personu atbalsta Tīkla attīstības plāna (TAP) termiņu saskaņošanu ar TADGP un vienotu gāzes plānu neatkarīgi no izvēlēta nodalīšanas modeļa. Vairums respondentu paida vēl stiprāku atbalstu vienotam elektrības un gāzes scenārijam. Ievērojams skaits ieinteresēto personu lūdz iekļaut ūdeņraža projektus TAP. Vairums ieinteresēto personu atbalsta SSO informācijas sniegšanas un dalīšanās lomu, un vairāki respondenti arī atbalsta, ka SSO sniedz savu plānu, arī par sistēmas optimizāciju dažādās nozarēs. Respondenti arī deva priekšroku kopīgam gāzes un elektrības plānam, nevis kopīgiem scenārijiem ar atsevišķiem plāniem. Vairākas ieinteresētās personas norādīja, ka vēlamo risinājums būtu kopīgs metāna un ūdeņraža plāns ar atsevišķu elektrības plānu.

Saistībā ar patērētāju iesaisti un aizsardzību zaļajā gāzes mazumtirdzniecības tirgū vairums ieinteresēto personu aicināja uz lielāku vērienīgumu noteikumos, kas saistīti ar iedzīvotājiem/patērētājiem, atspoguļojot tos, kas pastāv elektroenerģijas tirgū. Tāpat noteikumiem par enerģētisko nabadzību būtu jāpalīdz nodrošināt, ka patērētāji nemaksā cenu par pārslēgšanos uz tīrās gāzes iespējām. Privātā sektora pārstāvji atbalsta plānus pakāpeniski atteikties no regulētajām cenām, savukārt dažas patērētāju organizācijas izvēlētos tās paturēt, lai aizsargātu enerģētiski nabadzīgos un neaizsargātos patērētājus. Gandrīz puse no respondentiem vēlas, lai noteikumi par piedāvājumu salīdzināmību un piekļuvi datiem, pārredzamību, viedajām uzskaitēm un piegādātāja maiņu tiktu stiprināti. Neviens respondents neatbalstīja neregulatīvu pieeju.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Ierosinātajā iniciatīvā un ietekmes novērtējumā, kas ir tās pamatā, tiek izmantoti pierādījumi no ieinteresēto personu komentāriem plašajās apspriedēs, kas tika noturētas par šo tēmu, kā arī no literatūras pārskata un modelēšanas. Literatūras pārskatā bija iekļauti tematisku pētījumu, kuri tika veikti ietekmes novērtējumam vai kuri deva ieguldījumu tā aptvērumā, sērijas rezultāti par galvenajiem elementiem, kā ūdeņraža un dekarbonizētās gāzes infrastruktūras, tirgus un ražošanas lomu, kā arī novērtējumi, kuri tika veikti saistībā ar citām nozīmīgām Komisijas iniciatīvām. Analīzē tika ņemti vērā arī secinājumi, kuri tika pieņemti vairāku ieinteresēto personu forumos, no kuriem vissvarīgākie bija forums par gāzes regulējumu (Madrides forums), kā arī forums par elektrības regulējumu (Florences forums). Tāpat vērā tika ņemtas arī diskusijas ar dalībvalstīm, Eiropas Parlamenta deputātiem, valsts regulatīvajām iestādēm, ACER un diskusijas ar citām ieinteresētajām personām.

- **Ietekmes novērtējums**

Ievērojot Labāka regulējuma pamatnostādnes, Komisija veicu vairāku politikas risinājumu ietekmes novērtējumu. Šo darbu papildināja apspriede ar starpdienestu vadības grupu Komisijā.

Ietekmes novērtējums tika iesniegts Regulējuma kontroles padomei (RKP) un ar to apspriests. Regulējuma kontroles padome sniedza “pozitīvu atzinumu ar atrunu”. Atrunas jo īpaši tika risinātas: i) integrējot izvērtējuma secinājumus problēmas aprakstā, ii) nosakot iniciatīvas lomu kā daļu no paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %” veicinošā satvara, iii) precizējot politikas risinājumu ietekmes pamatu, iv) vairāk nošķirot dažādos dalībniekus, jo sevišķi dabasgāzes un ūdeņraža ražotājus un patērētājus, v) sniedzot novērtējumu tam, kā iniciatīva var atšķirīgi ietekmēt MVU salīdzinājumā ar citiem (lielākiem) uzņēmumiem, vi) labāk atspoguļojot tos ziņojuma viedokļus, kuri nav atbalstoši un kuras pārstāv minoritātes, to skaitā saistībā ar problēmas definēšanu, viedokļu veidošanu, ietekmes analīzi un vēlamo risinājumu, vii) uzlabojot ziņojuma naratīvu un viii) pabeidzot izmaksu un ieguvumu tabulas atbilstošā formātā.

Lai sasniegtu iniciatīvas mērķus, ietekmes novērtējuma darba laikā četrās problēmu jomās tika aplūkots pasākumu klāsts noteikto problēmu un problēmu cēloņu risināšanai: pēc lietderīguma, efektivitātes, saskaņotības un proporcionalitātes novērtējuma ir izvēlēta vēlamo risinājumu pakete, kura tika uzskatīta par vispiemērotāko noteikto mērķu sasniegšanai.

I problēmu joma. Ūdeņraža infrastruktūra un ūdeņraža tirgi

I problēmu jomā tiek apsvērti šādi politikas risinājumi: izsludināt konkursu par tiesībām ekspluatēt ūdeņraža tīklu (1. risinājums); ieviest galvenos regulatīvos principus, iedvesmojoties no tiem, kas pašlaik tiek piemēroti dabasgāzes tirgum, bet ir pielāgoti ūdeņraža tirgu attīstības līmenim (2. risinājums); kā arī izveidot pilnībā izstrādātu regulatīvo režīmu ūdeņradim (līdzīgu tam, kurš pašlaik tiek piemērots dabasgāzes nozarei) bez vajadzības pēc pārejas uz nobriedušāku ūdeņraža tirgu (3. risinājums). Vēlamais risinājums ir no sākuma ieviest galvenos regulatīvos principus, tajā pašā laikā sniedzot skaidrību par gala (turpmāko) regulatīvo režīmu. (2.b risinājums “Galvenie regulatīvie principi ar redzējumu”). Galvenais šā risinājuma ieguvums ir tāds, ka tas sekmē tirgus integrāciju, sniedz skaidrību investoriem, novērš nekonkurētspējīgu tirgus struktūru parādīšanos, kā arī *ex post* noteikumu pielāgošanas izmaksas pēc tirgus nobriešanas, toties nodrošina elastību regulējuma pielāgošanai ūdeņraža nozares pakāpeniskajai paplašināšanai.

II problēmu joma. Atjaunīgās un mazoglekļa gāzes pastāvošajā gāzes infrastruktūrā un tirgos un enerģētiskā drošība

II problēmu jomā ir ietverti risinājumi, kuri veicina atjaunīgo un mazoglekļa (AER un MO) gāzu piekļuvi pastāvošajam gāzes tirgum un infrastruktūrai. Visi risinājumi ietver arī progresīvu intervences līmeni bažu par enerģētisko drošību risināšanai, īpaši pastāvošo rīku, standartu un procedūru paplašināšanu, tajos ietverot AER un MO gāzes, lietderīgu solidaritāti un ar kiberdrošību saistīto risku novēršanu gāzes nozarē. 3. risinājums “Atļaut un veicināt atjaunīgo un mazoglekļa gāzu pilnīgu piekļuvi tirgum” ir vēlmais risinājums II problēmu jomā. Šis risinājums ietver pasākumus atbalstam atjaunīgo un mazoglekļa gāzu piekļuvei vairumtirdzniecības tirgum, *LNG* termināļiem un pārvades tīklam (neatkarīgi no savienojuma vietas), arī atlaides tarifiem par iesmidzināšanu tīklā un pārrobežu transportēšanu. Gāzes kvalitāte tiktu pārvaldīta ar saskaņotu ES pieeju pārrobežu starpsavienojuma punktiem, dalībvalstīm garantējot elastību. Atļautā maksimālā robežvērtība ūdeņraža piemaisīšanai ir noteikta 5 % apmērā visos pārrobežas punktos — līmenis, kas ir izmaksu ziņā efektīvs saistībā ar pielāgošanās un samazināšanas izmaksām.

Pilna atjaunīgā un mazoglekļa tirgus atļaušana un veicināšana: paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Savienības centieniem cīnīties pret klimata pārmaiņām, un tie ir nepieciešami, lai sasniegtu Eiropas zaļajā kursā noteiktos mērķus. Galvenais ieguvums ir tāds, ka pasākumi samazinās atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ražotājiem radītās ražošanas izmaksas, palielinās atjaunīgo gāzu konkurenci, likviditāti un tirdzniecību, tajā pašā laikā sekmējot siltumīcefekta gāzu emisiju samazināšanu. Tādā veidā labumu gūs patērētāji un nodokļu maksātāji, jo atbalstu varētu samazināt. Tas arī ierobežos enerģētiskās drošības riskus un ietaupīs laiku un resursus, samazinās nenoteiktību, uzlabos ārkārtas pasākumu efektivitāti un stiprinās ar drošību saistītās prasības gāzes uzņēmumiem.

III problēmu joma. Tīkla plānošana

III problēmu jomā tiek aplūkoti risinājumi attiecībā uz integrētu tīkla plānošanu. Vēlmais risinājums III problēmu jomā ir 2. risinājums “Nacionālā plānošana, balstoties uz Eiropas scenārijiem”. Risinājums ļauj veikt nacionālo plānošanu, bet pieprasa, lai tā tiktu balstīta uz kopīgiem scenārijiem gāzei un elektrībai saskaņā ar TADGP un saistībā ar attiecīgo nacionālo enerģētikas un klimata plānu. Tas ietver visus nozīmīgos dalībniekus (SSO) un ļauj identificēt cauruļvadus, kurus var izmantot, lai veiktu pārprofilēšanos no metāna uz ūdeņradi tādā detalizācijas līmenī, kas Eiropas līmenī nebūtu viegli panākams.

Izveidot nacionālo plānošanu, balstoties uz Eiropas scenārijiem: galvenais ieguvums ir šāds: tas novērsīs risku, ka elektrības un gāzes PSO plāno savu sistēmu attīstību, balstoties uz nesaderīgiem pieņēmumiem. Tas veicina nozaru integrāciju un konceptuālu sistēmas plānu, tajā pašā laikā saglabājot ieguvumus no detalizētākiem nozares tīkla attīstības plāniem. Tas nodrošina dažādu ieinteresēto personu kopīgu redzējumu un nozīmē, ka tīkla plānošana notiek, ņemot vērā dekarbonizācijas stratēģijas nacionālā un ES līmenī, samazinot iespējamu atkarību no viena pārdevēja un balasta aktīvu risku.

IV problēmu joma. Zems patērētāju iesaistes un aizsardzības līmenis zaļo gāzu mazumtirdzniecības tirgū

IV problēmu jomā ir ietverti risinājumi, kuri postulē neregulatīvu pieeju konkurences un patērētāju iesaistes risināšanā vai tās vietā pieprasa novērst problēmu cēloņus, izmantojot jaunus tiesību aktus, lielākoties atspoguļojot to, kas jau ir noteikts elektroenerģijas nozarē. Ņemot vērā analīzi, vēlmais risinājums ir 2. risinājums “Elastīgi tiesību akti”, kas atspoguļo elektroenerģijas tirgus patērētāju aizsardzību un arī iespēju vairošanas normas. Visticamāk, šis risinājums būs vislietderīgākais, visefektīvākais un saskaņā ar citām problēmu jomām.

Galvenais ieguvums ir tāds, ka tas piedāvās ievērojamu ietaupījumu potenciālu, palīdzēs tirgū ienākt jauniem piegādātājiem un pakalpojumu sniedzējiem, attīstīs inovatīvus produktus, kas

radīs lielāku konkurenci, patērētāju iesaisti un ekonomisko ieguvumu. Tas arī dotu iespējas iedzīvotājiem un kopienām palielināt sociālo pieņemamību, mobilizēt privāto kapitālu un veicināt atjaunīgo un mazoglekļa gāzu izvēršanu. Pārāk lielu investīciju riska samazināšanai būs pozitīva ietekme uz vidi.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Priekšlikumi spēkā esošo tiesību aktu grozīšanai ir izstrādāti saskaņā ar izmaksu ziņā vislietderīgākajiem politikas risinājumiem, kuri ir izpētīti ietekmes novērtējumā. Sagaidāms, ka daži no vēlamajiem risinājumiem palielinās administratīvās, īstenošanas un izpildes panākšanas izmaksas regulatīvajām iestādēm un tirgus operatoriem. Piemēram, ierosinātie pasākumi var nozīmēt lielāku administratīvās informācijas apmaiņu starp NRI un dabasgāzes nosūtītājiem, lielākus koordinācijas centienus starp SSO un PSO, kā arī turpmākus dalībvalstu un nacionālo iestāžu regulatīvos un administratīvos centienus. Tomēr no grozītā satvara tiek sagaidītas arī zemākas un efektīvākas regulatīvās izmaksas.

Turklāt ietekmes novērtējums parāda, ka ierosinātie pasākumi piedāvā izmaksu ziņā vislietderīgākos regulatīvos risinājumus, lai sasniegtu iniciatīvas galveno mērķi, tas ir, metāna un ūdeņraža gāzu pārvades, sadales, piegādes un uzglabāšanas noteikumus, kas var atbalstīt energosistēmas dekarbonizāciju, tajā pašā laikā nodrošinot drošu un cenas ziņā pieejamu enerģiju.

Īstermiņa regulatīvās izmaksas, kuras ir saistītas ar dažiem no vēlamajiem pasākumiem, ir jānovērtē, salīdzinot ar izmaksām un centieniem, ko ilgtermiņā pieprasītu energosistēmas novēlota integrācija un dekarbonizācija. Ieguvumi, kuri ir sagaidāmi no risinājumiem saistībā ar atbalstu atjaunojamajiem energoresursiem, energosistēmas integrāciju, patērētāju aizsardzību un enerģētisko drošību, lielā mērā atsvērs tūlītējās administratīvās un īstenošanas izmaksas.

Priekšlikums vēl vairāk veicina spēkā esošā tiesiskā regulējuma vienkāršošanu, saskaņojot noteikumus par gāzes infrastruktūru un tirgu ar tīrās enerģijas paketes izveidoto jauno elektroenerģijas nozares regulatīvo struktūru. Sagaidāms, ka lielāka nozaru saskaņošana dos labumu daudzām regulatīvajām jomām, īpaši patērētāju iespēju vairošanai un aizsardzībai, pārvaldībai un regulatīvajai uzraudzībai. Līdzīgs ieguldījums ir paredzēts, arī savlaicīgi ieviešot ūdeņraža infrastruktūras un tirgu tiesisko regulējumu. Kaut arī šie noteikumi, visticamāk, palielinās tūlītējās administratīvās izmaksas un regulatīvo slogu nacionālajām iestādēm un tirgus operatoriem, sagaidāms, ka ūdeņraža regulatīvo principu agrīna saskaņošana ievērojami samazinās atbilstības izmaksas nākotnē un novērsīs ievērojamu regulatīvo atšķirību un īstenošanas izmaksu risku.

- **Pamattiesības**

ES vērtību un pilsoņu pamattiesību aizstāvēšana zaļā, digitālā enerģijas vidē, kura attīstās, ir sevišķi svarīga. Ierosinātie politikas pasākumi par datu pārvaldību tika izstrādāti, to ņemot vērā, ar mērķi nodrošināt plašu piekļuvi digitālajām tehnoloģijām un uz datiem balstītiem pakalpojumiem un to izmantojumu, tajā pašā laikā nodrošinot tiesību uz privāto dzīvi un datu aizsardzību augstu līmeni, kā noteikts ES Pamattiesību hartas 7. un 8. pantā, kā arī Vispārīgajā datu aizsardzības regulā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Ietekme uz ES budžetu saistībā ar priekšlikumu šīs paketes ietvaros attiecas uz Energoregulatoru sadarbības aģentūras (ACER) un Eiropas Komisijas Enerģētikas ģenerāldirektorāta (ĢD) cilvēkresursiem, kuri ir aprakstīti tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā, kas ir pievienots Komisijas priekšlikumam [Gāzes regulas] pārstrādāšanai. Pamatā

jaunie uzdevumi, kas jāveic *ACER*, īpaši attiecībā uz noteikumiem, kuri sekmē konkurētspējīgas ūdeņraža nozares attīstību, kā arī gāzes tirgu pieaugošā sarežģītība saistībā ar citu gāzu, kuras nav dabasgāze, daļas pieaugumu pieprasa no 2023. gada *ACER* pakāpeniski ieviest 21 papildu pilnslodzes ekvivalentu. Lai īstenotu ierosinātos jaunus noteikumus jaunai un augošai nozarei, lai gāzes tirgū un infrastruktūrā integrētu jauna tipa gāzes, kā arī lai īstenotu stiprinātos noteikumus par patērētājiem, arī Enerģētikas ĢD cilvēkresursi ir jāpapildina ar 5 papildu pilnslodzes ekvivalentiem.

5. CITI ELEMENTI

• **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Progresu uzraudzība sastāvēs no *ACER* gada ziņošanas divlīmeņu pieejas, kā arī no Komisijas izvērtējuma.

ACER tirgus snieguma gada uzraudzības un ziņošanas mandāts tās gada tirgus uzraudzības ziņojumā (pienākums Regulā (EK) Nr. 715/2009) tiks saglabāts, tā darbības jomā iekļaujot ūdeņradi. Viena gada laikā pēc priekšlikumu pieņemšanas Komisija aicinās *ACER* pārskatīt un atjaunināt aģentūras aktuālos uzraudzības rādītājus (iesaistot skartās ieinteresētās personas), lai nodrošinātu to nepārtraukto atbilstību progresu uzraudzībai virzībā uz mērķiem, kuri ir šo priekšlikumu pamatā. *ACER* turpinās paļauties uz jau noteiktajiem datu avotiem, kuri tiek izmantoti, sagatavojot tirgus uzraudzības ziņojumu, kas ir paplašināts ar relevantajiem datiem par ūdeņradi.

ACER gada ziņošana aizstās Komisijas ziņošanas pienākumus, kuri pašlaik joprojām ir spēkā Gāzes direktīvas ietvaros. Detalizētie priekšlikumi nodrošinās, ka *ACER* uzraudzība papildinās citus uzraudzības pasākumus (jo sevišķi uzraudzību enerģētikas savienības un klimatrīcības pārvaldības ietvaros), izvairoties no pārklāšanās.

Komisija veiks ierosināto iniciatīvu ietekmes pilntiesīgu izvērtējumu, iekļaujot priekšlikumu efektivitāti, lietderīgumu, nepārtrauktu saskaņotību un atbilstību, noteiktajā termiņā pēc pieņemto pasākumu stāšanās spēkā (orientējoši piecos gados). Līdz 2030. gada 31. decembrim Komisija pārskatīs šo direktīvu un iesniegs ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei.

• **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Ievērojot Eiropas Savienības Tiesas nolēmumu lietā “Komisija pret Beļģiju” (lieta C-543/17), dalībvalstīm saviem paziņojumiem par valsts transponēšanas pasākumiem ir jāpievieno pietiekami skaidra un precīza informācija, norādot, kuras valsts tiesību normas transponē konkrētus direktīvas noteikumus. Informācija ir jāsniedz par katru pienākumu, ne tikai “panta līmenī”. Ja dalībvalstis ievēro šo pienākumu, tām principā Komisijai nav jāsniegs skaidrojošie dokumenti par transponēšanu.

Regula dalībvalstīs tiks īstenota tieši un vienādi, līdz ar to tai netiek pieprasīts skaidrojošs dokuments.

• **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Ierosinātā **pārskatītā direktīva** sastāv no 10 nodaļām, kurās ir 90 panti.

1. nodaļa. Priekšmets, darbības joma un definīcijas

Šajā nodaļā ir noteikts gāzu pārvades, sadales, piegādes un uzglabāšanas (ar dabasgāzes sistēmas palīdzību) noteikumu, kā arī ūdeņraža transportēšanas, piegādes un uzglabāšanas (ar ūdeņraža sistēmas palīdzību) noteikumu priekšmets un darbības joma. Tajā ir arī definēti galvenie termini, kuri tiek izmantoti ierosinātajā direktīvā.

2. nodaļa. Tirgu organizācijas vispārējie noteikumi

Šajā nodaļā ir izklāstīti noteikumi konkurētspējīgu, uz patērētāju orientētu, elastīgu un nediskriminējošu gāzes tirgu nodrošināšanai. Tajā ir ietverti noteikumi par piekļuvi tirgum, piemēram, par piegādātāja brīvu izvēli, tirgū balstītām piegādes cenām, sabiedrisko pakalpojumu saistībām, ilgtspēju, atjaunīgo un mazoglekļa gāzu sertifikāciju, reģionālās sadarbības veicināšanu, kā arī tehniskie noteikumi.

3. nodaļa. Patērētāju iespēju vairošana un aizsardzība un mazumtirdzniecības tirgi

Šajā nodaļā jo īpaši ir sniegts patērētāja tiesību kopums: tajā ir sīkāk noteiktas pamata līgumtiesības, tiesības mainīt piegādātāju un piegādātāja maiņas maksas, kā arī noteikumi par salīdzināšanas rīkiem, aktīvajiem patērētājiem un iedzīvotāju energokopienām. Tajā ir iekļauti arī noteikumi par rēķinu sagatavošanu, viedo un tradicionālo uzskaiti, kā arī datu pārvaldību.

Tajā ir arī iekļauti noteikumi par vienotajiem kontaktpunktiem, tiesībām uz strīdu alternatīvu izšķiršanu, neaizsargātajiem patērētājiem un mazumtirdzniecības tirgiem.

4. nodaļa. Trešo personu piekļuve infrastruktūrai

Šī nodaļa ir sadalīta trīs iedaļās, kas ietver šādus jautājumus: piekļuve dabasgāzes infrastruktūrai, piekļuve ūdeņraža infrastruktūrai, kā arī piekļuves un savienojuma atteikums.

5. nodaļa. Dabasgāzes pārvadei, uzglabāšanai un sistēmu operatoriem piemērojamie noteikumi

Šajā nodaļā tiek sīkāk izklāstīti pārvades, uzglabāšanas un *LNG* sistēmu operatoru uzdevumi, konfidencialitāte un lēmumu pieņemšanas pilnvaras.

6. nodaļa. Dabasgāzes sadales sistēmas operatori

Šajā nodaļā ir noteikta sadales sistēmas operatoru izraudzīšanās, to uzdevumi, lēmumu pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz jaunu atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ražošanas iekārtu pievienošanu sadales sistēmai, sadales sistēmas operatoru nodalīšana, sadales sistēmas operatoru konfidencialitātes pienākumi, noteikumi par slēgtām sadales sistēmām un kombinēto operatoru.

7. nodaļa. Specializētajiem ūdeņraža tirgiem piemērojamie noteikumi

Šajā nodaļā ir īpaši noteikti ūdeņraža tīkla, uzglabāšanas un termināļu operatoru uzdevumi, noteikumi par pastāvošajiem ūdeņraža tīkliem, ģeogrāfiski ierobežotiem ūdeņraža tīkliem, starpsavienotajiem ar trešām valstīm un operatoru konfidencialitāti.

8. nodaļa. Integrēta tīkla plānošana

Šajā nodaļā ir izklāstīta tīkla attīstība un pilnvaras pieņemt lēmumus par investīcijām, ziņošana par ūdeņraža tīkla attīstību, kā arī pārrobežu ūdeņraža infrastruktūras finansēšana.

9. nodaļa. Pārvades sistēmu operatoru nodalīšana

Šī nodaļa ir sadalīta sešās iedaļās, kas ietver šādus jautājumus: īpašumtiesību nodalīšana, neatkarīgie sistēmas operatori, neatkarīgie pārvades operatori, specializēta ūdeņraža tīkla operatoru nodalīšana un izraudzīšanās, dabasgāzes un ūdeņraža sistēmas operatoru sertifikācija, kā arī kontu nodalīšana un pārredzamība.

10. nodaļa. Regulatīvās iestādes

Šīs nodaļas centrā ir regulatīvo iestāžu izraudzīšanās un neatkarība, regulatīvās iestādes vispārējie mērķi, tās pienākumi un pilnvaras, regulatīvais režīms pārrobežu jautājumos, atbilstība tīkla kodeksiem un pamatnostādnēm, kā arī uzskaitē.

11. nodaļa. Nobeiguma noteikumi

Pēdējās nodaļas centrā ir nobeiguma noteikumi, un tajā ir ietverti panti par aizsardzības pasākumiem, vienlīdzīgiem konkurences apstākļiem, tehniskajiem nolīgumiem, atkāpēm, pilnvarojuma procedūru, deleģēšanu, komiteju procedūru, ziņošanu, atcelšanu, transponēšanu, stāšanos spēkā, adresātiem.

Direktīvas 1. pielikums ir par minimālajām prasībām attiecībā uz rēķinu sagatavošanu un rēķinu informāciju.

Direktīvas 2. pielikums ir par dabasgāzes viedo uzskaiti.

Direktīvas 3. pielikumā ir ietverta atbilstības tabula.

Ierosinātā **pārskatītā regula** sastāv no 5 nodaļām, kurās ir 69 panti.

1. nodaļa. Priekšmets, darbības joma un definīcijas

Šajā nodaļā ir izklāstīts tādu noteikumu priekšmets un darbības joma, kas attiecas uz enerģētikas savienības mērķiem, klimata un enerģētikas satvaru, kā arī patērētājiem. Tajā ir arī definēti galvenie termini, kuri tiek izmantoti ierosinātajā regulā.

2. nodaļa. Vispārējie noteikumi par tirgu organizāciju un piekļuvi infrastruktūrai

Šajā nodaļā ir noteikti regulēto aktīvu bāzu, trešo personu piekļuves pakalpojumu, atjaunīgo un mazoglekļa gāzu tirgus novērtējuma vispārējie principi un nošķiršana, jaudas piešķiršanas mehānismu un sastrēgumu pārvaldības procedūras, jaudas tiesību tirdzniecības, balansēšanas noteikumu un nebalansa maksu, sertifikācijas un pārvades sistēmas operatoru sadarbības principi.

3. nodaļa. Tīkla piekļuve

Šajā nodaļā ir sīkāk izklāstīti tīkla piekļuves tarifi un atlaides.

4. nodaļa. Pārvalde, uzglabāšana, LNG un ūdeņraža termināļa sistēmas darbība

Šajā nodaļā ir izklāstīti noteikumi par atjaunīgo un mazoglekļa gāzu konstanto jaudu, pārrobežu koordināciju gāzes kvalitātes jautājumos, ūdeņraža piemaisīšanu, gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklu, ACER veikto uzraudzību, regulatīvajām iestādēm, konsultācijām, izmaksām, reģionālo sadarbību, TADGP, pārredzamības prasībām un uzskaiti.

5. nodaļa. Sadales sistēmas darbība

Šajā nodaļā ir izklāstīti noteikumi par atjaunīgo un mazoglekļa gāzu konstanto jaudu, sadarbību starp SSO un PSO, pārredzamības prasību, Eiropas sadales sistēmu operatoru struktūru. Tajā ir iekļautas procedūras un uzdevumi.

6. nodaļa. Piekļuve specializētajiem ūdeņraža tīkliem

Šīs nodaļas centrā ir pārrobežu koordinācija ūdeņraža kvalitātes jautājumos, ūdeņraža tīklu operatoru Eiropas tīkls, tā uzdevumi, TADGP ūdeņradim, izmaksas un apspriede, ACER veikta uzraudzība, reģionālā sadarbība un pārredzamības prasības.

7. nodaļa. Tīkla kodeksi un pamatnostādnes

Šajā nodaļā ir izklāstīti noteikumi par tīkla kodeksu un pamatnostādņu pieņemšanu, tīkla kodeksu noteikšanu, tīkla kodeksu un pamatnostādņu grozījumiem, dalībvalstu tiesībām paredzēt detalizētākus pasākumus, informācijas sniegšanu un konfidencialitāti, kā arī sodiem. Visi trīs noteikumi ir pielāgoti ūdeņradim.

8. nodaļa. Nobeiguma noteikumi

Šīs nodaļas centrā ir nobeiguma noteikumi, un tajā ir ietverti panti par jaunu dabasgāzes un ūdeņraža infrastruktūru, komiteju procedūru, izņēmumiem, atkāpēm, deleģēšanu, grozījumiem regulās, grozījumu, ar ko paplašina Regulu par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem, tajā iekļaujot AER un MO gāzes un pasākumus saistībā ar kibernetisko drošību, solidaritāti un uzglabāšanu, atcelšanu un stāšanos spēkā.

Regulas 1. pielikumā ir ietvertas pamatnostādnes.

Regulas 2. pielikumā ir ietverta atbilstības tabula.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz ☒ atjaunīgo gāzu un ☒ dabasgāzes ☒ un ūdeņraža ☒ iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā ~~Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu~~ ☒ Līgumu par Eiropas Savienības darbību ☒ un jo īpaši tā ~~47. panta 2. punktu, 55. un 95. pantu~~ ☒ 194. panta 2. punktu ☒,

ņemot vērā ☒ Eiropas ☒ Komisijas priekšlikumu,

☒ pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem, ☒

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu³,

saskaņā ar ~~Līguma 251. pantā noteikto procedūru~~⁴ ☒ parasto likumdošanas procedūru ☒,
tā kā:

↓ jauns

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/73/EK⁵ ir vairākkārt būtiski grozīta⁶. Tā kā ir jāizdara turpmāki grozījumi, skaidrības labad minētā direktīva būtu jāpārstrādā.

↓ 2009/72/EK 1. apsvērums
(pielāgots)

- (2) Dabasgāzes iekšējais tirgus, ko ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒ pakāpeniski ievieš kopš 1999. gada, tiek veidots, lai visiem patērētājiem Eiropas Savienībā būtu izvēles iespējas – neatkarīgi no tā, vai šie patērētāji ir iedzīvotāji vai uzņēmumi, rastos jaunas

² OV C 211, 19.8.2008., 23. lpp.

³ OV C 172, 5.7.2008., 55. lpp.

⁴ ~~Eiropas Parlamenta 2008. gada 9. jūlija Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts), Padomes 2009. gada 9. janvāra Kopējā nostāja (OV C 70 E, 24.3.2009., 37. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2009. gada 22. aprīļa Nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) Padomes 2009. gada 25. jūnija Lēmums.~~

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 94. lpp.).

⁶ Sk. III pielikuma A daļu.

uzņēmējdarbības izdevības, attīstītos pārrobežu tirdzniecība, tādējādi paaugstinot efektivitāti, panākot konkurētspējīgākas cenas un labāku pakalpojuma kvalitāti, kā arī sniedzot ieguldījumu piegādes drošuma un ilgtspējas pilnveidē.

↓ 2009/73/EK 2. apsvērums
(pielāgots)
⇒ jauns

- (3) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/55/EK (~~2003. gada 26. jūnijs~~) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu⁷ ☒ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/73/EK ☒ ir ~~devušasdevusi~~ nozīmīgu ieguldījumu šāda dabasgāzes iekšējā tirgus izveidē.

↓ jauns

- (4) Kā daļu no paketes “Tīru enerģiju ikvienam Eiropā”, ko Komisija ierosināja 2016. gada 30. novembrī, ar Regulu (ES) 2019/943⁸ un Direktīvu (ES) 2019/944⁹ tika sperts vēl viens solis, lai attīstītu tādu elektroenerģijas iekšējo tirgu, kura centrā ir iedzīvotāji, un sasniegtu Savienības mērķus saistībā ar pārkārtošanos uz tīras enerģijas sistēmu un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu. Dabasgāzes iekšējais tirgus būtu jāveido pēc tādiem pašiem principiem un, jo īpaši, būtu jānodrošina vienāds patērētāju aizsardzības līmenis.
- (5) Savienības mērķis ir samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas. Tāpēc, lai šo mērķi sasniegtu, tā ir pieņēmusi iniciatīvu kopumu, tai skaitā energosistēmas integrācijas stratēģiju un ūdeņraža stratēģiju, kuru Komisija publicēja 2020. gada jūlijā un kurā ir izklāstīts, kā atjaunināt enerģijas tirgus, tai skaitā veikt gāzes tirgu dekarbonizāciju, kā arī Regulu (ES) 2018/1999 un Regulu (ES) 2021/1119. Šai direktīvai būtu jāsekmē šo mērķu sasniegšana, nodrošinot piegādes drošumu un gāzu, tai skaitā ūdeņraža, iekšēja tirgus labu funkcionēšanu.
- (6) Šīs direktīvas mērķis ir veicināt atjaunīgo un mazoglekļa gāzu iekļūšanu energosistēmā, tādējādi dodot iespēju atteikties no fosilās gāzes un ļaujot šīm jaunajām gāzēm iegūt nozīmīgu lomu ES 2030. gada klimata mērķu un 2050. gada klimatneitralitātes sasniegšanā. Šīs direktīvas mērķis arī ir izveidot tādu regulējumu, kurā visiem tirgus dalībniekiem ir iespēja un stimulē nēmt vērā fosilās gāzes lomu pārkārtošanās procesā, kad tiek plānotas darbības, kas palīdzēs izvairīties no slazda efekta, un kura nodrošinās pakāpenisku un savlaicīgu atteikšanos no fosilās gāzes, jo īpaši visos attiecīgajos rūpniecības sektoros un apkures vajadzībām.
- (7) ES ūdeņraža stratēģijā ir atzīts, ka, tā kā ES dalībvalstīm ir dažāds atjaunīgā ūdeņraža ražošanas potenciāls, ES tirgum, kurā netiek ierobežota pārrobežu tirdzniecība, ir liela ietekme uz konkurētspēju, pieejamību cenas ziņā un piegādes drošumu. Turklāt tajā uzsvērts, ka virzība uz likvīdu tirgu, kurā ūdeņradis tiek tirgots kā prece, jauniem

⁷ ~~OV L 176, 15.7.2003., 57. lpp.~~

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/943 (2019. gada 5. jūnijs) par elektroenerģijas iekšējo tirgu (OV L 158, 14.6.2019., 54. lpp.).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp.).

ražotājiem atvieglotu ienākšanu tirgū, kā arī sekmētu ciešāku integrāciju ar citiem energosistēmu. Tas dotu nozīmīgus cenu signālus, pēc kuriem vadīties, pieņemot lēmumus par investīcijām un darbību. Šajā direktīvā paredzētajiem noteikumiem vajadzētu būt labvēlīgiem attiecībā uz ūdeņraža tirgiem, ūdeņraža tirdzniecību kā precī un likvīdu tirdzniecību no mezgliem, lai dalībvalstis šajā saistībā atklātu un novērstu nepamatotus šķēršļus. Lai arī pastāv atšķirības, esošie noteikumi, ar kuru palīdzību tika izveidotas efektīvas darbības elektroenerģijas un gāzes tirgiem un tirdzniecībai, pieņemamā laikposmā būtu jāpielāgo Savienības ūdeņraža tirgiem.

- (8) Saskaņā ar ES Ūdeņraža stratēģiju sagaidāms, ka atjaunīgs ūdeņradis lielā mērogā tiks izvērsti no 2030. gada, dodot iespēju dekarbonizēt dažas nozares, tai skaitā aviāciju un kuģniecību, kā arī rūpniecības sektorus, kurus ir grūti dekarbonizēt. Visiem tiešajiem lietotājiem, kam būs savienojums ar ūdeņraža sistēmām, būs tādas patērētāju pamattiesības, kādas ir tiešajiem lietotājiem, kuriem ir savienojums ar dabasgāzes sistēmu, tai skaitā tiesības mainīt piegādātāju un precīza rēķina informācija. Gadījumos, ja lietotājam ir savienojums ar ūdeņraža tīklu, piemēram, rūpnieciskam lietotājam, tam būs tādas pašas patērētāju aizsardzības tiesības, kādas ir dabasgāzes lietotājam. Tomēr ūdeņraža sistēmai nepiemēro patērētāju noteikumus, ar kuriem paredzēts veicināt mājāsaimniecību dalību tirgū, piemēram, cenu salīdzināšanas instrumenti, aktīvi lietotāji un iedzīvotāju energokopienas.
- (9) Saskaņā ar ES Ūdeņraža stratēģiju ES prioritāte ir attīstīt atjaunīgo ūdeņradi, ko ražo, izmantojot galvenokārt vēja un saules enerģiju. Atjaunīgais ūdeņradis vislabāk sader ar ES klimata neitralitātes un nulles piesārņojuma ilgtermiņa mērķi un integrēto energosistēmu. Tomēr mazoglekļa kurināmie/degvielas (*LCF*), piemēram, mazoglekļa ūdeņradis (*LCH*) var būt nozīmīgas enerģētiskajā pārkārtošanā, jo īpaši īstermiņā un ilgtermiņā, lai strauji mazinātu esošo kurināmo/degvielu radītās emisijas, un var veicināt atjaunīgu kurināmo/degvielu, piemēram, atjaunīgā ūdeņraža, ieviešanu tirgū. Lai sekmētu pārkārtošanos, ir jānosaka siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumu robežvērtības mazoglekļa ūdeņradim un sintētiskajiem gāzveida kurināmajiem/degvielām. Šīm robežvērtībām būtu jāklūst stingrākām attiecībā uz ūdeņradi, ko ražo iekārtās, kuras sāk darbību pēc 2031. gada 1. janvāra, lai ņemtu vērā tehnoloģiju attīstību un labāk simulētu dinamisko virzību uz ūdeņraža ražošanā radīto siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu. ES Energosistēmas integrācijas stratēģijā ir uzsvērtā nepieciešamība ES mērogā izvērst sertifikācijas sistēmu, kurā būtu ietverti mazoglekļa kurināmie/degvielas, lai dalībvalstis varētu salīdzināt tos ar citiem dekarbonizācijas risinājumiem un apsvērtu to izmantošanu energoresursu struktūrā kā reālu risinājumu. Lai nodrošinātu, ka *LCF* ir tāda pati dekarbonizācijas ietekme kā citām atjaunīgām alternatīvām, ir svarīgi, ka tie tiek sertificēti, piemērojot līdzīgu metodisko pieeju, kuras pamatā ir to radīto kopējo siltumnīcefekta gāzu (*SEG*) emisiju aprites cikla novērtējums. Tas ļautu ieviest visaptverošu ES mēroga sertifikācijas sistēmu, kurā būtu ietverta visa ES energoresursu struktūra. Ņemot vērā to, ka *LCF* un *LCH* nav atjaunīgs kurināmais/degviela, to terminoloģiju un sertifikāciju nevarēja iekļaut pārskatītās Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/2001¹⁰ priekšlikumā. Tāpēc tās tiek iekļautas šajā direktīvā.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

↓ 2009/73/EK 3. apsvērums

- (10) Līgumā garantētās brīvības Savienības pilsoņiem – *inter alia*, brīva preču aprīte, brīvība veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība – ir sasniedzamas vienīgi pilnībā atvērtā tirgū, kas ļauj visiem patērētājiem brīvi izvēlēties piegādātājus un visiem piegādātājiem brīvi veikt piegādes lietotājiem.
-

↓ 2009/73/EK 4. apsvērums

- (4) ~~Taču patlaban pastāv šķēršļi, lai Kopienā gāzi varētu pārdot ar vienādiem noteikumiem, bez diskriminācijas vai ierobežojumiem. Jo īpaši visās dalībvalstīs vēl nepastāv nediskriminējoša piekļuve tīkliem un vienlīdz efektīva regulatīvā uzraudzība.~~
-

↓ 2009/73/EK 5. apsvērums

- (5) ~~Komisijas 2007. gada 10. janvāra Paziņojumā “Enerģētikas politika Eiropai” uzsvērts, cik svarīgi ir pabeigt dabasgāzes iekšējā tirgus izveidi un pieņemt vienādus noteikumus visiem dabasgāzes uzņēmumiem, kas veic uzņēmējdarbību Kopienā. Komisijas 2007. gada 10. janvāra Paziņojumos “Gāzes un elektroenerģijas iekšējā tirgus perspektīvas” un “Eiropas gāzes un elektroenerģijas nozares apsekojums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 17. pantu (galīgais ziņojums)” parādīts, ka pašreizējie noteikumi un pasākumi nav pietiekams pamats labi funkcionējoša iekšējā tirgus izveidei.~~
-

↓ 2009/73/EK 48. apsvērums
(pielāgots)
⇒ jauns

- (11) Šajā direktīvā galvenā nozīme būtu jāpiešķir patērētāju interesēm, un pakalpojuma kvalitātei vajadzētu būt vienai no dabasgāzes uzņēmumu galvenajām atbildībām. Būtu jāpastiprina un jānodrošina pašreizējās patērētāju tiesības ⇒ un tiesības uz pamatpakalpojumiem, tai skaitā enerģiju, un aizsardzība no enerģētiskās nabadzības, kā paredzēts paziņojumā par Eiropas sociālo tiesību pīlāru ⇐, un ~~tam~~ būtu jāietver lielāka pārredzamība. Patērētāju aizsardzībai būtu jānodrošina, ka visi patērētāji plašākā ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ perspektīvā gūst labumu no konkurētspējīga ☒ gāzes ☒ tirgus. Patērētāju tiesību ievērošana būtu jāīsteno dalībvalstīm vai, ja dalībvalsts tā paredz, regulatīvajām iestādēm.
-

↓ jauns

- (12) Eiropas sociālo tiesību pīlārā ir noteikts, ka enerģija ir viens no pamatpakalpojumiem, kam jābūt pieejamam ikvienam, un aicināts atbalstīt pasākumus tiem, kam tas visvairāk vajadzīgs (20. princips). ANO ilgtspējīgas attīstības 7. mērķis (*SDG7*) aicina nodrošināt visiem piekļuvi pieejamai, uzticamai, ilgtspējīgai un modernai enerģijai.

- (13) Ir turpmāk jāpilnveido sabiedriskā pakalpojuma saistības un no tām izrietošās kopējās obligātās prasības, lai visiem patērētājiem, jo īpaši neaizsargātiem patērētājiem, nodrošinātu ieguvumus no konkurences un taisnīgām cenām. Sabiedriskā pakalpojuma prasības būtu jāinterpretē valstu līmenī, ņemot vērā situāciju attiecīgajā valstī; dalībvalstīm tomēr būtu jāievēro ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tiesību akti. ~~Savienības pilsoņiem un, ja dalībvalstis to uzskata par vajadzīgu, maziem uzņēmumiem vajadzētu būt iespējai izmantot sabiedriskā pakalpojuma saistības, jo īpaši attiecībā uz piegādes drošumu un saprātīgām cenām.~~

- (14) Dalībvalstīm ir vajadzīga plaša rīcības brīvība noteikt sabiedriskā pakalpojuma saistības gāzes uzņēmumiem, tiecoties sasniegt vispārējās ekonomiskās interesēs izvirzītos mērķus. Tomēr sabiedriskā pakalpojuma saistības dabasgāzes piegādes cenu noteikšanas veidā ir pašos pamatos tirgu kropļojošs pasākums, kas bieži noved pie tarifu deficīta uzkrāšanās, patērētāju izvēles sašaurināšanas, vājākiem stimuliem energotaupībai un investīcijām energoefektivitātē, zemākiem pakalpojumu standartiem, patērētāju vājākas iesaistīšanās un mazākas apmierinātības, un konkurences ierobežojumiem un mazāka inovatīvu produktu un pakalpojumu klāsta tirgū. Tāpēc dalībvalstīm vajadzētu piemērot citus politikas instrumentus, jo īpaši mērķtiecīgus sociālās politikas pasākumus, lai garantētu iedzīvotājiem dabasgāzes piegādi par pieejamām cenām. Publiskās intervences dabasgāzes piegādes cenu noteikšanā būtu jāveic tikai kā sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, un tai būtu jāpiemēro konkrēti nosacījumi. Pilnībā liberalizēts, labi funkcionējošs dabasgāzes mazumtirgus rosinātu gan cenu, gan ārpuscenu konkurenci esošo piegādātāju starpā un dotu stimulu jaunu dalībnieku ienākšanai tirgū, tādējādi uzlabojot patērētāju izvēles iespējas un apmierinātību.
- (15) Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības dabasgāzes piegādes cenu noteikšanas veidā būtu jāizmanto, neapejot atvērtu tirgu principu, ja ir skaidri noteikti apstākļi un labumguvēji, un tām būtu jānosaka laika ierobežojums. Lai mazinātu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību kropļojošo ietekmi dabasgāzes piegādes cenu noteikšanā, dalībvalstīm, kuras īsteno šādu intervenci, būtu jāievieš papildu pasākumi, tostarp pasākumi, lai novērstu kropļojošu ietekmi cenu noteikšanā vairumtirgos. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka visi tie, kas gūst labumu no regulētām cenām, var gūt labumu no piedāvājumiem, kādi pieejami tirgū, kurā valda konkurence, ja tie izvēlas to darīt. Turklāt tiem būtu tieši un regulāri jāsaņem informācija par piedāvājumiem un ietaupījumiem, kādi pieejami tirgū, kurā valda konkurence, un tiem būtu jāsaņem palīdzība, lai viņi spētu reaģēt uz tirgū balstītiem piedāvājumiem un gūt labumu no tiem.
- (16) Publiskām intervencēm dabasgāzes piegādes cenas noteikšanā nebūtu jāizraisa tieša šķērssubsidēšana starp dažādām lietotāju kategorijām. Saskaņā ar minēto principu cenu sistēmas nedrīkst tieši likt konkrētām lietotāju kategorijām segt izmaksas par cenu intervencēm, kuras ietekmē citas lietotāju kategorijas.

↓ 2009/73/EK 49. apsvēruma
(pielāgots)
⇒ jauns

- (17) Patērētājiem būtu jādara pieejama skaidra un saprotama informācija par viņu tiesībām saistībā ar enerģētikas nozari. Komisija, apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp ar dalībvalstīm, ~~valsts~~ regulatīvajām iestādēm, patērētāju organizācijām un dabasgāzes uzņēmumiem, ~~būtu jāsaprot~~ ☒ ir sagatavojusi ☒ pieejamu, lietotājiem draudzīgu enerģijas patērētāju kontrolsarakstu, kas patērētājiem sniedz praktisku informāciju par viņu tiesībām. Šis enerģijas patērētāja kontrolsaraksts būtu ☒ jāatjaunina, ☒ jānodrošina visiem patērētājiem, un tam vajadzētu būt publiski pieejamam.

↓ jauns

- (18) Dalībvalstīm būtu jāņem vērā tas, ka, lai pārkārtošanās noritētu veiksmīgi, ir jāpastiprina ieguldījumi gāzes nozarē strādājošo izglītībā un prasmēs, tai skaitā saistībā ar infrastruktūras attīstīšanu. Tas saskanētu ar priekšlikumu pārskatīt Energoefektivitātes direktīvu (2021/0203 (COD)).
- (19) Tirgus noteikumiem būtu jāaizsargā un jāpiešķir lietotājiem tiesības izvēlēties mazoglekļa risinājumus, lai jaunas atjaunīgas un mazoglekļa gāzes pilnībā iekļautos enerģētikas pārkārtošanā.
- (20) Dabasgāzei joprojām ir svarīga nozīme enerģijas piegādē, jo mājsaimniecību no dabasgāzes iegūtās enerģijas patēriņš joprojām ir lielāks nekā elektroenerģijas patēriņš. Lai arī elektrifikācija ir svarīgs zaļās pārkārtošanās elements, tomēr mājsaimniecību dabasgāzes patēriņš nākotnē joprojām saglabāsies, tai skaitā pieaug atjaunīgās gāzes patērētais apjoms.
- (21) Tā kā dabasgāzes sektors, arī dabasgāzes mazumtirdzniecības tirgus, nebija iekļauts paketē "Tīru enerģiju ikvienam Eiropā", saistītie noteikumi par patērētāju iesaistīšanos un aizsardzību nav pielāgoti enerģētikas pārkārtošanas vajadzībām, un šie noteikumi atbilst situācijai, kāda bija pirms vairāk nekā desmit gadiem, kad tika pieņemta trešā enerģētikas pakete.
- (22) Dabasgāzes tirgū ir vērojama zema lietotāja apmierinātība un iesaistīšanās, kā arī jaunu atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ieviešana norit lēni, un tas viss atspoguļo ierobežoto konkurenci daudzās dalībvalstīs. Neraugoties uz cenu samazinājumu vairumtirdzniecības tirgos, dabasgāzes cenas mājsaimniecību patērētājiem pēdējos desmit gados ir pieaugušas, izraisot to, ka mājsaimniecību patērētāji par patērēto dabasgāzi maksā divas vai trīs reizes vairāk nekā rūpnieciskie lietotāji.
- (23) Tāpat kā elektroenerģijas nozarē, lai nodrošinātu, ka patērētāji var piedalīties enerģētikas pārkārtošanā un gūt labumu no pieejamākām cenām, labiem pakalpojumu standartiem un iedarbīgām tādu piedāvājumu izvēles iespējām, kas atspoguļo tehnoloģiju attīstību, ir būtiski dabasgāzes nozarē nodrošināt tirgus elastību un pienācīgu Savienības patērētāju tiesību juridisko sistēmu.
- (24) Pāreja no fosilās gāzes uz atjaunīgām alternatīvām parādīs, vai no atjaunīgiem avotiem iegūta enerģija kļūs par patērētājiem pievilcīgu, nediskriminējošu izvēli, pamatojoties

uz patiešām pārredzamu informāciju, ja pārkārtošanās izmaksas tiks sadalītas taisnīgi starp dažādām patērētāju un tirgus dalībnieku grupām.

- (25) Lai novērstu pašreizējos trūkumus gāzes mazumtirdzniecības tirgū, ir jānovērš pastāvošās konkurences problēmas un tehniskie šķēršļi jauniem pakalpojumiem, jāpalielina pakalpojumu līmenis un jāsamazina cenas patērētājiem, vienlaikus nodrošinot enerģētiskās nabadzības skartos un neaizsargātākos patērētājus.
- (26) Lai enerģētikas nozarēs pastāvīgi nodrošinātu augstu patērētāju aizsardzības un spēcīnāšanas līmeni, leģislatīvajam satvaram dekarbonizētās gāzes tirgū ir jāatspoguļo elektroenerģijas tirgus lietotāju aizsardzības un attiecīgā gadījumā tā spēcīnāšanas noteikumi.
- (27) Lai nodrošinātu saskanību un efektivitāti, ar šādu atspoguļošanas pieeju būtu jāaptver visi patērētāju aizsardzības un iespēcīnāšanas noteikumi, ja vien tie ir piemēroti un pielāgojami gāzes tirgum. Šādi būtu jāaptver pamata līgumiskās tiesības, noteikumi par rēķina informāciju, elektroenerģijas piegādātāja maiņu, uzticamu salīdzināšanas instrumentu pieejamību, enerģētiskās nabadzības skarto un neaizsargātāko patērētāju aizsardzību, noteikumi par pienācīgu datu aizsardzību viedajiem skaitītājiem un datu pārvaldību, kā arī noteikumi par efektīvu strīdu alternatīvu izšķīšanu.
- (28) Cenšoties panākt noteikumu saskanību dažādās nozarēs, valsts pārvaldes iestādēm un uzņēmumiem radītais slogs būtu jāierobežo un jānodrošina tā proporcionālitate, paļaujoties uz pieredzi, kas gūta saistībā ar paketi “Tīru enerģiju ikvienam Eiropā”.
- (29) Sagaidāms, ka gāzes sektora modernizācija dos būtiskus ekonomiskus ieguvumus gan lielākas mazumtirdzniecības konkurences, gan sociālā un sadales, gan lietotāju iespēcīnāšanas ziņā, tai skaitā stingrākas līgumiskās tiesības un labāka pieejamā informācija par patēriņu un enerģijas avotiem, un tā rezultātā tiks izdarītas izvēles par labu zaļākiem risinājumiem. Interesu energokopienām būtu jāsekmē atjaunīgās gāzes ieviešana tirgū.
- (30) Piegādātāja maiņa ir svarīgs patērētāja iesaistīšanās rādītājs, kā arī svarīgs instruments, ar kuru veicināt konkurenci dabasgāses tirgū. Piegādātāja maiņas rādītāji dalībvalstīs joprojām ir nepastāvīgi, un patērētājus cenšas atturēt no piegādātāja maiņas, nosakot maksas par atslēgšanu vai līguma izbeigšanu. Lai gan šādu maksu atcelšana varētu ierobežot patērētāju izvēli, jo vairs nebūs pieejami produkti, kas paredz atalgot uzticīgus patērētājus, šo maksu izmantošanas turpmāka ierobežošana uzlabotu patērētāju labklājību un iesaisti, kā arī vairotu konkurenci tirgū.
- (31) Īsāki piegādātāja maiņas laiki visticamāk iedrošinās lietotājus meklēt enerģiju par labāku cenu un mainīt piegādātāju. Arvien vairāk izmantojot informācijas tehnoloģijas, līdz 2026. gadam piegādātāja maiņas tehnisko procesu, proti, jauna piegādātāja reģistrēšanu uzskaites punktā pie tirgus operatora, parasti būtu jāspēj paveikt 24 stundu laikā jebkurā darbdiēnā. Ja līdz minētajam datumam tiktu nodrošināts, ka piegādātāja maiņas tehnisko procesu var paveikt 24 stundās, samazinātos piegādātāja maiņas laiks un palielinātos patērētāju iesaiste un konkurence mazumtirdzniecībā.
- (32) Vairāki faktori patērētājiem liedz piekļūt dažādiem tirgus informācijas avotiem, kas tiem pieejami, šo informāciju izprast un attiecīgi rīkoties. Tālab būtu jāuzlabo piedāvājumu salīdzināmība, un šķēršļi piegādātāja maiņai būtu jāsamazina tiktāl, ciktāl tas ir praktiski iespējams, nevajadzīgi neierobežojot patērētāju izvēli.
- (33) Neatkarīgi salīdzināšanas instrumenti, tostarp tīmekļa vietnes, ir iedarbīgs veids, kā mazāki lietotāji var salīdzināt dažādu tirgū pieejamo enerģijas piedāvājumu

priekšrocības. Tiem jācenšas ietvert pēc iespējas plašāku pieejamo piedāvājumu klāstu un pēc iespējas pilnīgāk aptvert tirgu, lai lietotājiem sniegtu pilnīgu pārskatu. Ir ļoti svarīgi, lai mazākiem lietotājiem būtu pieejams vismaz viens salīdzināšanas instruments un lai ar šādiem instrumentiem sniegtā informācija būtu uzticama, objektīva un pārredzama. Šajā nolūkā dalībvalstis varētu paredzēt salīdzināšanas instrumentu, ko nodrošina valsts iestāde vai privāts uzņēmums.

- (34) Lietotājiem vajadzētu būt iespējai pasražoto atjaunīgo gāzi patērēt, uzkrāt un pārdot un piedalīties visos dabasgāzes tirgos, nodrošinot sistēmai papildpakalpojumus, piemēram, enerģijas uzkrāšanu. Dalībvalstīm būtu jāspēj to tiesību aktos paredzēt dažādus noteikumus attiecībā uz nodokļiem un nodevām atsevišķiem aktīviem lietotājiem un aktīviem lietotājiem, kuri rīkojas kopā.
- (35) Atzīstot to nozīmi energosistēmas dekarbonizācijā, dažas iedzīvotāju enerģijas iniciatīvu kategorijas dabasgāzes tirgū Savienības līmenī būtu jāatzīst par “iedzīvotāju energokopienām”. Šīm kopienām būtu jāveicina atjaunīgās gāzes izmantošana dabasgāzes sistēmā. Lai tām radītu veicinošu sistēmu, nodrošinātu taisnīgu attieksmi, vienlīdzīgus konkurences apstākļus un labi definētu tiesību un pienākumu kopumu, būtu jāparedz noteikumi, kas atspoguļo iedzīvotāju energokopienas dalības uzbūvi, pārvaldības prasības un mērķi Direktīvā (ES) 2019/944.
- (36) Noteikumi par iedzīvotāju energokopienām neliedz pastāvēt citām iedzīvotāju iniciatīvām, piemēram, atjaunojamās enerģijas kopienām Direktīvā (ES) 2018/2001 vai tādām, kas izriet no privāttiesību līgumiem. Līdzdalībai iedzīvotāju energokopienā vajadzētu būt pieejamai visu kategoriju vienībām. Tomēr lēmumu pieņemšanas pilnvaras iedzīvotāju energokopienā būtu jāpiešķir tikai tiem biedriem vai daļu turētājiem, kuri nav iesaistīti liela mēroga komercdarbībā un kuriem enerģētikas nozare nav saimnieciskās darbības galvenā joma. Tas nozīmē, ka iedzīvotāju energokopienām un atsevišķiem biedriem vai daļu turētājiem jābūt finansiāli un saimnieciski neatkarīgiem no vienībām, kas iesaistītas šādās darbībās, neierobežojot iedzīvotāju energokopienas iespēju deleģēt to darbībām vajadzīgo iekārtu pārvaldīšanu, tostarp uzstādīšanu, ekspluatāciju, datu apstrādi un uzturēšanu.
- (37) Rēķini un rēķinu informācija ir svarīgs līdzeklis tiešo lietotāju informēšanai un stiprināšanai. Enerģijas rēķini joprojām ir izplatīts patērētāju bažu un sūdzību cēlonis — tas ir viens no iemesliem, kāpēc patērētāju apmierinātība un iesaistīšanās gāzes sektorā pastāvīgi ir zema. Gāzes sektora noteikumos par rēķinu informāciju tiesības, kas piešķirtas patērētājiem elektroenerģijas nozarē, tiek iekļautas vēlāk. Tāpēc tās ir jāaskaņo, un jānosaka prasību minimums rēķiniem un rēķinu informācijai, lai patērētājiem būtu pieeja pārredzamai un viegli saprotamai informācijai. Rēķinos tiešajiem lietotājiem būtu jāizklāsta informācija par patēriņu un izmaksām, tādējādi veicinot salīdzināšanu starp piedāvājumiem un piegādātāja maiņu, kā arī informācija par patērētāju tiesībām (piemēram, par strīdu alternatīvu izšķiršanu). Turklāt rēķinam vajadzētu būt kā instrumentam, ar kuru aktīvi iesaistīt patērētājus tirgū, lai patērētāji varētu pārvaldīt patēriņu un izvēlēties zaļākus risinājumus.
- (38) Lai lietotājiem palīdzētu kontrolēt gāzes patēriņu un izmaksas, ir svarīgi regulāri sniegt precīzu rēķina informāciju, kuras pamatā ir faktiskais gāzes patēriņš, kas reģistrēts viedajā uzskaitē. Tomēr lietotājiem, jo īpaši mājāsaimniecību lietotājiem, vajadzētu būt pieejamai elastīgai kārtībai faktiskajai viņu rēķinu apmaksai.

↓ 2009/73/EK 47. apsvērums
(pielāgots)
⇒ jauns

- (39) Galvenais lietotāju apgādes faktors ir piekļuve objektīviem un pārredzamiem patēriņa datiem. Tādējādi patērētājiem vajadzētu būt iespējai piekļūt saviem patēriņa datiem un ar tiem saistītajām cenām un pakalpojumu izmaksām, lai tie varētu aicināt konkurentus uz ~~šo datu~~ ☒ šīs informācijas ☒ pamata sagatavot piedāvājumu. Patērētājiem būtu arī jānodrošina tiesības būt pienācīgi informētiem par savu enerģijas patēriņu. Priekšapmaksai ⇒ nevajadzētu tās izmantotājus nostādīt nesamērīgi neizdevīgā situācijā, savukārt ⇐ būtu jāatpoguļo iespējama dabasgāzes patēriņš, un dažādām maksājumu sistēmām vajadzētu būt nediskriminējošām. Patērētājiem pietiekami bieži sniegta informācija par enerģijas rēķinu ~~radis stimulu~~ ☒ būtu jārada stimulsi ☒ enerģiju taupīt, jo lietotāji skaidri redzēs, kā ieguldījumi energoefektivitātē un patēriņa paradumu maiņa ietekmē viņu energopatēriņa rēķinus.
-

↓ 2009/73/EK 52. apsvērums
(pielāgots)
⇒ jauns

- (40) ⇒ Lemjot par dabasgāzes viedās uzskaites sistēmu ieviešanu, ⇐ ~~Vajadzētu būt iespējai~~ ☒ šādu lēmumu ☒ ~~viedo mēraparātu sistēmu ieviešanu~~ balstīt uz ekonomisko izvērtējumu. ⇒ Minētajā ekonomiskajā izvērtējumā būtu jāņem vērā viedo uzskaites sistēmu ieviešanas ilgtermiņa ieguvumi patērētājiem un visai vērtības ķēdei. ⇐ Ja izvērtējumā secina, ka šādu mēraparātu sistēmu ieviešana ir ekonomiski pamatota un rentabla tikai lietotājiem, kas patērē noteiktu ⇒ dabas ⇐gāzes daudzumu, dalībvalstīm ☒, uzsākot ieviešanu, ☒ vajadzētu būt iespējai to ņemt vērā, ~~veidojot viedo mēraparātu sistēmas~~. ⇒ Tomēr šādi izvērtējumi būtu regulāri jāpārskata, reaģējot uz būtiskām izmaiņām to pamatā esošajos pieņēmumos, vai vismaz reizi četros gados, lai ņemtu vērā tehnoloģiju straujo attīstību. ⇐
-

↓ jauns

- (41) Lai palīdzētu tiešajiem lietotājiem aktīvi piedalīties tirgū, ieviešamajās viedajās uzskaites sistēmās pienācīga uzmanība būtu jāvelta attiecīgo pieejamo standartu, tostarp standartu, kas nodrošina sadarbības datu modeļa līmenī un lietojuma līmenī, izmantošanai, paraugprakseī un tam, kāda nozīme ir datu apmaiņas attīstībai, jauniem un inovatīviem energopakalpojumiem. Turklāt viedajām uzskaites sistēmām, kuras tiek ieviestas, nebūtu jārada barjera piegādātāja maiņai un tām dabasgāzes lietotāju gadījumā vajadzētu būt aprīkotām ar piemērotām funkcijām, kas ļauj tiešajiem lietotājiem laikus piekļūt saviem patēriņa datiem, mainīt savus paradumus attiecībā uz enerģiju, saņemt par to atlīdzību un gūt ietaupījumus savos rēķinos.
- (42) Dalībvalstīm, kas viedās uzskaites sistēmas dabasgāzes sistēmā neievieš sistemātiski, būtu jāļauj patērētājiem gūt labumu no viedā skaitītāja uzstādīšanas pēc pieprasījuma un saskaņā ar taisnīgiem un saprātīgiem nosacījumiem un būtu tiem jāsniedz visa vajadzīgā informācija.

- (43) Līdz ar viedo uzskaites sistēmu ieviešanu dalībvalstīs pašlaik jau ir vai tiek izstrādāti dažādi datu pārvaldības modeļi. Lai kāds būtu izvēlētais datu pārvaldības modelis, dalībvalstīm katrā ziņā vajadzētu paredzēt pārredzamus nosacījumus, kā datiem var piekļūt bez diskriminācijas, un nodrošināt visaugstākā līmeņa kiberdrošību un datu aizsardzību, kā arī datu apstrādes struktūru objektivitāti.

↓ 2009/73/EK 51. apsvērums
(pielāgots)

- (44) Efektīvi un visiem patērētājiem pieejami ~~demostarpību~~ izšķiršanas līdzekļi garantē patērētāju lielāku aizsardzību. Dalībvalstīm būtu jāievieš ☒ jāparedz ☒ ātras un efektīvas sūdzību izskatīšanas procedūras.

↓ 2009/73/EK 50. apsvērums
(pielāgots)

- ~~(50) Enerģētiskā nabadzība Kopienā ir arvien lielāka problēma. Tādēļ skartajām dalībvalstīm, kas vēl to nav izdarījušas, būtu jāizstrādā valsts rīcības plāni vai citi piemēroti mehānismi, lai novērstu enerģētisko nabadzību un mazinātu to cilvēku skaitu, kuri nonākuši šādā situācijā. Jebkurā gadījumā dalībvalstīm būtu jānodrošina neaizsargātu lietotāju energoapgāde. Lai to izdarītu, varētu izmantot integrētu pieeju, piemēram, saistībā ar sociālo politiku un pasākumiem sociālā nodrošinājuma vai mājokļu energoefektivitātes uzlabošanas jomā. Ar šo direktīvu vismaz būtu jāradā iespēja īstenot valsts politiku neaizsargātu lietotāju labā.~~

↓ jauns

- (45) Dalībvalstīm būtu jāveic atbilstīgi pasākumi, piemēram, paredz sociālā nodrošinājuma pabalstus, lai neaizsargātiem lietotājiem nodrošinātu nepieciešamo piegādi, vai paredz atbalstu energoefektivitātes uzlabošanai, lai novērstu enerģētisko nabadzību, ja tā konstatēta, ievērojot Regulas (ES) 2018/1999¹¹ 3. panta 3. punkta d) apakšpunktu, arī plašākā nabadzības kontekstā. Šādi pasākumi var būt atšķirīgi, ņemot vērā konkrētos apstākļus attiecīgajās dalībvalstīs, un var ietvert sociālās vai enerģētikas politikas pasākumus attiecībā uz gāzes rēķinu apmaksu, investīcijām dzīvojamo ēku energoefektivitātē vai patērētāju aizsardzību, piemēram, aizsardzību pret atslēgšanu.
- (46) Saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/944¹² Komisija paredzēja indikatīvus norādījumus¹³ par piemērotiem rādītājiem,

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp.).

¹³ Komisijas 2020. gada 14. oktobra Ieteikums par enerģētisko nabadzību, C(2020) 9600 final.

pēc kuriem noteikt enerģētisko nabadzību un definēja frāzi “ievērojams enerģētiskās nabadzības skarto mājsaimniecību skaits”.

- (47) Administratīvo atļauju piešķiršanas procesu vienkāršošanai un paātrināšanai un skaidriem termiņiem, ko nosaka par atļaujas izdošanu kompetento iestāžu lēmumiem, būtu jānodrošina, ka ūdeņraža ražotņu un ūdeņraža sistēmas ieviešana var notikt pienācīgā tempā. Būtu jāpieprasa dalībvalstīm ziņot par progresu. To iepriekš apstiprināto atļauju (piemēram, licenču, atļauju, koncesiju, piekrišanu vai apstiprinājumu) saglabāšana, kas atbilstīgi valsts tiesību aktiem piešķirtas dabasgāzes cauruļvadu un citu tīkla daļu izbūvei un darbībai, ir vajadzīga, kad gāzveida enerģijas nesējs, ko transportē pa gāzes cauruļvadiem, no dabasgāzes mainās uz (tīru) ūdeņradi. Tam būtu jānovērš nepamatota kavēšanās esošo dabasgāzes cauruļvadu un citu tīkla daļu pārprofilēšanā ūdeņraža transportēšanai. Būtu jāizvairās no tā, ka ūdeņraža sistēmas infrastruktūras atļauju piešķiršanas nosacījumi ir būtiski atšķirīgi, izņemot, ja tam ir pamatots iemesls. Uz tehnisku drošuma apsvērumu pamata varētu apsvērt atšķirīgu pieeju saistībā ar iepriekš apstiprināto atļauju saglabāšanu vai jaunu atļauju piešķiršanu. Atļaujas piešķiršanas procedūras noteikumi būtu jāpiemēro, neskarot starptautiskos un Savienības tiesību aktus, tai skaitā noteikumus par vides un cilvēku veselības aizsardzību. Pienācīgi pamatotos ārkārtas apstākļos atļaujas piešķiršanas termiņu var pagarināt par ilgāka vienu gadu.
- (48) Ar norādījumu sniegšanu pieteikumu iesniedzējiem administratīvās atļaujas iesniegšanas un piešķiršanas procesa laikā, izmantojot administratīvu kontaktpunktu, ir iecerēts mazināt sarežģītību projekta virzītājiem un uzlabot efektivitāti un pārredzamību. Efektivitāti varētu uzlabot iespēja pieteikuma iesniedzējiem attiecīgos dokumentus iesniegt digitālā formā un rokasgrāmatas pieejamība. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka iestādes, kas īsteno atļaujas piešķiršanas procedūru, ir aktīvi iesaistītas atlikušo šķēršļu, tai skaitā nefinanšu šķēršļu, novēršanā, piemēram, nepietiekamas zināšanas, digitālie resursi vai cilvēkresursi, kas kavē aizvien lielāka atļauju pieprasījumu skaita apstrādi.

↓ 2009/73/EK 6. apsvērums

- (49) Nenodalot tīklus no ražošanas un piegādes darbībām (efektīva nodalīšana), pastāv risks ne vien saskarties ar diskrimināciju tīkla vadīšanā, bet arī risks, ka vertikāli integrēti uzņēmumi zaudē stimulu veikt pienācīgus ieguldījumus tīklos.

↓ 2009/73/EK 7. apsvērums

- (50) Direktīvā 2003/55/EK paredzētie juridiskās un funkcionālās nodalīšanas noteikumi tomēr nav nodrošinājuši pārvades sistēmas operatoru efektīvu nodalīšanu. Tādēļ Eiropadomes sanāksmē 2007. gada 8. un 9. martā Komisija tika aicināta izstrādāt tiesību aktu priekšlikumus, lai panāktu “piegādes un ražošanas darbību efektīvu nodalīšanu no tīkla darbībām”.

↓ 2009/73/EK 8. apsvērums
(pielāgots)

- (51) Efektīvi nodalīt var tikai vienā veidā – likvidējot vertikāli integrētu uzņēmumu motivāciju diskriminēt konkurentus attiecībā uz piekļuvi tīkliem un ieguldījumiem. Vienkāršs un stabils risinājums dabiskā interešu konflikta novēršanai un piegādes drošuma panākšanai ir īpašumtiesību nodalīšana, kas paredz tīkla īpašnieku norīkot par sistēmas operatoru un viņa neatkarību no piegādes un ražošanas interesēm. Tādēļ Eiropas Parlamenta 2007. gada 10. jūlija Rezolūcijā par gāzes un elektroenerģijas iekšējā tirgus perspektīvām¹⁴ minēts, ka īpašumtiesību nodalīšana pārvades līmenī uzskatāma par visefektīvāko līdzekli, lai nediskriminējoši veicinātu ieguldījumus infrastruktūrā, jaunu dalībnieku taisnīgu piekļuvi tīklam un pārredzamību tirgū. Nodalot īpašumtiesības, minēto iemeslu dēļ dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tai pašai personai vai personām nav iespēju kontrolēt ražošanas vai piegādes uzņēmumu un vienlaikus kontrolēt pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu vai izmantot savas tiesības šajos uzņēmumos. Un otrādi – ja persona kontrolē pārvades sistēmu vai pārvades sistēmas operatoru, būtu jāizslēdz iespēja šai pašai personai kontrolēt ražošanas vai piegādes uzņēmumu vai izmantot savas tiesības šajā uzņēmumā. Ievērojot minētos ierobežojumus, ražošanas vai piegādes uzņēmumam vajadzētu būt iespējai kļūt par pārvades sistēmas operatora vai pārvades sistēmas mazākuma akcionāru.

↓ 2009/73/EK 9. apsvērums

- (52) Visām nodalīšanas sistēmām būtu efektīvi jānovērš jebkāds interešu konflikts starp ražotājiem, piegādātājiem un pārvades sistēmu operatoriem, lai veicinātu vajadzīgos ieguldījumus un jaunienācējiem garantētu piekļuvi tirgum saskaņā ar pārredzamu un efektīvu regulējumu, un ~~valsts~~ regulatīvajām iestādēm tās nedrīkstētu kļūt par pārmērīgi apgrūtināšu regulatīvu kārtību.

↓ 2009/73/EK 10. apsvērums

- (53) Termina “kontrolē” definīcija ir pārņemta no Padomes Regulas (EK) Nr. 139/2004 (2004. gada 20. janvāris) par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (EK Apvienošanās regula)¹⁵.

↓ 2009/73/EK 11. apsvērums

- (54) ~~Tā kā dažkārt, lai nodalītu īpašumtiesības, vajadzīga uzņēmumu pārstrukturēšana, dalībvalstīm, kuras nolēmj nodalīt īpašumtiesības, būtu jāpiešķir papildu laiks attiecīgo noteikumu pieņemšanai.~~ Ņemot vērā elektroenerģijas un gāzes nozares vertikālo saikni, nodalīšanas noteikumi būtu jāattiecina uz abām nozarēm.

¹⁴ ~~OV C 175 E, 10.7.2008., 206. lpp.~~

¹⁵ OV L 24, 29.1.2004., 1. lpp.

↓ jauns

- (55) Savukārt ūdeņraža sektorā no vertikāli integrētu uzņēmumu parādīšanās varētu izvairīties, ja skaidri noteikumi tiktu paredzēti jau sākumā. Šāds risinājums ir vēlamāks nekā *ex-post* nodalīšanas noteikumi, kuru īstenošanai būtu lielas izmaksas un vajadzīgs daudz laika.
-

↓ 2009/73/EK 12. apsvērums

- (56) Nodalot īpašumtiesības, lai panāktu tīkla darbības pilnīgu neatkarību no piegādes un ražošanas interesēm un novērstu konfidenciālas informācijas apmaiņu, viena un tā pati persona nedrīkstētu būt vadības loceklis gan pārvades sistēmas operatorā vai pārvades sistēmā, gan uzņēmumā, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām. Šā paša iemesla dēļ viena un tā pati persona nedrīkstētu iecelt pārvades sistēmas operatora vai pārvades sistēmas vadības locekļus un kontrolēt ražošanas vai piegādes uzņēmumu vai izmantot savas tiesības šādā uzņēmumā.
-

↓ 2009/73/EK 13. apsvērums

- (57) Izveidojot sistēmas operatoru vai pārvades operatoru, kas ir neatkarīgs no piegādes un ražošanas interesēm, vertikāli integrētam uzņēmumam būtu jāvar paturēt savā īpašumā tīkla aktīvus, vienlaikus nodrošinot interešu efektīvu nodalīšanu, ar nosacījumu, ka neatkarīgais sistēmas operators vai neatkarīgais pārvades operators veic visas tīkla operatora funkcijas un ka tiek nodrošināts sīki izstrādāts regulējums un aptveroši regulatīvās kontroles mehānismi.
-

↓ 2009/73/EK 14. apsvērums
(pielāgots)

- (58) Ja 2009. gada 3. septembrī uzņēmums, kam pieder pārvades sistēma, ~~ir~~ bija ~~daļa~~ daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, dalībvalstīm būtu jādod iespēja izvēlēties starp īpašumtiesību nodalīšanu un sistēmas operatora vai pārvades operatora izveidi, kas ir neatkarīgs no piegādes un ražošanas interesēm.
-

↓ 2009/73/EK 15. apsvērums

- (59) Lai pilnībā aizsargātu vertikāli integrētu uzņēmumu īpašnieku intereses, dalībvalstīm būtu jādod izvēles iespējas īpašumtiesību nodalīšanas īstenošanā – izmantot tiešu nodalīšanu vai sadalīt integrētā uzņēmuma akcijas tīkla uzņēmuma akcijās un piegādes un ražošanas uzņēmuma akcijās, ievērojot īpašumtiesību nodalīšanas prasības.

↓ 2009/73/EK 16. apsvērums
(pielāgots)

- (60) Neatkarīga sistēmas operatora vai neatkarīga pārvades operatora risinājuma pilnīga efektivitāte būtu jānodrošina ar īpašiem papildu noteikumiem. Noteikumi par neatkarīgu sistēmas operatoru nodrošina atbilstīgu regulējumu, kas garantē godīgu konkurenci, pietiekamus ieguldījumus, tirgus pieejamību jaunpienācējiem un gāzes tirgu integrāciju. Saskaņā ar noteikumiem par neatkarīgu sistēmas operatoru veiktas efektīvas nodalīšanas pamatā ir divi stūrakmeņi – organizatorisku pasākumu kopums, kas ietver arī pasākumus pārvades sistēmu operatoru vadībai, un to pasākumu kopums, kuri attiecas uz investīcijām, jaunu ražošanas jaudu piesaisti tīklam un tirgus integrāciju, īstenojot reģionālo sadarbību. Pārvades sistēmas operatora neatkarība, *inter alia*, būtu jānodrošina, izmantojot arī dažus “miera periodus”, kad vertikāli integrētajā uzņēmumā nenotiek nekāda pārvaldes vai cita atbilstīga darbība, kas nodrošinātu piekļuvi informācijai, kādu varētu iegūt arī ieņemot amatu pārvaldē. ~~Efektīvas nodalīšanas risinājums saistībā ar neatkarīgu sistēmas operatoru atbilst prasībām, ko 2007. gada 8. un 9. marta sanāksmē noteikusi Eiropadome.~~
-

↓ 2009/73/EK 17. apsvērums
⇒ jauns

- (61) Lai attīstītu konkurenci dabasgāzes iekšējā tirgū, lieliem lietotājiem, kas nav mājsaimniecību lietotāji ⇒ un ir iesaistīti liela mēroga komercdarbībā, ⇐ vajadzētu būt iespējai izvēlēties piegādātājus un slēgt līgumus ar vairākiem piegādātājiem, kas nodrošina tiem vajadzīgo dabasgāzes daudzumu. Būtu jānodrošina šādu lietotāju aizsardzība pret ekskluzīvu tiesību klauzulām, ar ko liedz iespēju pieņemt konkurējošus un/vai papildu piedāvājumus.
-

↓ 2009/73/EK 18. apsvērums
(pielāgots)

- (62) Dalībvalstij ☒ vajadzētu būt tiesībām ☒ ~~ir tiesības~~ izvēlēties pilnīgu īpašumtiesību nodalīšanu savā teritorijā. Ja dalībvalsts ir īstenojusi šīs tiesības, uzņēmumam ☒ nevajadzētu būt tiesībām ☒ ~~nav tiesību~~ izveidot neatkarīgu sistēmas operatoru vai neatkarīgu pārvades operatoru. Turklāt uzņēmums, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, ~~nedrīkst~~ ☒ nevajadzētu ☒ tieši vai netieši īstenot kontroli vai jebkādas tiesības attiecībā uz pārvades sistēmas operatoru no dalībvalsts, kas ir izvēlējusies pilnu īpašumtiesību nodalīšanu.
-

↓ 2009/73/EK 19. apsvērums
(pielāgots)

- (63) ~~Saskaņā ar šo direktīvu d~~ Dabasgāzes iekšējā tirgū pastāvēs dažādi tirgus organizēšanas veidi. Pasākumiem, ko dalībvalstis var īstenot, lai nodrošinātu vienādus noteikumus, būtu jābalstās uz prevalējošām vispārējo interešu vajadzībām. Būtu jāapspriežas ar

↓ 2009/73/EK 20. apsvērums

- (64) Īstenojot efektīvu nodalīšanu, būtu jāievēro nediskriminācijas princips starp publisko un privāto sektoru. Tādēļ vienai un tai pašai personai nevajadzētu būt iespējai atsevišķi vai kolektīvi īstenot kontroli vai citas tiesības, pārkāpjot īpašumtiesību nodalīšanas noteikumus vai neatkarīga sistēmas operatora risinājumu, atsevišķi vai kopā, attiecībā uz pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu un piegādes vai ražošanas uzņēmumu institūciju sastāvu, balsojumu vai lēmumu pieņemšanu. Attiecībā uz īpašumtiesību nodalīšanu un neatkarīga sistēmas operatora risinājumu, ja attiecīgā dalībvalsts var pierādīt, ka prasība ir izpildīta, divām atsevišķām publiskām struktūrām būtu jāvar kontrolēt ražošanas un piegādes darbības, no vienas puses, un pārvades darbības, no otras puses.
-

↓ 2009/73/EK 21. apsvērums
(pielāgots) (pielāgots)

- (65) Pilnīgi efektīva tīkla darbību nodalīšana no piegādes un ražošanas darbībām būtu jāpiemēro visā ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒ gan attiecībā uz ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒, gan ~~ārpuskopienas~~ ☒ ārpus Savienības ☒ uzņēmumiem. Lai tīkla darbības un piegādes un ražošanas darbības ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒ saglabātos neatkarīgas viena no otras, regulatīvajām iestādēm būtu jāpiespīl pilnvarojums atteikt sertifikāciju pārvades sistēmas operatoriem, kas neievēro nodalīšanas noteikumus. Lai nodrošinātu minēto noteikumu konsekvētu piemērošanu visā ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒, regulatīvajām iestādēm, pieņemot lēmumus par sertifikāciju, būtu maksimāli jāņem vērā Komisijas atzinums. Lai panāktu arī to, ka tiek ievērotas ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ starptautiskās saistības un solidaritāte un energoapgādes drošums ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒, Komisijai vajadzētu būt tiesībām sniegt atzinumu par tāda pārvades sistēmas īpašnieka vai pārvades sistēmas operatora sertifikāciju, kuru kontrolē persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm.
-

↓ jauns

- (66) Ūdeņraža cauruļvadu tīkliem vajadzētu būt efektīvas un ilgtspējīgas ūdeņraža transportēšanas veidam gan uz sauszemes, gan atkrastē. Tā kā to izbūvei ir vajadzīgi lieli kapitālizdevumi, ūdeņraža cauruļvadu tīkli varētu būt dabisks pamats monopolu radīšanai. Dabasgāzes tīklu reglamentēšanā gūtā pieredze ir parādījusi, ka, lai izejvielu tirgū saglabātu konkurenci, ir svarīgi nodrošināt atklātu un nediskriminējošu piekļuvi cauruļvadu tīkliem. Tāpēc gan sauszemes, gan atkrastes ūdeņraža tīkliem Savienībā būtu jāpiemēro iedibinātie tīkla darbības principi, piemēram, trešo personu piekļuve.
- (67) Ūdeņraža tīklu darbība būtu jānošķir no enerģijas ražošanas un piegādes darbībām, lai tīkla operatoru vārdā izvairītos interešu konflikta riska. Izvairīšanās no šādiem interešu konfliktiem tiktu garantēta, ja ūdeņraža tīklu īpašumtiesības tiktu nošķirtas no dalības enerģijas ražošanā un piegādē. Dalībvalstīm vajadzētu būt spējīgām līdz 2030. gadam palauties uz “integrēto ūdeņraža tīkla operatoru” alternatīvo nodalīšanas modeli, kas

nodrošinās pārejas periodu esošajiem vertikāli integrētajiem ūdeņraža tīkliem. Dalībvalstīm vajadzētu arī būt spējīgām atļaut izmantot “neatkarīgā ūdeņraža tīkla operatora” modeli, ar ko vertikāli integrētajiem ūdeņraža tīklu īpašniekiem atļauj saglabāt savu tīklu īpašumtiesības, vienlaikus nodrošinot šādu tīklu nediskriminējošu darbību pēc 2030. gada.

(68) Tā kā kopīga ūdeņraža tīklu un gāzes vai elektroenerģijas tīklu darbība var izveidot sinerģijas un tāpēc tā būtu jāatļauj, ūdeņraža tīkla operatora darbības būtu jāorganizē atsevišķā tiesību subjektā, lai nodrošinātu pārredzamību attiecībā finansēšanu un piekļuves tarifu izmantošanu.

(69) Ūdeņraža tīklu darbība būtu jānošķir no enerģijas ražošanas un piegādes darbībām, lai tīkla operatoru vārdā izvairītos interešu konflikta riska. Izvairīšanās no šādiem interešu konfliktiem tiktu garantēta, ja ūdeņraža tīklu īpašumtiesības tiktu nošķirtas no dalības enerģijas ražošanā un piegādē. Dalībvalstīm vajadzētu būt spējīgām līdz 2030. gadam paļauties uz “integrēto ūdeņraža tīkla operatoru” alternatīvo nodalīšanas modeli, kas nodrošinās pārejas periodu esošajiem vertikāli integrētajiem ūdeņraža tīkliem. Dalībvalstīm vajadzētu arī būt spējīgām piedāvāt izmantot neatkarīgu ūdeņraža tīkla operatoru, lai vertikāli integrētajiem ūdeņraža tīklu īpašniekiem atļautu saglabāt savu tīklu īpašumtiesības, vienlaikus nodrošinot šādu tīklu nediskriminējošu darbību pēc 2030. gada.

(70) Lai nodrošinātu pārredzamību attiecībā uz regulēto darbību izmaksām un finansēšanu, ūdeņraža tīkla darbības būtu jānošķir no citām tīkla darbībām, ko veic attiecībā uz citiem enerģijas nesējiem, vismaz saistībā ar tīkla operatoru juridisko formu un pārskatiem.

(71) Ūdeņraža tīkliem būtu jāpiemēro trešo personu piekļuve, lai ūdeņraža piegādes tirgū nodrošinātu konkurenci un vienlīdzīgus konkurences apstākļus. Reglamentēta trešo personu piekļuve, kuras pamatā ir regulēti piekļuves tarifi, vajadzētu būt pamatnoteikumam ilgtermiņā. Lai ūdeņraža tirgus attīstības posmā operatoriem nodrošinātu nepieciešamo elastību un samazinātu administratīvās izmaksas, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai līdz 2030. gadam atļaut izmantot trešo personu piekļuvi, par ko notikušas sarunas.

(72) Liela mēroga pazemes ūdeņraža uzglabāšanas objektu pieejamība dalībvalstīs ir ierobežota, un to izvietojums nav vienmērīgs. Ņemot vērā iespējamo labvēlīgo ietekmi uz ūdeņraža transportēšanu un tirgu darbību, piekļuvei šādiem liela mēroga pazemes objektiem būtu jāpiemēro noteikumi par reglamentētu trešo personu piekļuvi, lai tirgus dalībniekiem nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus.

(73) Termināļi, kuros šķidro ūdeņradi vai šķidro amonjaku pārveido gāzveida ūdeņradī, uzskata par ūdeņraža importēšanas līdzekli, bet tie konkurē ar citiem ūdeņraža transportēšanas līdzekļiem. Lai arī būtu jānodrošina trešo personu piekļuve šādiem termināļiem, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai noteikt sistēmu, kurā var vienoties par trešo personu piekļuvi, ar mērķi samazināt operatoru un regulatīvo iestāžu administratīvās izmaksas.

(74) Esošie vertikāli integrētie ūdeņraža tīkli pēc pārejas perioda būtu jāintegrē regulējumā.

(75) Vietējām ūdeņraža kopām vajadzētu būt svarīgam Eiropas ūdeņraža ekonomikas pamatu pamatam. Šādas kopas varētu gūt labumu no vienkāršotām regulatīvajām prasībām, ko piemēro ūdeņraža tirgus attīstības posmā.

(76) Cauruļvadu starpsavienojumus ar trešām valstīm var izmantot ūdeņraža importa vai eksporta transportēšanai. Šādu ūdeņraža starpsavienojumu ar trešām valstīm darbības

noteikumi un noteikumi par atjaunīgā un mazoglekļa ūdeņraža sertifikāciju būtu jāiekļauj starpvaldību nolīgumā, lai nodrošinātu saskaņotu regulējumu un tā konsekvētu piemērošanu visā infrastruktūrā.

- (77) Lai nodrošinātu Eiropas ūdeņraža tīklu efektīvu darbību, ūdeņraža tīkla operatoriem ciešā sadarbībā ar citiem ūdeņraža tīkla operatoriem, kā arī ar citiem sistēmas operatoriem, ar kuru tīkliem ir savienots vai var tikt savienots viņu tīkls, vajadzētu būt atbildīgiem par ūdeņraža transportēšanas tīkla darbību, uzturēšanu un attīstīšanu, arī energosistēmas integrācijas veicināšanu.
- (78) Ūdeņraža tīkla operatoriem būtu jānosaka uzdevums izveidot pietiekamu pārrobežu jaudu ūdeņraža transportēšanai, ņemot vērā visu ekonomiski pamatoto un tehniski iespējamo jaudas pieprasījumu, lai tādējādi sekmētu tirgus integrāciju.
- (79) Dažos gadījumos cita starpā atkarībā no ūdeņraža tīklu topogrāfijas un ūdeņraža tīkliem pievienoto tiešo lietotāju populācijas var rasties nepieciešamība, ka ūdeņraža tīkla operatori veic ūdeņraža kvalitātes vadību (piem., attīrīšanu). Tāpēc regulatīvās iestādes var ūdeņraža tīkla operatoriem noteikt uzdevumu savos tīklos nodrošināt efektīvu ūdeņraža kvalitātes vadību, ja tas ir nepieciešams sistēmas pārvaldīšanai. Uzņemoties šādas darbības, ūdeņraža tīkla operatoriem būtu jāievēro piemērojamie ūdeņraža kvalitātes standarti.
- (80) Ja dabasgāzes sistēmas operatori vai ūdeņraža tīkla operatori noraida piekļuves vai savienošanas pieprasījumu nepietiekamas jaudas dēļ, atteikumam jābūt attiecīgi pamatotam, un operatoriem vajadzētu būt pienākumam uzlabot savu sistēmu, lai pieprasītos savienojumus vai piekļuvi varētu nodrošināt, ja tas ir izdarāms ekonomiski.

↓ (ES) 2019/692 3. apsvērums
(pielāgots)

- (81) ~~Šīs direktīvas mērķis ir novērst~~ ☒ Būtu jānovērš arī ~~☒ šķēršļus~~ dabasgāzes iekšējā tirgus izveides pabeigšanai, kurus rada tas, ka gāzes pārvades līnijām uz trešām valstīm un no tām netiek piemēroti Savienības tirgus noteikumi. ~~Ar šo direktīvu ieviestie grozījumi ir paredzēti, lai nodrošinātu,~~ ☒ Ir jānodrošina, ☒ ka noteikumi, kas piemērojami gāzes pārvades līnijām, kuras savieno divas vai vairākas dalībvalstis, Savienībā ir piemērojami arī gāzes pārvades līnijām uz trešām valstīm un no tām. ~~Tādējādi tiks nodrošināta~~ ☒ Tam būtu jānodrošina ☒ tiesiskā regulējuma konsekvence Savienībā, vienlaikus izvairoties no konkurences kropļojumiem Savienības iekšējā enerģijas tirgū un no negatīvas ietekmes uz piegādes drošumu. ~~Tas uzlabos~~ ☒ Tam būtu jāuzlabo ☒ arī pārredzamību un tirgus dalībniekiem, jo īpaši gāzes infrastruktūras investoriem un sistēmas lietotājiem, ~~jāsniedz snieg~~ juridiskā noteiktība attiecībā uz piemērojamo tiesisko regulējumu.

↓ jauns

- (82) Dalībvalstīm un Enerģētikas kopienas dibināšanas līguma¹⁶ līgumslēdzējām pusēm vajadzētu cieši sadarboties visos jautājumos, kas skar integrēta gāzes tirgus izveidi, un tās nedrīkstētu veikt pasākumus, kas apdraud dalībvalstu un līgumslēdzēju pušu gāzes tirgu ciešāku integrāciju vai piegādes drošību. Tā varētu ietvert sadarbību

¹⁶

OV L 198, 20.7.2006., 18. lpp.

uzglabāšanas jaudas jautājumos un ekspertu iesaistīšanu attiecīgās gāzes riska reģionālās grupās.

↓ (ES) 2019/692 5. apsvērums

- (83) Cauruļvadi, kas trešās valsts naftas vai gāzes ražošanas projektu savieno ar pārstrādes uzņēmumu vai pēdējo piekrastes termināli dalībvalsts teritorijā, būtu jāuzskata par ~~augšposmasakumposma-pārvades~~ cauruļvadu tīkliem. Cauruļvadi, kas naftas vai gāzes ražošanas projektu dalībvalstī savieno ar pārstrādes uzņēmumu vai pēdējo piekrastes termināli trešās valsts teritorijā, šajā direktīvā nebūtu jāuzskata par ~~augšposmasakumposma-pārvades~~ cauruļvadu tīkliem, jo šādiem cauruļvadiem, visticamāk, nav ievērojamas ietekmes uz iekšējo enerģijas tirgu.

↓ (ES) 2019/692 6. apsvērums

- (84) Pārvades sistēmu operatoriem vajadzētu būt iespējai brīvi slēgt tehniskus nolīgumus ar pārvades sistēmu operatoriem vai citām struktūrām trešās valstīs par jautājumiem, kas attiecas uz pārvades sistēmu darbību un starpsavienojumiem, ar noteikumu, ka šādu nolīgumu saturs ir saderīgs ar Savienības tiesību aktiem.

↓ (ES) 2019/692 7. apsvērums

- (85) Tehniskiem nolīgumiem starp pārvades sistēmu operatoriem vai citām struktūrām par pārvades līniju darbību būtu jāpaliek spēkā ar noteikumu, ka tie atbilst Savienības tiesību aktiem un ~~valsts~~ regulatīvās iestādes attiecīgajiem lēmumiem.

↓ (ES) 2019/692 8. apsvērums

- (86) Ja pastāv šādi tehniski nolīgumi, šajā direktīvā nav prasīts slēgt starptautisku nolīgumu starp dalībvalsti un trešo valsti vai nolīgumu starp Savienību un trešo valsti par attiecīgās gāzes pārvades līnijas darbību.

↓ (ES) 2019/692 9. apsvērums
(pielāgots)

- (87) ~~Direktīva 2009/73/EK joprojām~~ ☒ Šī direktīva ☒ ir piemērojama ☒ būtu jāpiemēro ☒ gāzes pārvades līnijām uz trešām valstīm un no tām tikai dalībvalstu teritorijā. Attiecībā uz atklātā jūrā izvietotām gāzes pārvades līnijām ~~Direktīvai 2009/73/EK~~ ☒ šai direktīvai ☒ vajadzētu būt piemērojamai tās dalībvalsts teritoriālajā jūrā, kurā atrodas pirmais starpsavienojuma punkts ar dalībvalstu tīklu.

↓ (ES) 2019/692 10. apsvērums

- (88) Vajadzētu būt iespējai esošos nolīgumus, kas noslēgti starp dalībvalsti un trešo valsti par pārvades līniju darbību, paturēt spēkā saskaņā ar šo direktīvu.

↓ (ES) 2019/692 11. apsvērums

- (89) Attiecībā uz nolīgumiem vai daļām nolīgumos ar trešām valstīm, kuri var ietekmēt Savienības kopīgos noteikumus, būtu jāizveido saskaņota un pārredzama procedūra, saskaņā ar kuru dalībvalstij pēc tās lūguma atļautu grozīt, paplašināt, pielāgot, atjaunot vai slēgt nolīgumu ar trešo valsti par pārvades līnijas vai ~~augšposmasākumposma pārvades~~ cauruļvadu tīkla darbību starp dalībvalsti un trešo valsti. Procedūrai nevajadzētu kavēt šīs direktīvas īstenošanu un nevajadzētu skart Savienības un dalībvalstu kompetenču sadalījumu, un tā būtu jāpiemēro esošiem un jauniem nolīgumiem.

↓ (ES) 2019/692 12. apsvērums

- (90) Ja ir skaidrs, ka nolīguma priekšmets ietilpst daļēji Savienības un daļēji dalībvalsts kompetencē, ir būtiski nodrošināt ciešu sadarbību starp minēto dalībvalsti un Savienības iestādēm.

↓ (ES) 2019/692 14. apsvērums
(pielāgots)

- (91) Lai ☒ šīs direktīvas īstenošanai nodrošinātu vienotus nosacījumus, Komisijai būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras ☒ pieņemt lēmumus, ar ko dalībvalstij atļauj vai atsaka atļauju grozīt, paplašināt, pielāgot, atjaunot vai slēgt nolīgumu ar trešo valsti, ~~būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai~~. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹⁷.

↓ 2009/73/EK 22. apsvērums
(pielāgots)
⇒ jauns

- (92) Energoapgādes drošums ir svarīgs sabiedrības drošības aspekts, un tā ir cieši saistīta ar gāzes iekšējā tirgus efektīvu darbību un dalībvalstu izolēto tirgu integrāciju. Gāzi Savienības ~~iedzīvotājiem pilsoņiem~~ var piegādāt vienīgi pa tīklu. Funkcionējoši atvērti gāzes tirgi un jo īpaši tīkli un citi aktīvi, kas saistīti ar gāzes piegādi, ir būtiski sabiedrības drošībai, ekonomikas konkurētspējai un Savienības pilsoņu labklājībai.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

Tālab personām no trešām valstīm būtu jāļauj kontrolēt kādu pārvades sistēmu vai pārvades sistēmas operatoru vienīgi tad, ja tās ievēro ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒ spēkā esošās efektīvas nodalīšanas prasības. Neskarot ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ starptautiskās saistības, ~~Kopiena~~ ☒ Savienība ☒ uzskata, ka gāzes pārvades sistēma ~~Kopienai~~ ☒ Savienībai ☒ ir ļoti svarīga, tādēļ ir vajadzīgi papildu drošības pasākumi, lai uzturētu ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ energoapgādes drošumu, izvairoties no apdraudējumiem sabiedriskajai kārtībai un sabiedrības drošībai ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒, kā arī Savienības pilsoņu labklājībai. Lai ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ energoapgāde būtu droša, jo īpaši jāizvērtē, cik neatkarīgi darbojas tīkli, kādā mērā ~~Kopiena~~ ☒ Savienība ☒ un dalībvalstis ir atkarīgas no trešo valstu enerģijas piegādēm un kādā veidā konkrētā trešā valstī veic iekšzemes un ārējo tirdzniecību un ieguldījumus enerģētikas jomā. Tālab piegādes drošums būtu jāizvērtē, ņemot vērā katra gadījuma faktiskos apstākļus, kā arī tiesības un pienākumus, ko uzliek starptautiskās tiesības, jo īpaši starptautiski nolīgumi, ko ~~Kopiena~~ ☒ Savienība ☒ ir noslēgusi ar attiecīgo trešo valsti. Komisijai ☒ attiecīgos gadījumos būtu jāsniedz ieteikumi ☒ ir aicināta attiecīgos gadījumos sniegt ieteikumus, lai ar trešām valstīm risinātu sarunas saistībā ar attiecīgiem nolīgumiem par ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ energoapgādes drošumu, vai iekļaut vajadzīgos jautājumus citās sarunās ar minētajām trešām valstīm.

↓ 2009/73/EK 23. apsvērums

- (93) Ir jāveic papildu pasākumi, lai nodrošinātu pārredzamus un nediskriminējošus tarifus attiecībā uz piekļuvi transportēšanai. Šie tarifi jāpiemēro visiem lietotājiem, tos nediskriminējot. Ja uzglabāšanas objekts, saspiestas gāzes uzglabāšana sistēmā vai palīgpakalpojums darbojas pietiekami konkurētspējīgā tirgū, piekļuvi varētu atļaut, pamatojoties uz pārredzamiem un nediskriminējošiem mehānismiem uz tirgus bāzes.

↓ 2009/73/EK 24. apsvērums
(pielāgots)

- (94) Jāpanāk uzglabāšanas sistēmu operatoru neatkarība, lai pilnveidotu trešo personu piekļuvi uzglabāšanas objektiem, kas ir tehniski ~~un~~/vai ekonomiski nepieciešami, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi lietotāju apgādes sistēmai. Tādēļ uzglabāšanas objekti jāpārvalda juridiski nodalītām struktūrām ar efektīvām tiesībām pieņemt lēmumus par aktīviem, kas vajadzīgi uzglabāšanas objektu uzturēšanai, vadīšanai un attīstīšanai. Ir jāpalielina arī pārredzamība trešām personām piedāvāto uzglabāšanas objektu jaudu pārvaldīšanā, paredzot, ka dalībvalstis nosaka un publicē atbilstošu nediskriminējošu, skaidru un publisku regulējumu, ko piemēro uzglabāšanas objektiem. Lai noteiktu šo pienākumu, nevajadzētu pieņemt jaunu lēmumu par piekļuves režīmiem, bet tam būtu jāuzlabo pārredzamība attiecībā uz piekļuves režīmu uzglabāšanas objektiem. Komerciāli jutīgas informācijas konfidencialitātes prasības ir īpaši svarīgas, ja tās skar būtībā stratēģiskus datus vai ja uzglabāšanas objektam ir tikai viens lietotājs.

↓ 2009/73/EK 25. apsvērums
(pielāgots)

- (95) No nediskriminējošas piekļuves sadales tīkliem ir atkarīga pakārtota piekļuve lietotājiem mazumtirdzniecības līmenī. Taču diskriminācijas iespējas trešo personu piekļuves un ieguldījumu ziņā sadales līmenī ir mazākas nekā pārvades līmenī, kur pārslodze un ražošanas interešu ietekme kopumā ir lielāka nekā sadales līmenī. ~~Turklāt sadales sistēmu operatoru juridiskā un funkcionālā nodalīšana atbilstoši Direktīvai 2003/55/EK bija prasīta vienīgi no 2007. gada 1. jūlija, un tās ietekme uz dabasgāzes iekšējo tirgu vēl nav novērtēta. Spēkā esošie juridiskās un funkcionālās nodalīšanas noteikumi var nodrošināt efektīvu nodalīšanu, ja tos skaidrāk definē, atbilstoši īsteno un cieši pārrauga. Lai panāktu ☒ noteiktu ☒ vienādus noteikumus mazumtirdzniecībā, būtu jāuzrauga sadales sistēmu operatoru darbība, lai tie neizmantotu vertikāli integrēta uzņēmuma priekšrocības attiecībā uz to konkurētspēju tirgū, jo īpaši saistībā ar mājssaimniecību lietotājiem vai maziem lietotājiem, kas nav mājssaimniecību lietotāji.~~
-

↓ 2009/73/EK 26. apsvērums

- (96) Dalībvalstīm būtu jāveic konkrēti pasākumi, lai atbalstītu biogāzes un no biomasas ražotas gāzes plašāku izmantošanu, un to ražotājiem būtu jādod nediskriminējoša piekļuve gāzes sistēmai – ar noteikumu, ka šī piekļuve pastāvīgi ir saskaņota ar atbilstīgajiem tehniskajiem noteikumiem un drošības standartiem.
-

↓ jauns

- (97) Atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ražotāji bieži ir pievienoti sadales tīklam. Lai sekmētu ieviešanu un tirgus integrāciju, ir svarīgi, ka tiem ir neierobežota piekļuve vairumtirdzniecības tirgum un attiecīgajiem virtuālajiem tirdzniecības punktiem. Dalību vairumtirdzniecības tirgū nosaka atkarībā no tā, kā ir noteiktas ieejas-izejas sistēmas. Vairākās dalībvalstīs ražotāji, kas ir savienoti ar sadales tīklu, nav daļa no ieejas-izejas sistēmas. Tāpēc atjaunīgo un mazoglekļa gāzu piekļuve vairumtirdzniecības tirgum būtu jāatvieglo, nosakot ieejas-izejas sistēmu un nodrošinot, ka ražošanas objekti, kas ir savienoti ar sadales sistēmu, ir tās daļa. Turklāt Regulā [pārstrādātā Gāzes regula, kas ierosināta COM(2021)xxx] ir noteikts, ka sadales sistēmas operatoriem un pārvades sistēmas operatoriem ir jāsadarbjas, lai būtu iespējama reversā plūsma no sadales uz pārvades tīklu vai būtu alternatīvi līdzekļi, ar kuriem veicināt atjaunīgo un mazoglekļa gāzu tirgus integrāciju.
-

↓ 2009/73/EK 27. apsvērums
(pielāgots)

- (98) Lai izvairītos no pārmērīga finansiāla un administratīva sloga radīšanas mazajiem sadales sistēmu operatoriem, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai vajadzības gadījumā atbrīvot attiecīgos uzņēmumus no ~~sadales~~ juridiskās nodalīšanas prasībām.

↓ 2009/73/EK 28. apsvērums
(pielāgots)

- (99) Ja slēgtu sadales sistēmu izmanto, lai nodrošinātu integrētas energoapgādes optimālu efektivitāti, kurai nepieciešami īpaši darbības standarti, vai ja slēgtu sadales sistēmu galvenokārt uztur sistēmas īpašnieka lietošanai, vajadzētu būt iespējai uz sadales sistēmas operatoru neattiecināt saistības, kas sadales sistēmas operatora un sistēmas lietotāju attiecību īpašā rakstura dēļ radītu nevajadzīgu administratīvo slogu. Rūpniecisko, komerciālo vai koplietošanas pakalpojumu vietās, piemēram, vilcienu staciju ēkās, lidostās, slimnīcās, lielās nometņu vietās ar integrētu aprīkojumu vai ķīmiskās rūpniecības vietās ~~var~~ ☒ varētu ☒ ierīkot slēgtas sadales sistēmas, ņemot vērā to darbību specializēto raksturu.
- (100) Īstenojot augošo atjaunīgo un mazoglekļa gāzu apjomu integrāciju dabasgāzes sistēmā, izmainīsies Eiropā transportētās un patērētās gāzes kvalitāte. Lai nodrošinātu efektīvu dabasgāzes sistēmas darbību, pārvades sistēmas operatoriem vajadzētu būt atbildīgiem par gāzes kvalitātes vadību viņu objektos. Ja atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ievadīšana notiek sadales līmenī un ja tas ir vajadzīgs, lai valdītu to ietekmi uz gāzes kvalitāti, regulatīvās iestādes var noteikt sadales sistēmas operatoriem uzdevumu nodrošināt, ka to objektos gāzes kvalitātes vadība notiek efektīvi. Veicot gāzes kvalitātes vadības uzdevumus, pārvades un sadales sistēmas operatoriem būtu jāievēro piemērojamie gāzes kvalitātes standarti.

↓ 2009/73/EK 29. apsvērums
(jauns)

- ~~(29) Ar Direktīvu 2003/55/EK tika ieviesta prasība dalībvalstīm izveidot regulatorus ar īpašām pilnvarām. Tomēr pieredze liecina, ka regulācijas efektivitāti bieži vien mazina regulatoru atkarība no valdības, kā arī nepietiekamas pilnvaras un rīcības brīvība. Tādēļ Eiropadomes sanāksmē 2007. gada 8. un 9. martā Komisija tika aicināta izstrādāt tiesību aktu priekšlikumus, lai panāktu valstu energoregulatoru pilnvaru turpmāku saskaņošanu un neatkarības stiprināšanu. Vajadzētu būt iespējai, ka šo valstu regulatīvo iestāžu pilnvaras attiecas gan uz elektroenerģijas, gan gāzes nozari.~~

↓ 2009/73/EK 30. apsvērums
(pielāgots)

- (101) Lai dabasgāzes iekšējais tirgus darbotos pareizi, energoregulatoriem ir jāspēj pieņemt lēmumus par visiem atbilstošiem regulēšanas jautājumiem un jābūt pilnīgi neatkarīgiem no visām citām publiskām un privātām interesēm. ~~Tas neliedz īstenot ne tiesu iestāžu veiktu pārskatīšanu, ne parlamentāro pārraudzību atbilstīgi dalībvalstu konstitucionālajām tiesībām. Turklāt tas, ka attiecīgās valsts likumdevējs apstiprina regulatora budžetu, nav šķērslis budžeta neatkarībai. Noteikumi par regulatīvās iestādes neatkarību attiecībā uz piešķirtā budžeta īstenošanu būtu jāpiemēro saskaņā ar dalībvalstu normatīvajiem aktiem par budžetu. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pienācīgi ņemt vērā cilvēkresursu pieejamību un valdes lielumu, vienlaikus veicinot valstu regulatīvo iestāžu neatkarību no jebkādam politiskām vai ekonomiskām interesēm, īstenojot atbilstīgu rotācijas sistēmu.~~

↓ 2009/73/EK 31. apsvērums

- (102) Lai visiem tirgus dalībniekiem, tostarp jaunpienācējiem, nodrošinātu efektīvu piekļuvi tirgum, ir vajadzīgi nediskriminējoši un izmaksas atspoguļojoši balansēšanas mehānismi. Tas būtu jāpanāk, izveidojot tādus pārrēķinus, uz tirgu balstītus mehānismus dabasgāzes piegādei un iepirkšanai, kas vajadzīgi atbilstīgi balansēšanas prasībām. ~~Valstu~~ ~~Regulatīvajām iestādēm~~ būtu jāieņem aktīva nostāja, lai nodrošinātu to, ka balansēšanas ~~censtarifi~~ ir nediskriminējošas un atspoguļo izmaksas. Vienlaikus būtu jānodrošina atbilstīgi stimuli, lai balansētu gāzes pievadi un izvadi un neapdraudētu sistēmu.

↓ 2009/73/EK 32. apsvērums

- (103) ~~Valstu~~ ~~Regulatīvajām iestādēm~~ vajadzētu būt iespējai noteikt vai apstiprināt tarifus vai to aprēķināšanas metodiku, pamatojoties uz pārvades sistēmas operatora vai sadales sistēmas operatora(-u), vai sašķidrinātas dabasgāzes (SDG) sistēmas operatora priekšlikumu vai arī pamatojoties uz priekšlikumu, par ko vienojušies šie operatori un tīkla lietotāji. Pildot šos uzdevumus, ~~valstu~~ regulatīvajām iestādēm būtu jānodrošina, ka pārvades un sadales tarifi ir nediskriminējoši un atspoguļo izmaksas, kā arī jāņem vērā tīkla robežizmaksas, no kurām ilgtermiņā izvairās, izmantojot pieprasījuma regulēšanas pasākumus.

↓ jauns

- (104) Regulatīvajām iestādēm ciešā sadarbībā ar Energoregulatoru sadarbības aģentūru (ACER), kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 713/2009¹⁸, būtu jāveicina tāds iekšējais ūdeņraža tirgus, kurš ir atvērts, drošs un vidiski ilgtspējīgs, kurā ir konkurence un nav ierobežotas pārrobežu plūsmas. Lai ūdeņraža iekšējais tirgus darbotos pareizi, regulatīvajām iestādēm ir jāspēj pieņemt lēmumus par visiem nozīmīgiem regulēšanas jautājumiem.

↓ 2009/73/EK 33. apsvērums

⇒ jauns

- (105) Energoregulatoriem vajadzētu būt pilnvarām pieņemt saistošus lēmumus attiecībā uz dabasgāzes ⇒ vai ūdeņraža ⇐ uzņēmumiem un piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas dabasgāzes ⇒ vai ūdeņraža ⇐ uzņēmumiem, kas nepilda saistības, vai ierosināt, lai kompetenta tiesa tiem piemēro šādas sankcijas. Neskarot konkurences noteikumu piemērošanu, energoregulatoriem būtu jāpiešķir arī pilnvaras pieņemt lēmumus par vajadzīgajiem pasākumiem, lai nodrošinātu, ka lietotāji gūst labumu no efektīvas konkurētspējas sekmēšanas, kas nodrošina dabasgāzes ⇒ un ūdeņraža ⇐ iekšējā tirgus pareizu darbību. Gāzes realizācijas programmas ir viens no iespējamajiem pasākumiem, ko var izmantot, lai veicinātu efektīvu konkurenci un nodrošinātu tirgus pareizu darbību. ~~Tāpat energoregulatoriem būtu jāpiešķir pilnvaras palīdzēt nodrošināt~~

¹⁸

Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 1. lappusi.

~~augstas prasības attiecībā uz universālo un sabiedrisko pakalpojumu, vienlaikus veicinot tirgus atvēršanu, kā arī palīdzēt nodrošināt neaizsargāto lietotāju drošību un patērētāju tiesību aizsardzības pasākumu pilnīgu efektivitāti. Minētie noteikumi nedrīkstētu skart ne Komisijas pilnvaras konkurences noteikumu piemērošanā, tostarp pilnvaras izskatīt apvienošanās gadījumus ar Kopienas dimensiju, ne noteikumus par iekšējo tirgu, piemēram, kapitāla brīvu apriti. Neatkarīgā struktūra, pie kuras var griezties puse, ko ietekmē valsts regulatora lēmums, varētu būt tiesa vai cita tiesu iestāde, kam ir pilnvaras veikt tiesas izskatīšanu.~~

↓ 2009/73/EK 33. apsvērums
(pielāgots)

- (106) Tāpat energoregulatoriem būtu jāpiešķir pilnvaras palīdzēt nodrošināt augstas prasības attiecībā uz universālo un sabiedrisko pakalpojumu, vienlaikus veicinot tirgus atvēršanu, kā arī palīdzēt nodrošināt neaizsargāto lietotāju drošību un patērētāju tiesību aizsardzības pasākumu pilnīgu efektivitāti. Minētie noteikumi nedrīkstētu skart ne Komisijas pilnvaras konkurences noteikumu piemērošanā, tostarp pilnvaras izskatīt apvienošanās gadījumus ar ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ dimensiju, ne noteikumus par iekšējo tirgu, piemēram, kapitāla brīvu apriti. Neatkarīgā struktūra, pie kuras var griezties puse, ko ietekmē ~~valsts regulatora~~ regulatīvās iestādes lēmums, varētu būt tiesa vai cita tiesu iestāde, kam ir pilnvaras veikt tiesas izskatīšanu.

↓ 2009/73/EK 34. apsvērums

- (107) ~~Valstu~~ Regulatīvo iestāžu pilnvaru saskaņošanai būtu jāietver tiesības nodrošināt stimulus ~~dabāsgāzes~~ uzņēmumiem un piemērot ~~dabāsgāzes~~ uzņēmumiem iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas vai ierosināt, lai kompetenta tiesa piemēro šādas sankcijas. Turklāt regulatīvajām iestādēm vajadzētu būt pilnvarotām pieprasīt atbilstīgu informāciju no ~~dabāsgāzes~~ uzņēmumiem, veikt pienācīgu un pietiekamu izmeklēšanu un izšķirt domstarpības.

↓ jauns

- (108) Regulatīvajām iestādēm un ACER būtu jāsniedz informācija par ūdeņraža tirgu, lai nodrošinātu pārredzamību, tai skaitā par tādiem aspektiem kā piedāvājums un pieprasījums, transporta infrastruktūra, pakalpojuma kvalitāte, pārrobežu tirdzniecība, ieguldījumi, patērētāju cenas, tirgus likviditāte.
- (109) Pārvades sistēmas operatori ir svarīga nozīme, lai izmaksu ziņā tiktu nodrošināta gāzes tīklu ieguldījumu efektivitāte. Lai optimizētu plānošanu attiecībā uz visiem enerģijas nesējiem un mazinātu atšķirības starp dažādajām valstu un ES mēroga tīkla plānošanas pieejām, ir ieviestas papildu prasības par konsekventu plānošanu. Tīkla plānošanā būtu jāņem vērā arī pieaugošās savstarpējās saiknes starp dabāsgāzi un elektroenerģiju, kā arī ūdeņradi.

- (110) Izstrādājot tīkla attīstības plānu, ir svarīgi, ka infrastruktūras operatori ņem vērā pirmo energoefektivitātes principu¹⁹, jo īpaši paredzamo patēriņu, ko izmanto kopīga scenārija izstrādē.
- (111) Energosistēmas integrācijas stratēģijā ir uzsvērts, ka, lai sasniegtu dekarbonizācijas mērķus, ir svarīgi, ka notiek energosistēmas koordinēta plānošana un darbība. Tāpēc ir nepieciešams sagatavot tīkla attīstības plānu, kura pamatā ir kopīgs scenārijs, kas izstrādāts starpnozaru līmenī. Vienlaikus saglabājot atsevišķus nozaru plānus, infrastruktūras operatoriem būtu jācenšas panākt augstāka līmeņa integrāciju, ņemot vērā sistēmas vajadzības, kas aptver vairāk nekā tikai vienu enerģijas nesēju.
- (112) Tīkla attīstības plāns ir svarīgs elements, lai varētu apzināt infrastruktūras trūkumus un sniegt informāciju par infrastruktūru, ko vai nu ir nepieciešamas izveidot, vai ko var dezekspluatēt un izmantot citiem nolūkiem, piemēram, udeņraža transportēšanai. Tā tas ir neatkarīgi no tīkla operatoriem izvēlēta nodalīšanas modeļa.
- (113) Ja tīkla attīstības plānā tiek sniegta informācija par infrastruktūru, ko var dezekspluatēt, tas var nozīmēt, ka infrastruktūra paliek neizmantojama, to demontēj vai izmanto citiem nolūkiem, piemēram, udeņraža transportēšanai. Saistībā ar šādu paaugstinātu infrastruktūras pārredzamības mērķi ir ņemts vērā tas, ka pārprofilēta infrastruktūra ir salīdzinoši lētāka nekā no jauna izbūvēta infrastruktūra, un tādējādi pārejai vajadzētu būt izmaksu ziņā efektīvākai.
- (114) Dalībvalstīs, kurās tiks izvērsts udeņraža tīkls, ziņošanā par udeņraža infrastruktūras attīstību būtu jānodrošina, ka udeņraža sistēmas būvniecības pamatā ir reālistiskas un tālredzīgas pieprasījuma prognozes, tai skaitā vajadzības saistībā ar elektroenerģijas sistēmu. Ja dalībvalstīs jaunas udeņraža infrastruktūras līdzfinansēšanas vajadzībām nolēmj atļaut piemērot īpašu maksu, ziņojumā būtu jāpamato regulatīvās iestādes novērtējums attiecībā uz šādām maksām. Ziņojums būtu jāiesniedz regulatīvai iestādei regulāri, un par šo regularitāti lemj regulatīvā iestāde. Tomēr ņemot vērā udeņraža tirgum nepieciešamo attīstību, būtu jāizvairās no neproporcionāliem un pārāk ciešiem ziņošanas pienākumiem.
- (115) Uz tīkla attīstības plānā esošās informācijas pamata vajadzētu spēt prognozēt ietekmi uz tarifiem, balstoties uz plānošanas un dezekspluatācijas ietekmi uz regulējamo aktīvu bāzi, kā minēts šīs direktīvas 51. pantā.
- (116) Tā vietā, lai sniegtu valsts tīkla attīstības plānu, kurā ir runa par atsevišķas dalībvalsts līmeni, būtu jāatļauj dalībvalstīm izvēlēties sagatavot reģionāla līmeņa tīkla attīstības plānu, arī ietverot vairākas dalībvalstis, kas saskan ar brīvprātīgu reģionālā gāzes tirgus integrāciju.
- (117) Pretēji situācijai saistībā ar elektroenerģiju sagaidāms, ka dabasgāzes nozīme mazināsies, un tas ietekmē arī pieprasījumu pēc ieguldījumiem infrastruktūrā. Tāpēc tīkla attīstības plānā ir jālīdzsvaro konkurences jautājumi un jāizvairās no balasta aktīviem. Tāpēc tādas pārvades sistēmas operatoriem, kurai piemērota īpašumtiesību nodalīšana, nebūtu jāpiemēro 51. panta 7. punkts.

¹⁹ Komisijas 2021. gada 28. septembra Ieteikums par principu “energoefektivitāte pirmajā vietā”: no principiem pie prakses. Vadlīnijas un piemēri principa ieviešanai lēmumu pieņemšanā enerģētikas nozarē un ārpus tās (COM (2021) 7014 final).

↓ 2009/73/EK 35. apsvērums
(pielāgots)
⇒ jauns

- (118) Būtu jāveicina ieguldījumi svarīgākajos infrastruktūras objektos, vienlaikus nodrošinot ⇒ gāzu ⇐ dabasgāzes iekšējā tirgus efektīvu darbību. Lai infrastruktūras projekti, kuriem piemērots atbrīvojums, pozitīvi ietekmētu konkurenci un piegādes drošumu, projekta plānošanas stadijā būtu jāpārbauda tirgus ieinteresētība un jāpieņem pārslodzes vadības noteikumi. Ja infrastruktūra atrodas vairāk nekā vienas dalībvalsts teritorijā, ACER būtu jāizskata – kā galējais līdzeklis – atbrīvojuma pieprasījums, lai pilnībā izvērtētu pārrobežu ietekmi un vienkāršotu administratīvās procedūras. Turklāt, tā kā šādiem lieliem atbrīvotiem infrastruktūras būvniecības projektiem ir īpašs riska profils, būtu jāparedz iespēja, ka uzņēmumiem, kuriem ir piegādes un ražošanas intereses, uz laiku ⇒ vai pilnībā ⇐ ļauj atkāpties no pilnīgas nodalīšanas noteikumiem. Piegādes drošuma dēļ tas jo īpaši attiecas uz jauniem cauruļvadiem ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒, pa kuriem transportē gāzi no trešām valstīm uz ~~Kopienu~~ ☒ Savienību ☒. Saskaņā ar Direktīvu 2003/55/EK un 2009/73/EK (ar grozījumiem) noteiktos atbrīvojumus ⇒ un atkāpes ⇐ ☒ būtu ☒ jāturpina piemērot līdz paredzētajam beigu termiņam, kas noteikts atbrīvojuma piešķiršanas lēmumā ⇒ vai atkāpē ⇐.

↓ jauns

- (119) Savienībā ir nepieciešama virzība uz starpsavienotiem ūdeņraža tirgiem, tādējādi veicinot ieguldījumus pārrobežu ūdeņraža infrastruktūrā. Regulētā trešo personu piekļuves režīmā, kad pēc 2030. gada 31. decembra netiks piemēroti pārrobežu transportēšanas tarifi, finansiālas kompensēšanas sistēmai būtu jānodrošina finansiāls stimuls tirgus dalībniekiem attīstīt pārrobežu starpsavienojumus.

↓ 2009/73/EK 36. apsvērums
(pielāgots)

- (120) ~~Dabasgāzes iekšējam tirgum trūkst likviditātes un pārredzamības, un tādējādi tiek traucēta resursu efektīva sadale, nodrošināšanās pret risku un jaunu dalībnieku iesaistīšana tirgū.~~ Ir jāpalielina uzticība tirgum, tā likviditāte un tirgus dalībnieku skaits, un tādēļ ir jāveic gāzes piegādes uzņēmumu plašāka regulatīvā pārraudzība. Šīm prasībām nevajadzētu būt pretrunā spēkā esošajiem ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tiesību aktiem, kas reglamentē finanšu tirgus, un tām vajadzētu būt saderīgām ar minētajiem noteikumiem. Energoregulatoriem un finanšu tirgus regulatoriem ir jāsadarbojas, lai savstarpēji palīdzētu labāk pārraudzīt attiecīgos tirgus.

↓ 2009/73/EK 37. apsvērums
(pielāgots)

- (121) Dabasgāzi galvenokārt un aizvien vairāk ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒ importē no trešām valstīm. ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tiesību aktos būtu jāņem vērā dabasgāzes tirgus

īpatnības, piemēram, zināmu strukturālo neelastību, ko rada piegādātāju koncentrācija, piegāžu ilgtermiņa līgumus vai nākamā posma likviditātes trūkumu. Tādēļ ir vajadzīga lielāka pārredzamība, tostarp attiecībā uz cenu veidošanos.

↓ 2009/73/EK 38. apsvērums
(pielāgots)

- (122) Pirms Komisija pieņem pamatnostādnes, ar ko sīkāk nosaka lietvedības prasības, ~~Agēntūrai ACER~~ un Eiropas Vērtspapīru regulatoru komitejai (*CESR*), kas izveidota ar Komisijas Lēmumu 2009/77/EK²⁰, būtu jāapspiežas par minēto pamatnostādņu saturu un jākonsultē Komisija par to. ~~Agēntūrai ACER~~ un *CESR* būtu arī jāsadarbojas, lai turpmāk izpētītu to, vai uz darījumiem ar gāzes piegādes līgumiem un gāzes atvasinātajiem instrumentiem būtu jāattiecinā pārredzamības prasības pirmstirdzniecības vai pēctirdzniecības posmā, un, ja tā ir, tad kādām vajadzētu būt šīm prasībām, kā arī jākonsultē Komisija par šo jautājumu.

↓ 2009/73/EK 39. apsvērums

- (123) Dalībvalstīm vai, ja dalībvalsts tā paredz, regulatīvajai iestāde būtu jāveicina pārtraucamu piegādes līgumu izstrāde.

↓ 2009/73/EK 40. apsvērums
(pielāgots)

- ~~(40) Piegādes drošuma nolūkā būtu jākontrolē piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvars atsevišķās dalībvalstīs, un pēc kontroles veikšanas būtu jāsigatavo ziņojums par stāvokli Kopienā, ņemot vērā teritoriju starpsavienojuma jaudu. Šāda kontrole būtu jāveic pietiekami savlaicīgi, lai varētu veikt atbilstīgus pasākumus, ja ir apdraudēts piegādes drošums. Vajadzīgās tīkla infrastruktūras, tostarp starpsavienojuma jaudas, izveidei un uzturēšanai būtu jāsekmē stabila gāzes apgāde.~~

↓ 2009/73/EK 41. apsvērums
(pielāgots)

- (124) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka, ņemot vērā vajadzīgās kvalitātes prasības, biogāzi un gāzi no biomasas ☒, jo īpaši biometānu, ☒ vai citus gāzes veidus var bez diskriminācijas ievadīt gāzes sistēmā – ar noteikumu, ka šī piekļuve ir pastāvīgi saderīga ar atbilstīgajiem tehniskajiem noteikumiem un drošības standartiem. Šiem noteikumiem un standartiem būtu jānodrošina šo gāzu tehniska un droša ievadīšana un transportēšana dabasgāzes sistēmā, kā arī jāpievēršas to ķīmiskajām īpašībām.

²⁰ OV L 25, 29.1.2009., 18. lpp.

↓ 2009/73/EK 42. apsvērums
(pielāgots)
⇒ jauns

- (125) Ilgtermiņa līgumi ~~arī turpmāk ieņem~~ ☒ ieņem ☒ nozīmīgu vietu dalībvalstu gāzes piegādē ⇒. Tomēr tiem nebūtu jārada šķēršļi atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ienākšanai tirgū, un tāpēc fosilās gāzes piegādes līgumi nedrīkstēs būt spēkā ilgāk kā līdz 2049. gada beigām. Šādi līgumi vienmēr saskan ar šīs direktīvas mērķi ☒ un tie būtu jāsaģlabā kā izvēles iespēja gāzes piegādes uzņēmumiem, eiktāl tie neapdraud šīs direktīvas mērķus un ir saderīgi ar Līgumu ☒ LESD ☒, tostarp ar konkurences noteikumiem. Tādēļ Ilgtermiņa līgumi ir jāņem vērā, plānojot dabasgāzes uzņēmumu piegādes un transportēšanas jaudu.

↓ 2009/73/EK 43. apsvērums
(pielāgots)

- (126) Lai nodrošinātu augstu sabiedrisko pakalpojumu standartu uzturēšanu ☒ Savienībā ☒ Kopienā, par visiem pasākumiem, ko dalībvalstis veic, lai sasniegtu šīs direktīvas mērķus, būtu regulāri jāinformē Komisija. Komisijai būtu regulāri jāpublicē ziņojums, kurā analizēti valstu līmenī veiktie pasākumi sabiedrisko pakalpojumu mērķu sasniegšanā un salīdzināta to efektivitāte, lai sniegtu ieteikumus par valstīs veicamajiem pasākumiem, tādējādi panākot augstus sabiedrisko pakalpojumu standartus.

↓ 2009/73/EK 44. apsvērums
(pielāgots)

- (127) Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību ievērošana ir šīs direktīvas pamatprasība, un šajā direktīvā ir svarīgi precizēt kopējos minimālos standartus, kurus ievēro visas dalībvalstis un kuros ņemti vērā mērķi attiecībā uz patērētāju aizsardzību, piegādes drošumu, vides aizsardzību un līdzvērtīgu konkurenci visās dalībvalstīs. Svarīgi, lai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības varētu interpretēt katrā valstī, ņemot vērā apstākļus valstī un ievērojot ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tiesību aktus.

↓ 2009/73/EK 45. apsvērums
(pielāgots)

- (128) Pasākumi, ko dalībvalstis īsteno, lai sasniegtu sociālās un ekonomiskās kohēzijas mērķus, jo īpaši varētu ietvert adekvātu ekonomisku stimulu nodrošināšanu, attiecīgā gadījumā izmantojot visus esošos valstu un ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ instrumentus. Šie instrumenti var ietvert atbildības mehānismus, lai garantētu vajadzīgos ieguldījumus.

↓ 2009/73/EK 46. apsvērums
(pielāgots)

- (129) Ciktāl dalībvalstu veiktie pasākumi sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību izpildei ir ar valsts atbalsts saskaņā ar Līguma ~~87. panta 1. punktu~~ ☒ 107. panta 1. punktu ☒ , tām ir pienākums paziņot par šiem pasākumiem Komisijai saskaņā ar Līguma ~~88. panta 3. punktu~~ ☒ 108. panta 3. punktu ☒ .
-

↓ 2009/73/EK 53. apsvērums

- (130) Tirgus cenām būtu jānodrošina pareizie stimuli tīklu attīstībai.
-

↓ 2009/73/EK 54. apsvērums

- (131) Godīgas konkurences veicināšanai un vieglai dažādu piegādātāju pieejamībai vajadzētu būt īpaši svarīgiem faktoriem dalībvalstīs, lai ļautu patērētājiem pilnībā izmantot iespējas, ko piedāvā liberalizēts dabasgāzes gāzu iekšējais tirgus.
-

↓ 2009/73/EK 55. apsvērums

- (132) Lai uzlabotu piegādes drošumu, vienlaikus saglabājot dalībvalstu solidaritāti, jo īpaši energoapgādes krīzes gadījumā, ir būtiski izveidot pamatu reģionālai sadarbībai, kas notiktu solidaritātes gaisotnē. Šāda sadarbība var notikt, ja dalībvalstis tā nolemj, pirmkārt un galvenokārt pamatojoties uz tirgus mehānismiem. Sadarbībai reģionālās un divpusējās solidaritātes veicināšanas jomā nevajadzētu radīt nesamērīgi lielu slogu tirgus dalībniekiem vai diskriminēt tos.
-

↓ 2009/73/EK 56. apsvērums
(pielāgots)

- (133) Lai izveidotu dabasgāzes iekšējo tirgu, dalībvalstīm būtu jāveicina savu valstu tīklu integrācija un tīklu operatoru sadarbība ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ un reģionālā līmenī, integrējot arī tādas izolētas sistēmas, kas veido ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒ pastāvošās “gāzes salas”.
-

↓ jauns

- (134) Reģionālo tirgu brīvprātīga integrācija, jo īpaši tirgu apvienošana, var dot dažādus ieguvumus atkarībā no šo tirgu īpatnībām. Tirgu integrācija var būt iespēja labāk izmantot infrastruktūru, ja tai nav negatīva ietekme uz kaimiņu tirgiem, piemēram, lielāki pārrobežu tarifi. Tā arī ir iespēja palielināt konkurenci, likviditāti un tirdzniecību, kas nāks par labu tiešajiem patērētājiem reģionā, jo tiks piesaistīti piegādātāji, kuri citkārt neiesaistītos mazā tirgus dēļ. Tirgus integrācija arī dod iespēju izveidot lielākas zonas, kurām ir piekļuve vairākiem piegādes avotiem. Šāda

diversifikācija varētu ietekmēt vairumtirdzniecības tirgus cenas, jo pieaug konkurence starp avotiem, un, ja jaunajā apvienotajā zonā nav iekšējo šķēršļu, var uzlaboties piegādes drošums. Tirgus integrācija varētu būt pamats, lai saņemtu papildu atbalstu dabasgāzes tirgus pārveidošanai, arī atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ieviešanai. Dalībvalstīm, regulatīvajām iestādēm un pārvades operatoriem būtu jāsadarbojas, lai veicinātu reģionālu integrāciju.

↓ 2009/73/EK 57. apsvērums
(pielāgots)

- (135) Vienam no galvenajiem šīs direktīvas mērķiem vajadzētu būt īsta dabasgāzes iekšējā tirgus izveidei, izmantojot ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒ vienotu tīklu, un tādēļ regulatīvajiem jautājumiem par pārrobežu savienojumiem un reģionālajiem tirgiem vajadzētu būt regulatīvo iestāžu galvenajam uzdevumam, attiecīgajā gadījumā cieši sadarbojoties ar ☒ ACER ☒ ~~Agēntūru~~.

↓ 2009/73/EK 58. apsvērums
⇒ jauns

- (136) Vienam no šīs direktīvas galvenajiem mērķiem vajadzētu būt arī izstrādāt kopējus noteikumus, lai nodrošinātu īstu iekšējo tirgu un plaši pieejamu gāzes piegādi. Šajā nolūkā neizkropļotas tirgus cenas nodrošinātu stimulu pārrobežu ☒ tirdzniecībai ☒ ~~starp savienojumiem~~, vienlaikus ~~ilgtermiņā~~ radot cenu konvergenci.

↓ 2009/73/EK 59. apsvērums

- (137) Regulatīvajām iestādēm būtu arī jāsniedz informācija par tirgu, lai Komisija varētu veikt savas funkcijas – novērot un uzraudzīt dabasgāzes iekšējo tirgu un tā attīstību īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, tostarp tādus aspektus kā piedāvājums un pieprasījums, pārvades un sadales infrastruktūra, pakalpojumu kvalitāte, pārrobežu tirdzniecība, pārslodzes vadība, ieguldījumi, vairumtirdzniecības un patērētāju cenas, tirgus likviditāte, kā arī vides aizsardzības un efektivitātes uzlabošana. ~~Valstu~~ ~~Regulatīvajām iestādēm būtu jāziņo konkurences iestādēm un Komisijai par tām dalībvalstīm, kurās cenas kropļo konkurenci un apdraud tirgus pareizu darbību.~~

↓ 2009/73/EK 60. apsvērums
(pielāgots)
⇒ jauns

- (138) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi – proti, izveidot pilnībā funkcionējošu dabasgāzes ☒ un ~~ūdeņraža~~ ☒ iekšējo tirgu – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šo mērķi ☒ tā mēroga un iedarbības dēļ ☒ var labāk sasniegt ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ līmenī, ~~Kopienā~~ ☒ Savienībā ☒ var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma ☒ par Eiropas Savienību ☒ 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.

↓ 2009/73/EK 61. apsvērums
(pielāgots)
⇒ jauns

- (139) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 715/2009²¹ ~~(2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem~~²² Komisija var pieņemt pamatnostādnes ☒ vai tīkla kodeksus ☒, lai sasniegtu vajadzīgo saskaņotības pakāpi. Šīs pamatnostādnes ☒ vai tīkla kodeksi ☒, kas ir ~~saistošs īstenošanas pasākums~~ ⇒ saistoši ar Komisijas regulu pieņemti noteikumi ☒, attiecībā uz dažiem šīs direktīvas noteikumiem ir arī piemērots instruments, ko pēc vajadzības var ātri pielāgot.

↓ 2009/73/EK 62. apsvērums

~~Šīs direktīvas īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību~~²³.

↓ 2009/73/EK 63. apsvērums

- (140) Jo īpaši Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt pamatnostādnes, kas vajadzīgas, lai panāktu minimālo saskaņotības pakāpi šīs direktīvas mērķa sasniegšanai. ~~Šie pasākumi, kuri ir vispārīgi un kuru mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to ar jauniem nebūtiskiem elementiem, jāpieņem saskaņā ar Lēmuma 1999/468/EK 5. a pantā paredzēto regulatīvo kontroles procedūru~~

↓ 2009/73/EK 64. apsvērums
(pielāgots)

~~Saskaņā ar 34. punktu Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu²⁴ dalībvalstīm ir ieteikts gan savām vajadzībām, gan Kopienas interesēs izstrādāt savas tabulas, kurās pēc iespējas precīzāk atspoguļota atbilstība starp šo direktīvu un tās transponēšanas pasākumiem, un padarīt tās publiski pieejamas.~~

- (141) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota, it sevišķi sakarā ar Eiropas Savienības Tiesas spriedumu lietā Komisija/Belģija (lieta C-543/17).

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 715/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem un par Regulas (EK) Nr. 1775/2005 atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 36. lpp.).

²² Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 36. lappusi.

²³ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

²⁴ OV C 321, 31.12.2002., 1. lpp.

↓ 2009/73/EK 65. apsvērums
(pielāgots)

- (65) ~~Nemot vērā to, kādus grozījumus pašlaik izdara Direktīvā 2003/55/EK, skaidrības un racionalizācijas nolūkā ir vēlams attiecīgos noteikumus pārstrādāt, tos visus apvienojot vienā jaunas direktīvas tekstā.~~

↓ 2009/73/EK apsvērums
⇒ jauns

- (142) Šī direktīva respektē pamattiesības un ievēro principus, kas jo īpaši ir atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā²⁵. ⇒ Tāpēc šī direktīva būtu jāinterpretē un jāpiemēro saskaņā ar minētajām tiesībām un principiem, jo īpaši tiesībām uz personas datu aizsardzību, kas garantētas ar Hartas 8. pantu. Ir būtiski, lai personas datu apstrāde saskaņā ar šo direktīvu atbilstu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2016/679²⁵. ⇐

↓ jauns

- (143) Lai nodrošinātu minimālo saskaņošanas pakāpi, kas vajadzīga šīs direktīvas mērķa sasniegšanai, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz nebūtiskiem elementiem dažās konkrētās jomās, kas ir būtiskas šīs direktīvas mērķu sasniegšanai. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu²⁶. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (144) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus šīs direktīvas īstenošanai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras noteikt sadarbības prasības un nediskriminējošas un pārredzamas procedūras, kā piekļūt datiem. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011.
- (145) Pienākums transponēt šo direktīvu valsts tiesību aktos būtu jāattiecinā vienīgi uz tiem noteikumiem, kuri, salīdzinot ar iepriekšējo direktīvu, ir grozījumi pēc būtības. Pienākums transponēt noteikumus, kas nav mainīti, izriet no iepriekšējās direktīvas.
- (146) Lai nodrošinātu šajā direktīvā paredzēto noteikumu netraucēju un efektīvu īstenošanu Komisija atbalsta dalībvalstis, izmantojot tehniskā atbalsta instrumentu²⁷, kas sniedz īpaši pielāgotas tehniskās zināšanas par to, kā izstrādāt un īstenot reformas, tai skaitā tādas, kuras sekmē dabasgāzes un ūdeņraža iekšējo tirgu, kurā pastāv konkurence, atjaunīgo un mazoglekļa gāzu integrāciju un lielāku sadarbību un koordināciju starp

²⁵ OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.

²⁶ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/240 (2021. gada 10. februāris), ar ko izveido tehniskā atbalsta instrumentu.

pārvades un sadales sistēmas operatoriem. Tehniskais atbalsts, piemēram, ir saistīts ar administratīvās spējas stiprināšanu, leģislatīvo satvaru saskaņošanu un apmaiņu ar attiecīgām paraugpraksēm.

- (147) Šai direktīvai nebūtu jāskar dalībvalstu pienākumi attiecībā uz termiņiem III pielikuma B daļā minēto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos un minēto direktīvu piemērošanas dienu,

↓ 2009/73/EK (pielāgots)
⇒ jauns

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

Priekšmets, darbības joma un definīcijas

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Ar šo direktīvu paredz kopīgus noteikumus ~~dabāsgāzes pārvadei, sadalei, piegādei un uzglabāšanai~~ ⇒ gāzu pārvadei, sadalei, piegādei un uzglabāšanai 2. panta 2) punkta nozīmē, izmantojot dabāsgāzes sistēmu, kas definēta minētā panta 3) punktā ⇨. Ar to nosaka normas, kas attiecas uz ☒ minētās ☒ dabāsgāzes nozares organizāciju un darbību, piekļuvi tirgum, kritērijiem un procedūrām, ko piemēro, piešķirot atļaujas ~~dabāsgāzes pārvadei, sadalei, piegādei un uzglabāšanai~~ ⇒ gāzu pārvadei, sadalei, piegādei un uzglabāšanai, izmantojot dabāsgāzes sistēmu ⇨, kā arī uz sistēmu vadīšanu.
- ~~2. Šajā direktīvā paredzētos noteikumus par dabāsgāzi, tostarp šķīdinātu dabāsgāzi (SDG), piemēro nediskriminējošā veidā arī biogāzei un no biomasas iegūtai gāzei vai citu tipu gāzei, ciktāl tādas gāzes var tehniski un droši ievadīt un transportēt dabāsgāzes sistēmā.~~

↓ jauns

2. Šajā direktīvā ir paredzēti noteikumi par dabāsgāzes transportēšanu, piegādi un uzglabāšanu un par dabāsgāzes sistēmas pārkārtošanu par sistēmu, kuras pamatā ir atjaunīgās un mazoglekļa gāzes.
3. Ar šo direktīvu paredz kopīgus noteikumus par ūdeņraža transportēšanu, piegādi un uzglabāšanu, kam izmanto ūdeņraža sistēmu. Ar to nosaka normas, kas attiecas uz minētās nozares organizāciju un darbību, piekļuvi tirgum, kritērijiem un procedūrām, ko piemēro, piešķirot atļaujas ūdeņraža tīkliem, tā piegādei un uzglabāšanai, kā arī uz sistēmu vadīšanu.
4. Ar šo direktīvu paredz noteikumus par pakāpenisku Savienības mērogā starpsavienotas ūdeņraža sistēmas izveidi, kas veicinās siltumnīcefekta gāzu neto emisiju samazināšanu nozarēs, kuras ir grūti dekarbonizēt, un atbalstīs ES energosistēmas dekarbonizāciju.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

↓ jauns

- 1) “dabasgāze” ir visas gāzes, kuras galvenokārt sastāv no metāna, tai skaitā biogāze un no biomasas iegūta gāze, jo īpaši biometāns, vai citu tipu gāzes, ko tehniski un droši var ievadīt un transportēt dabasgāzes sistēmā;
- 2) “atjaunīgā gāze” ir biogāze, kā definēts Direktīvas 2018/2001 2. panta 28) punktā, tai skaitā biometāns, un nebioloģiskas izcelsmes degvielu atjaunīgā gāzveida degvielas daļa (*RFNBO*), kas definēta minētās direktīvas 2. panta 36) punktā;
- 3) “gāzes” ir dabasgāze un ūdeņradis;
- 4) “dabasgāzes sistēma” ir infrastruktūru sistēma, tai skaitā cauruļvadi, SDG termināļi un uzglabāšanas objekti, kurā transportē gāzes, kuras galvenokārt sastāv no metāna, tai skaitā biogāze un no biomasas iegūta gāze, jo īpaši biometāns, vai citu tipu gāzes, ko tehniski un droši var ievadīt un transportēt dabasgāzes cauruļvadu sistēmā;
- 5) “ūdeņraža sistēma” ir infrastruktūras sistēma, tai skaitā ūdeņraža tīkli, ūdeņraža uzglabāšanas sistēma un ūdeņraža termināļi, kas satur augstas tīrības ūdeņradi;
- 6) “ūdeņraža uzglabāšanas objekts” ir objekts, ko izmanto augstas tīrības ūdeņraža uzglabāšanai:
 - a) tai skaitā ūdeņraža termināļa daļa, ko izmanto uzglabāšanai, bet neietverot to daļu, kuru izmanto ražošanas darbībām, un iekārtas, kas to funkciju izpildē rezervētas tikai ūdeņraža tīkla darbībām;
 - b) tai skaitā lieli, jo īpaši pazemes, ūdeņraža krātuve, bet neieskaitot mazākas, viegli izveidojamas ūdeņraža uzglabāšanas iekārtas;
- 7) “saspiesta ūdeņraža uzglabāšana sistēmā” ir augstas tīrības ūdeņraža uzglabāšana, to saspiežot ūdeņraža tīklos, neietverot iekārtas, kas rezervētas tikai ūdeņraža tīkla operatoriem, kuri veic savas funkcijas;
- 8) “ūdeņraža terminālis” ir iekārta, ko izmanto šķidrā ūdeņraža vai šķidrā amonjaka pārveidošanai gāzveida ūdeņradī, kuru ievada ūdeņraža sistēmā, vai gāzveida ūdeņraža sašķidrināšanai, tai skaitā palīgpakalpojumi un pagaidu uzglabāšana, kas vajadzīga pārveidošanas procesā un vēlākai ievadīšanai ūdeņraža tīklā, bet nav neviena ūdeņraža termināļa daļa, ko izmanto uzglabāšanai;
- 9) “ūdeņraža kvalitāte” ir ūdeņraža tīrība un kontaminanti saskaņā ar ūdeņraža sistēmai piemērojamiem ūdeņraža kvalitātes standartiem;
- 10) “mazoglekļa ūdeņradis” ir ūdeņradis, kura enerģijas saturu iegūst no neatjaunīga avota, kurš atbilst siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas robežvērtībai, kas ir 70 %;

- 11) “mazoglekļa gāze” ir Direktīvas (ES) 2018/2001 2. panta 35) punktā definēto pārstrādāto oglekļa kurināmo/degvielu gāzveida kurināmo/degvielu daļa, mazoglekļa ūdeņradis un sintētiskie gāzveida kurināmie/degvielas, kuru enerģijas saturu iegūst no mazoglekļa ūdeņraža, kas atbilst siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas robežvērtībai, kura ir 70 %;
- 12) “mazoglekļa kurināmie/degvielas” ir Direktīvas (ES) 2018/2001 2. pantā definētie pārstrādātie oglekļa kurināmie/degvielas, mazoglekļa ūdeņradis un sintētiskie gāzveida un šķidrie kurināmie/degvielas, kuru enerģijas saturu iegūst no mazoglekļa ūdeņraža, kas atbilst siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas robežvērtībai, kura ir 70 %;
- 13) “ūdeņraža uzņēmums” ir fiziska vai juridiska persona, kas veic vismaz vienu no šīm funkcijām — ūdeņraža ražošana, ūdeņraža transports, ūdeņraža piegāde, iegāde vai uzglabāšana vai darbina ūdeņraža termināli, un atbild par komerciāliem, tehniskiem vai uzturēšanas uzdevumiem, kas ir saistīti ar minētajām funkcijām, bet šo personu kategorija neietver tiešos lietotājus;

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

⇒ jauns

- 141) “dabasgāzes uzņēmums” ir fiziska vai juridiska persona, kas ~~veic vismaz vienu no šīm funkcijām~~ — ražo, pārvada, sadala, piegādā, iegādājas vai uzglabā dabasgāzi, tostarp SDG, un atbild par komerciāliem, tehniskiem ~~un/vai~~ uzturēšanas uzdevumiem, kas ir saistīti ar šīm funkcijām, bet šo personu kategorija neietver tiešos lietotājus;
- 152) “~~augšposmagāzes sākumposma pārvades~~ cauruļvadu tīkls ” ir jebkāds cauruļvads vai cauruļvadu tīkls, ko izmanto un/vai būvē naftas vai ~~⇒ dabas~~ gāzes ražošanas projektā vai izmanto, lai pārvadītu dabasgāzi no viena vai vairākiem tādiem projektiem uz pārstrādes uzņēmumu vai termināli vai pēdējo piekrastes termināli;
- 163) “pārvade” ir dabasgāzes transportēšana tīklā, ko galvenokārt veido augstspiediena cauruļvadi un kas nav ~~augšposmagāzes sākumposma pārvades~~ cauruļvadu tīkls, kā arī nav daļa no augstspiediena cauruļvadiem, kurus galvenokārt lieto vietējai dabasgāzes sadalei, lai to piegādātu ~~tiešajiem~~ lietotājiem, bet neietverot piegādi;
- 174) “pārvades sistēmas operators” ir fiziska vai juridiska persona, kas veic pārvades funkciju un atbild par pārvades sistēmas vadīšanu, uzturēšanas nodrošināšanu un, vajadzības gadījumā, attīstību konkrētā teritorijā un – attiecīgā gadījumā – par tās starpsavienošānu ar citām sistēmām un par sistēmas spēju ilgtermiņā atbilst pamatotām ~~⇒ dabas~~ gāzes pārvades prasībām;
- 185) “sadale” ir dabasgāzes transportēšana vietējos vai reģionālos gāzes cauruļvadu tīklos, lai to piegādātu lietotājiem, bet neietverot piegādi;
- 196) “sadales sistēmas operators” ir fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par sadales sistēmas darbību, vadīšanu, uzturēšanas nodrošināšanu un, vajadzības gadījumā, attīstību konkrētā teritorijā un – attiecīgā gadījumā – par tās starpsavienošānu ar citām sistēmām un par sistēmas spēju ilgtermiņā atbilst pamatotām ~~⇒ dabas~~ gāzes sadales prasībām;

↓ jauns

- 20) “ūdeņraža tīkls” ir cauruļvadu tīkls, ko izmanto augstas tīrības ūdeņraža transportēšanai, lai to piegādātu tiešajiem lietotājiem, bet neietverot piegādi;
- 21) “ūdeņraža transportēšana” ir ūdeņraža transportēšana pa ūdeņraža tīklu, lai to piegādātu tiešajiem lietotājiem, bet neietverot piegādi, neatkarīgi no tīkla spiediena, ģeogrāfiskā tvēruma vai tam pieslēgtās lietotāju grupas;
- 22) “ūdeņraža tīkla operators” ir fiziska vai juridiska persona, kas veic ūdeņraža transportēšanas funkciju un atbild par ūdeņraža tīkla vadīšanu, uzturēšanas nodrošināšanu un, vajadzības gadījumā, attīstību konkrētā teritorijā un – attiecīgā gadījumā – par tā starpsavienojumiem ar citiem ūdeņraža tīkliem un par sistēmas spēju ilgtermiņā atbilst pamatotām ūdeņraža transportēšanas prasībām;

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

⇒ jauns

- ~~237~~) “piegāde” ir dabasgāzes, tostarp SDG, ~~⇒~~ vai ūdeņraža, tai skaitā šķidrā ūdeņraža, ~~⇐~~ pārdošana, tostarp tālākpārdošana, lietotājiem;
- ~~248~~) “piegādes uzņēmums” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas veic piegādes funkciju ~~gāzes piegādi~~;
- ~~259~~) “uzglabāšanas objekts” ir objekts, ko izmanto dabasgāzes uzglabāšanai un kas pieder dabasgāzes uzņēmumam un/vai ko tas izmanto – arī SDG iekārtu daļa, ko izmanto uzglabāšanai, bet kas nav ražošanā izmantotā daļa un iekārtas, kuras rezervētas vienīgi pārvades sistēmu operatoriem, kuri nodrošina pārvadi;
- ~~2640~~) “uzglabāšanas sistēmas operators” ir fiziska vai juridiska persona, kas pilda ~~⇒~~ dabasgāzes ~~⇐~~ uzglabāšanas funkciju un ir atbildīga par uzglabāšanas objekta vadīšanu;
- ~~2744~~) “SDG iekārta” ir terminālis, ko izmanto dabasgāzes šķidrināšanai vai SDG importēšanai, izkraušanai un atkārtotai pārvēršanai gāzē, ~~un pie tās pieder~~ ~~✗~~ ieskaitot ~~✗~~ palīgpakalpojumus un pagaidu glabātuves, kas vajadzīgas atkārtotai pārvēršanai gāzē un turpmākai piegādei uz pārvades sistēmu, bet tā neietver tās SDG termināļu daļas, ko izmanto uzglabāšanai;
- ~~2842~~) “SDG sistēmas operators” ir fiziska vai juridiska persona, kas pilda dabasgāzes šķidrināšanas funkciju vai importē un izkrauž SDG, un pārvērš to atpakaļ gāzē, un ir atbildīgs par SDG iekārtas vadīšanu;
- ~~2943~~) “sistēma” ir visi pārvades tīkli, sadales tīkli, SDG iekārtas ~~un~~/vai uzglabāšanas objekti, kas pieder dabasgāzes uzņēmumam ~~un~~/vai ko tas vada, tostarp uzņēmuma iekārtas, kas nodrošina saspiestas gāzes uzglabāšanu sistēmā un palīgpakalpojumus, kā arī tīkli un iekārtas, kas pieder saistītiem uzņēmumiem vai ko tie vada, kur tas vajadzīgs, lai nodrošinātu piekļuvi pārvadei, sadalei un SDG;
- ~~3044~~) “palīgpakalpojumi” ir visi pakalpojumi, kas vajadzīgi, lai piekļūtu pārvades tīkliem, sadales tīkliem, SDG iekārtām ~~un~~/vai uzglabāšanas objektiem un vadītu tos, tostarp lai veiktu balansēšanu, jaukšanu un inerto gāzu ievadīšanu, bet neietverot objektus

vai iekārtas, kuras paredzētas vienīgi pārvades sistēmu operatoriem, kas nodrošina pārvadi;

~~3145)~~ “saspiestas ⇨ dabas ⇨ gāzes uzglabāšana sistēmā” ir ⇨ dabas ⇨ gāzes uzglabāšana, to saspiežot gāzes pārvades un sadales sistēmās, bet kas nav iekārtas, kuras ir rezervētas vienīgi pārvades sistēmu operatoriem, kas nodrošina pārvadi;

~~3246)~~ “starp savienota sistēma” ir vairākas sistēmas, kas ir savstarpēji saistītas;

↓ 2019/692 1. panta 1. punkts

~~3347)~~ “starp savienojums” ir pārvades līnija, kas šķērso robežu starp dalībvalstīm, lai savienotu attiecīgo dalībvalstu valsts pārvades sistēmas, vai pārvades līnija starp dalībvalsti un trešo valsti līdz dalībvalstu teritorijai vai attiecīgās dalībvalsts teritoriālajai jūrai;

↓ jauns

34) “ūdeņraža starp savienojums” ir ūdeņraža tīkls, kas šķērso robežu starp dalībvalstīm vai starp dalībvalsti un trešo valsti līdz dalībvalstu teritorijai vai attiecīgās dalībvalsts teritoriālajai jūrai;

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

⇨ jauns

~~3548)~~ “tieša līnija” ir dabasgāzes cauruļvads, kas papildina starp savienotu sistēmu;

~~3649)~~ “integrēts dabasgāzes uzņēmums” ir vertikāli vai horizontāli integrēts uzņēmums;

~~3720)~~ “vertikāli integrēts uzņēmums” ir dabasgāzes uzņēmums vai dabasgāzes uzņēmumu grupa ⇨ vai ūdeņraža uzņēmums vai ūdeņraža uzņēmumu grupa ⇨, kurā viena un tā pati persona vai personas var tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu un kurā uzņēmums vai uzņēmumu grupa veic vismaz vienu no ~~dabasgāzes~~ pārvades, sadales, ⇨ ūdeņraža transportēšanas, ūdeņraža termināļa darbības, ⇨ SDG vai ⇨ dabasgāzes vai ūdeņraža ⇨ uzglabāšanas funkcijām un vismaz vienu no dabasgāzes ⇨ vai ūdeņraža ⇨ ražošanas vai piegādes funkcijām;

~~3824)~~ “horizontāli integrēts uzņēmums” ir uzņēmums, kas veic vismaz vienu no dabasgāzes ražošanas, pārvades, sadales, piegādes vai uzglabāšanas funkcijām un kādu darbību, kas nav saistīta ar ⇨ dabas ⇨ gāzi;

~~3922)~~ “saistīts uzņēmums” ir saistīts uzņēmums ~~nozīmē, kas paredzēta 41. pantā Padomes Septītajā direktīvā 83/349/EEK (1983. gada 13. jūnijs), kas pamatojas uz Līguma 44. panta 2. punkta g) apakšpunktu²⁸ un attiecas uz konsolidētiem pārskatiem²⁹, un/vai saistīts uzņēmums minētās direktīvas 33. panta 1. punkta nozīmē, ☒, kā~~

²⁸ Direktīvas 83/349/EEK nosaukums ir koriģēts, ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līguma pantu pārnumurēšanu saskaņā ar Amsterdamas līguma 12. pantu; sākotnēji atsauce bija uz 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu.

²⁹ OV L 193, 18.7.1983., 1. lpp.

definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/34/ES³⁰ 2. panta 12) punktā, ~~un~~ un/vai uzņēmums, kas pieder vieniem un tiem pašiem akcionāriem;

- ~~4023)~~ “sistēmas lietotājs” ir fiziska vai juridiska persona, kas veic piegādes sistēmai vai saņem piegādes no sistēmas;
- ~~4124)~~ “lietotājs” ir ~~dabaszāzes~~ dabaszāzes ⇒ gāzu ⇐ vairumtirgotājs vai tiešais lietotājs, kā arī dabaszāzes ⇒ vai ūdenraža ⇐ uzņēmumi, kas pērk ~~dabaszāzi~~ dabaszāzi ⇒ gāzes ⇐;
- ~~4225)~~ “mājsaimniecības lietotājs” ir lietotājs, kas pērk ~~dabaszāzi~~ dabaszāzi ⇒ gāzes ⇐ mājsaimniecības patēriņam;
- ~~4326)~~ “lietotājs, kas nav mājsaimniecību lietotājs” ir lietotājs, kurš pērk ~~dabaszāzi~~ dabaszāzi ⇒ gāzes ⇐ patēriņam, kas nav mājsaimniecības patēriņš;
- ~~4427)~~ “tiešais lietotājs” ir lietotājs, kas pērk ~~dabaszāzi~~ dabaszāzi ⇒ gāzes ⇐ pašu patēriņam;
- ~~28)~~ ~~“tiesīgais lietotājs” ir lietotājs, kam ir tiesības pirkt gāzi no brīvi izvēlētā piegādātāja 37. panta nozīmē;~~
- ~~4529)~~ “vairumtirgotājs” ir fiziska vai juridiska persona, kas nav pārvades sistēmas operators un sadales sistēmu operators un kas pērk ~~dabaszāzi~~ dabaszāzi ⇒ gāzes ⇐, lai tās pārdotu sistēmā, kurā tas pastāvīgi darbojas, vai ārpus tās;

↓ jauns

- 46) “mikrouzņēmums” ir uzņēmums, kurā nodarbinātas mazāk nekā 10 personas un kura gada apgrozījums un/vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 2 miljonus EUR;
- 47) “mazais uzņēmums” ir uzņēmums, kurā nodarbinātas mazāk nekā 50 personas un kura gada apgrozījums un/vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 10 miljonus EUR;

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

- ~~30)~~ ~~“ilgtermiņa plānošana” ir dabaszāzes uzņēmumu piegāžu un transportēšanas jaudu plānošana ilgtermiņā, lai apmierinātu pieprasījumu pēc dabaszāzes sistēmā, dažādotu avotus un nodrošinātu lietotāju apgādi;~~
- ~~31)~~ ~~“jauns tirgus” ir dalībvalsts, kuras pirmā ilgtermiņa dabaszāzes piegādes līguma pirmā komerciālā piegāde ir notikusi pirms nepilniem 10 gadiem;~~
- ~~4832)~~ “drošums” ir gan dabaszāzes piegādes drošums, gan arī tehniskā drošība;
- ~~33)~~ ~~“jauna infrastruktūra” ir infrastruktūra, kas vēl nav pabeigta līdz 2003. gada 4. augustam;~~
- ~~4934)~~ “gāzes piegādes līgums” ir līgums par ~~dabaszāzes~~ dabaszāzes gāzu piegādi, kas neietver gāzes atvasinātos instrumentus;

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

~~5035)~~ “gāzes atvasinātais instruments” ir finanšu instruments, kas norādīts ~~Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/39/EK (2004. gada 21. aprīlis), kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem, I pielikuma C sadaļas~~ Direktīvas 2014/65/ES par finanšu instrumentu tirgiem³¹ I pielikuma C iedaļas ~~5., 6. vai 7. punktā~~ un ir saistīts ar dabasgāzi;

~~5136)~~ “kontrolē” ir jebkādas tiesības, līgumi un citi līdzekļi, kas atsevišķi vai kopā faktiski vai juridiski dod iespēju izšķiroši ietekmēt uzņēmumu, jo īpaši:

- a) īpašumtiesības vai tiesības izmantot visus uzņēmuma aktīvus vai to daļu;
- b) tiesības vai līgumi, kas piešķir izšķirošu ietekmi attiecībā uz uzņēmuma institūciju sastāvu, balsojumu vai lēmumiem;

↕ jauns

52) “ilgtermiņa līgums” ir piegādes līgums, kas noslēgts uz vairāk nekā vienu gadu;

53) “ieejas-izejas sistēma” ir visu pārvades un sadales sistēmu kopums, kam piemēro vienu konkrētu balansēšanas režīmu;

54) “balansēšanas zona” ir ieejas-izejas sistēma, kurai piemēro konkrētu balansēšanas režīmu;

55) “virtuāls tirdzniecības punkts” ir ieejas-izejas sistēmas nefizisks komerciāls punkts, kurā gāzu apmaiņa starp pārdevēju un pircēju notiek bez nepieciešamības rezervēt pārvades vai sadales jaudu;

56) “ieejas punkts” ir ieejas-izejas sistēmas piekļuves punkts, uz kuru attiecas rezervēšanas procedūras, ko izpilda tīkla lietotāji vai ražotāji;

57) “izejas punkts” ir ieejas-izejas sistēmas gāzes izplūdes punkts, uz kuru attiecas rezervēšanas procedūras, ko izpilda tīkla lietotāji vai tiešie lietotāji;

58) “starp savienojuma punkts” ir fizisks vai virtuāls punkts, kas savieno blakusesošas ieejas-izejas sistēmas vai savieno ieejas-izejas sistēmu ar starp savienojumu, ciktāl uz šiem punktiem attiecas rezervēšanas procedūras, ko izpilda tīkla lietotāji;

59) “virtuāls starp savienojuma punkts” ir divi vai vairāki starp savienojuma punkti, kas savieno tās pašas divas blakusesošas ieejas-izejas sistēmas un ir savstarpēji integrēti nolūkā nodrošināt vienotu jaudas pakalpojumu;

60) “tirgus dalībnieks” ir fiziska vai juridiska persona, kas pērk, pārdod vai ražo gāzes vai kas ir uzglabāšanas pakalpojumu operators, tai skaitā dodot tirdzniecības rīkojumus vienā vai vairākos gāzes tirgos, tostarp balansēšanas tirgos;

61) “līguma izbeigšanas maksa” ir maksa vai soda nauda, ko piegādātāji vai tirgus dalībnieki piemēro lietotājiem par gāzes piegādes vai pakalpojumu līguma izbeigšanu;

62) “piegādātāja maiņas maksa” ir maksa vai soda nauda par piegādātāju vai tirgus dalībnieku maiņu, tai skaitā līguma izbeigšanas maksa, ko piegādātāji, tirgus dalībnieki vai sistēmas operatori tieši vai netieši piemēro lietotājiem;

63) “rēķinu informācija” ir visa informācija, kas sniegta tiešā lietotāja rēķinā, izņemot pieprasījumu veikt samaksu;

³¹ OV L ~~145, 30.4.2004., 1. lpp.~~ 173, 12.6.2014., 349.–496. lpp. ~~173.~~

- 64) “konvencionāls skaitītājs” ir analogs vai elektronisks skaitītājs, kas nevar ne sūtīt, ne saņemt datus;
- 65) “viedā uzskaites sistēma” ir elektroniska sistēma, kas spēj mērīt tīklā pievadīto gāzi vai no tīkla patērēto gāzi, sniedzot vairāk informācijas nekā konvencionālais skaitītājs, un kas spēj sūtīt un saņemt datus informēšanas, monitoringa un kontroles vajadzībām, izmantojot kādu elektroniskās komunikācijas veidu;
- 66) “sadarbspēja” viedās uzskaites kontekstā ir divu vai vairāku enerģijas vai komunikācijas tīklu, sistēmu, ierīču, lietotņu vai komponentu spēja sadarboties, apmainīties ar informāciju un izmantot informāciju, lai izpildītu vajadzīgās funkcijas;
- 67) “jaunākie pieejamie” viedās uzskaites kontekstā ir dati, kas ir sniegti periodā, kurš atbilst īsākajam norēķinu periodam valsts tirgū;
- 68) “labākie pieejamie tehniskie paņēmieni” viedās uzskaites datu aizsardzības un drošības kontekstā ir efektīvākās, attīstītākās un praktiski piemērojamās metodes, lai principā nodrošinātu pamatu Savienības datu aizsardzības un drošības noteikumu ievērošanai;
- 69) “enerģētiskā nabadzība” ir enerģētiskā nabadzība, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2021/0203 COD 2. panta 49) punktā;
- 70) “iedzīvotāju energokopiena” ir tiesību subjekts:
- a) kas ir balstīts uz brīvprātīgu un atklātu līdzdalību un ko faktiski kontrolē tā biedri vai daļu turētāji, kas ir fiziskas personas, vietējās iestādes, tostarp pašvaldības, vai mazie uzņēmumi;
 - b) kura galvenais uzdevums ir sniegt vides, ekonomiskus vai sociālus labumus saviem biedriem vai daļu turētājiem vai vietējām teritorijām, kurās tas darbojas, nevis radīt finansiālu peļņu; un
 - c) kas iesaistās ražošanā, sadalē, piegādē, patēriņā vai atjaunīgās gāzes uzglabāšanā dabasgāzes sistēmā vai saviem biedriem vai daļu turētājiem sniedz energoefektivitātes pakalpojumus vai uzturēšanas pakalpojumus;
- 71) “aktīvs lietotājs” ir tiešais dabasgāzes lietotājs vai kopīgā darbībā iesaistītu tiešo dabasgāzes lietotāju grupa, kas patērē vai uzglabā gāzi, kura saražota tā objektos ierobežotā telpā vai – ja dalībvalsts to atļauj – citos objektos, vai kas, izmantojot dabasgāzes sistēmu, pārdod pašražoto atjaunīgo gāzi vai piedalās energoefektivitātes shēmās, ar noteikumu, ka minētās darbības nav tā primārā saimnieciskā vai profesionālā darbība;

↓ 2009/73/EK (pielāgots)
⇒ jauns

II NODAĻA

Vispārīgi noteikumi ~~nozares~~ ☒ tirgus ☒ ~~un infrastruktūras~~ ~~piekļuves organizācijai~~

~~37.~~ pants

~~Tirgus atvērtība un savstarpīgums~~ ☒ Uz patērētājiem orientēts, elastīgs un nediskriminējošs gāzu tirgus, kurā valda konkurence ☒

1. Dalībvalstis nodrošina to, ka ~~tiesīgie lietotāji ir~~ ⇒ visi lietotāji var iegādāties gāzes no pašu izvēlētā piegādātāja, un nodrošina, ka visiem lietotājiem var vienlaicīgi būt vairāk nekā viens dabasgāzes vai ūdeņraža piegādes līgums, ar noteikumu, ka ir izveidoti vajadzīgie savienojumi un uzskaites punkti. ⇐

↓ jauns

2. Dalībvalstis nodrošina, ka to valsts tiesību akti nevajadzīgi nekavē gāzu pārrobežu tirdzniecību, funkcionējošas gāzu likvīdas tirdzniecības veidošanos, patērētāju līdzdalību, ieguldījumus, jo īpaši atjaunīgās uz mazoglekļa gāzēs, vai enerģijas uzglabāšanu starp dalībvalstīm, un nodrošina, ka gāzu cenas atspoguļo faktisko pieprasījumu un piedāvājumu.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka iekšējā gāzu tirgū nepastāv nepamatoti šķēršļi ienākšanai tirgū, darbībai un tirdzniecībai tajā un izešanai no tirgus.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka energouzņēmumiem piemēro pārredzamus, samērīgus un nediskriminējošus noteikumus, maksas un attieksmi, jo īpaši attiecībā uz vairumtirgiem, piekļuvi datiem, piegādātāja maiņas procesiem un rēķinu izsniegšanas režīmiem, un attiecīgā gadījumā attiecībā uz licencēšanu.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka tirgus dalībnieki no trešām valstīm, kad tie darbojas iekšējā gāzu tirgū, ievēro piemērojamos Savienības un valstu tiesību aktus.

↓ 2009/73/EK 37. pants

- a) ~~līdz 2004. gada 1. jūlijam — tie tiesīgie lietotāji, kas norādīti 18. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 98/30/EK (1998. gada 22. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem dabasgāzes iekšējam tirgum³². Dalībvalstis katru gadu līdz 31. janvārim publicē šo tiesīgo lietotāju definēšanas kritērijus;~~
 - b) ~~no 2004. gada 1. jūlija — visi lietotāji, kas nav māsaimniecību lietotāji;~~
 - c) ~~no 2007. gada 1. jūlija — visi lietotāji.~~
2. ~~Lai nepielautu gāzes tirgu nevienmērīgu atvēršanu:~~
 - a) ~~neaizliedz līgumus par gāzes piegādi tiesīgam lietotājam citas dalībvalsts sistēmā, ja lietotāju uzskata par tiesīgu abās šajās sistēmās; un un~~

³²

OV L 204, 21.7.1998., 1. lpp.

b) ja a) apakšpunktā minētos darījumus atsaka tādēļ, ka lietotājs ir tiesīgs tikai vienā no abām sistēmām, tad Komisija var, ņemot vērā stāvokli tirgū un vispārējās intereses, tai pusei, kura atsaka piegādi, uzlikt par pienākumu veikt pieprasīto piegādi pēc tās dalībvalsts lūguma, kurā atrodas kāda no abām sistēmām.

↕ jauns

4. pants

Tirgū balstītas piegādes cenas

1. Piegādātāji var brīvi noteikt cenu, par kādu tie gāzes piegādā lietotājiem. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu patiesu konkurenci starp piegādātājiem.
2. Dalībvalstis nodrošina enerģētiskās nabadzības skarto un neaizsargāto mājsaimniecību lietotāju aizsardzību saskaņā ar 25. pantu, izmantojot sociālo politiku vai citus līdzekļus, nevis publisko intervenci gāzu piegādes cenu noteikšanā.
3. Atkāpjoties no 1. un 2. punkta, dalībvalstis cenu noteikšanā par dabasgāzes piegādi enerģētiskās nabadzības skartiem vai neaizsargātiem mājsaimniecības lietotājiem var piemērot publisko intervenci. Uz šādām publiskām intervencēm attiecas 4. un 5. punktā izklāstītie nosacījumi.
4. Publiskās intervences dabasgāzes piegādes cenas noteikšanā:
 - a) notiek vispārējās ekonomiskās interesēs un nepārsniedz to, kas vajadzīgs, lai īstenotu minētās vispārējās ekonomiskās intereses;
 - b) ir skaidri definētas, pārskatāmas, nediskriminējošas un pārbaudāmas;
 - c) garantē, ka visiem Savienības dabasgāzes uzņēmumiem ir vienlīdzīga piekļuve lietotājiem;
 - d) ir ierobežotas laikā un ir samērīgas attiecībā uz to labumguvējiem;
 - e) nerada papildu izmaksas tirgus dalībniekiem diskriminējošā veidā.
5. Ikviens dalībvalsts, kas piemēro publiskās intervences dabasgāzes piegādes cenu noteikšanā saskaņā ar šā panta 3. punktu, ievēro arī Regulas (ES) 2018/1999 3. panta 3. punkta d) apakšpunktu un 24. pantu neatkarīgi no tā, vai attiecīgajā dalībvalstī ir ievērojams enerģētiskās nabadzības skarto mājsaimniecību skaits.
6. Lai pārejas perioda nolūkā izveidotu efektīvu konkurenci starp piegādātājiem dabasgāzes piegādes līgumu jomā un panāktu pilnībā efektīvu tirgū balstītu mazumtirdzniecības cenu noteikšanu gāzei saskaņā ar 1. punktu, dalībvalstis var piemērot valsts intervenci cenu noteikšanā dabasgāzes piegādei mājsaimniecību lietotājiem un mikrouzņēmumiem, kuri negūst labumu no publiskās intervences saskaņā ar 3. punktu.
7. Publiskās intervences saskaņā ar 6. punktu atbilst 4. punktā izklāstītajiem nosacījumiem, un tās:
 - a) papildina ar pasākumu kopumu efektīvas konkurences panākšanai un nosaka metodiku ar minētajiem pasākumiem panāktā progresa novērtēšanai;
 - b) tiek noteiktas, izmantojot metodiku, kas nodrošina nediskriminējošu attieksmi pret piegādātājiem;

- c) tiek noteiktas par cenu, kura ir lielāka par izmaksām, un virs līmeņa, kurā rodas efektīva cenu konkurence;
- d) ir izstrādātas tā, lai samazinātu negatīvo ietekmi uz dabasgāzes vairumtirgu;
- e) nodrošina, lai visiem šādas publiskās intervences labumguvējiem būtu iespēja izvēlēties piedāvājumus tirgū, kurā valda konkurence, un lai tie vismaz reizi ceturksnī tiktu tieši informēti par piedāvājumu un ietaupījumu pieejamību tirgū, kurā valda konkurence, un lai tie saņemtu palīdzību saistībā ar pāreju uz tirgū balstītiem piedāvājumiem;
- f) nodrošina, ka, ievērojot 18. un 19. pantu, šādas publiskās intervences labumguvējiem ir tiesības uz viedajiem skaitītājiem un tiem tiek piedāvāts uzstādīt viedos skaitītājus bez papildu maksas lietotājam, kas maksājamas pirms uzstādīšanas, ka viņi tiek tieši informēti par iespēju uzstādīt viedos skaitītājus un viņiem tiek sniegta nepieciešamā palīdzība;
- g) neizraisa tiešu šķērssubsidēšanu starp lietotājiem, kuriem piegāde tiek veikta par brīvā tirgus cenām, un lietotājiem, kuriem piegāde tiek veikta par regulētajām piegādes cenām.

8. Dalībvalstis par pasākumiem, kas veikti saskaņā ar 3. un 6. punktu, paziņo Komisijai viena mēneša laikā pēc to pieņemšanas un var šos pasākumus piemērot nekavējoties. Paziņojumam pievieno paskaidrojumu, kāpēc citi instrumenti bija nepietiekami izvirzītā mērķa sasniegšanai, par to, kā tiek nodrošināta 4. un 7. punktā noteikto prasību izpilde un kāda ir paziņoto pasākumu ietekme uz konkurenci. Paziņojumā apraksta labumguvēju apjomu, pasākumu ilgumu un to mājāsaimniecības lietotāju skaitu, kurus skar šie pasākumi, un paskaidro, kā tika noteiktas regulētās cenas.
9. Dalībvalstis no 2025. gada 15. marta un pēc tam ik pēc diviem gadiem kā daļu no integrētajiem nacionālajiem enerģētikas un klimata progresa ziņojumiem iesniedz Komisijai ziņojumus par šā panta īstenošanu, atbilstīgi šim pantam veiktās intervences nepieciešamību un samērīgumu, kā arī efektīvas konkurences starp piegādātājiem un pārejas uz tirgus cenām progresa novērtējumu. Dalībvalstis, kuras piemēro regulētas cenas saskaņā ar 6. punktu, ziņo par atbilstību 7. punktā izklāstītajiem nosacījumiem, tai skaitā par to piegādātāju atbilstību, kuriem tiek prasīts piemērot šādus intervences pasākumus, kā arī par regulēto cenu ietekmi uz minēto piegādātāju finansēm.
10. Komisija pārskata un iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šā panta īstenošanu nolūkā panākt tirgū balstītas dabasgāzes cenas mazumtirgos, vajadzības gadījumā kopā ar to vai vēlāk iesniedzot leģislatīva akta priekšlikumu. Šo ziņojumu var apvienot ar ziņojumu par Direktīvas (ES) 2019/944 5. panta īstenošanu. Minētajā leģislatīva akta priekšlikumā var iekļaut regulēto cenu beigu datumu.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)
⇒ jauns

53. pants

Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības ~~un lietotāju aizsardzība~~

1. Pamatojoties uz savu iestāžu sistēmu un ievērojot subsidiaritātes principu, dalībvalstis nodrošina, ka, neskarot 2. punktu, dabasgāzes ⇒ un ūdeņraža ⇐

uzņēmumi darbojas saskaņā ar šīs direktīvas principiem, lai izveidotu konkurētspējīgu un drošu dabasgāzes ⇒ gāzu ⇐ tirgu, kas ilgtermiņā neapdraud vidi, un minētos uzņēmumus nediskriminē pēc to tiesībām vai pienākumiem.

2. Pilnībā ievērojot attiecīgos LESD Līguma noteikumus, jo īpaši 86. pantu 106. pantu, dalībvalstis ⇒ dabasgāzes un ūdeņraža ⇐ uzņēmumiem, kas darbojas gāzes nozarē, var vispārējās ekonomikas interesēs piemērot sabiedrisko pakalpojumu saistības attiecībā uz drošumu, tostarp piegādes drošumu, piegādes regularitāti ⇒ un kvalitāti ⇐, kā arī uz vides aizsardzību, tostarp energoefektivitāti, enerģiju no atjaunīgiem avotiem un klimata aizsardzību. Šādas saistības ir skaidri definētas, pārredzamas, nediskriminējošas, pārbaudāmas, un tās garantē, ka Kopienas Savienības dabasgāzes ⇒ uzņēmumiem un ūdeņraža ⇐ uzņēmumiem ir vienlīdzīga piekļuve valstu patērētājiem. Attiecībā uz piegādes drošumu, energoefektivitātes/pieprasījuma pārvaldību un vides aizsardzības un ar enerģiju no atjaunīgiem avotiem saistīto mērķu sasniegšanu, kā minēts šajā punktā, dalībvalstis var ieviest ilgtermiņa plānošanu, ņemot vērā iespēju, ka sistēmai varētu vēlēties piekļūt trešās personas.

↓ jauns

3. Sabiedrisko pakalpojumu saistības attiecībā uz gāzes piegādes drošumu nepārsniedz to, kas vajadzīgs, lai nodrošinātu atbilstību gāzes piegādes standartiem saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1938 6. pantu, un tās saskan ar to riska valsts novērtējumu rezultātiem, kuri veikti atbilstīgi 7. panta 3. punktam, kā noteikts preventīvās rīcības plānos, kas sagatavoti saskaņā ar minētās regulas 9. panta 1. punkta c), d) un k) apakšpunktu.
4. Ja dalībvalsts finansiālu kompensāciju vai citus kompensācijas veidus piešķir šajā pantā minēto saistību izpildei, to dara nediskriminējoši un pārskatāmi.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)
⇒ jauns

3. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai aizsargātu tiešos lietotājus, un jo īpaši nodrošina pietiekamu aizsardzību neaizsargātiem lietotājiem. Šajā sakarā katra dalībvalsts definē neaizsargāta lietotāja jēdzienu, kas var būt ar atsauci uz enerģētisko nabadzību un, *inter alia*, uz aizliegumu krīžu laikā atslēgt šādus lietotājus. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek piemērotas ar neaizsargātiem lietotājiem saistītās tiesības un pienākumi. Tās jo īpaši veic atbilstošus pasākumus, lai aizsargātu tiešos lietotājus attālos apgabalos, kuriem ir nodrošināts savienojums ar gāzes sistēmu. Dalībvalstis var norīkot piegādātāju, kas ārkārtas situācijās sniedz pakalpojumus lietotājiem, kam ir nodrošināts savienojums ar gāzes sistēmu. Tās nodrošina patērētāju aizsardzību augstā līmenī, jo īpaši attiecībā uz pārredzamību, kas saistīta ar līguma noteikumiem un nosacījumiem, vispārīgu informāciju un domstarpību izšķiršanas kārtību. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiešie lietotāji var viegli pāriet pie jauna piegādātāja. Vismaz attiecībā uz mājāsaimniecību lietotājiem minētie pasākumi ietver I pielikumā minētos pasākumus.
4. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, piemēram, izstrādā valsts rīcības plānus enerģētikas jomā, paredz sociālā nodrošinājuma pabalstus, lai neaizsargātiem

~~lietotājiem nodrošinātu nepieciešamo gāzes apgādi, vai paredz atbalstu energoefektivitātes uzlabošanai, lai novērstu enerģētisko nabadzību, ja tā konstatēta, plašākā nabadzības kontekstā. Šādi pasākumi nekavē tirgus efektīvu atvēršanu, kā izklāstīts 37. pantā, un tirgus darbību, un attiecīgā gadījumā par tiem informē Komisiju saskaņā ar šā panta 11. punktu. Šī informācija neietver pasākumus, ko veic vispārējā sociālā nodrošinājuma sistēmā.~~

~~5. Dalībvalstis nodrošina, ka visiem lietotājiem, kam ir nodrošināts savienojums ar gāzes piegādes tīklu, ir tiesības saņemt gāzi no piegādātāja, ja piegādātājs tam piekrt, neatkarīgi no tā, kurā dalībvalstī piegādātājs ir reģistrēts, ja piegādātājs ievēro spēkā esošos tirdzniecības un balansēšanas noteikumus un izpilda piegādes drošuma prasības. Šajā sakarā dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka administratīvās procedūras nerada šķēršļus piegādes uzņēmumiem, kas jau ir reģistrēti citā dalībvalstī.~~

~~6. Dalībvalstis nodrošina, ka:~~

- ~~a) ja lietotājs, ievērojot līguma noteikumus, vēlas mainīt piegādātāju, attiecīgais(-ie) operators(-i) mainu veic trīs nedēļās; un~~
- ~~b) lietotājiem ir tiesības saņemt visus attiecīgos patērīna datus.~~

~~Dalībvalstis nodrošina, ka šā punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētās tiesības nediskriminējoši piešķir visiem lietotājiem attiecībā uz izmaksām, ieguldīto darbu vai laiku.~~

~~7. Dalībvalstis īsteno atbilstīgus pasākumus, lai sasniegtu sociālās un ekonomiskās kohēzijas un vides aizsardzības mērķus, kas var ietvert līdzekļus cīņai pret klimata izmaiņām un piegādes drošuma panākšanu. Šie pasākumi jo īpaši ietver atbilstošu ekonomisku stimulu nodrošināšanu, attiecīgā gadījumā izmantojot visus esošos valsts un Kopienas instrumentus, lai uzturētu un ierīkotu vajadzīgo tīkla infrastruktūru, tostarp starpsavienojumu jaudu.~~

~~8. Lai veicinātu energoefektivitāti, dalībvalstis vai, ja dalībvalsts to paredz, regulatīvā iestāde stingri iesaka dabasgāzes uzņēmumiem optimizēt gāzes izmantošanu, piemēram, sniedzot enerģētikas pārvaldības pakalpojumus, izstrādājot jaunas cenu veidošanas metodes vai ieviešot viedo mērāparātu sistēmas vai, attiecīgā gadījumā, viedos tīklus.~~

~~9. Dalībvalstis nodrošina vienotu kontaktpunktu izveidi, lai padarītu patērētājiem pieejamu visu informāciju par viņu tiesībām, spēkā esošajiem tiesību aktiem un domstarpību izšķiršanas līdzekļiem, kas viņu rīcībā ir domstarpību gadījumā. Šādi kontaktpunkti var būt daļa no vispārējiem patērētāju informācijas punktiem.~~

~~Dalībvalstis nodrošina, ka neatkarīgs mehānisms, piemēram, enerģētikas ombuds vai patērētāju organizācija, nodrošina sūdzību efektīvu izskatīšanu un domstarpību ārpustiesas izšķiršanu.~~

~~10. Dalībvalstis var pieņemt lēmumu nepieņemot 4. pantu par gāzes sadali, ja tā piemērošana radītu juridiskus vai faktiskus šķēršļus dabasgāzes uzņēmumiem uzlikto saistību izpildei vispārējās ekonomiskās interesēs, un ciktāl tas neietekmē nozares attīstību tā, ka tas būtu pretrunā Kopienas interesēm. Kopienas interesēs ir, inter alia, konkurence attiecībā uz tiesīgiem lietotājiem saskaņā ar šo direktīvu un Līguma 86. pantu.~~

~~5.11. Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstis informē Komisiju par visiem pasākumiem, ko tās pieņēmušas, lai izpildītu sabiedriskā pakalpojuma saistības, tostarp patērētāju~~

aizsardzības un vides aizsardzības nodrošināšanu, kā arī par to iespējamo ietekmi uz vietējo un starptautisko konkurenci, neatkarīgi no tā, vai šo pasākumu veikšanai jāatkāpjas no šīs direktīvas. Pēc tam reizi divos gados tās informē Komisiju par visām izmaiņām šādos pasākumos neatkarīgi no tā, vai šo pasākumu veikšanai jāatkāpjas no šīs direktīvas.

~~12. Apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp ar dalībvalstīm, valsts regulatīvajām iestādēm, patērētāju organizācijām un dabasgāzes uzņēmumiem, Komisija izstrādā skaidru un kodolīgu enerģijas patērētājiem paredzētu praktiskās informācijas kontrolesarakstu attiecībā uz enerģijas patērētāju tiesībām. Dalībvalstis nodrošina, ka piegādātāji vai sadales sistēmu operatori, sadarbībā ar regulatīvo iestādi veic vajadzīgos pasākumus, lai katrs patērētājs saņemtu enerģijas patērētāja kontrolesaraksta eksemplāru un lai nodrošinātu, ka šis saraksts ir darīts publiski pieejams.~~

~~67.~~ pants

Reģionālās sadarbības ~~un~~ integrācijas ~~veicināšana~~

1. Dalībvalstis, kā arī regulatīvās iestādes savstarpēji sadarbojas, lai integrētu valstu tirgus vienā vai vairākos reģionālos līmeņos, ~~kas ir pirmais solis uz~~ ⇒ izveidotu reģionālus tirgus, ja tā ir lēmušas dalībvalstis, kā arī regulatīvās iestādes un virzītos uz⇒ pilnībā liberalizēta iekšējā tirgus izveidi. Jo īpaši regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā paredz, vai dalībvalstis veicina un atvieglo ⇒ dabasgāzes ⇐ pārvades sistēmu operatoru ⇒ un ūdeņraža tīkla operatoru ⇐ sadarbību reģionālā līmenī, tostarp pārrobežu jautājumos, lai izveidotu konkurētspējīgu dabasgāzes ⇐ gāzu ⇐ iekšējo tirgu, sekmē savu juridisko, regulatīvo un tehnisko sistēmu saskaņotību un veicina tādu izolēto sistēmu integrāciju, kuras veido Kopienā ~~Kopienā~~ ~~un~~ Savienībā ~~un~~ pastāvošās “gāzes salas”. Šādas reģionālās sadarbības aptvertā ģeogrāfiskā teritorija ietver sadarbību ģeogrāfiskajās teritorijās, kas ir noteiktas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 715/2009 2812. panta 3. punktu. Šāda sadarbība var aptvert citas ģeogrāfiskās teritorijas. ⇒ Ja Komisija uzskata, ka noteikumi Savienības līmenī ir nozīmīgi gāzu tirgu reģionālajai integrācijai, tā sniedz piemērotus norādījumus, kuros ņemtas vērā šo tirgu īpatnības un kaimiņu tirgu ietekme. ⇐
2. ~~un~~ Energoregulatoru sadarbības aģentūra (ACER ~~un~~ Aģentūra ~~un~~) ~~un~~ sadarbojas ar valsts regulatīvajām iestādēm un pārvades sistēmu operatoriem, lai nodrošinātu regulatīvo sistēmu saderību starp reģioniem ⇒ un reģionu iekšienē ⇐ ar mērķi izveidot konkurētspējīgu dabasgāzes ⇐ gāzu ⇐ iekšējo tirgu. Ja ~~un~~ ACER ~~un~~ Aģentūra uzskata, ka ir vajadzīgi saistoši noteikumi attiecībā uz šādu sadarbību, tā izdara atbilstīgus ieteikumus.
- ~~3. Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmu operatoriem reģionālā līmenī ir viena vai vairākas integrētas sistēmas, kas piešķirtās jaudas un tīkla drošības pārbaudes izteiksmē pārklāj divas vai vairāk dalībvalstis.~~
34. Ja vertikāli integrēti pārvades sistēmu operatori ir iesaistīti kopuzņēmumā, kas ir izveidots šādas sadarbības īstenošanai, kopuzņēmums nosaka un īsteno atbilstības programmu, kurā noteikti veicamie pasākumi, lai novērstu diskriminējošas un konkurenci traucējošas darbības. Minētajā atbilstības programmā paredz konkrētus pienākumus, kas darbiniekiem jāveic, lai sasniegtu diskriminējošu un konkurenci traucējošu darbību novēršanas mērķi. To apstiprina ~~un~~ ACER ~~un~~ Aģentūra. Atbilstību programmai neatkarīgi pārbauga vertikāli integrēta pārvades sistēmas operatora atbilstības amatpersonas.

Atļauju izsniegšanas procedūra

1. Ja ir vajadzīga atļauja (piemēram, licence, atļauja, koncesija, piekrišana vai apstiprinājums), lai būvētu vai izmantotu dabasgāzes iekārtas ⇒, ūdeņraža ražotnes un ūdeņraža sistēmas infrastruktūru ⇐, dalībvalstis vai jebkura cita kompetenta to norīkota iestāde piešķir atļaujas savā teritorijā būvēt un/vai izmantot minētās iekārtas, ⇒ ražotnes, infrastruktūru, ⇐ cauruļvadus un saistītas iekārtas saskaņā ar 2. līdz 114. punktu. Dalībvalstis vai jebkura to norīkota kompetenta iestāde ar to pašu pamatojumu var piešķirt atļaujas arī dabasgāzes ⇒ gāzu ⇐ piegādes veikšanai un vairumtirgotājiem.
 2. Ja dalībvalstīs darbojas atļauju piešķiršanas sistēma, tās nosaka objektīvus un nediskriminējošus kritērijus, kas jāievēro uzņēmumiem, kuri lūdz atļauju ⇒ piegādāt gāzes vai būvēt un/vai izmantot ⇐ būvēt un/vai vadīt ⇐ dabasgāzes objektus ⇒, ūdeņraža ražotnes vai ūdeņraža sistēmas infrastruktūru ⇐ vai atļauju dabasgāzes piegādei. Nediskriminējošos kritērijus un atļauju piešķiršanas procedūras publisko. Dalībvalstis nodrošina, ka atļaujas piešķiršanas procedūrās attiecībā uz ☒ šādām ☒ iekārtām, ⇒ ražotnēm, infrastruktūru, ⇐ cauruļvadiem un ar tiem saistītu aprīkojumu attiecīgajā gadījumā tiek ņemta vērā projekta nozīme iekšējā dabasgāzes ⇒ gāzu ⇐ tirgū.
-
- ↓ jauns
3. Atļauju izsniegšanas procedūras 1. punktā minētajām darbībām nav ilgākas kā divi gadi, ietverot visas attiecīgās kompetento iestāžu procedūras. Pienācīgi pamatotos ārkārtas apstākļos minēto divu gadu termiņu var pagarināt ilgākais par vēl vienu gadu.
 4. Dalībvalstis novērtē, kādi leģislatīvi un neleģislatīvi pasākumi ir vajadzīgi, lai vienkāršotu atļauju piešķiršanas procedūras, tai skaitā procesuālus pasākumus, kas ir saistīti ar vidiskās ietekmes novērtēšanas procedūrām. Dalībvalstis ziņo Eiropas Komisijai par šāda novērtējuma rezultātiem to integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu ietvaros, kas minēti un ir saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 3. pantā un 7.–12. pantā noteikto procedūru, un to integrēto nacionālo enerģētikas un klimata progresu ziņojumu ietvaros, kā noteikts Regulas (ES) 2018/1999 17. pantā.
 5. Šā panta 3. punktā paredzētos termiņus piemēro, neskarot pienākumus, kas izriet no piemērojamiem Savienības vides tiesību aktiem, pārsūdzībai tiesā, tiesiskās aizsardzības līdzekļiem un citām tiesas procedūrām un alternatīviem strīdu izšķiršanas mehānismiem, tostarp pārsūdzībām un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, un tos var pagarināt par laikposmu, kas atbilst šādu procedūru ilgumam.
 6. Dalībvalstis izveido vai izraugās vienu vai vairākus kontaktpunktus. Minētie kontaktpunkti pēc pretendenta pieprasījuma bez maksas sniedz norādījumus un palīdzību visā atļaujas piešķiršanas procedūrā saistībā ar 1. punktā minētajām darbībām līdz atbildīgās iestādes procedūru ir pabeigušas. Visa procesa laikā pretendents neprasa sazināties ar vairāk kā vienu kontaktpunktu.
 7. Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar valsts tiesību aktiem atļaujas par dabasgāzes cauruļvadu un citu dabasgāzes transportēšanai izmantotā tīkla aktīvu būvniecību un

izmantošanu attiecas arī uz cauruļvadiem un tīkla aktīviem, ko izmanto ūdeņraža transportēšanai.

8. Dalībvalstis nodrošina, ka spēkā esošās līgumiskās zemes izmantošanas tiesības, kas piešķirtas dabasgāzes cauruļvadu un citu tīkla aktīvu būvniecībai un izmantošanai, aptver arī cauruļvadus un citus tīkla aktīvus, ko izmanto ūdeņraža transportēšanai.

↓ 2009/73/EK

⇒ jauns

93. Dalībvalstis nodrošina to, ka atļauju atteikumu iemesli ir objektīvi un nediskriminējoši, un ka tie ir darīti zināmi pretendentiem. Minēto atteikumu iemeslus informācijas nolūkā nosūta Komisijai. Dalībvalstis izstrādā procedūru, kas ļauj pretendentiem pārsūdzēt minētos atteikumus.

104. Lai izvērstu jaunas teritorijas piegādēm un nodrošinātu efektīvu darbību kopumā, turklāt neskarot 3038. pantu, dalībvalstis var atteikties turpmāk piešķirt atļaujas ⇒ dabas ⇐ gāzes sadales cauruļvadu sistēmu būvniecībai un vadīšanai konkrētā teritorijā, ja tādas cauruļvadu sistēmas jau attiecīgā teritorijā ir uzbūvētas vai ir izteikts priekšlikums ⇒ ir atļauts ⇐ tās uzbūvēt, un ja esošo vai paredzēto jaudu neizmanto pilnībā.

↓ jauns

8. pants

Atjaunīgo un mazoglekļa kurināmo/degvielu sertifikācija

1. Atjaunīgās gāzes sertificē saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 29. un 30. pantu.
2. Lai nodrošinātu, ka siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījumi no mazoglekļa kurināmo/degvielu un mazoglekļa ūdeņraža ir vismaz 70 % atbilstoši definīcijām 2. panta 10) un 12) punktā, dalībvalstis pieprasa uzņēmējiem pierādīt, ka ir sasniegta minētā robežvērtība un ir izpildītas prasības, kas noteiktas šā panta 5. punktā minētajā metodikā. Šajā saistībā dalībvalstis pieprasa uzņēmējiem izmantot masas bilances sistēmu saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 30. panta 1. un 2. punktu.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka uzņēmēji iesniedz uzticamu informāciju par atbilstību 2. punktā noteiktajai 70 % siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījumu robežvērtībai un 5. punktā minētajai siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījumu noteikšanas metodikai un ka uzņēmēji pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma nodrošina piekļuvi datiem, kas tikuši izmantoti attiecīgās informācijas sagatavošanai. Dalībvalstis pieprasa uzņēmējiem nodrošināt atbilstīgu standartu to iesniegtās informācijas neatkarīgai revīzijai un pierādīt, ka tas ir izdarīts. Revīzijā apstiprina, ka uzņēmēju izmantotās sistēmas ir precīzas, uzticamas un aizsargātas pret krāpšanu.
4. Saistības, kas paredzētas 2. punktā, piemēro neatkarīgi no tā, vai mazoglekļa kurināmie/degvielas ir ražoti Savienībā vai ir importēti. Informāciju par katra piegādātāja mazoglekļa kurināmā/degvielas vai mazoglekļa ūdeņraža ģeogrāfisko izcelsmi un izejmateriālu veidu patērētājiem dara pieejamu operatoru, piegādātāju vai attiecīgo kompetento iestāžu tīmekļa vietnēs, un to ik gadu atjaunina.

5. Komisija līdz 2024. gada 31. decembrim saskaņā ar šīs direktīvas 83. pantu pieņem deleģētos aktus, kuros nosaka no mazoglekļa kurināmajiem/degvielām gūto siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījumu novērtēšanas metodiku. Metodika nodrošina, ka kredītu par novērstajām emisijām nepiešķir par tādu oglekļa dioksīdu, par kura uztveršanu emisijas kredīts jau saņemts saskaņā ar citiem tiesību aktu noteikumiem.
6. Komisija var nolemt, ka brīvprātīgās valstu vai starptautiskās shēmas, kas nosaka mazoglekļa kurināmo/degvielu vai mazoglekļa ūdeņraža standartus, sniedz precīzus datus par siltumnīcefekta gāzu emisijas ietaupījumiem šā panta nozīmē un apliecina atbilstību metodikai, kura minēta šā panta 5. punktā.
7. Ja uzņēmējs iesniedz pierādījumus vai datus, kas iegūti saskaņā ar shēmu, uz kuru attiecas saskaņā ar 6. punktu veikta atzīšana, dalībvalsts nepieprasa, lai uzņēmējs sniegtu papildu pierādījumus par atbilstību tiem shēmas kritērijiem, attiecībā uz kuriem Komisija shēmu atzinusi.
8. Dalībvalstu kompetentās iestādes uzrauga to sertifikācijas struktūru darbību, kuras veic neatkarīgas revīzijas saskaņā ar brīvprātīgu shēmu. Sertifikācijas struktūras pēc kompetentās iestādes pieprasījuma iesniedz visu attiecīgo informāciju, kas nepieciešama, lai uzraudzītu revīzijas, tostarp revīziju precīzu dienu, laiku un vietu. Ja dalībvalstis konstatē neatbilstības gadījumus, tās nekavējoties informē brīvprātīgo shēmu.
9. Pēc dalībvalsts pieprasījuma, kura pamatā var būt uzņēmēja pieprasījums, Komisija, pamatojoties uz visiem pieejamiem pierādījumiem, pārbauda, vai ir izpildīti šajā pantā noteiktie siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījumu kritēriji, izmantota metodika, kas izstrādāta saskaņā ar šā panta 5. punktu, un ir sasniegtas 2. panta 9. un 10. punktā noteiktās siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījumu robežvērtības. Sešu mēnešu laikā pēc šāda pieprasījuma saņemšanas Komisija izlemj, vai attiecīgā dalībvalsts var:
 - a) atzīt, ka iesniegtie pierādījumi apliecina atbilstību siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījuma kritērijam attiecībā uz mazoglekļa kurināmajiem/degvielām; vai
 - b) atkāpjoties no 7. punkta, pieprasīt, lai mazoglekļa kurināmo/degvielu avota piegādātājs sniedz papildu pierādījumus par to atbilstību siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījuma kritērijam un 70 % siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījumu robežvērtībai.
10. Dalībvalstis arī pieprasa attiecīgajiem uzņēmumiem Savienības datubāzē ievadīt informāciju par veiktajiem darījumiem un mazoglekļa kurināmo/degvielu ilgtspējas iezīmēm saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 28. panta prasībām.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)
⇒ jauns

98. pants

Tehniskie noteikumi

Regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā paredz, vai dalībvalstis nodrošina, ka tiek noteikti tehniskie drošības kritēriji un ka tiek izstrādāti un publiskoti tehniskie noteikumi, ar ko nosaka tehniskā projekta un vadīšanas obligātās prasības savienojumam ar SDG iekārtu sistēmu,

uzglabāšanas objektiem, citām gāzes pārvades vai sadales sistēmām, ~~un~~ tiešajām līnijām ⇨, kā arī ar ūdeņraža sistēmu ⇐. Šie tehniskie noteikumi nodrošina sistēmu savstarpēju izmantojamību un ir objektīvi un nediskriminējošie. ☒ ACER ☒ ~~Agentūra~~ var izstrādāt attiecīgus ieteikumus, lai attiecīgajā gadījumā nodrošinātu šo noteikumu saderību. Šos noteikumus dara zināmus Komisijai saskaņā ar ~~58.~~ pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2015/1535³³ ~~98/34/EK (1998. gada 22. jūnijs), kas nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu, un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu sfērā~~³⁴.

↓ jauns

Attiecīgā gadījumā dalībvalstis pieprasa esošiem pārvades sistēmu operatoriem, sadales sistēmas operatoriem un ūdeņraža tīkla operatoriem to teritorijā publicēt tehniskos noteikumus atbilstīgi 9. pantam, jo īpaši par tīkla pieslēguma noteikumiem, kas ietver gāzes kvalitātei, gāzes odorēšanai un gāzes spiedienam noteiktās prasības. Dalībvalstis arī pieprasa pārvades un sadales sistēmu operatoriem publicēt pieslēguma tarifus, pieslēdzot gāzi no atjaunojamajiem energoresursiem, pamatojoties uz objektīviem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem.

III NODAĻA

PATĒRĒTĀJU SPĒCINĀŠANA UN AIZSARDZĪBA UN MAZUMTIRDZNIECĪBAS TIRGUS

10. pants

Pamata līgumiskās tiesības

1. Dalībvalstis nodrošina, ka visiem tiešajiem lietotājiem ir tiesības uz to, ka gāzi nodrošina piegādātājs, ja piegādātājs tam piekrīt, neatkarīgi no tā, kurā dalībvalstī piegādātājs ir reģistrēts, ja piegādātājs ievēro spēkā esošos tirdzniecības un balansēšanas noteikumus. Šajā sakarā dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka administratīvās procedūras nediskriminē piegādātājus, kas jau ir reģistrēti citā dalībvalstī.
2. Neskarot Savienības noteikumus par patērētāju aizsardzību, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/83/ES un Padomes Direktīvu 93/13/EEK, dalībvalstis nodrošina, ka tiešajiem lietotājiem ir šā panta 3.–12. punktā minētās tiesības.
3. Tiešie lietotāji ir tiesīgi slēgt līgumu ar savu piegādātāju, kurā norādīta:
 - a) piegādātāja identitāte un adrese,
 - b) sniedzamie pakalpojumi, piedāvātā pakalpojuma kvalitāte, kā arī pirmās pieslēgšanas laiks,
 - c) uzturēšanas pakalpojumu veidi,

³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/1535 (2015. gada 9. septembris), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (OV L 241, 17.9.2015., 1. lpp.).

³⁴ ~~OV L 204, 21.7.1998., 37. lpp.~~

- d) līdzekļi, ar kādiem var iegūt jaunāko informāciju par visiem piemērojamiem tarifiem, maksu par uzturēšanas pakalpojumiem un saistītiem produktiem vai pakalpojumiem,
- e) līguma darbības ilgums, līguma un pakalpojumu atjaunošanas un izbeigšanas noteikumi, tai skaitā produkti vai pakalpojumi, kas ir saistīti ar minētajiem pakalpojumiem, un norāde par to, vai ir atļauts līgumu izbeigt bez maksas,
- f) kompensācijas un atlīdzības noteikumi, ko piemēro, ja līgumā paredzētais pakalpojuma kvalitātes līmenis nav ievērots, tai skaitā ja izrakstīti neprecīzi rēķini vai ja tie izrakstīti ar kavēšanos,
- g) ārpustiesas strīdu izšķiršanas procedūras sākšanas metodes saskaņā ar 24. pantu,
- h) informācija par patērētāju tiesībām, tai skaitā informācija par sūdzību izskatīšanas kārtību, un šajā apakšpunktā minētā informācija, ko skaidrā veidā norāda rēķinos vai ūdeņražā vai dabasgāzes uzņēmumu tīmekļa vietnēs.

Nosacījumi ir taisnīgi un labi zināmi iepriekš. Jebkurā gadījumā šo informāciju sniedz pirms līguma noslēgšanas vai apstiprināšanas. Ja līgumus slēdz, izmantojot starpniekus, a)–f) apakšpunktā minēto informāciju arī sniedz pirms līguma noslēgšanas vai apstiprināšanas.

Tiešajiem lietotājiem labi redzamā veidā skaidrā un saprotamā valodā sniedz kopsavilkumu par līguma svarīgākajiem nosacījumiem.

4. Tiešie lietotāji saņem atbilstīgu paziņojumu par jebkuru nodomu grozīt līguma nosacījumus un tiek informēti par tiesībām lauzt līgumu pēc paziņojuma saņemšanas. Piegādātāji pārredzami un saprotami tieši informē savus tiešos lietotājus par piegādes cenas koriģēšanu, kā arī par šīs korekcijas iemesliem un priekšnosacījumiem un par tās apmēru, ne vēlāk kā divas nedēļas un mājāsaimniecību lietotāju gadījumā – ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms korekcijas stāšanās spēkā. Dalībvalstis nodrošina to, ka tiešie lietotāji var brīvi izbeigt līgumus, ja tie nepieņem jaunus līguma nosacījumus vai piegādes cenas korekcijas, par ko tiem ir paziņojis piegādātājs.
5. Piegādātājs tiešajiem lietotājiem sniedz pārredzamu informāciju par piemērojamām cenām un tarifiem un par standarta nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi gāzu pakalpojumiem un to izmantošanu.
6. Piegādātāji piedāvā tiešajiem lietotājiem izvēlēties no plaša apmaksas metožu klāsta. Minētās apmaksas metodes nerada lietotāju nepamatotu diskrimināciju. Ar maksājumu metodēm vai maksājumu sistēmām saistīto maksu atšķirības ir objektīvas, nediskriminējošas un samērīgas un nepārsniedz tiešās izmaksas, kas radušās maksātājam par konkrētās maksājumu metodes vai maksājumu sistēmas izmantošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2366³⁵ 62. pantu.
7. Mājāsaimniecības lietotāji, kuriem ir piekļuve priekšapmaksas sistēmām, šādu priekšapmaksas sistēmu dēļ netiek nostādīti neizdevīgā stāvoklī.
8. Piegādātāji piedāvā tiešajiem lietotājiem taisnīgus un pārredzamus vispārīgus noteikumus un nosacījumus, kurus izklāsta vienkāršā un nepārprotamā valodā, un

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK (OV L 337, 23.12.2015.).

tajos nav ārpuslīgumisku šķēršļu lietotāju tiesību īstenošanai, piemēram, pārlietu sarežģītas līguma dokumentācijas. Lietotājus aizsargā pret negodīgām vai maldinošām pārdošanas metodēm.

9. Tiešajiem lietotājiem ir tiesības uz augsta līmeņa pakalpojumiem un to, ka viņu piegādātāji izskata sūdzības. Piegādātāji sūdzības izskata vienkāršā, taisnīgā un ātrā kārtībā.
10. Piegādātāji dabasgāzes mājtsaimniecības lietotājiem pietiekamu laiku pirms plānotās atslēgšanas sniedz pienācīgu informāciju par alternatīviem pasākumiem. Šādi alternatīvi pasākumi var būt informācija par atbalsta avotiem, lai novērstu atslēgšanu, priekšapmaksas sistēmas, energoauditi, energokonsultāciju pakalpojumi, alternatīvi maksāšanas plāni, konsultācijas par parādu pārvaldību vai atslēgšanas moratoriji, un tie nerada papildu izmaksas lietotājiem, kuriem draud atslēgšana.
11. Piegādātāji sniedz tiešajiem lietotājiem galīgo kontu slēgšanas pārskatu pēc jebkuras piegādātāja maiņas ne vēlāk kā sešas nedēļas pēc šādas maiņas.

11. pants

Mainas tiesības un noteikumi par maksām saistībā ar maiņu

1. Lietotājiem ir tiesības mainīt gāzu piegādātājus vai tirgus dalībniekus. Dalībvalstis nodrošina, ka lietotājam, kas vēlas mainīt piegādātājus vai tirgus dalībniekus, vienlaikus ievērojot līguma noteikumus, ir tiesības veikt maiņu maksimāli trīs nedēļu laikā no pieprasījuma dienas. Vēlākais no 2026. gada piegādātāja vai tirgus dalībnieka maiņas tehniskais process nav ilgāks kā 24 stundas, un to ir iespējams īstenot jebkurā darbdiēnā.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka tiesības mainīt piegādātāju vai tirgus dalībnieku lietotājiem piešķir nediskriminējoši attiecībā uz izmaksām, ieguldīto darbu vai laiku.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka vismaz no mājtsaimniecības lietotājiem un mazajiem uzņēmumiem neiekasē nekādu maksu saistībā ar maiņu attiecībā uz gāzēm. Tomēr dalībvalstis var atļaut piegādātājiem vai tirgus dalībniekiem no lietotājiem iekasēt maksu par līguma izbeigšanu, ja lietotāji pēc savas vēlēšanās izbeidz piegādes līgumus ar fiksētu termiņu, fiksētu cenu pirms līguma termiņa beigām, ar nosacījumu, ka šādas maksas:
 - a) ir paredzētas līgumā, kuru patērētājs noslēdzis pēc savas vēlēšanās un
 - b) ir skaidri izklāstītas lietotājam pirms līguma noslēgšanas.

Šādas maksas ir samērīgas un nepārsniedz tiešos ekonomiskos zaudējumus, kas piegādātājam vai tirgus dalībniekam rodas saistībā ar to, ka lietotājs izbeidz līgumu, ieskaitot izmaksas par visām grupētajām investīcijām vai pakalpojumiem, kas jau sniegti lietotājam saskaņā ar līgumu. Pierādīšanas pienākums par tiešo ekonomisko zaudējumu ir piegādātājam vai tirgus dalībniekam. Regulatīvā iestāde vai jebkura cita kompetentā valsts iestāde uzrauga līguma izbeigšanas maksu pieļaujamību.

4. Gāzu mājtsaimniecību lietotāji ir tiesīgi piedalīties kolektīvās maiņas shēmās. Dalībvalstis novērš visus normatīvos vai administratīvos šķēršļus kolektīvai maiņai un nodrošina sistēmu, kas nodrošina patērētāju aizsardzību, lai nepieļautu nekāda veida ļaunprātīgu praksi.

Salīdzināšanas instrumenti

1. Dalībvalstis nodrošina, ka vismaz dabasgāzes mājssaimniecības lietotājiem un mikrouzņēmumiem bez maksas ir piekļuve vismaz vienam instrumentam, kas ļauj salīdzināt piegādātāju piedāvājumus, tai skaitā grupētos piedāvājumus. Lietotājus informē par šādu instrumentu pieejamību sniegtajā rēķinu informācijā vai kopā ar to, vai arī citā veidā. Instrumenti atbilst vismaz šādām prasībām:
 - a) tie ir neatkarīgi no tirgus dalībniekiem un nodrošina, ka meklējumu rezultātos pret gāzes uzņēmumiem tiek nodrošināta vienlīdzīga attieksme;
 - b) tajos skaidri norādīti instrumenta īpašnieki un fiziskās vai juridiskās personas, kas instrumentu uztur un kontrolē, kā arī informācija par to, kā minētie instrumenti tiek finansēti;
 - c) tie atspoguļo skaidrus un objektīvus kritērijus, kas būs salīdzinājumu pamatā, tostarp pakalpojumus, un dara tos zināmus;
 - d) tajos izmanto vienkāršu un nepārprotamu valodu;
 - e) tie sniedz precīzu un atjauninātu informāciju, un norāda pēdējā informācijas atjauninājuma laiku;
 - f) tie ir pieejami personām ar invaliditāti, jo ir viegli uztverami, darbināmi, saprotami un noturīgi;
 - g) tie paredz iedarbīgu procedūru ziņošanai, ja informācija par publicētajiem piedāvājumiem ir nepareiza;
 - h) tie veic salīdzinājumus, pieprasot tikai tādus personas datus, kas ir noteikti vajadzīgi salīdzināšanai.
- Dalībvalstis nodrošina, ka vismaz viens instruments aptver visu dabasgāzes tirgu. Ja tirgu aptver vairāki instrumenti, minētie instrumenti ietver tik plašu gāzes piedāvājumu loku, cik praktiski iespējams, aptverot ievērojamu tirgus daļu, un, ja minētie instrumenti pilnībā neaptver tirgu, to skaidri norāda pirms rezultātu parādīšanas.
2. Instrumentus var nodrošināt jebkāda struktūra, tostarp privāti uzņēmumi un publiskas iestādes vai struktūras.
3. Dalībvalstis var noteikt, ka 1. punktā minētajiem salīdzināšanas instrumentiem ir jāietver salīdzinoši kritēriji, kas saistīti ar piegādātāju piedāvāto pakalpojumu būtību.
4. Dalībvalstis ieceļ kompetento iestādi, kas ir atbildīga par uzticības zīmes piešķiršanu salīdzināšanas instrumentiem, kuri atbilst 1. punktā izklāstītajām prasībām, un kas nodrošina, ka salīdzināšanas instrumenti, kuriem piešķirta uzticības zīme, nemainīgi atbilst minētajām prasībām. Minētā iestāde ir neatkarīga no visiem tirgus dalībniekiem un salīdzināšanas instrumentu operatoriem.
5. Jebkuru tirgus dalībnieku piedāvājumu salīdzināšanas instrumentu var pieteikt uzticības zīmes iegūšanai saskaņā ar šo pantu atbilstoši brīvprātības un nediskriminēšanas principiem.
6. Atkāpjoties no šā panta 4. un 5. punkta, dalībvalstis var izvēlēties nepiešķirt uzticības zīmes salīdzināšanas instrumentiem, ja publiska iestāde vai struktūra nodrošina salīdzināšanas instrumentu, kas atbilst 1. punktā izklāstītajām prasībām.

13. pants

Aktīvi lietotāji

1. Dalībvalstis nodrošina, ka tiešajiem lietotājiem ir tiesības rīkoties kā aktīviem lietotājiem un tiem nepiemēro nesamērīgas vai diskriminējošas tehniskās prasības, administratīvās prasības, procedūras un maksas, un tīkla maksas, kas neatspoguļo izmaksas.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka aktīviem lietotājiem:
 - a) ir tiesības darboties tieši;
 - b) ir tiesības pārdot pašražoto atjaunīgo dabasgāzi, izmantojot dabasgāzes sistēmu;
 - c) ir tiesības piedalīties energoefektivitātes shēmās;
 - d) ir tiesības trešai personai deleģēt to darbībām vajadzīgo iekārtu pārvaldīšanu, tostarp uzstādīšanu, ekspluatāciju, datu apstrādi un uzturēšanu, tā, ka minētā trešā persona netiek uzskatīta par aktīvu lietotāju;
 - e) tiek piemērotas izmaksas atspoguļojošas, pārredzamas un nediskriminējošas tīkla maksas, nodrošinot, ka tie pienācīgi un līdzsvaroti piedalās sistēmas vispārējo izmaksu sadalē;
 - f) ir finansiāli atbildīgi par nelīdzsvarotībām, ko tie rada dabasgāzes sistēmā, vai savus balansēšanas pienākumus deleģē saskaņā ar 3. panta e) punktu [Gāzes regulas pārstrādātajā redakcijā, kas ierosināta COM(2021) xxx].
3. Dalībvalstu tiesību aktos var būt dažādi noteikumi, kas piemērojami attiecībā uz atsevišķiem aktīviem lietotājiem un aktīviem lietotājiem, kuri rīkojas kopīgi, ar nosacījumu, ka visiem aktīvajiem lietotājiem tiek piemērotas visas šajā pantā paredzētās tiesības un pienākumi. Jebkāda atšķirīga attieksme pret aktīviem lietotājiem, kuri rīkojas kopīgi, ir samērīga un pienācīgi pamatota.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka aktīvajiem lietotājiem, kuriem pieder iekārtas, kurās uzglabā atjaunīgo gāzi:
 - a) ir tiesības uz tīkla pieslēgumu pieņemamā laikā pēc pieprasījuma iesniegšanas, ar nosacījumu, ka ir izpildīti visi nepieciešamie nosacījumi, piemēram, balansēšanas pienākums;
 - b) nepiemēro dubultu maksu, tai skaitā tīkla maksas, par uzkrātu atjaunīgo gāzi, kas paliek to infrastruktūrā;
 - c) nepiemēro nesamērīgas licencēšanas prasības vai maksas;
 - d) ir atļauts vienlaikus sniegt vairākus pakalpojumus, ja tas ir tehniski iespējams.

14. pants

Iedzīvotāju energokopienas

1. Dalībvalstis paredz iedzīvotāju energokopienām labvēlīgu tiesisko regulējumu, nodrošinot, ka:
 - a) dalība iedzīvotāju energokopienā ir atvērta un brīvprātīga;
 - b) iedzīvotāju energokopienas biedri vai daļu turētāji ir tiesīgi iedzīvotāju energokopienā atstāt – tādos gadījumos piemēro 11. pantu;

- c) iedzīvotāju energokopienas biedri vai daļu turētāji nezaudē savas tiesības un pienākumus kā mājsaimniecības lietotāji vai aktīvie lietotāji;
- d) atbilstīgais sadales sistēmas operators, kam piemērojama taisnīga kompensācija, ko izvērtē regulatīvā iestāde, sadarbojas ar iedzīvotāju energokopienām, lai sekmētu atjaunīgās dabasgāzes pārvades tajās;
- e) iedzīvotāju energokopienām piemēro nediskriminējošu, taisnīgu, samērīgu un pārredzamu procedūru un maksas, tostarp maksu par pieslēgšanu tīklam, reģistrācijas un licencēšanas maksas, un pārredzamas, nediskriminējošas un izmaksas atspoguļojošas tīkla maksas, nodrošinot, ka tās pienācīgi un līdzsvaroti piedalās dabasgāzes sistēmas vispārējo izmaksu sadalē.

2. Dalībvalstis labvēlīgajā tiesiskajā regulējumā var paredzēt, ka iedzīvotāju energokopienas:

- a) ir atvērtas pārrobežu sadarbībai;
- b) ir tiesīgas turēt īpašumā, izveidot, pirkt vai nomāt sadales tīklus un tos autonomi pārvaldīt, piemērojot nosacījumus, kas izklāstīti šā panta 4. punktā;
- c) tām piemēro atbrīvojumus, kas paredzēti 28. panta 2. punktā.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka iedzīvotāju energokopienas:

- a) spēj nediskriminējoši piekļūt dabasgāzes tirgiem;
- b) kā tiešie lietotāji, ražotāji, piegādātāji, piegādes vai sadales sistēmu operatori saņem nediskriminējošu un samērīgu attieksmi attiecībā uz to darbībām, tiesībām un pienākumiem;
- c) ir finansiāli atbildīgi par nelīdzsvarotībām, ko tie rada dabasgāzes sistēmā, vai savus balansēšanas pienākumus deleģē saskaņā ar 3. panta e) punktu [Gāzes regulas pārstrādātajā redakcijā, kas ierosināta COM(2021) xxx];
- d) saņem tādu pašu attieksmi kā aktīvie lietotāji saskaņā ar 13. panta 2. punkta e) apakšpunktu un tā paša panta 4. punkta a), c) un d) apakšpunktu [aktīvie lietotāji];
- e) ir tiesīgas iedzīvotāju energokopienā organizēt tādas atjaunīgās gāzes koplietošanu, ko ir ražojušas kopienai piederošas ražošanas vienības, ievērojot pārējās šajā pantā noteiktās prasības un ar noteikumu, ka kopienas locekļi saglabā savas tiesības un pienākumus, kas tiem ir kā tiešajiem lietotājiem.

Piemērojot pirmās daļas e) punktu – ja atjaunīgās dabasgāzes tiek koplietotas, tas neskar piemērojamajās tīkla maksas, tarifus un nodevas saskaņā ar decentralizēto energoresursu pārredzamu izmaksu un ieguvumu analīzi, ko izstrādājusi kompetentā valsts iestāde.

4. Dalībvalstis var izlemt piešķirt iedzīvotāju energokopienām tiesības pārvaldīt sadales tīklus to darbības jomā un izveidot atbilstīgās procedūras, neskarot VI nodaļas noteikumus vai citus noteikumus un regulējumus, ko piemēro sadales sistēmas operatoriem.

Ja šādas tiesības tiek piešķirtas, dalībvalstis nodrošina, ka:

- a) iedzīvotāju energokopienām ir atļauts transportēt gāzi, kas nav atjaunīga, ja šī gāze ir paredzēta dabasgāzes lietotājam, kurš nav iedzīvotāju energokopienas biedrs, vai ja tas ir nepieciešams sistēmas drošai darbībai;

- b) iedzīvotāju energokopienas ir tiesīgas noslēgt vienošanos par to tīkla ekspluatāciju ar atbilstīgu sadales sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu operatoru, kuram ir pievienots šīs energokopienas tīkls;
- c) iedzīvotāju energokopienām piemēro pienācīgas tīkla maksas savienojuma punktos starp to tīklu un sadales tīklu ārpus iedzīvotāju energokopienas;
- d) iedzīvotāju energokopienas neizturas diskriminējoši vai kaitnieciski pret lietotājiem, kuri joprojām ir pieslēgti sadales sistēmai.

15. pants

Rēķini un rēķinu informācija

1. Dalībvalstis nodrošina, ka rēķini un rēķinu informācija ir precīza, viegli saprotama, skaidra, kodolīga, lietotājiem draudzīga, tās izklāsts tiešajiem lietotājiem atvieglo salīdzināšanu un ka tie atbilst I pielikumā izklāstītajam prasību minimumam. Tiešie lietotāji pēc pieprasījuma saņem skaidru un saprotamu skaidrojumu par to, uz kāda aprēķina pamata ir sagatavots viņu rēķins, jo īpaši, ja rēķinu pamatā nav faktiskais patēriņš.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka tiešie lietotāji visus savus rēķinus un rēķinu informāciju saņem bez maksas.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka tiešajiem lietotājiem tiek piedāvāta iespēja rēķinus un rēķinu informāciju saņemt elektroniski un ka tiem tiek piedāvāta elastīga rēķinu apmaksas kārtība.
4. Ja līgums paredz produkta vai cenas, vai arī atlaižu izmaiņas nākotnē, tas jānorāda rēķinā kopā ar datumu, kurā šādas izmaiņas tiks veiktas.
5. Dalībvalstis, kad tās apsver izmaiņas rēķinu satura prasībās, apspriežas ar patērētāju organizācijām.

16. pants

Viedās uzskaites sistēmas dabasgāzes sistēmā

1. Lai veicinātu energoefektivitāti un spēcinātu tiešos lietotājus, dalībvalstis vai, ja dalībvalsts to paredz, regulatīvā iestāde stingri iesaka dabasgāzes uzņēmumiem optimizēt dabasgāzes izmantošanu, cita starpā sniedzot energovadības pakalpojumus un ieviešot viedās uzskaites sistēmas, kuras ir sadarbspējīgas, jo īpaši ar patērētāju energovadības sistēmām un ar viedajiem tīkliem, saskaņā ar piemērojamiem Savienības datu aizsardzības noteikumiem.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka to teritorijā tiek ieviestas viedās uzskaites sistēmas. Par šādu ieviešanu var sagatavot izmaksu un ieguvumu novērtējumu, ko veic saskaņā ar II pielikumā paredzētajiem principiem.
3. Dalībvalstis, kas uzsāk viedo uzskaites sistēmu ieviešanu pieņem un publicē funkcionālo un tehnisko prasību minimumu viedajām uzskaites sistēmām, ko tās grasās ieviest savā teritorijā atbilstoši 18. pantam un II pielikumam. Dalībvalstis nodrošina gan šo viedo uzskaites sistēmu sadarbspēju, gan to spēju sniegt datus patērētāju energovadības sistēmām. Tālab dalībvalstis veltī pienācīgu uzmanību attiecīgo pieejamo standartu – tostarp sadarbspēju veicinošu standartu – izmantošanai, paraugprakseī un viedo tīklu attīstības un dabasgāzes iekšējā tirgus attīstības nozīmībai.

4. Dalībvalstis, kas uzsāk viedo uzskaites sistēmu ieviešanu, nodrošina, ka tiešie lietotāji pārredzamā un nediskriminējošā veidā piedalās ar ieviešanu saistīto izmaksu segšanā, vienlaikus ņemot vērā visas vērtības ķēdes ilgtermiņa ieguvumus. Dalībvalstis vai, ja kāda dalībvalsts ir to paredzējusi, ieceltās kompetentās iestādes, šādu ieviešanu savā teritorijā regulāri pārtrauga, lai sekotu līdzi ieguvumu sniegšanai patērētājiem.
5. Ja 2. punktā minētajā izmaksu un ieguvumu novērtējumā viedo uzskaites sistēmu ieviešana vērtēta negatīvi, dalībvalstis nodrošina, ka šo novērtējumu pārskata vismaz reizi četros gados, ņemot vērā būtiskas izmaiņas sākotnējos pieņēmumos un reaģējot uz tehnoloģiju attīstību un pārmaiņām tirgū. Dalībvalstis atbildīgajiem Komisijas dienestiem par sava atjauninātā izmaksu un ieguvumu novērtējuma rezultātiem ziņo, tiklīdz tie kļuvuši pieejami.
6. Šīs direktīvas noteikumus par viedām uzskaites sistēmām piemēro turpmāk uzstādāmajām iekārtām un iekārtām, ar kurām aizstāj vecākos viedos skaitītājus. Viedās uzskaites sistēmas, kuras jau ir uzstādītas vai kuru “darbu sākums” bija pirms [spēkā stāšanās datums], var turpināt darboties visu savu ekspluatācijas laiku. Savukārt, viedās uzskaites sistēmas, kas neatbilst 20. panta un II pielikuma prasībām, netiek ekspluatētas pēc [12 gadi pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā].
7. Šā panta 6. punktā “darbu sākums” ir ar ieguldījumu saistītu būvdarbu sākums vai pirmās stingri noteiktās iekārtu pasūtījumu saistības vai citas saistības, kas padara ieguldījumu neatgriezenisku – atkarībā no tā, kas sākas pirmais. Zemes pirkšanu un tādus sagatavošanās darbus kā atļauju saņemšanu un priekšizpēti veikšanu neuzskata par darbu sākumu. Attiecībā uz pārņemšanu “darbu sākums” ir brīdis, kad tiek iegādāti aktīvi, kas ir tieši saistīti ar iegādāto uzņēmējdarbības vietu.

17. pants

Viedās uzskaites sistēmas ūdeņraža sistēmā

1. Dalībvalstis nodrošina tādu viedo uzskaites sistēmu ieviešanu, ar kurām var precīzi mērīt patēriņu, sniegt informāciju par faktisko izmantošanas laiku un kuras ir spējīgas nosūtīt un saņemt datus informēšanas, monitoringa un kontroles vajadzībām, izmantojot kādu elektroniskās komunikācijas veidu.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka uzskaites sistēmas un attiecīgās datu pārraides un tiešo lietotāju privātums ir droši atbilstīgi attiecīgajiem Savienības datu un privātuma tiesību aktiem, kā arī nodrošina to sadarbību un attiecīgo standartu izmantošanu.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem sadarbības prasības par viedo uzskaiti un procedūras, ar kurām tiesīgajiem nodrošina piekļuvi datiem, kas tiek saņemti no minētajām uzskaites sistēmām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantā.

18. pants

Viedās uzskaites sistēmas funkcijas dabasgāzes sistēmā

Ja 16. panta 2. punktā minētajā izmaksu un ieguvumu novērtējumā viedo uzskaites sistēmu ieviešana vērtēta pozitīvi vai ja viedās uzskaites sistēmas tiek sistemātiski ieviestas pēc [spēkā stāšanās datuma], dalībvalstis viedās uzskaites sistēmas ievieš saskaņā ar Eiropas standartiem, II pielikumu un šādām prasībām:

- a) viedās uzskaites sistēmas precīzi mēra faktisko dabasgāzes patēriņu un spēj tiešajiem lietotājiem sniegt informāciju par faktisko izmantošanas laiku, tai skaitā validētus datus par patēriņa vēsturi, kas pēc pieprasījuma tiešajam lietotājam ir viegli un droši pieejami un tiek attēloti bez papildu izmaksām, un nevalidētus jaunākos pieejamos patēriņa datus, kas arī ir viegli un droši pieejami tiešajiem lietotājiem bez papildu maksas, izmantojot standartizētu saskarni vai attālinātu piekļuvi, lai veicinātu automatizētas energoefektivitātes programmas un citus pakalpojumus;
- b) viedo uzskaites sistēmu un datu pārraides drošība atbilst attiecīgajiem Savienības noteikumiem par drošību, pienācīgi ņemot vērā labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, ar kuriem var nodrošināt visaugstākā līmeņa kiberdrošības aizsardzību, vienlaikus paturot prātā izmaksas un samērīguma principus;
- c) tiešo lietotāju privātums un to datu aizsardzība atbilst attiecīgajiem Savienības noteikumiem par datu aizsardzību un privātumu;
- d) ja tiešie lietotāji to pieprasa, to dabasgāzes patēriņa dati saskaņā ar īstenošanas aktiem, kuri pieņemti atbilstīgi 23. pantam, tiek padarīti pieejami standartizētā komunikācijas saskarnē vai ar attālinātas piekļuves starpniecību, vai trešai personai, kas darbojas to vārdā, viegli saprotamā formātā, kas tiem ļauj salīdzināt piedāvājumus pēc līdzvērtīgām pazīmēm;
- e) pirms viedo skaitītāju uzstādīšanas vai to uzstādīšanas brīdī tiešajiem lietotājiem tiek sniegti atbilstīgi padomi un informācija, jo īpaši par visām iespējām attiecībā uz uzskaites rādītāju pārvaldību un enerģijas patēriņa monitoringu un par personas datu vākšanu un apstrādi saskaņā ar piemērojamiem Savienības datu aizsardzības noteikumiem;
- f) viedās uzskaites sistēmas dod iespēju tiešo lietotāju patēriņu uzskaitīt un norēķināties par to tādā pašā laikposmā, kāds ir īsākais norēķinu veikšanas periods valsts tirgū.

Piemērojot pirmās daļas d) punktu, tiešajiem lietotājiem ir iespēja izgūt savus uzskaites datus vai nodot tos citai personai bez papildu samaksas un saskaņā ar tiesībām uz datu pārnēsāmību atbilstīgi Savienības datu aizsardzības noteikumiem.

19. pants

Tiesības uz dabasgāzes viedo uzskaiti

1. Ja 16. panta 2. punktā minētajā izmaksu un ieguvumu novērtējumā viedo uzskaites sistēmu ieviešana saņem negatīvu vērtējumu un ja viedās uzskaites sistēmas netiek sistemātiski ieviestas, dalībvalstis nodrošina, ka ikvienam tiešajam lietotājam ir tiesības, vienlaikus sedzot ar to saistītās izmaksas, uz to, ka tam pēc pieprasījuma saskaņā ar taisnīgiem, samērīgiem un izmaksu ziņā efektīviem nosacījumiem uzstāda vai attiecīgā gadījumā modernizē viedo skaitītāju, kas:
 - a) ir aprīkots, ja tehniski iespējams, ar 18. pantā minētajām funkcijām vai ar minimālajām funkcijām, kuras definē un publicē dalībvalstis valsts līmenī un saskaņā ar II pielikumu;
 - b) ir sadarbaspējīgs un spēj nodrošināt uzskaites infrastruktūras vēlamu savienojamību ar patērētāju energovadības sistēmu.
2. Ja lietotājs ir pieprasījis viedo skaitītāju saskaņā ar 1. punktu, dalībvalstis vai, ja dalībvalsts to paredzējusi, ieceltās kompetentās iestādes:

- a) nodrošina, ka tam tiešajam lietotājam domātajā piedāvājumā, kas pieprasījis viedo skaitītāju, ir nepārprotami norādītas un skaidri aprakstītas:
 - i) viedā skaitītāja atbalstītās funkcijas un sadarbība, iespējamie pakalpojumi, kā arī iespējamie ieguvumi no viedā skaitītāja uzstādīšanas konkrētajā brīdī,
 - ii) visas saistītās izmaksas, kas jāsedz galalietotājam;
- b) nodrošina, ka viedais skaitītājs tiek uzstādīts pieņemamā laikposmā, un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā četru mēnešu laikā pēc lietotāja pieprasījuma;
- c) regulāri un vismaz reizi divos gados izvērtē un publisko saistītās izmaksas un seko līdzi minēto izmaksu dinamikai, kas rodas tehnoloģiskās attīstības un uzskaites sistēmu potenciālo pilnveidojumu rezultātā.

20. pants

Konvencionālie dabasgāzes skaitītāji

1. Ja dabasgāzes tiešajiem lietotājiem nav viedo skaitītāju, dalībvalstis nodrošina, ka tiešajiem lietotājiem ir individuāli konvencionālie skaitītāji, kas precīzi mēra faktisko patēriņu.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka dabasgāzes tiešie lietotāji konvencionālo skaitītāju rādījumus var viegli nolasīt vai nu tieši, vai netieši, izmantojot tiešsaistes saskarni vai citu piemērotu saskarni.

21. pants

Datu pārvaldība

1. Paredzot datu pārvaldības un apmaiņas noteikumus, dalībvalstis vai, ja dalībvalsts to paredzējusi, ieceltās kompetentās iestādes precizē noteikumus par tiesīgo personu piekļuvi tiešā lietotāja datiem saskaņā ar šo pantu un piemērojamo Savienības tiesisko regulējumu. Šajā direktīvā ar datiem saprot uzskaites un patēriņa datus, kā arī datus, kas nepieciešami lietotāja piegādātāja maiņai un citiem pakalpojumiem.
2. Dalībvalstis datu pārvaldību organizē tā, lai nodrošinātu efektīvu un drošu piekļuvi datiem un datu apmaiņu, kā arī datu aizsardzību un datu drošību.

Neatkarīgi no tā, kādu datu pārvaldības modeli izmanto katrā dalībvalstī, par datu pārvaldību atbildīgās puses nodrošina ikvienai tiesīgajai personai piekļuvi tiešā lietotāja datiem saskaņā ar 1. punkta noteikumiem. Prasītie dati tiesīgo personu rīcībā nonāk bez diskriminācijas un vienlaikus. Datiem piekļūt ir viegli, un attiecīgās procedūras, lai iegūtu piekļuvi datiem, dara publiski pieejamas.
3. Piemērojot šo direktīvu, noteikumi par piekļuvi datiem un datu uzglabāšanu atbilst attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem.

Personas datu apstrādi, kas tiek veikta šīs direktīvas ietvaros, tostarp piekļuvi datiem un datu glabāšanu, veic saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679.
4. Dalībvalstis vai, ja dalībvalsts to paredzējusi, ieceltās kompetentās iestādes dod atļaujas un sertificē vai attiecīgā gadījumā uzrauga par datu pārvaldību atbildīgās puses, lai nodrošinātu, ka šīs puses ievēro šīs direktīvas prasības.

Neskarot Regulā (ES) 2016/679 paredzētos datu aizsardzības speciālistu uzdevumus, dalībvalstis var nolemt, ka par datu pārvaldību atbildīgajām pusēm ir jāieceļ atbilstības nodrošināšanas speciālisti, kuru atbildībā ir pārraudzīt, kā tiek īstenoti pasākumi, ko minētās puses veic, lai nodrošinātu nediskriminējošu piekļuvi datiem un atbilstību šīs direktīvas prasībām.

Dalībvalstis var nozīmēt atbilstības nodrošināšanas speciālistus vai struktūras, kas minētas šīs direktīvas 44. panta 2. punkta d) apakšpunktā, lai pildītu šajā punktā noteiktos pienākumus.

5. Par piekļuvi saviem datiem vai pieprasījumu nodot to datus no tiešajiem lietotājiem neiekasē papildu maksu.

Dalībvalstu atbildība ir noteikt, kādu attiecīgo maksu par piekļuvi datiem maksā tiesīgās personas.

Dalībvalstis vai, ja kāda dalībvalsts ir to paredzējusi, ieceltās kompetentās iestādes nodrošina, ka maksas, ko piemēro regulētie subjekti, kuri sniedz datu pakalpojumus, ir saprātīgas un pienācīgi pamatotas.

22. pants

Sadarbspējas prasības un procedūras attiecībā uz piekļuvi datiem

1. Lai veicinātu konkurenci dabasgāzes mazumtirgū un izvairītos no tiesīgajām personām pārmērīgām administratīvajām izmaksām, dalībvalstis sekmē energopakalpojumu pilnīgu sadarbību Savienībā.
2. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem sadarbības prasības un nediskriminējošas un pārredzamas procedūras piekļūšanai 21. panta 1. punktā minētajiem datiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantā.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka dabasgāzes uzņēmumi piemēro 2. punktā minētās sadarbības prasības un procedūras par piekļūšanu datiem. Minēto prasību un procedūru pamatā ir dalībvalstu esošā prakse.

23. pants

Vienotais kontaktpunkts

Dalībvalstis nodrošina vienotu kontaktpunktu izveidi, lai sniegtu patērētājiem visu vajadzīgo informāciju par viņu tiesībām, piemērojamiem tiesību aktiem un strīdu izšķiršanas mehānismiem, kas ir viņu rīcībā strīdu gadījumā. Šādi vienotie kontaktpunkti var būt daļa no vispārējiem patērētāju informācijas punktiem, un tie var būt tās pašas struktūras kā vienotie kontaktpunkti saistībā ar elektroenerģiju, kuri minēti 26. pantā Direktīvā 2019/944/ES par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu.

24. pants

Tiesības uz ārpustiesas strīdu izšķiršanu

1. Dalībvalstis nodrošina, ka tiešie lietotāji var piekļūt vienkāršiem, taisnīgiem, pārredzamiem, neatkarīgiem, efektīviem un iedarbīgiem ārpustiesas mehānismiem, lai izšķirtu strīdus par šajā direktīvā paredzētajām tiesībām un pienākumiem, izmantojot tādu neatkarīgu mehānismu kā enerģētikas ombuds vai patērētāju

organizācija, vai regulatīvā iestāde. Ja tiešais lietotājs ir patērētājs Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/11/ES⁽²³⁾ nozīmē, šādi ārpustiesas strīdu izšķiršanas mehānismi atbilst minētajā direktīvā noteiktajām kvalitātes prasībām un pamatotos gadījumos paredz atlīdzināšanas un kompensācijas sistēmas.

2. Vajadzības gadījumā dalībvalstis nodrošina, ka strīdu alternatīvas izšķiršanas vienības sadarbojas, lai nodrošinātu vienkāršus, taisnīgus, pārredzamus, neatkarīgus, efektīvus un iedarbīgus ārpustiesas strīdu izšķiršanas mehānismus jebkādiem strīdiem, kuri rodas tādu produktu vai pakalpojumu gadījumā, kas saistīti vai grupēti ar kādu produktu vai pakalpojumu, kas ietilpst šīs direktīvas darbības jomā.
3. Gāzes uzņēmumu dalība mājāsaimniecību lietotājiem paredzētajos ārpustiesas strīdu izšķiršanas mehānismos ir obligāta, ja vien attiecīgā dalībvalsts nepierāda Komisijai, ka citi mehānismi ir vienlīdz efektīvi.

25. pants

Neaizsargātie lietotāji

Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai aizsargātu tiešos lietotājus, un jo īpaši nodrošina pietiekamu aizsardzību neaizsargātiem lietotājiem. Šajā sakarā katra dalībvalsts definē neaizsargātu lietotāju jēdzienu, kas var būt ar atsauci uz enerģētisko nabadzību. Neaizsargāto lietotāju aizsardzības pasākumi cita starpā var būt aizliegums šādus lietotājus atvienot krīžu laikā.

Dalībvalstis jo īpaši veic pienācīgus pasākumus, lai aizsargātu tiešos lietotājus attālos apgabalos, kuriem ir savienojums ar dabasgāzes vai ūdeņraža sistēmu. Dalībvalstis var izraudzīties piegādātāju ārkārtas situācijās mājāsaimniecību lietotājiem un, ja dalībvalstis to uzskata par vajadzīgu, maziem uzņēmumiem, kurus uzskata par neaizsargātiem lietotājiem, kas pievienoti gāzes sistēmai. Tās nodrošina patērētāju aizsardzību augstā līmenī, jo īpaši attiecībā uz pārredzamību, kas saistīta ar līguma noteikumiem un nosacījumiem, vispārīgu informāciju un strīdu izšķiršanas kārtību.

↓ 2009/73/EK

45. pants

Mazumtirdzniecības tirgi

~~Lai veicinātu labi funkcionējošu un pārredzamu mazumtirdzniecības tirgu veidošanos Kopienā, dalībvalstis nodrošina, ka tiek noteikti pārvades sistēmu operatoru, sadales sistēmu operatoru, piegādes uzņēmumu, lietotāju un, vajadzības gadījumā, citu tirgus dalībnieku pienākumi attiecībā uz līgumiem, saistībām pret lietotājiem, datu apmaiņas un līguma izpildes noteikumiem, datu īpašumtiesībām un patērētāju mērīšanas pienākumiem.~~

~~Šos noteikumus publicē, un tos izstrādā ar mērķi atvieglot lietotāju piekļuvi tīkliem, un regulatīvās iestādes vai citas attiecīgas valsts iestādes tos pārskata.~~

↓ jauns

IV NODAĻA

Trešo personu piekļuve infrastruktūrai

I SADAĻA

PIEKĻUVE DABASGĀZES INFRASTRUKTŪRAI

26. pants

Atjaunīgo un mazoglekļa gāzu piekļuve tirgum

Dalībvalstis nodrošina atjaunīgo un mazoglekļa gāzu piekļuvi tirgum un infrastruktūrai neatkarīgi no tā, vai atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ražošanas objekti ir savienoti ar sadales vai pārvades tīkliem.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

⇒ jauns

~~27.~~ pants

Trešo personu piekļuve ☒ dabasgāzes sadalei un pārvadei un SDG termināļiem ☒

1. Dalībvalstis nodrošina tādas sistēmas ieviešanu, kas trešām personām dod piekļuvi pārvades un sadales sistēmām un SDG iekārtām, pamatojoties uz publicētiem tarifiem, ko piemēro visiem ~~tiesīgajiem~~ lietotājiem, tostarp piegādes uzņēmumiem, kā arī objektīvi un bez sistēmas lietotāju diskriminācijas. Dalībvalstis nodrošina, ka šos tarifus vai to aprēķināšanas metodiku pirms to stāšanās spēkā saskaņā ar ~~7241.~~ pantu apstiprina ~~70. pantā~~ ~~39. panta 1. punktā~~ minētā regulatīvā iestāde, un ka šos tarifus un metodiku, ja apstiprina vienīgi metodiku, publicē pirms to stāšanās spēkā. ⇒ Tarifa atlaidi var piešķirt tikai tad, ja piešķiršana paredzēta Savienības tiesību aktos. ⇐
- ~~2. Pārvades sistēmu operatoriem ir pieejams citu pārvades sistēmu operatoru tīkls, ja tas vajadzīgs pārvades funkciju veikšanai, tostarp pārrobežu pārvadei.~~
- ~~23.~~ Šī direktīva neliedz noslēgt ilgtermiņa līgumus ⇒ attiecībā uz atjaunīgām un mazoglekļa gāzēm ⇐, ciktāl tie atbilst ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ konkurences noteikumiem ⇒ un sekmē dekarbonizāciju. Neslēdz tādus ilgtermiņa līgumus par neattīrītas fosilās gāzes piegādi, kuru darbība beidzas vēlāk nekā 2049. gada beigās ⇐.

↓ jauns

3. Šo pantu piemēro arī iedzīvotāju energokopienām, kas pārvalda sadales tīklus.

2834. pants

Piekļuve ~~augšposmasākumposma~~ dabasgāzes ~~pārvades~~ cauruļvadu tīkliem

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka dabasgāzes uzņēmumi un tiesīgie lietotāji neatkarīgi no to atrašanās vietas var piekļūt ~~augšposmasākumposma pārvades~~ cauruļvadu tīkliem, tostarp objektiem, kas sniedz tehniskus pakalpojumus, kuri ir saistīti ar šo piekļuvi, saskaņā ar šo pantu, kas nav šo tīklu un objektu sastāvdaļas, ko izmanto vietējām ražošanas darbībām tur, kur gāzi iegūst. Pasākumus dara zināmus Komisijai saskaņā ar ~~8854.~~ pantu.
2. Šā panta 1. punktā minēto piekļuvi nodrošina tā, kā dalībvalstī ir paredzēts saskaņā ar attiecīgiem tiesību aktiem. Dalībvalstis par mērķi izvirza taisnīgu un atklātu piekļuvi, konkurētspējīga dabasgāzes tirgus izveidi un izvairīšanos no dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas, ņemot vērā piegādes drošumu un regularitāti, pieejamo vai attiecīgi iegūstamo jaudu un vides aizsardzību. Var ņemt vērā arī ☒ šādas vajadzības ☒
 - a) to, ka piekļuve ir jāatsaka, ja tehniskie parametri nav saderīgi, un ja nesaderību nevar loģiski novērst;
 - b) to, ka jāizvairās no grūtībām, ko nevar loģiski novērst, un kas varētu traucēt efektīvu kārtējo un plānoto ogļūdeņražu ieguvī nākotnē, tostarp no gāzes laukiem ar mazu saimniecisko efektu;
 - c) to, ka jāievēro pienācīgi pamatotas ~~augšposma cauruļvadusākumposma pārvades~~ tīkla īpašnieka vai operatora gāzes transportēšanas un pārstrādes vajadzības, kā arī pārējo gāzes piegādes tīkla vai attiecīgo pārstrādes vai apstrādes iekārtu lietotāju intereses, kas varētu būt skartas; un
 - d) to, ka jāpiemēro tiesību akti un administratīvas procedūras atbilstīgi Kopienas tiesību aktiem, lai izsniegtu atļaujas ražošanai vai ~~augšposma cauruļvadusākumposma pārvades~~ tīklu izbūvei.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka darbojas domstarpību izšķiršanas sistēma, tostarp iestāde, kas nav atkarīga no iesaistītajām pusēm un kam ir pieejama visa attiecīgā informācija, lai varētu paātrināti izšķirt domstarpības, kas attiecas uz piekļuvi ~~augšposma cauruļvadusākumposma pārvades~~ tīkliem, ņemot vērā 2. punktā minētos kritērijus un to personu skaitu, kas iesaistītas sarunās par piekļuvi attiecīgiem tīkliem.

4. Pārrobežu domstarpību gadījumā piemēro tās dalībvalsts domstarpību izšķiršanas sistēmu, kuras jurisdikcijā ir ~~sākumaugšposma pārvades~~ cauruļvadu tīkls, kam ir atteikta piekļuve. Ja pārrobežu domstarpībās attiecīgais tīkls ir vairāk nekā vienas dalībvalsts kompetencē, attiecīgās dalībvalstis savstarpēji apspriežas, lai nodrošinātu šīs direktīvas konsekvētu piemērošanu. Ja ~~sākumaugšposma pārvades~~ cauruļvadu tīkls sākas trešā valstī un savienojas ar vismaz vienu dalībvalsti, attiecīgās dalībvalstis apspriežas cita ar citu un dalībvalsts, kurā atrodas pirmais ieejas punkts

dalībvalstu tīklā, apspriežas ar attiecīgo trešo valsti, kurā sākas attiecīgais ~~sākumaugšposma pārvades~~ cauruļvadu tīkls, lai attiecībā uz attiecīgo tīklu nodrošinātu, ka šīs direktīvas noteikumi tiek konsekventi piemēroti dalībvalstu teritorijā.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

2933. pants

Piekļuve ☒ dabasgāzes ☒ uzglabāšanai

1. Lai nodrošinātu piekļuvi uzglabāšanas objektiem un saspiestas gāzes uzglabāšanai sistēmā, ja tas ir tehniski ~~un~~/vai ekonomiski vajadzīgs, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi sistēmai lietotāju apgādes vajadzībām, kā arī lai organizētu piekļuvi palīgpakalpojumiem, dalībvalstis var izvēlēties vienu vai abas no 3. un 4. punktā minētajām procedūrām. Procedūras darbojas saskaņā ar objektiem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem.

↓ jauns

Izvēloties procedūru piekļuvei uzglabāšanai saskaņā ar šo pantu, dalībvalstis ņem vērā saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1938 7. pantu veikto kopīgo un valsts mēroga riska izvērtējumu rezultātus.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

Regulatīvās iestādes, ~~ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis~~ nosaka un publicē kritērijus, saskaņā ar kuriem var noteikt, kādu piekļuves režīmu izmantot attiecībā uz uzglabāšanas objektiem un saspiestas gāzes glabātuvēm. Tās dara publiski pieejamu – vai uzglabāšanas un pārvades sistēmu operatoriem uzliek pienākumu darīt publiski pieejamu – informāciju par to, kuri uzglabāšanas objekti vai to daļas un kāda saspiestas gāzes uzglabāšana sistēmā ir piedāvāta saskaņā ar 3. un 4. punktā minētajām procedūrām.

~~Šā punkta otrās daļas otrajā teikumā paredzētais pienākums neierobežo dalībvalstīm šā punkta pirmajā daļā piešķirtās izvēles tiesības.~~

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro tādiem palīgpakalpojumiem un pagaidu uzglabāšanai, kas ir saistīti ar SDG iekārtām un ir vajadzīgi atkārtotai pārvēršanai gāzē un turpmākai nogādāšanai pārvades sistēmā.
3. Ja par piekļuvi notiek pārrunas, ~~dalībvalstis vai, ja dalībvalstis tā nosaka,~~ regulatīvās iestādes veic vajadzīgos pasākumus, lai ~~dabasgāzes~~ uzņēmumi un tiesīgie lietotāji tajā teritorijā, uz ko attiecas starpsavienota sistēma, vai ārpus tās, var vienoties par piekļuvi uzglabāšanas objektiem un saspiestas gāzes uzglabāšanai sistēmā, ja tas ir tehniski un/vai ekonomiski vajadzīgs, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi sistēmai, kā arī organizētu piekļuvi citiem palīgpakalpojumiem. Pušu pienākums ir labticīgi vienoties par piekļuvi uzglabāšanai un saspiestas gāzes uzglabāšanai sistēmā, un citiem palīgpakalpojumiem.

Par līgumiem, kas attiecas uz piekļuvi uzglabāšanai un saspiestas gāzes uzglabāšanai sistēmā, un citiem palīgpakalpojumiem, vienojas ar attiecīgo uzglabāšanas sistēmas operatoru ~~vai dabasgāzes uzņēmumiem~~. Regulatīvās iestādes, ~~ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis~~ prasa, lai uzglabāšanas sistēmas operatori un dabasgāzes uzņēmumi ~~līdz 2005. gada 1. janvārim un pēc tam~~ reizi gadā ~~publicē~~ nozares galvenos nosacījumus par glabātuvju un saspiestas gāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojumu, un citu palīgpakalpojumu izmantošanu.

Izstrādājot ~~šā punkta otrajā daļā~~ minētos nosacījumus, uzglabāšanas sistēmas operatori ~~un dabasgāzes uzņēmumi~~ apspriežas ar sistēmas lietotājiem.

4. Ja piekļuvi regulē, regulatīvās iestādes, ~~ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis~~ veic vajadzīgos pasākumus, lai dabasgāzes uzņēmumiem un tiesīgiem lietotājiem teritorijā, uz ko attiecas starpsavienota sistēma, vai ārpus tās, ir tiesības uz piekļuvi uzglabāšanai, saspiestas gāzes uzglabāšanai sistēmā un citiem palīgpakalpojumiem, pamatojoties uz publicētiem tarifiem ~~un/vai~~ citiem uzglabāšanas un saspiestas gāzes uzglabāšanas sistēmā noteikumiem un nosacījumiem, ja tas ir tehniski ~~un/vai~~ ekonomiski vajadzīgs, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi sistēmai, kā arī lai izveidotu piekļuvi citiem palīgpakalpojumiem. Regulatīvās iestādes, ~~ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis~~ šādu tarifu un to aprēķināšanas metodikas izstrādē apspriežas ar sistēmas lietotājiem. Tiesīgiem lietotājiem var piešķirt piekļuves tiesības, ļaujot viņiem slēgt piegādes līgumus ar konkurējošiem ~~dabasgāzes~~ uzņēmumiem, kas nav sistēmas vai saistītu uzņēmumu īpašnieki ~~un/vai~~ operatori.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

⇒ jauns

~~3038.~~ pants

Tiešās līnijas ☒ dabasgāzei ☒

- Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka:
 - visi ~~dabasgāzes~~ uzņēmumi, kas veic uzņēmējdarbību to teritorijā, var veikt piegādes tiesīgajiem lietotājiem, izmantojot tiešo līniju; un
 - dabasgāzes uzņēmumi var veikt piegādes ikvienam šādam ~~tiesīgajam~~ lietotājam attiecīgās dalībvalsts teritorijā, izmantojot tiešo līniju.
- Ja tiešo līniju būvei vai darbībai ir vajadzīga atļauja, ~~ņemot vērā, licence, atļauja, koncesija, piekrišana vai apstiprinājums~~, dalībvalstis vai to norīkota kompetenta iestāde nosaka kritērijus, kurus ievēro, piešķirot atļaujas tiešo līniju būvniecībai vai darbībai to teritorijā. Šie kritēriji ir objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši.
- Dalībvalstis var izsniegt atļauju tiešās līnijas būvniecībai, tomēr ņemot vērā atteikumu atļaut piekļuvi sistēmai saskaņā ar ~~3435.~~ pantu vai domstarpību izšķiršanas procedūras sākšanu saskaņā ar ~~7341.~~ pantu.

II IEDAĻA

PIEKĻUVE ŪDEŅRAŽA INFRASTRUKTŪRAI

31. pants

Trešo pušu piekļuve ūdeņraža tīkliem

1. Dalībvalstis nodrošina tādas sistēmas īstenošanu, kas trešām personām dod regulētu piekļuvi ūdeņraža tīkliem, pamatojoties uz publicētiem tarifiem, ko visiem ūdeņraža tīkla lietotājiem piemēro objektīvi un bez diskriminācijas.
1. Dalībvalstis nodrošina, ka minētos tarifus vai to aprēķināšanas metodiku pirms to stāšanās spēkā saskaņā ar 72. pantu apstiprina 70. pantā minētā regulatīvā iestāde, un ka metodiku, ja apstiprina vienīgi metodiku, publicē pirms to stāšanās spēkā.
3. Ūdeņraža tīklu operatoriem ir pieejams citu ūdeņraža tīklu operatoru tīkls, ja tas vajadzīgs to funkciju īstenošanai, tostarp saistībā ar ūdeņraža pārrobežu transportēšanas tīklu.
4. Līdz 2030. gada 31. decembrim dalībvalsts var lemt 1. punktu nepiemērot. Šādā gadījumā dalībvalsts nodrošina tādas sistēmas īstenošanu, kas trešām personām piekļuvi ūdeņraža tīkliem sarunu ceļā saskaņā ar objektīviem, pārredzamiem un nediskriminējošiem kritērijiem. Regulatīvās iestādes veic nepieciešamos pasākumus, lai ūdeņraža tīkla lietotāji varētu risināt sarunas par piekļuvi ūdeņraža tīkliem. Pušu pienākums ir labticīgi risināt sarunas par piekļuvi ūdeņraža tīkliem.
5. Ja izmanto sarunu ceļā panāktu piekļuvi, regulatīvās iestādes ūdeņraža tīkla lietotājiem sniedz norādījumus par to, kā tiks ietekmēti nolīgtie tarifi, kad tiks ieviesta regulēta trešo personu piekļuve.

32. pants

Trešo personu piekļuve ūdeņraža termināliem

1. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek īstenota sistēma trešo personu piekļuvei ūdeņraža termināliem, kuras pamatā ir objektīvu, pārredzamu un nediskriminējošu sarunu ceļā panākta piekļuve, regulatīvajām iestādēm veicot vajadzīgos pasākumus, lai ūdeņraža termināļu lietotāji varētu risināt sarunas par piekļuvi šādiem termināliem. Pušu pienākums ir labticīgi risināt sarunas par piekļuvi.
2. Regulatīvās iestādes uzrauga nosacījumus trešo personu piekļuvei ūdeņraža termināliem un to ietekmi uz ūdeņraža tirgiem un, ja tas nepieciešams konkurences aizsardzībai, veic pasākumus, lai uzlabotu piekļuvi saskaņā ar 1. punktā noteiktajiem kritērijiem.

33. pants

Piekļuve ūdeņraža glabātuvēm

Dalībvalstis nodrošina, ka tiek īstenota sistēma regulētai trešo personu piekļuvei ūdeņraža glabātuvēm un sistēmā uzglabātai saspiegtai gāzei, ja tas ir tehniski un/vai ekonomiski nepieciešams, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvei sistēmai lietotāju apgādes nolūkā, kā arī lai organizētu piekļuvei palīgpakalpojumiem, pamatojoties uz publicētiem tarifiem un piemērojot tos objektīvi un nediskriminējot nevienu ūdeņraža sistēmas lietotāju. Dalībvalstis nodrošina, ka minētos tarifus vai to aprēķināšanas metodiku pirms to stāšanās spēkā saskaņā ar 72. pantu apstiprina regulatīvā iestāde.

III IEDAĻA

PIEKĻUVES UN PIESLĒGUMA ATTEIKŠANA

↓ 2009/73/EK (pielāgots)
⇒ jauns

~~3435.~~ pants

Piekļuves ☒ un pieslēguma ☒ atteikšana

1. Dabasgāzes ⇒ un ūdeņraža ⇐ uzņēmumi var atteikt piekļuvei ⇒ vai pieslēgumu ⇐ sistēmai ⇒ dabasgāzes vai ūdeņraža sistēmai ⇐ jaudu trūkuma dēļ, vai ar tādēļ, ka piekļuve sistēmai neļaus pildīt tiem uzliktās 3. panta 2. punktā minētās sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, vai pamatojoties uz nopietnām tautsaimnieciskām un finanšu grūtībām ar tā sauktiem “take or pay” piegādes līgumiem, ņemot vērā 48. pantā minētos kritērijus un procedūras un dalībvalsts izvēlēto alternatīvu saskaņā ar minēto panta 1. punktu. Tādi atteikumi ir pienācīgi jāpamato.
2. ⇒ Ņemot vērā valstu un Savienības dekarbonizācijas mērķus, ⇐ Dalībvalstis var veikt ⇒ veic ⇐ vajadzīgos ⇒ pienācīgus ⇐ pasākumus, lai nodrošinātu, ka dabasgāzes ⇒ vai ūdeņraža ⇐ uzņēmums, kas atsaka piekļuvei ⇒ vai pieslēgumu ⇐ sistēmai ⇒ vai ūdeņraža sistēmai ⇐, pamatojoties uz jaudas trūkumu vai pieslēguma trūkumu, veic vajadzīgos uzlabojumus, ciktāl tas ir ekonomiski izdevīgi, vai arī tad, ja potenciālais lietotājs ir gatavs maksāt par tādiem uzlabojumiem. Dalībvalstis veic attiecīgos pasākumus, ja tās piemēro 4. panta 4. punktu.

↓ jauns

3. Piekļuvei atjaunīgo un mazoglekļa gāzu sistēmai drīkst atteikt tikai saskaņā ar [Gāzes regulas pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2021) xxx] 18. un 33. panta noteikumiem.

↓ 2009/73/EK

~~36.~~ pants

Jauna infrastruktūra

~~1. Uz nozīmīgākiem jauniem gāzes infrastruktūras objektiem, proti, starpsavienojumiem, SDG un uzglabāšanas iekārtām, pēc lūguma uz noteiktu laiku var neattiecināt 9., 32., 33. un 34. pantu un 41. panta 6., 8. un 10. punktu, ja:~~

- ~~a) ieguldījumiem jāuzlabo konkurence gāzes piegādes jomā un piegādes drošums;~~
- ~~b) ar ieguldījumu saistītajam riskam ir jābūt tādam, ka ieguldījums netiktu veikts, ja nebūtu piešķirts atbrīvojums;~~
- ~~c) infrastruktūrai jābūt tādas fiziskas vai juridiskas personas īpašumā, kas vismaz pēc juridiskā statusa ir nodalīta no sistēmas operatoriem, kuru sistēmās infrastruktūru ierīkos;~~
- ~~d) minētās infrastruktūras lietotājiem ir jāmaksā par tās lietošanu; un~~

↓ 2019/692 1. panta 5. punkta
a) apakšpunkts

- ~~e) izņēmuma piešķiršana nedrīkst kaitēt konkurencei attiecīgajos tirgos, kurus varētu ietekmēt minētie ieguldījumi, dabasgāzes iekšējā tirgus efektīvai funkcionēšanai, attiecīgo regulēto sistēmu efektīvai funkcionēšanai vai dabasgāzes piegādes drošumam Savienībā.~~

↓ 2009/73/EK

~~2. Šā panta 1. punktu piemēro arī būtiskiem jaudas palielinājumiem esošā infrastruktūrā un tādas infrastruktūras pārmaiņām, kura ļauj attīstīt jaunus gāzes piegādes avotus.~~

↓ 2019/692 1. panta 5. punkta
b) apakšpunkts

~~3. VIII nodaļā minētā regulatīvā iestāde katrā konkrētā gadījumā var pieņemt lēmumu par 1. un 2. punktā minētā atbrīvojuma piešķiršanu.~~

~~Pirms lēmuma par atbrīvojumu pieņemšanas valsts regulatīvā iestāde vai attiecīgā gadījumā eita attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde apspriežas ar:~~

- ~~a) to dalībvalstu valsts regulatīvajām iestādēm, kuru tirgus varētu ietekmēt jaunā infrastruktūra; un~~
- ~~b) to trešo valstu attiecīgajām iestādēm, kur attiecīgā infrastruktūra ir savienota ar Savienības tīklu dalībvalsts jurisdikcijā un sākas vai beidzas vienā vai vairākās trešās valstīs.~~

~~Ja trešās valsts iestādes, ar kurām paredzēts apspriesties, saprātīgā termiņā vai noteiktā termiņā, kas nepārsniedz trīs mēnešus, neatbild uz apspriešanās pieprasījumu, attiecīgā valsts regulatīvā iestāde var pieņemt nepieciešamo lēmumu.~~

↓ 2009/73/EK

4. ~~Ja attiecīgā infrastruktūra atrodas vairāku dalībvalstu teritorijā, tad Aģentūra var attiecīgās dalībvalsts regulatīvajām iestādēm iesniegt padomdevēja atzinumu, kuru šīs iestādes var izmantot lēmuma pamatošanai, turklāt tas paveicams divu mēnešu laikā no dienas, kad atbrīvojuma lūgums bija iesniegts pēdējā no šīm regulatīvajām iestādēm.~~

↓ 2019/692 1. panta 5. punkta
c) apakšpunkts

~~Ja visas regulatīvās iestādes sešu mēnešu laikā vienojušās par atbrīvojuma lēmumu, tās par šo lēmumu informē Aģentūru. Ja attiecīgā infrastruktūra ir pārvades līnija starp dalībvalsti un trešo valsti, pirms lēmuma par atbrīvojumu pieņemšanas valsts regulatīvā iestāde vai attiecīgā gadījumā cita kompetentā iestāde dalībvalstī, kurā atrodas pirmais starpsavienojuma punkts ar dalībvalstu tīklu, var apspriesties ar minētās trešās valsts attiecīgo iestādi, lai attiecībā uz attiecīgo infrastruktūru nodrošinātu, ka šī direktīva tiek konsekventi piemērota minētās dalībvalsts teritorijā un attiecīgā gadījumā minētās dalībvalsts teritoriālajā jūrā. Ja trešās valsts iestāde, ar kuru paredzēts apspriesties, saprātīgā termiņā vai noteiktā termiņā, kas nepārsniedz trīs mēnešus, neatbild uz apspriešanās pieprasījumu, attiecīgā valsts regulatīvā iestāde var pieņemt nepieciešamo lēmumu.~~

↓ 2009/73/EK

~~Uzdevumus, kas ar šo pantu uzticēti dalībvalstu pārvaldes iestādēm, Aģentūra veic tad, ja:~~

- ~~a) visas attiecīgās regulatīvās iestādes nav spējušas vienoties sešos mēnešos no dienas, kad pēdējā no šīm regulatīvajām iestādēm ir iesniegts atbrīvojuma lūgums; vai~~
- ~~b) to kopīgi lūdz attiecīgās regulatīvās iestādes.~~

~~Visas attiecīgās regulatīvās iestādes var kopīgi lūgt, lai šā punkta trešās daļas a) apakšpunktā norādīto termiņu pagarina, ilgākais, par trim mēnešiem.~~

5. ~~Pirms lēmuma pieņemšanas Aģentūra apspriežas ar attiecīgajām regulatīvajām iestādēm un lūguma iesniedzējiem.~~

6. ~~Atbrīvojums var attiekties uz visām jaunā infrastruktūras objekta jaudām vai daļu no tām, vai uz būtiski palielinātām pastāvošās infrastruktūras jaudām.~~

~~Pieņemot lēmumus par atbrīvojumu piešķiršanu, katrā konkrētā gadījumā izskata vajadzību piemērot nosacījumus par atbrīvojuma ilgumu un nediskriminējošu piekļuvi infrastruktūrai. Pieņemot lēmumu par minētajiem nosacījumiem, īpaši ņem vērā būvējamās papildu jaudas vai esošo jaudu modifikācijas, projekta grafiku un stāvokli attiecīgā valstī.~~

~~Pirms piešķirt atbrīvojumu, regulatīvā iestāde pieņem lēmumus par jaudu apsaimniekošanas un atvēršanas noteikumiem un mehānismiem. Noteikumos ir prasīts pirms jaunās infrastruktūras jaudas sadales, tostarp savām vajadzībām, uzaicināt visus potenciālos infrastruktūras lietotājus apliecināt ieinteresētību jaudu līgumu slēgšanā. Regulatīvā iestāde paredz, ka pārslodzes vadības noteikumos ir ietverts pienākums neizmantoto jaudu pārdot sekundārajā tirgū, un ka infrastruktūras lietotāji jaudas, par ko viņi ir noslēguši līgumu, var~~

pārdot sekundārajā tirgū. Vērtējot pēc 1. punkta a), b) un c) punktā minētajiem kritērijiem, regulatīvā iestāde ņem vērā jaudas sadales procedūras rezultātus.

Lēmumu par atbrīvojuma piešķiršanu, tostarp šā punkta otrajā daļā minētos nosacījumus, pieņēma pienācīgi pamato un publicē.

7. Neskarot 3. punktu, dalībvalstis var paredzēt, ka attiecīgā gadījumā regulatīvā iestāde vai aģentūra oficiāla lēmuma vajadzībām iesniedz dalībvalsts attiecīgajai iestādei atzinumu par atbrīvojuma lūgumu. Atzinumu publicē kopā ar lēmumu.

8. Regulatīvā iestāde bez kavēšanās, tūlīt pēc saņemšanas pārsūta Komisijai katru atbrīvojuma lūgumu. Kompetentā iestāde lēmumu tūlīt dara zināmu Komisijai, un iesniedz tai visu attiecīgo informāciju par lēmumu. Informāciju Komisijai var iesniegt arī apkopotu, lai Komisija varētu pieņemt pamatotu lēmumu. Šajā informācijā konkrēti ietilpst:

- a) sīki izklāstīti iemesli, pamatojoties uz kuriem regulatīvā iestāde vai dalībvalsts ir piešķirusi atbrīvojumu vai to atteikusi, un atsauci uz 1. punktu, tostarp minētā punkta attiecīgo apakšpunktu vai attiecīgajiem apakšpunktiem, kas ir šāda lēmuma pamatā, tostarp visa finanšu informācija, kas pamato tāda atbrīvojuma vajadzību;
- b) analīze, kas veikta par to, kā atbrīvojuma piešķiršana ietekmēs konkurenci un dabasgāzes iekšējā tirgus efektīvu funkcionēšanu;
- c) pamatojums par laiku un attiecīgās gāzes infrastruktūras kopējās jaudas daļu, par ko ir piešķirts atbrīvojums;
- d) ja atbrīvojums attiecas uz kādu starpsavienojumu – rezultāti, kas gūti apspriedē ar attiecīgām regulatīvām iestādēm; un
- e) infrastruktūras ieguldījums gāzes piegādes dažādošanā.

9. Divos mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas Komisija var pieņemt lēmumu, prasot, lai regulatīvā iestāde groza vai atcel lēmumu piešķirt atbrīvojumu. Minētais termiņš sākas otrajā dienā pēc paziņojuma saņemšanas. Minēto divu mēnešu termiņu var pagarināt vēl par diviem mēnešiem, ja Komisija prasa papildu informāciju. Minētais papildu termiņš sākas otrajā dienā pēc pilnīgas informācijas saņemšanas. Sākotnējo divu mēnešu termiņu var pagarināt arī tad, ja tam piekrīt gan Komisija, gan regulatīvā iestāde.

Paziņojumu uzskata par anulētu, ja lūgumā noliktā termiņā nav sniegta lūgtā informācija, izņemot gadījumus, kad pirms minētā termiņa beigām ar Komisijas un regulatīvās iestādes piekrišanu termiņš ir pagarināts, vai arī, ja regulatīvā iestāde pienācīgi pamatotā paziņojumā informē Komisiju par to, ka tā uzskata, ka paziņojums ir pilnīgs.

Regulatīvā iestāde viena mēneša laikā izpilda Komisijas lēmumu grozīt vai atcelt atbrīvojuma lēmumu, un attiecīgi informē Komisiju.

Komisija ievēro konfidencialitāti saistībā ar komerciāli jutīgu informāciju.

Komisijas apstiprinājums atbrīvojuma lēmumam zaudē spēku divus gadus pēc pieņemšanas, ja līdz minētajam termiņam nav sāktā infrastruktūras būvniecība, un piecus gadus pēc pieņemšanas, ja līdz minētajam termiņam infrastruktūra nav nodota ekspluatācijā, ja vien Komisija nenolemj, ka kavēšanās bijusi nopietnu šķēršļu dēļ, kurus persona, kam piešķirts atbrīvojums, nav spējīga ietekmēt.

10. Komisija var pieņemt pamatnostādnes, lai piemērotu šā panta 1. punktā paredzētos nosacījumus, un izklāstīt procedūru šā panta 3., 6., 8. un 9. punkta piemērošanai. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 51. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

↓ jauns

V nodaļa

Dabasgāzes pārvades, uzglabāšanas un sistēmu operatoriem piemērojamie noteikumi

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

⇒ jauns

3543. pants

Pārvades, uzglabāšanas objektu ~~un~~/vai SDG sistēmu operatoru uzdevumi

1. Pārvades sistēmas, uzglabāšanas objekta ~~un~~/vai SDG sistēmas operators:
 - a) lai nodrošinātu atvērtu tirgu, attiecīgos saimnieciskos apstākļos vada, uztur un attīsta drošus, stabilus un efektīvus gāzes pārvades, uzglabāšanas ~~un~~/vai SDG iekārtas objektus, pienācīgi ņemot vērā vides aizsardzības prasības, ⇒ [Regulā (ES) 2022/ ... (Metāna regula) noteiktos pienākumus] ⇐ un nodrošina pietiekamus līdzekļus pakalpojumu saistību izpildei;
 - b) ~~atturas diskriminēt~~ nediskriminē sistēmas lietotājus vai dažu kategoriju sistēmas lietotājus, jo īpaši par labu saviem saistītajiem uzņēmumiem;
 - c) visiem citiem pārvades sistēmas operatoriem, citiem uzglabāšanas sistēmas operatoriem, citiem SDG sistēmas operatoriem ~~un~~/vai visiem sadales sistēmas operatoriem nodrošina pietiekamu informāciju, lai dabasgāzes transportēšanu un uzglabāšanu varētu veikt, neapdraudot starpsavienotas sistēmas drošu un efektīvu darbību; ~~un~~
 - d) sniedz sistēmas lietotājiem informāciju, kas vajadzīga, lai efektīvi piekļūtu sistēmai.
 2. Katrs pārvades sistēmas operators veido pietiekamu pārrobežu jaudu, lai integrētu Eiropas pārvades infrastruktūru, izpildot visas ekonomiski pamatotās un tehniski īstenojamās prasības saistībā ar jaudu un ņemot vērā gāzes piegādes drošumu.
-

↓ jauns

3. Pārvades sistēmu operatori sadarbojas ar sadales sistēmu operatoriem, lai nodrošinātu tīklam pieslēgto tirgus dalībnieku efektīvu dalību mazumtirdzniecības, vairumtirdzniecības un balansēšanas tirgū.
4. Pārvades sistēmu operatori savās iekārtās nodrošina efektīvu gāzes kvalitātes pārvaldību saskaņā ar piemērojamiem gāzes kvalitātes standartiem.

53. Noteikumi, ko pārvades sistēmu operatori pieņem par gāzes pārvades sistēmas balansēšanu, tostarp noteikumi par maksas iekasēšanu no viņu tīklu sistēmas lietotājiem enerģijas nevienmērīgas piegādes gadījumā, ir objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši. Noteikumus un nosacījumus, tostarp normas un tarifus attiecībā uz šādiem pakalpojumiem, ko sniedz pārvades sistēmu operatori, nosaka nediskriminējošā un izmaksas atspoguļojošā veidā, ievērojot metodiku, kura ir saderīga ar 7241. panta 7. punktu, kā arī tos publicē.
64. Regulatīvās iestādes, ja dalībvalstis tā nosaka, vai dalībvalstis var lūgt pārvades sistēmu operatoriem ievērot obligātus standartus pārvades sistēmu uzturēšanai un būvei, tostarp starpsavienojuma jaudas ziņā.

7. Dalībvalstis drīkst noteikt, ka vienu vai vairākus 1. punktā uzskaitītos pienākumus uztic citam pārvades sistēmas operatoram, nevis tam, kam pieder pārvades sistēma, un uz kuru citādi attiektos attiecīgie pienākumi. Pārvades sistēmas operators, kam uztic uzdevumus, ir sertificēts atbilstīgi īpašumtiesību nodalīšanas, neatkarīga sistēmas operatora vai neatkarīga pārvades sistēmas operatora modelim un atbilst 54. pantā noteiktajām prasībām, bet netiek prasīts, lai tam piederētu pārvades sistēma, par kuru tas ir atbildīgs.
8. Pārvades sistēmas operators atbilst IX nodaļā noteiktajām prasībām un ir sertificēts saskaņā ar 57. pantu. Tas neskar iespēju pārvades sistēmu operatoriem, kas sertificēti atbilstīgi īpašumtiesību nodalīšanas, neatkarīga sistēmas operatora vai neatkarīga pārvades sistēmas operatora modelim, pēc savas iniciatīvas un savā uzraudzībā deleģēt konkrētus uzdevumus citiem pārvades sistēmu operatoriem, kas ir sertificēti atbilstīgi īpašumtiesību nodalīšanas, neatkarīga sistēmu operatora vai neatkarīga pārvades sistēmas operatora modelim, ja šāda uzdevumu deleģēšana neapdraud deleģējošā pārvades sistēmas operatora efektīvas un neatkarīgas lēmumu pieņemšanas tiesības.
9. SDG un uzglabāšanas sistēmu operatori sadarbojas vienā dalībvalstī un reģionāli, lai nodrošinātu iekārtu jaudas visefektīvāko izmantošanu un sinerģiju starp šīm iekārtām, ņemot vērā sistēmas integritāti un darbību.

105. Enerģiju savu funkciju veikšanai Pārvades sistēmu operatori iepērk enerģiju, ko izmanto, lai veiktu funkcijas saskaņā ar pārredzamām un nediskriminējošām tirgus procedūrām.

3646. pants

Konfidencialitāte, kas jāievēro pārvades sistēmu operatoriem un pārvades sistēmu īpašniekiem

1. Neskarot ~~6830.~~ pantu vai citu tiesisku pienākumu izpaust informāciju, visi pārvades, uzglabāšanas ~~un~~/vai SDG sistēmas operatori un visi sadales sistēmas īpašnieki ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju, kas iegūta to darbības gaitā, un neļauj diskriminējošā veidā izpaust tādu informāciju par savu darbību, kas var citiem dot komerciālas priekšrocības. Tie jo īpaši neizpauž komerciāli jutīgu informāciju citām uzņēmuma daļām, ja vien tas nav vajadzīgs darījumu veikšanai. Lai pilnībā ievērotu noteikumus par informācijas nošķiršanu, dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmas īpašnieks, kas apvienota operatora gadījumā ietver sadales sistēmas operatoru, un pārējās uzņēmuma daļas neizmanto kopējus dienestus, piemēram, kopēju juridisko dienestu, izņemot viennozīmīgi administratīvu vai IT funkciju veikšanai.
2. Ja dabasgāzi pārdod vai pērk saistīti uzņēmumi, pārvades, uzglabāšanas ~~un~~/vai SDG sistēmu operatori ļaunprātīgi neizmanto komerciāli jutīgu informāciju, kas iegūta no trešām personām, nodrošinot tām piekļuvi sistēmai vai vienojoties par šādu piekļuvi.
3. Informāciju, kas vajadzīga efektīvai konkurencei un efektīvai tirgus darbībai, dara publiski pieejamu. Šis pienākums neattiecas uz aizsargājamu komerciāli jutīgu informāciju.

↓ jauns

37. pants

Pilnvaras pieņemt lēmumus par jaunu atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ražošanas iekārtu pieslēgšanu pārvades sistēmai

1. Pārvades sistēmas operators izstrādā un publicē pārredzamas un efektīvas procedūras jaunu atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ražošanas objektu nediskriminējošai pieslēgšanai. Šādas procedūras jāapstiprina regulatīvajām iestādēm.
2. Pārvades sistēmu operatoriem nav tiesību noraidīt ekonomiski pamatotus un tehniski izpildāmus jaunu atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ražošanas objektu pieslēguma pieprasījumus.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

⇒ jauns

~~3823.~~ pants

Pilnvaras pieņemt lēmumus par ~~uzglabāšanas objektu, iekārtu SDG atkārtotai pārvēršanai gāzē un rūpniecisko lietotāju~~ pieslēgšanu pārvades sistēmai ☒ un ūdeņraža tīklam ☒

1. Pārvades sistēmas operators ⇒ un ūdeņraža tīkla operators ⇐ izstrādā un publicē pārredzamas un efektīvas procedūras un tarifu, lai nodrošinātu ⇒ dabasgāzes un ūdeņraža ⇐ uzglabāšanas objektu, iekārtu SDG atkārtotai pārvēršana gāzē⇒, ūdeņraža terminālu ⇐ un rūpniecisko lietotāju nediskriminējošu pieslēgšanu pārvades sistēmai ⇒ un ūdeņraža tīklam ⇐. Šādas procedūras nodod apstiprināšanai ~~valsts~~ regulatīvajai ~~iestādei~~.

2. Pārvades sistēmas operators ⇨ un ūdeņraža tīkla operators ⇨ nevar atteikties pieslēgt jaunu ⇨ dabasgāzes vai ūdeņraža ⇨ uzglabāšanas objektu, iekārtu SDG atkārtotai pārvēršanai gāzē⇨, ūdeņraža termināli ⇨ vai rūpniecisku lietotāju, pamatojoties uz tīkla pieejamās jaudas iespējamiem turpmākiem ierobežojumiem samazinājumu vai papildu izmaksām, kas saistītas ar vajadzīgo jaudas palielinājumu. Pārvades sistēmas operators ⇨ un ūdeņraža tīkla operators ⇨ nodrošina pietiekamu ieejas un izejas jaudu jaunajam savienojumam.

~~6. pants~~

~~Reģionu solidaritāte~~

- ~~1. Lai garantētu piegādes drošumu dabasgāzes iekšējā tirgū, dalībvalstis sadarbojas, sekmējot reģionālu un divpusēju solidaritāti.~~
- ~~2. Sadarbība attiecas uz situācijām, kad īstermiņā veidojas vai var veidoties nopietni piegādes traucējumi, kas ietekmē kādu dalībvalsti. Pie tās pieder:~~
- ~~a) valstu ārkārtas pasākumu koordinācija, kā minēts 8. pantā Padomes Direktīvā 2004/67/EK (2004. gada 26. aprīlis) par pasākumiem, lai nodrošinātu dabasgāzes piegādes drošību³⁶;~~
 - ~~b) elektroenerģijas un dabasgāzes tīklu vajadzīgo starpsavienojumu apzināšana un, vajadzības gadījumā, izbūve vai modernizācija; un~~
 - ~~c) savstarpējas palīdzības nosacījumi un tās īstenošanas mehānismi.~~

~~3. Par šādu sadarbību informē Komisiju un citas dalībvalstis.~~

~~4. Komisija var pieņemt pamatnostādnes reģionālai sadarbībai solidaritātes gaisotnē. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 51. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

VI NODAĻA

Dabasgāzes sadales un piegāde ⇨ sistēmas darbība ⇨

~~3924.~~ pants

Sadales sistēmu operatoru norīkošana

Dalībvalstis norīko vai prasa, lai uzņēmumi, kam pieder sadales sistēmas vai kas par tām atbild, norīko vienu vai vairākus sadales sistēmu operatorus uz laiku, ko nosaka dalībvalstis, ņemot vērā efektivitātes un ekonomiskā līdzsvara apsvērumus, un nodrošina, ka šie operatori darbojas saskaņā ar ~~4025.~~, ~~4226.~~ un ~~4327.~~ pantu.

~~4025.~~ pants

Sadales sistēmu operatoru uzdevumi

1. Sadales sistēmas operators ir atbildīgs par sistēmas ilgtermiņa jaudas nodrošināšanu, lai izpildītu pamatotas gāzes sadales prasības, saskaņā ar saimnieciskajiem nosacījumiem ekspluatējot, uzturot un attīstot drošu, stabilu un efektīvu sadales sistēmu savā apgabalā, pienācīgi ņemot vērā vides aizsardzības ⇨ pienākumus, kas

³⁶

~~OV L 127, 29.4.2004., 92. lpp.~~

noteikti [Regulā (ES) 2022/ ... (Metāna regula)] ⇐ un energoefektivitātes apsvērumus.

⇓ jauns

2. Ja tā lemj regulatīvās iestādes, sadales sistēmu operatori var būt atbildīgi par gāzes kvalitātes efektīvas pārvaldības nodrošināšanu savās iekārtās saskaņā ar piemērojamiem gāzes kvalitātes standartiem, ja tas vajadzīgs sistēmas pārvaldībai atjaunīgo un mazoglekļa gāzu iesūkņēšanas dēļ.
-

⇓ 2009/73/EK

- ~~32.~~ Sadales sistēmas operators nekādā gadījumā nediskriminē sistēmas lietotājus vai dažu kategoriju sistēmas lietotājus, jo īpaši par labu saviem saistītajiem uzņēmumiem.
- ~~43.~~ Katrs sadales sistēmas operators sniedz citiem sadales, pārvades, SDG un/vai uzglabāšanas sistēmas operatoriem pietiekamu informāciju, lai nodrošinātu to, ka dabasgāzes transportēšana un uzglabāšana notiek tā, lai tā būtu saderīga ar starpsavienotas sistēmas drošu un efektīvu darbību.
- ~~54.~~ Sadales sistēmas operators sniedz sistēmas lietotājiem vajadzīgo informāciju, lai efektīvi piekļūtu sistēmai un varētu to izmantot.
- ~~65.~~ Ja sadales sistēmas operators ir atbildīgs par sadales sistēmas balansēšanu, noteikumi, ko tas pieņem šajā nolūkā, ir objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši, tostarp noteikumi par maksas iekasēšanu no sistēmas lietotājiem gāzes nevienmērīgas piegādes gadījumā. Noteikumus un nosacījumus, tostarp normas un tarifus attiecībā uz šādiem pakalpojumiem, ko sniedz sadales sistēmu operatori, nosaka nediskriminējošā un izmaksas atspoguļojošā veidā, ievērojot metodiku, kura ir saderīga ar ~~7244.~~ panta 7. punktu, kā arī tos publicē.
-

⇓ jauns

7. Sadales sistēmu operatori sadarbojas ar pārvades sistēmu operatoriem, lai nodrošinātu tīklam pieslēgto tirgus dalībnieku efektīvu dalību mazumtirdzniecības, vairumtirdzniecības un balansēšanas tirgū ieejas-izejas sistēmā, kurā ietilpst sadales sistēma.
8. Sadales sistēmas operatori izstrādā un publicē pārredzamas un efektīvas procedūras jaunu atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ražošanas objektu nediskriminējošai pieslēgšanai. Šādas procedūras jāapstiprina regulatīvajām iestādēm.
9. Sadales sistēmu operatoriem nav tiesību noraidīt ekonomiski pamatotus un tehniski izpildāmus jaunu atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ražošanas objektu pieslēguma pieprasījumus.

Pilnvaras pieņemt lēmumus par jaunu atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ražošanas iekārtu pieslēgšanu sadales sistēmai

Regulatīvās iestādes nosaka sadales sistēmas operatoram pienākumu publicēt pārredzamas un efektīvas procedūras jaunu atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ražošanas objektu nediskriminējošai pieslēgšanai. Šādas procedūras jāapstiprina regulatīvajām iestādēm.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)
⇒ jauns

4226. pants

Sadales sistēmu operatoru nodalīšana

1. Ja sadales sistēmas operators ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, ~~tas~~ tas ir neatkarīgs no pārējām darbībām, kas neattiecas uz sadali, vismaz tiktāl, ciktāl tas skar ~~tā~~ tā juridisko statusu, organizāciju un lēmumu pieņemšanu. Šie noteikumi nerada pienākumu no vertikāli integrētā uzņēmuma nodalīt īpašumtiesības uz sadales sistēmas aktīviem.
2. Papildus 1. punktam, ja sadales sistēmas operators ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, ~~tas~~ tas ir neatkarīgs no citām ar sadali nesaistītām darbībām tiktāl, ciktāl tas attiecas uz organizāciju un lēmumu pieņemšanu. Lai to panāktu, piemēro vismaz šādus obligātus kritērijus:
 - a) personas, kas atbildīgas par sadales sistēmas operatora ~~pārvaldību vadību, nedrīkst iesaistīties~~ ☒ neiesaistās ☒ integrētā dabasgāzes uzņēmuma daļās, kas tieši vai netieši ir atbildīgas par ~~⇒ gāzu ⇐ dabasgāzes~~ ražošanu, pārvadi ~~⇒~~, transportēšanu ~~⇐~~ un piegādi ikdienā;
 - b) ~~jāveic atbilstīgi pasākumi~~, lai nodrošinātu, ka tiek ņemtas vērā to personu profesionālās intereses, kas atbildīgas par sadales sistēmas operatora vadību, vienlaikus ļaujot tām rīkoties neatkarīgi;
 - c) attiecībā uz aktīviem, kas vajadzīgi tīkla vadīšanai, uzturēšanai vai attīstībai sadales sistēmas operatoram ir ~~jābūt efektīvas~~ tas tiesībām pieņemt lēmumus neatkarīgi no integrētā dabasgāzes uzņēmuma. Šo uzdevumu veikšanai sadales sistēmas operatora rīcībā ir vajadzīgie resursi, tostarp cilvēkresursi, tehniskie, fiziskie un finanšu resursi. Tas neliedz veidot attiecīgus koordinācijas mehānismus, lai nodrošinātu to, ka ir aizsargātas mātesuzņēmuma ekonomiskās un vadības uzraudzības tiesības meitasuzņēmumā attiecībā uz ieņēmumiem no aktīviem, ko netieši regulē saskaņā ar ~~7241.~~ 7241. panta 7. punktu. Tas jo īpaši ļauj mātesuzņēmumam apstiprināt sadales sistēmas operatora gada finanšu plānus vai līdzvērtīgu instrumentu un noteikt vispārīgus ierobežojumus attiecībā uz meitasuzņēmuma parādsaistībām. Tas neļauj mātesuzņēmumam dot norādes par ikdienas darbību vai atsevišķiem lēmumiem par sadales līniju būvniecību vai modernizāciju, ja tie nepārsniedz apstiprināto finanšu plānu vai līdzvērtīgu instrumentu; ~~un~~
 - d) sadales sistēmas operators ~~un~~ tas ~~ir jāizstrādā atbilstības programmu~~, kurā izklāsta pasākumus, ko veic, lai nodrošinātu diskriminējošas rīcības nepieļaušanu, un nodrošina, ka tās ievērošana tiek atbilstīgi kontrolēta.

Atbilstības programmā paredz konkrētus darbinieku pienākumus, kas jāveic, lai sasniegtu šo mērķi. Persona vai struktūra, kas atbildīga par atbilstības programmas kontroli, proti, atbilstības amatpersona, iesniedz ~~7039.~~ panta 1. punktā minētajai regulatīvajai iestādei gada ziņojumu par veiktajiem pasākumiem, un šo ziņojumu publicē. Pārvades sistēmas operatora atbilstības amatpersona ir pilnīgi neatkarīga, un tai ir piekļuve visai sadales sistēmas operatora un visu saistīto uzņēmumu informācijai, kas vajadzīga tās uzdevumu veikšanai.

3. Ja sadales sistēmas operators ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvās iestādes vai citas kompetentas struktūras veic sadales sistēmas operatora darbības uzraudzību, lai tas nevarētu ļaunprātīgi izmantot vertikālo integrāciju, kropļojot konkurenci. Jo īpaši vertikāli integrēti sadales sistēmu operatori nedrīkst saziņā un zīmola veidošanā maldināt attiecībā uz vertikāli integrētā uzņēmuma piegādes struktūras atsevišķo identitāti.
4. Dalībvalstis var nolemt nepiemērot 1., 2. un 3. punktu integrētiem dabasgāzes uzņēmumiem, kas apkalpo mazāk nekā ~~100000~~ 100 000 pieslēgtu lietotāju.

~~4327.~~ pants

Sadales sistēmu operatoru konfidencialitātes pienākumi

1. Neskarot ~~6830.~~ pantu vai citus tiesiskus pienākumus izpaust informāciju, sadales sistēmas operators ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju, kas iegūta tā saimnieciskajā darbībā, un tas neļauj diskriminējošā veidā izpaust informāciju par savu darbību, kas var citiem dot komerciālas priekšrocības.
2. Ja dabasgāzi pārdod vai pērk saistīti uzņēmumi, sadales sistēmu operatori ļaunprātīgi neizmanto komerciāli jutīgu informāciju, kas iegūta no trešām personām, nodrošinot tām piekļuvi sistēmai vai risinot sarunas par tādu piekļuvi.

~~4428.~~ pants

Slēgtas ☒ dabasgāzes ☒ sadales sistēmas

1. Dalībvalstis var paredzēt, ka ~~valsts~~ regulatīvās iestādes vai citas kompetentās iestādes kā slēgtu sadales sistēmu klasificē sistēmu, kas ☐ dabas ☐ gāzi sadala ģeogrāfiski ierobežotās rūpnieciskās, komerciālās vai koplietojuma pakalpojumu vietās un, neskarot 4. punktu, nepiegādā gāzi mājāsaimniecību lietotājiem, ja:
 - a) īpašu tehnisku vai drošības iemeslu dēļ šādas sistēmas lietotāju darbība vai ražošanas process ir integrēts; vai
 - b) šāda sistēma ☐ dabas ☐ gāzi sadala galvenokārt sistēmas īpašniekam vai operatoram vai ar tiem saistītiem uzņēmumiem.
2. Dalībvalstis var atļaut ~~valsts~~ regulatīvajām iestādēm noteikt, ka slēgtas ☐ dabasgāzes ☐ sadales sistēmas operatorus atbrīvo no ~~2732.~~ panta 1. punkta prasības par to, ka tarifi vai to aprēķināšanas metodika pirms to stāšanās spēkā jāapstiprina saskaņā ar ~~7241.~~ pantu.
3. Ja 2. punktā minētais atbrīvojums tiek piešķirts, piemērojamos tarifus vai to aprēķināšanas metodiku saskaņā ar ~~7241.~~ pantu pārskata un apstiprina pēc slēgtās ☐ dabasgāzes ☐ sadales sistēmas lietotāja pieprasījuma.

4. Šā panta 2. punktā paredzētos atbrīvojumus var piešķirt arī tad, ja ar slēgto sadales sistēmu vienlaikus apgādā arī nelielu skaitu mājsaimniecību, kurām ir profesionālas vai līdzīgas saiknes ar sadales sistēmas īpašnieku un kuras atrodas teritorijā, ko apgādā šī slēgtā sadales sistēma.

↓ jauns

5. Šajā direktīvā slēgtas sadales sistēmas uzskata par sadales sistēmām.

↓ 2009/73/EK

⇒ jauns

~~4529.~~ pants

Apvienotais operators

Šīs direktīvas ~~2644.~~ panta 1. punkts neliedz darboties apvienotam pārvades, SDG, uzglabāšanas un sadales sistēmas operatoram ar nosacījumu, ka operators izpilda ~~549.~~ panta 1. punkta vai ~~5514.~~ un ~~5615.~~ panta, vai ~~IXIV~~ nodaļas prasības ~~vai ka uz to attiecas 4982. panta 6. punkts.~~

↓ jauns

VII nodaļa

Specializētajiem ūdeņraža tīkliem piemērojamie noteikumi

46. pants

Ūdeņraža tīkla, glabātavu un termināļu operatoru uzdevumi

1. Katrs ūdeņraža tīklu, uzglabāšanas vai termināļu operators ir atbildīgs par:
- drošas un uzticamas ūdeņraža transportēšanas un uzglabāšanas sistēmas ekspluatāciju, uzturēšanu un attīstību ekonomiski izdevīgā veidā, pienācīgi ņemot vērā vides aspektus, ciešā sadarbībā ar savienotiem un kaimiņos esošiem ūdeņraža tīklu operatoriem;
 - ūdeņraža sistēmas spēju ilgtermiņā atbilst saprātīgām ūdeņraža transportēšanas un uzglabāšanas prasībām;
 - pienācīgu līdzekļu nodrošināšanu savu pienākumu izpildīšanai;
 - pietiekamas informācijas sniegšanu citu tādu tīklu vai sistēmu operatoriem, kas ir starpsavienotas ar attiecīgo sistēmu, lai nodrošinātu starpsavienotās sistēmas drošu un efektīvu darbību, saskaņotu attīstību un sadarbību;
 - sistēmas lietotāju vai dažu kategoriju infrastruktūras lietotāju nediskriminēšanu, it īpaši par labu saviem saistītajiem uzņēmumiem; un

- f) tās informācijas nodrošināšanu sistēmas lietotājiem, kas tiem vajadzīga, lai efektīvi piekļūtu infrastruktūrai;
 - g) visu tādu saprātīgu pasākumu veikšanu, kas pieejami, lai nepieļautu un līdz minimumam samazinātu ūdeņraža emisijas savā darbībā, un par ūdeņraža noplūdes atklāšanas un remonta apsekojumu regulāru veikšanu visām attiecīgajām sastāvdaļām, par kurām operators ir atbildīgs;
 - h) ūdeņraža noplūdes konstatēšanas ziņojuma un vajadzības gadījumā remonta vai aizstāšanas programmas iesniegšanu kompetentajām iestādēm.
2. Katrs ūdeņraža tīkla operators veido pietiekamu pārrobežu jaudu, lai integrētu Eiropas ūdeņraža infrastruktūru, izpildot visas ekonomiski pamatotās un tehniski īstenojamās prasības saistībā ar jaudu un ņemot vērā ūdeņraža piegādes drošumu.
3. Ūdeņraža tīklu operatori var būt atbildīgi par efektīvas ūdeņraža kvalitātes pārvaldības nodrošināšanu savos tīklos saskaņā ar piemērojamajiem ūdeņraža kvalitātes standartiem, ja tas vajadzīgs sistēmas pārvaldībai un ja to apstiprina regulatīvā iestāde.

47. pants

Esošie ūdeņraža tīkli

1. Dalībvalstis drīkst lemt piešķirt atkāpi no šīs direktīvas 31., 62., 63. un 64. panta un [Gāzes regulas pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2021) xxx] 6. un 47. panta prasībām ūdeņraža tīkliem, kuri [spēkā stāšanās datums] piederēja vertikāli integrētam uzņēmumam. Atkāpes tvērums attiecas tikai uz [spēkā stāšanās datums] izmantojamo tīkla jaudu.
2. Šī atkāpe ir ierobežota laikā, un tā zaudē spēku:
- a) ja vertikāli integrēts uzņēmums iesniedz regulatīvajai iestādei pieprasījumu izbeigt atkāpes piemērošanu un ja regulatīvā iestāde apstiprina šādu pieprasījumu;
 - b) ja ūdeņraža tīkls, uz kuru attiecas atkāpe, tiek pieslēgts citam ūdeņraža tīklam;
 - c) ja tiek paplašināts ūdeņraža tīkls, uz kuru attiecas atkāpe, vai palielināta tā jauda;
 - d) vēlākais 2030. gada 31. decembrī.

48. pants

Ģeogrāfiski ierobežoti ūdeņraža tīkli

1. Dalībvalstis var paredzēt, ka regulatīvās iestādes piešķir atkāpi no 62. panta ūdeņraža tīkliem, ar kuriem ūdeņradi transportē no viena ieejas punkta uz ierobežotu skaitu izejas punktu ģeogrāfiski ierobežotā, rūpnieciskā vai komerciālā zonā.
2. Atkāpes saskaņā ar 1. punktu piemēro vismaz līdz 2030. gada 31. decembrim. No 2031. gada 1. janvāra atkāpe zaudē spēku, ja izpildās viens no turpmāk minētajiem nosacījumiem:
- a) ja konkurējošs atjaunīgā ūdeņraža ražotājs vēlas saņemt piekļuvi tīklam;
 - b) ja atkāpi saņēmušais ūdeņraža tīkls tiek pieslēgts citam ūdeņraža tīklam.

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka šā punkta a) apakšpunktā minētie piekļuves pieprasījumi tiek paziņoti regulatīvajai iestādei.

49. pants

Ūdeņraža starpsavienojumi ar trešām valstīm

1. Uz ūdeņraža starpsavienojumiem starp dalībvalstīm un trešām valstīm attiecas noteikumi, kas piemērojami ūdeņraža tīkliem, kā noteikts šajā direktīvā un [Gāzes regulas pārstrādātajā redakcijā, kas ierosināta ar COM(2021) xxx]. Dalībvalstis nodrošina, ka šo noteikumu izpildē tiek ņemta vērā to iedarbīga piemērošana Savienības teritorijā un starpsavienojuma integrētais raksturs.
2. Lai īstenotu 1. punktā noteiktās prasības, Savienība attiecībā uz katru ūdeņraža starpsavienojumu pirms tā ekspluatācijas ar savienoto trešo valsti vai trešām valstīm slēdz starpvaldību nolīgumu, kurā noteikti attiecīgā ūdeņraža starpsavienojuma ekspluatācijas noteikumi, ja Komisija ir konstatējusi, ka šāds nolīgums ir nepieciešams, lai nodrošinātu atbilstību 1. punktā minētajiem noteikumiem.
3. Šādā starpvaldību nolīgumā attiecīgā gadījumā var iekļaut noteikumus, kas precizē, kā tiek īstenotas prasības saistībā ar trešo personu piekļuvi, tarifu regulējumu un ūdeņraža starpsavienojuma operatora nošķiršanu, kā arī noteikumus par atjaunīgā un mazoglekļa ūdeņraža sertifikāciju, tostarp noteikumus, kas nodrošina nepieciešamo datu vākšanu un kritēriju piemērošanu, lai no elektroenerģijas ražotu ūdeņradi uzskaitītu kā atjaunīgu ūdeņradi.

50. pants

Konfidencialitāte ūdeņraža tīklu, ūdeņraža uzglabāšanas objektu un ūdeņraža termināļu operatoriem

1. Neskarot juridisko pienākumu izpaust informāciju, katrs ūdeņraža tīkla, ūdeņraža uzglabāšanas objekta vai ūdeņraža termināļa operators un katrs ūdeņraža tīkla īpašnieks, ievēro konfidencialitāti attiecībā uz sensitīvu komercinformāciju, kas iegūta to darbības gaitā, un neļauj diskriminējošā veidā izpaust tādu informāciju par savu darbību, kas var citiem dot komerciālas priekšrocības. Jo īpaši, ja ūdeņraža tīkla, ūdeņraža uzglabāšanas objekta vai ūdeņraža termināļa operators vai ūdeņraža tīkla īpašnieks ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, tas neizpauž nekādu sensitīvu komercinformāciju pārējām uzņēmuma daļām, ja vien tas nav nepieciešams uzņēmējdarbības darījuma veikšanai.
2. Ja dabasgāzi pārdod vai pērk saistīti uzņēmumi, ūdeņraža tīkla, ūdeņraža uzglabāšanas objekta vai ūdeņraža termināļa operators ļaunprātīgi neizmanto no trešām personām iegūtu sensitīvu komercinformāciju saistībā ar piekļuves nodrošināšanu sistēmai vai risinot sarunas par piekļuvi sistēmai.
3. Informāciju, kas vajadzīga efektīvai konkurencei un efektīvai tirgus darbībai, dara publiski pieejamu. Šis pienākums neattiecas uz aizsargājamu komerciāli jutīgu informāciju.

VIII nodaļa

Integrēta tīkla plānošana

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

⇒ jauns

5122. pants

Tīklu attīstība un pilnvaras pieņemt lēmumus par ieguldījumiem

1. ⇒ Vismaz ~~katru gadu~~ ⇒ reizi divos gados ⇒ ~~visi~~ visi pārvaldes sistēmu operatori pēc apspriešanās ar visām ieinteresētajām personām iesniedz attiecīgajai ~~regulatīvajai~~ regulatīvajai iestādei tīkla attīstības desmit gadu plānu, kura pamatā ir pašreizējais un plānotais piedāvājums un pieprasījums. ⇒ Katrai dalībvalstij ir vismaz viens vienots tīkla attīstības plāns. Infrastruktūras operatoriem, tostarp SDG termināļu operatoriem, uzglabāšanas operatoriem, sadales sistēmu operatoriem, kā arī ūdeņraža, centralizētās siltumapgādes infrastruktūras un elektroenerģijas operatoriem ir jāsniedz pārvaldes sistēmu operatoriem visa attiecīgā informācija, kas vajadzīga vienotā plāna izstrādei, un jāapmainās ar šādu informāciju. ⇒ Minētajā tīkla attīstības plānā ietver efektīvus pasākumus, lai garantētu ⇒ dabasgāzes ⇒ sistēmas piemērotību un piegādes drošumu ⇒, jo īpaši atbilstību infrastruktūras standartiem saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1938. Tīkla attīstības desmit gadu plānu publicē un dara pieejamu tīmekļa vietnē ⇒.
2. Tīkla attīstības desmit gadu plānā jo īpaši:
 - a) ~~norāda tirgus dalībniekiem~~ ⇒ ietver ⇒ galveno pārvaldes infrastruktūru, kas jāizveido vai jāatjaunina nākamajos desmit gados;
 - b) ietver visus ieguldījumus, par kuriem jau pieņemts lēmums, un nosaka jaunus ieguldījumus, kas jāveic nākamajos trīs gados; ~~un~~

↓ jauns

- c) ietver informāciju par infrastruktūru, kas var tikt izņemta vai tiks izņemta no ekspluatācijas; un

↓ 2009/73/EK

⇒ jauns

~~de)~~ paredz grafikus visiem ieguldījumu ⇒ un izņemšanas no ekspluatācijas ⇒ projektiem; ~~un~~

↓ jauns

- e) balstās uz kopīgu scenāriju sistēmu, ko izstrādā vismaz gāzes un elektroenerģijas attiecīgie infrastruktūras operatori, tostarp attiecīgie sadales sistēmu operatori;
- f) atbilst kopīgo un valstu riska novērtējumu rezultātiem saskaņā ar Regulas 2017/1938 7. pantu;
- g) atbilst integrētajam nacionālajam enerģētikas un klimata plānam un tā atjauninājumiem un integrētajiem nacionālajiem enerģētikas klimata ziņojumiem, kas iesniegti saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999, un atbalsta Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā nosprausto klimatneitralitātes mērķi.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

⇒ jauns

3. Izstrādājot tīkla attīstības desmit gadu plānu, ⇒ pārvades sistēmas operators pilnībā ņem vērā alternatīvu potenciālu sistēmas paplašināšanai, piemēram, pieprasījumu reakciju, kā arī paredzamo patēriņu pēc principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” piemērošanas, tirdzniecību ar citām valstīm un Savienības tīkla attīstības plānu. Pārvades sistēmas operators izvērtē, kā, ja iespējams, risināt vajadzību elektroenerģijas un gāzes sistēmās, tostarp informāciju par enerģijas uzkrāšanas un elektrogāzes līdzekļu optimālu atrašanās vietu un izmēriem ⇐ ~~pārvades sistēmas operators izmanto saprātīgus pieņēmumus attiecībā uz ražošanu, piegādi, patēriņu un apmaiņu ar citām valstīm, ņemot vērā reģionālo un Kopienas mēroga tīklu ieguldījumu plānus, kā arī ieguldījumu plānus uzglabāšanas objektiem un iekārtām, ar ko SDG atkārtoti pārvērš gāzi.~~
4. Regulatīvā iestāde atklāti un pārredzami apspriežas ar visiem pašreizējiem vai iespējamajiem tīkla lietotājiem par tīkla attīstības desmit gadu plānu. Personas un uzņēmumus, kas vēlas būt potenciālie tīkla lietotāji, var lūgt pamatot šādas prasības. Regulatīvā iestāde publicē apspriešanās procesā gūtos rezultātus, jo īpaši attiecībā uz iespējamajām ieguldījumu vajadzībām.
5. Regulatīvā iestāde pārbauda, vai tīkla attīstības desmit gadu plāns attiecas uz visām ieguldījumu vajadzībām, kas identificētas apspriešanās procesā, un vai tas atbilst ⇒ jaunākajai Savienības mēroga simulācijai par traucējumu scenārijiem, ko saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1938 7. pantu veic *ENTSO-G*, reģionālajiem un valstu riska novērtējumiem un ⇐ nesaistošajam ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tīkla attīstības desmit gadu plānam (~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tīkla attīstības plāns), kā minēts ☒ Regulas (ES) 2019/943 30. panta 1. punkta b) apakšpunktā ☒ ~~Regulas (EK) Nr. 715/2009 8. panta 3. punkta b) apakšpunktā~~. Ja rodas šaubas par atbilstību ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tīkla attīstības plānam, regulatīvā iestāde apspriežas ar ☒ *ACER* ☒ ~~Agentūru~~. Regulatīvā iestāde var lūgt pārvades sistēmas operatoru grozīt viņa tīkla attīstības desmit gadu plānu.

↓ jauns

Kompetentās nacionālās iestādes pārbauda tīkla attīstības desmit gadu plāna atbilstību nacionālajam enerģētikas un klimata plānam un tā atjauninājumiem, kā arī integrētajiem nacionālajiem enerģētikas klimata ziņojumiem, kas iesniegti saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999.

↓ 2009/73/EK

⇒ jauns

6. Regulatīvā iestāde uzrauga un izvērtē tīkla attīstības desmit gadu plāna īstenošanu.
7. Ja tādu iemeslu dēļ, kas nav sevišķi svarīgi un kas ir ārpus tā kontroles, ~~pārvades sistēmas operators~~ ⇒ neatkarīgs sistēmas operators vai neatkarīgs pārvades operators ⇐ neveic ieguldījumus, kas atbilstīgi tīkla attīstības desmit gadu plānam bija jāveic tuvākajos trīs gados, dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvajai iestādei ir jāveic vismaz viens no turpmāk norādītajiem pasākumiem, lai nodrošinātu, ka attiecīgie ieguldījumi tiek veikti, ja šie ieguldījumi, pamatojoties uz jaunāko tīkla attīstības desmit gadu plānu, joprojām ir nozīmīgi:

- jāliek pārvades sistēmas operatoram veikt attiecīgos ieguldījumus;
- jārīko konkurss, kas attiecīgā ieguldījuma gadījumā būtu atvērts visiem ieguldītājiem; ~~vai~~
- jāliek pārvades sistēmas operatoram pieņemt kapitāla palielinājumu, lai finansētu vajadzīgos ieguldījumus, un jāļauj neatkarīgiem ieguldītājiem piedalīties kapitāla veidošanā.

Ja regulatīvā iestāde ir izmantojusi šā punkta pirmās daļas b) apakšpunktā paredzētās pilnvaras, tā var likt pārvades sistēmas operatoram piekrist vienam vai vairākiem no turpmāk norādītajiem:

- trešās personas nodrošinātam finansējumam;
- trešās personas veiktiem būvdarbiem;
- pašam veikt attiecīgo jauno aktīvu būvniecību;
- pašam ekspluatēt attiecīgos jaunus aktīvus.

Pārvades sistēmas operators sniedz ieguldītājiem visu ieguldījuma veikšanai vajadzīgo informāciju, un tas saista jaunus aktīvus ar pārvades sistēmu un cenšas veicināt ieguldījumu projekta īstenošanu.

Attiecīgos finanšu pasākumus apstiprina regulatīvā iestāde.

8. Ja regulatīvā iestāde ir izmantojusi 7. punktā ~~un pirmajā daļā~~ paredzētās pilnvaras, attiecīgie tarifu noteikumi attiecas uz izmaksām, kas saistītas ar attiecīgajiem ieguldījumiem.

52. pants

Ziņošana par ūdeņraža tīkla attīstību

1. Ūdeņraža tīklu operatori regulāri, kā noteikusi regulatīvā iestāde, iesniedz tai pārskatu par tā ūdeņraža tīkla infrastruktūru, ko tie plāno attīstīt. Minētais pārskats jo īpaši:
 - a) ietver informāciju par jaudas vajadzībām gan apjoma, gan ilguma ziņā, par ko vienojušies tīkla lietotāji un ūdeņraža tīkla operatori;
 - b) ietver informāciju par to, cik lielā mērā pārprofilēti dabasgāzes cauruļvadi tiks izmantoti ūdeņraža transportēšanai;
 - c) atbilst integrētajam nacionālajam enerģētikas un klimata plānam un tā atjauninājumiem un integrētajiem nacionālajiem enerģētikas un klimata ziņojumiem, kas iesniegti saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999, un atbalsta Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā nosprausto klimatneitralitātes mērķi.
2. Ūdeņraža uzglabāšanas un termināļu operatori sniedz vai apmainās ar ūdeņraža tīklu operatoriem ar visu attiecīgo informāciju, kas vajadzīga pārskata sagatavošanai.
3. Regulatīvā iestāde pārbauda pārskatu. Šajā pārbaudē tā ņem vērā ūdeņraža tīkla vispārējo energoekonomisko nepieciešamību, kā arī kopīgo scenāriju sistēmu, kas izstrādāta saskaņā ar 51. panta 2. punkta e) apakšpunktu.
4. Apstiprinot īpašās maksas [Gāzes regulas pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2021) xxx] 4. panta nozīmē, regulatīvā iestāde ņem vērā pārskata pārbaudi.
5. Ūdeņraža tīkla operatori regulāri publicē kopīgu ziņojumu par ūdeņraža sistēmas attīstību, pamatojoties uz regulatīvajai iestādei iesniegto pārskatu. Tās ņem vērā 4. punktā minēto pārvaldes iestādes veikto pārbaudi.
6. Dalībvalstis drīkst lemt ūdeņraža tīklu operatoriem piemērot prasības saskaņā ar 51. pantu.

53. pants

Ūdeņraža pārrobežu infrastruktūras finansēšana

1. Ja ūdeņraža starpsavienojuma projekts ir iekļauts ES mēroga tīkla attīstības desmit gadu plānā, kā minēts [Gāzes regulas pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2021)xxx] 29. pantā, un tas nav kopīgu interešu projekts, kā minēts [Regulas xxx, ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes II nodaļā un I pielikuma 3. punktā], blakusesošo un ietekmēto ūdeņraža tīklu operatori izstrādā projekta plānu, tostarp pieprasījumu izmaksu pārrobežu sadalei, un kopīgi iesniedz to attiecīgajām regulatīvajām iestādēm kopīga apstiprinājuma saņemšanai.
2. Projekta plānam un izmaksu pārrobežu sadales pieprasījumam pievieno konkrētu projekta izmaksu un ieguvumu analīzi, ņemot vērā ieguvumus ārpus attiecīgo dalībvalstu robežām, un uzņēmējdarbības plānu, kurā novērtēta projekta finansiālā dzīvotspēja, kas ietver finansēšanas risinājumu un norādi, vai iesaistītie ūdeņraža tīklu operatori piekrīt pamatotam priekšlikumam par izmaksu pārrobežu sadali.

3. Attiecīgās regulatīvās iestādes pēc apspriešanās ar ūdeņraža tīkla operatoriem pieņem koordinētus lēmumus par to, kā sadalāmas ieguldījumu izmaksas, kas katram tīkla operatoram jāsedz saistībā ar projektu.
4. Ja attiecīgās regulatīvās iestādes sešu mēnešu laikā nespēj panākt vienošanos par pieprasījumu, *ACER* pieņem lēmumu, ievērojot Regulas (ES) 2019/942 6. panta 10. punktā noteikto procedūru.
5. Pēc 2030. gada 31. decembra visi skartie ūdeņraža tīklu operatori risina sarunas par finansiālas kompensācijas sistēmu, lai nodrošinātu finansējumu ūdeņraža pārrobežu infrastruktūrai. Izstrādājot šādu sistēmu, ūdeņraža tīklu operatori veic plašu apspriešanos, iesaistot visus attiecīgos tirgus dalībniekus.
6. Attiecīgie ūdeņraža tīklu operatori 3 gadu laikā un līdz 2033. gada 31. decembrim vienojas par finansiālas kompensācijas sistēmu. Ja minētajā termiņā vienošanās netiek panākta, iesaistītās regulatīvās iestādes pieņem kopīgu lēmumu 2 gadu laikā. Ja attiecīgās regulatīvās iestādes 2 gadu laikā nespēj panākt kopīgu vienošanos par pieprasījumu, *ACER* pieņem lēmumu, ievērojot Regulas (ES) 2019/942 6. panta 10. punktā noteikto procedūru.
7. Finansiālās kompensācijas sistēmu īsteno saskaņā ar 72. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
8. Attiecībā uz pāreju uz finansiālās kompensācijas mehānisma sistēmu izveidotais finansiālās kompensācijas mehānisms neietekmē esošos jaudas līgumus.
9. Sīkāku informāciju, kas vajadzīga, lai īstenotu šajā pantā noteikto procesu, tostarp nepieciešamos procesus un termiņus, procesu kompensācijas mehānisma pārskatīšanai un, vajadzības gadījumā, grozīšanai, kas ļauj ņemt vērā tarifu maiņas un ūdeņraža tīklu attīstību, nosaka tīkla kodeksā, kas izveidots, pamatojoties uz [Gāzes regulas pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2021)xxx] 54. pantu.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)
⇒ jauns

IX nodaļa

⊠ Pārvades sistēmu operatoru nodalīšana ⊠

1. IEDAĻA

⊠ ĪPAŠUMTIESĪBU NODALĪŠANA ⊠

549. pants

Pārvades sistēmu un pārvades sistēmu operatoru nodalīšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka ~~no 2012. gada 3. marta:~~
 - a) visi uzņēmumi, kam pieder pārvades sistēma, darbojas kā pārvades sistēmas operatori;
 - b) viena un tā pati persona vai personas nevar:

- i) tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, un tieši vai netieši kontrolēt kādu pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu vai izmantot tiesības šajos uzņēmumos; vai
- ii) tieši vai netieši kontrolēt pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu un tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, vai izmantot tiesības šādā uzņēmumā;
- c) viena un tā pati persona vai personas nevar iecelt Uzraudzības padomes, Administratīvās valdes vai tādu struktūru locekļus, kas juridiski pārstāv uzņēmumu, pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu, nedz arī tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, vai izmantot tiesības šādā uzņēmumā; ~~un~~
- d) viena un tā pati persona nav tiesīga kļūt par Uzraudzības padomes, Administratīvās valdes vai to struktūru locekli, kas juridiski pārstāv uzņēmumu, ne uzņēmumā, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, ne pārvades sistēmas operatorā vai pārvades sistēmā.
2. Šā panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā minētās tiesības attiecas jo īpaši uz:
- a) iespējām izmantot balsstiesības;
- b) tiesībām iecelt Uzraudzības padomes, Administratīvās valdes vai to struktūru locekļus, kas juridiski pārstāv uzņēmumu; vai
- c) kontrolpaketes turēšanu.
3. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā ~~jēdziens~~ ☒ termins ☒ “uzņēmums, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām” ~~ietver~~ ☒ jāsaprot kā tāds, kas ietver ☒ “uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām” nozīmē, kas paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā ☒ (ES) 2019/944 ³⁷~~38~~ ~~2009/72/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu~~³⁹, un termini “pārvades sistēmas operators” un “pārvades sistēma” ☒ jāsaprot kā tādi, kas ietver ☒ ~~ietver~~ “pārvades sistēmas operatoru” un “pārvades sistēmu” minētās direktīvas nozīmē.
4. ~~Līdz 2013. gada 3. martam~~ Dalībvalstis var pieļaut atkāpes no 1. punkta b) un c) apakšpunkta, ja vien pārvades sistēmu operatori nav daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma.
5. Šā panta 1. punkta ~~a) apakšpunktā~~ noteikto prasību uzskata par izpildītu, ja divi vai vairāk uzņēmumi, kam pieder pārvades sistēmas, ir nodibinājuši kopuzņēmumu, kas attiecīgajās pārvades sistēmās divās vai vairāk dalībvalstīs darbojas kā pārvades sistēmas operators. Cits uzņēmums kopuzņēmumā drīkst iesaistīties vienīgi tad, ja atbilstīgi ~~5514.~~ pantam tas ir apstiprināts par neatkarīgu sistēmas operatoru vai par neatkarīgu pārvades operatoru ~~3. iedaļas IV nodaļas~~ vajadzībām.

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp.).

³⁸ ~~Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/72/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu (OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.).~~

³⁹ ~~Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 55. lappusi.~~

6. Ja 1. punkta b), c) un d) apakšpunktā minētā persona ir dalībvalsts vai cita publiska struktūra, tad divas atsevišķas publiskas struktūras, kas kontrolē pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu, no vienas puses, un uzņēmumu, kas veic ražošanas vai piegādes funkcijas, no otras puses, šā panta īstenošanas nolūkā neuzskata par vienu un to pašu personu vai personām.
7. Dalībvalstis nodrošina, ka ne ~~3614~~ 3616. pantā minēto komerciāli jutīgo informāciju, ko ieguvusi pārvades sistēmas operators, kurš ir bijis daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, ne šāda pārvades sistēmas operatora darbiniekus nenodod tāda uzņēmuma rīcībā, kas veic kādu no ražošanas un piegādes funkcijām.

↓ 2019/692 1. panta 2. punkta
a) apakšpunkts

8. Ja 2009. gada 3. septembrī pārvades sistēma piederēja vertikāli integrētam uzņēmumam, dalībvalsts var nolemt nepiemērot 1. punktu. Attiecībā uz pārvades sistēmas, kura savieno dalībvalsti ar trešo valsti, daļu starp minētās dalībvalsts robežu un pirmo savienojuma punktu ar minētās dalībvalsts tīklu – ja 2019. gada 23. maijā pārvades sistēma pieder vertikāli integrētam uzņēmumam, dalībvalsts var pieņemt lēmumu nepiemērot 1. punktu.

↓ 2009/73/EK

Šādā gadījumā attiecīgā dalībvalsts vai nu:

- a) norīko neatkarīgu sistēmas operatoru atbilstīgi ~~5514~~ 5514. pantam; vai arī
- b) ievēro ~~3. iedaļas IV nodaļas~~ 3. iedaļas IV nodaļas noteikumus.

↓ 2019/692 1. panta 2. punkta
b) apakšpunkts

9. Ja 2009. gada 3. septembrī pārvades sistēma piederēja vertikāli integrētam uzņēmumam un ir ieviesti pasākumi, kas garantē lielāku pārvades sistēmas operatora neatkarību nekā ~~3. iedaļas IV nodaļas~~ 3. iedaļas IV nodaļas noteikumi, dalībvalsts var pieņemt lēmumu nepiemērot šā panta 1. punktu.

Attiecībā uz pārvades sistēmas, kas savieno dalībvalsti ar trešo valsti, daļu starp minētās dalībvalsts robežu un pirmo savienojuma punktu ar minētās dalībvalsts tīklu, ja 2019. gada 23. maijā pārvades sistēma pieder vertikāli integrētam uzņēmumam un ir ieviesti pasākumi, kas garantē lielāku pārvades sistēmas operatora neatkarību nekā ~~3. iedaļas IV nodaļas~~ 3. iedaļas IV nodaļas noteikumi, dalībvalsts var pieņemt lēmumu nepiemērot šā panta 1. punktu.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

10. Pirms uzņēmumu apstiprina un norīko par pārvades sistēmas operatoru saskaņā ar šā panta 9. punktu, to sertificē saskaņā ar procedūrām, kuras noteiktas šīs direktīvas ~~6510~~ 6510. panta 4., 5. un 6. punktā un Regulas (EK) Nr. 715/2009 3. pantā, ~~un saskaņā ar~~

~~kurām~~ ☒ Pēc tam ☒ Komisija pārbauda, vai veiktie pasākumi viennozīmīgi garantē efektīvāku pārvades sistēmas operatoru neatkarību nekā ~~3. iedaļa IV nodaļa~~.

11. Vertikāli integrētiem uzņēmumiem, kam pieder pārvades sistēmas, nekādā gadījumā nav liegts veikt pasākumus, lai panāktu atbilstību 1. punktam.
12. Uzņēmumiem, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, nekādā gadījumā nedrīkst būt iespēja tieši vai netieši iegūt kontroli vai izmantot jebkādas tiesības attiecībā uz nodalītiem pārvades sistēmu operatoriem dalībvalstīs, kuras piemēro 1. punktu.

2. IEDAĻA

☒ NEATKARĪGI SISTĒMU OPERATORI ☒

~~5544.~~ pants

Neatkarīgi sistēmu operatori

↓ 2019/692 1. panta 3. punkts (pielāgots) ⇒ jauns

1. Ja 2009. gada 3. septembrī pārvades sistēma piederēja vertikāli integrētam uzņēmumam, dalībvalsts var pieņemt lēmumu nepiemērot ~~569.~~ panta 1. punktu un pēc pārvades sistēmas īpašnieka priekšlikuma norīkot neatkarīgu sistēmas operatoru.

Attiecībā uz pārvades sistēmas, kas savieno dalībvalsti ar trešo valsti, daļu starp minētās dalībvalsts robežu un pirmo savienojuma punktu ar minētās dalībvalsts tīklu, ja pārvades sistēma 2019. gada 23. maijā ~~pieņēma~~ ☒ piederēja ☒ vertikāli integrētam uzņēmumam, minētā dalībvalsts var pieņemt lēmumu nepiemērot ~~599.~~ panta 1. punktu un pēc pārvades sistēmas īpašnieka priekšlikuma norīkot neatkarīgu sistēmas operatoru.

Neatkarīga sistēmas operatora norīkošanu apstiprina Komisija.
2. Dalībvalstis var apstiprināt un norīkot neatkarīgu sistēmas operatoru vienīgi tad, ja:
 - a) potenciālais operators ir apliecinājis savu atbilstību ~~549.~~ panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkta prasībām;
 - b) potenciālais operators ir apliecinājis, ka tā rīcībā ir cilvēkresursi, tehniskie, fiziskie un finanšu resursi, kas vajadzīgi ~~3513.~~ pantā paredzēto uzdevumu veikšanai;
 - c) potenciālais operators ir apņēmis ievērot regulatīvās iestādes pārraudzīto tīkla attīstības desmit gadu plānu;
 - d) pārvades sistēmas īpašnieks ir apliecinājis spēju ievērot saistības, kas izriet no 5. punkta. Lai to apliecinātu, viņš iesniedz projektus visiem līgumiem, ko šis potenciālais uzņēmums slēgs ar citām attiecīgām struktūrām; ~~un~~
 - e) potenciālais operators ir apliecinājis spēju izpildīt ~~Regulā (EK) Nr. 715/2009~~ ☒ [Gāzes regulas pārstrādātajā redakcijā, kas ierosināta ar COM(2021)

xxx] ☒ paredzētās saistības, tostarp īstenojot pārvades sistēmas operatoru sadarbību Eiropas un reģionālā līmenī.

3. Uzņēmumus, ko regulatīvā iestāde sertificējusi kā atbilstīgus ~~6644.~~ panta un šā panta 2. punkta prasībām, dalībvalstis apstiprina un norīko par neatkarīgiem pārvades sistēmu operatoriem. Piemēro sertifikācijas procedūru, kas paredzēta vai nu šīs direktīvas ~~6540.~~ pantā un Regulas (EK) Nr. 715/2009 3. pantā, vai arī šīs direktīvas ~~6644.~~ pantā.
4. Neatkarīgo sistēmas operatoru uzdevums ir piešķirt un pārvaldīt trešo personu piekļuvi, tostarp iekasēt piekļuves maksu un pārslodzes maksu, vadīt, uzturēt un uzlabot pārvades sistēmu un ar ieguldījumu plānošanu panākt, lai sistēma ilgtermiņā atbilstu pamatotam pieprasījumam. Attīstot pārvades sistēmu, neatkarīgais sistēmas operators ir atbildīgs par jaunu infrastruktūras objektu plānošanu (tostarp apstiprināšanas ~~un~~ procedūru), būvniecību un nodošanu ekspluatācijā. Šajā nolūkā neatkarīgais sistēmas operators darbojas kā pārvades sistēmas operators atbilstīgi šai sadaļai. Pārvades sistēmas īpašnieks nav atbildīgs ne par trešo personu piekļuves piešķiršanu un pārvaldību, ne par ieguldījumu plānošanu.
5. Ja ir norīkots neatkarīgs sistēmas operators, pārvades sistēmas īpašnieks:
 - a) pienācīgi sadarbojas ar neatkarīgo sistēmas operatoru un palīdz tam veikt pienākumus, tostarp sniedzot visu attiecīgo informāciju;
 - b) finansē ieguldījumus, par kuriem nolemj neatkarīgais sistēmas operators un kurus apstiprina regulatīvā iestāde, vai piekrīt, ka to finansē cita ieinteresētā persona, arī neatkarīgais sistēmas operators. Attiecīgos finanšu līgumus apstiprina regulatīvā iestāde. Pirms šādas apstiprināšanas regulatīvā iestāde apspriežas ar pārvades sistēmas īpašnieku un citām ieinteresētajām personām;
 - c) nodrošina segumu saistībām, kas attiecas uz tīkla aktīviem, izņemot to saistību daļu, kas ir saistīta ar neatkarīgā sistēmas operatora uzdevumiem; ~~un~~
 - d) nodrošina garantijas, kas ir vajadzīgas finansējuma piesaistei tīkla paplašināšanai, izņemot ieguldījumus, attiecībā uz kuriem saskaņā ar b) apakšpunktu pārvades sistēmas īpašnieks ir piekritis, ka finansējumu nodrošina cita ieinteresētā persona, arī neatkarīgais sistēmas operators.
6. Attiecīgajai valsts konkurences iestādei piešķir visas vajadzīgās pilnvaras, lai ciešā sadarbībā ar regulatīvo iestādi varētu efektīvi uzraudzīt, kā pārvades sistēmas īpašnieks pilda 5. punktā paredzētās saistības.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)
⇒ jauns

~~5645.~~ pants

Pārvades sistēmas īpašnieku, ~~un~~ uzglabāšanas sistēmas ☒ un udeņraža uzglabāšanas ☒ operatoru nodalīšana

~~Ja ir norīkots neatkarīgs sistēmas operators, kas ir daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma,~~
~~p~~Pārvades sistēmas ☒ un udeņraža tīkla ☒ īpašnieks, ja ir norīkots neatkarīgs sistēmas operators ☒ vai neatkarīgs udeņraža tīkls, ☒ un uzglabāšanas sistēmas operatori ☒ vai udeņraža uzglabāšanas objekta operatori ☒, kas ir daļa no vertikāli integrētiem uzņēmumiem,

vismaz juridiskās formas, organizācijas un lēmumu pieņemšanas aspektā ir neatkarīgs no citām darbībām, kas nav saistītas ar ⇒ gāzu ⇐ pārvadi ⇒ , sadali, transportēšanu un uzglabāšanu ⇐.

Šis pants attiecas tikai uz tādiem ⇒ dabasgāzes ⇐ uzglabāšanas objektiem, kas ir tehniski un/vai ekonomiski vajadzīgi, lai nodrošinātu efektīvu piekļuvi sistēmai lietotāju apgādes vajadzībām atbilstoši ~~2933.~~ pantam.

Lai nodrošinātu 1. punktā minēto pārvades sistēmas ⇒ vai ūdeņraža tīkla ⇐ īpašnieka un uzglabāšanas sistēmas ⇒ vai ūdeņraža uzglabāšanas ⇐ operatora neatkarību, piemēro vismaz šādus obligātus kritērijus:

- a) personas, kas atbildīgas par pārvades sistēmas ⇒ vai ūdeņraža tīkla ⇐ īpašnieka un uzglabāšanas sistēmas ⇒ vai ūdeņraža uzglabāšanas ⇐ operatora ~~pārvaldību vadību~~, neiesaistās integrētā dabasgāzes uzņēmuma struktūrās, kas tieši vai netieši ir ikdienā atbildīgas par ~~dabasgāzes~~ ⇒ gāzu ⇐ ražošanu un piegādi;
- b) veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek ņemtas vērā to personu profesionālās intereses, kuras atbildīgas par pārvades sistēmas ⇒ vai ūdeņraža tīkla ⇐ īpašnieka un uzglabāšanas sistēmas ⇒ vai ūdeņraža uzglabāšanas ⇐ operatora ~~pārvaldību vadību~~, vienlaikus ļaujot tām rīkoties neatkarīgi;
- c) uzglabāšanas sistēmas ⇒ vai ūdeņraža uzglabāšanas ⇐ operatoram ir reālas tiesības pieņemt lēmumus par aktīviem, kas vajadzīgi uzglabāšanas objektu vadīšanai, uzturēšanai vai attīstīšanai – neatkarīgi no integrētā dabasgāzes uzņēmuma ~~T~~; tas neliedz pastāvēt attiecīgiem koordinācijas mehānismiem, lai nodrošinātu mātesuzņēmuma saimnieciskās un vadības pārraudzības tiesību aizsardzību no aktīvu atdeves viedokļa, kurus meitasuzņēmumā netieši regulē saskaņā ar ~~7244.~~ panta 7. punktu. ~~Konkrēti – Tas~~ ☒ jo īpaši ☒ ļauj mātesuzņēmumam apstiprināt uzglabāšanas sistēmas ⇒ vai ūdeņraža uzglabāšanas ⇐ operatora gada finanšu plānu vai līdzvērtīgu instrumentu un noteikt vispārējus meitasuzņēmuma parādsaistību ierobežojumus. Tas neļauj mātesuzņēmumam dot norādes par ikdienas darbību vai atsevišķiem lēmumiem par sadales līniju būvniecību vai modernizāciju, ja tie nepārsniedz apstiprināto finanšu plānu vai līdzvērtīgu instrumentu; ~~un~~
- d) pārvades sistēmas ⇒ vai ūdeņraža tīkla ⇐ īpašnieks un uzglabāšanas sistēmas ⇒ vai ūdeņraža uzglabāšanas ⇐ operators izstrādā atbilstības programmu, kurā izklāsta pasākumus, kas veikti, lai nodrošinātu diskriminējošas rīcības nepieļaušanu, un nodrošina, ka tās ievērošana tiek atbilstīgi kontrolēta. ~~Atbilstības programmā~~ ☒ Tajā ☒ paredz ☒ arī ☒ konkrētus darbinieku pienākumus, kas jāveic šo mērķu sasniegšanai. Par atbilstības programmas kontroli atbildīgā persona vai struktūra iesniedz regulatīvajai iestādei gada ziņojumu par veiktajiem pasākumiem, un šo ziņojumu publicē.

Komisija ~~var~~ ⇒ ir pilnvarota ⇐ pieņemt ⇒ deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu, lai papildinātu šo direktīvu nolūkā noteikt ⇐ pamatnostādnes, lai nodrošinātu, ka pārvades sistēmas ⇒ vai ūdeņraža tīkla ⇐ īpašnieks un uzglabāšanas sistēmas ⇒ vai ūdeņraža uzglabāšanas ⇐ operators pilnībā ievēro šā panta 2. punktu. ~~Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 51. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

IV NODAĻA

3. IEDAĻA

NEATKARĪGĀS PĀRVADES ~~OPERATORS~~ OPERATORI

5747. pants

Aktīvi, iekārtas, darbinieki un identitāte

1. Pārvades sistēmas operatoru rīcībā ir vajadzīgie cilvēkresursi, tehniskie, fiziskie un finanšu resursi, lai tie varētu pildīt šajā direktīvā noteiktos pienākumus un veikt gāzes pārvades darbības, jo īpaši:
 - a) gāzes pārvades darbības veikšanai vajadzīgie aktīvi, tostarp pārvades sistēma, pieder pārvades sistēmas operatoram;
 - b) gāzes pārvades darbības veikšanai, tostarp korporatīvo uzdevumu veikšanai, vajadzīgais personāls ir pārvades sistēmas operatora darbinieki;
 - c) aizliegta darbinieku nomāšana un pakalpojumu sniegšana vertikāli integrētiem uzņēmumiem vai no tiem. Pārvades sistēmas operators tomēr var sniegt pakalpojumus vertikāli integrētam uzņēmumam tiktāl, ciktāl:
 - i) šo pakalpojumu sniegšana nediskriminē tīkla lietotājus, ir pieejama visiem tīkla lietotājiem ar vienādiem noteikumiem un nosacījumiem un neierobežo, nekropļo un nekavē konkurenci ražošanas vai piegādes jomā;
~~un~~
 - ii) šo pakalpojumu sniegšanas noteikumus un nosacījumus apstiprina regulatīvā iestāde;
 - d) neskarot saskaņā ar ~~6020.~~ pantu pieņemtos uzraudzības struktūras lēmumus, vertikāli integrētais uzņēmums pēc pārvades sistēmas operatora atbilstīga pieprasījuma savlaicīgi dara pārvades sistēmas operatoram pieejamus atbilstīgus finanšu resursus turpmākiem ieguldījumu projektiem ~~un~~/vai pašreizējo aktīvu aizstāšanai.
2. Papildus ~~3543.~~ pantā minētajām darbībām gāzes pārvades darbība ietver vismaz šādas darbības:
 - a) pārvades sistēmas operatora pārstāvēšana un kontaktu uzturēšana attiecībās ar trešām personām un regulatīvajām iestādēm;
 - b) pārstāvēt pārvades sistēmu operatoru gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklā (*ENTSO-G*);
 - c) piešķirt un pārvaldīt trešo personu piekļuvi, nediskriminējot sistēmas lietotājus vai lietotāju kategorijas;
 - d) iekasēt visas maksas, kas ir saistītas ar pārvades sistēmu, tostarp piekļuves maksas, balansēšanas maksas par palīgpakalpojumiem, piem., pakalpojumu iepirkumu (balansēšanas izmaksas, enerģijas zudumi);
 - e) nodrošināt, uzturēt un pilnveidot drošu, efektīvu un saimnieciski izdevīgu pārvades sistēmas darbību;

- f) plānot ieguldījumus, nodrošinot sistēmas ilgtermiņa spēju apmierināt saprātīgu pieprasījumu un garantēt piegāžu drošumu;
 - g) izveidot atbilstīgus kopuzņēmumus, ietverot vienu vai vairākus pārvades sistēmu operatorus, gāzes apmaiņas uzņēmumus un citas attiecīgas iesaistītās personas, kas cenšas attīstīt reģionālu tirgu izveidi vai veicināt liberalizācijas procesu; ~~un~~
 - h) visi korporatīvie pakalpojumi, tostarp juridiskie pakalpojumi, grāmatvedība un IT pakalpojumi.
3. Pārvades sistēmu operatorus izveido juridiskajā formā, kas minēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/101/EK⁴⁰ ~~Padomes Direktīvas 68/151/EEK~~⁴¹ 1. pantā.
 4. Pārvades sistēmas operators tā korporatīvajā identitātē, saziņā, zīmola veidošanā un telpās nedrīkst maldināt attiecībā uz vertikāli integrēta uzņēmuma atsevišķo vai kādas tā daļas identitāti.
 5. Saistībā ar IT sistēmām vai aprīkojumu un drošības piekļuves sistēmām pārvades sistēmas operators neizmanto ne IT sistēmas vai iekārtas, ne fiziskās telpas un drošības piekļuves sistēmas kopīgi ar vertikāli integrēta uzņēmuma jebkuru daļu, ne arī vienus un tos pašus konsultantus vai ārējos līgumslēdzējus.
 6. Pārvades sistēmu operatoru grāmatvedības revīziju veic revidents, kas nav tas pats revidents, kurš veic grāmatvedības revīziju vertikāli integrētā uzņēmumā vai kādā no tā daļām.

5818. pants

Pārvades sistēmas operatora neatkarība

1. Neskarot atbilstīgi ~~6020.~~ pantam pieņemtus uzraudzības struktūras lēmumus, pārvades sistēmas operatoram ir:
 - a) neatkarīgi no vertikāli integrēta uzņēmuma – reālas lēmumu pieņemšanas tiesības pārvades sistēmas darbībai, uzturēšanai un attīstīšanai vajadzīgajiem aktīviem; ~~un~~
 - b) tiesības piesaistīt līdzekļus kapitāla tirgū, jo īpaši aizņemoties un palielinot kapitālu.
2. Pārvades sistēmas operators vienmēr nodrošina, ka viņam ir vajadzīgie resursi, lai pienācīgi un efektīvi veiktu pārvades darbību kā arī lai uzturētu un attīstītu efektīvas, drošas un saimnieciski izdevīgas pārvades sistēmas.
3. Vertikāli integrētu uzņēmumu meitasuzņēmumiem, kas veic ražošanas vai piegādes funkcijas, nav tieša vai netieša kapitāla pārvades sistēmas operatorā. Pārvades sistēmas operatoram nav nekāda nedz tieša, nedz netieša kapitāla vertikāli integrētā

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/101/EK (2009. gada 16. septembris) par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 48. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (OV L 258, 1.10.2009., 11. lpp.).

⁴¹ Padomes pirmā Direktīva 68/151/EEK (1968. gada 9. marts) par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 58. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (OV L 65, 14.3.1968., 8. lpp.).

ražošanas vai piegādes uzņēmumā, nedz tas saņem dividendes vai citu finansiālu labumu no šā meitasuzņēmuma.

4. Pārvades sistēmas operatora vispārējās pārvaldes struktūra un korporatīvie statūti nodrošina pārvades sistēmas operatora efektīvu neatkarību atbilstīgi šai nodaļai. Vertikāli integrēts uzņēmums tieši vai netieši nenosaka pārvades sistēmas operatora konkurētspējīgu rīcību attiecībā uz pārvades sistēmas operatora ikdienas darbu un tīkla pārvaldību vai attiecībā uz darbībām, kas vajadzīgas, lai sagatavotu tīkla attīstības desmit gadu plānu, kas izstrādāts atbilstīgi ~~5122.~~ pantam.
5. Pildot šīs direktīvas ~~3543.~~ pantā un ~~5747.~~ panta 2. punktā ~~uzskaitītos paredzētos~~ uzdevumus un ievērojot ~~Regulas (EK) Nr. 715/2009~~ ☒ [Gāzes regulas pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2021) xxx] ☒ ~~1543.~~ panta 1. punktu, ~~544.~~ panta 1. punkta a) apakšpunktu, ~~946.~~ panta 2., 3. un 5. punktu, ~~3048.~~ panta 6. punktu un ~~1224.~~ panta 1. punktu, pārvades sistēmu operatori nediskriminē dažādas personas vai struktūras un neierobežo, nekropļo vai netraucē konkurenci ražošanas vai piegādes jomā.
6. Tirdzniecības un finansiālas attiecības starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvades sistēmas operatoru, tostarp pārvades sistēmas operatora aizdevumi vertikāli integrētam uzņēmumam, atbilst tirgus noteikumiem. Pārvades sistēmas operatoram ir šādu komerciālu un finansiālu attiecību detalizēta uzskaitē, un tas šo uzskaiti dara pieejamu pēc regulatīvās iestādes pieprasījuma.
7. Pārvades sistēmas operators iesniedz regulatīvajai iestādei apstiprināšanai visus tirdzniecības un finanšu nolīgumus ar vertikāli integrēto uzņēmumu.
8. Pārvades sistēmas operators informē regulatīvo iestādi par ~~5747.~~ panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajiem finanšu līdzekļiem, kas ir pieejami turpmākiem ieguldījumu projektiem ~~un/vai~~ esošo aktīvu aizstāšanai.
9. Vertikāli integrēts uzņēmums atturas no jebkādas rīcības, kas kavētu vai ierobežotu pārvades sistēmas operatoru pildīt šajā nodaļā minētās saistības un liktu pārvades sistēmas operatoram lūgt vertikāli integrēta uzņēmuma atļauju, lai izpildītu šīs saistības.
10. Uzņēmumu, ko regulatīvā iestāde sertificējusi kā atbilstīgu šīs nodaļas prasībām, attiecīgā dalībvalsts apstiprina un norīko kā pārvades sistēmas operatoru. Piemēro sertifikācijas procedūru, kas paredzēta vai nu šīs direktīvas ~~6540.~~ pantā un Regulas (EK) Nr. 715/2009 ~~133.~~ pantā, vai arī šīs direktīvas ~~6644.~~ pantā.

11. Pārvades sistēmas operators publisko detalizētu informāciju par tā tīklos transportēto gāzu kvalitāti, pamatojoties uz Regulas (ES) 2015/703 16. un 17. pantu.

~~5949.~~ pants

Pārvades sistēmas operatora darbinieku un vadības neatkarība

1. Lēmumu par pieņemšanu darbā un atjaunošanu amatā, darba apstākļiem, tostarp atalgojumu un amata pilnvaru termiņa beigām personai, kas atbildīga par vadību, ~~un/vai~~ pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem pieņem pārvades sistēmas operatora uzraudzības struktūra, kas iecelta saskaņā ar ~~6020.~~ pantu.
2. Regulatīvajai iestādei dara zināmu to personu identitāti, kuras uzraudzības struktūra ierosinājusi iecelt par personām, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai par pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem vai atjaunot šajos amatos, un nosacījumus, kas reglamentē šo personu amata pilnvaru termiņu, tā ilgumu un izbeigšanos, kā arī iemeslus jebkuram ierosinājumam pārtraukt šādu amata pilnvaru termiņu. Šā panta 1. punktā minētie nosacījumi un lēmumi kļūst saistoši vienīgi tad, ja trīs nedēļās pēc paziņošanas regulatīvā iestāde nav iebildusi pret tiem.

Regulatīvā iestāde var iebilst pret 1. punktā minētajiem lēmumiem, ja:
 - a) rodas šaubas par tās personas profesionālo neatkarību, kuru ierosināts iecelt par personu, kas atbildīga par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai par pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekli; vai
 - b) amata pilnvaru termiņa priekšlaicīgas izbeigšanas gadījumā pastāv šaubas par šādas priekšlaicīgas izbeigšanas pamatotību.
3. Trīs gadus pirms iecelšanas amatā personām, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, ~~un/vai~~ pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem, uz kuriem attiecas šis punkts, nav bijis profesionāla amata vai pienākumu, tiešas vai netiešas līdzdalības vai uzņēmējdarbības attiecību ar vertikāli integrēto uzņēmumu vai kādu tā daļu, vai to kontrolējošo akcionāru, kas nav pārvades sistēmas operators.
4. Personām, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, un/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem un darbiniekiem nevienā citā vertikāli integrētā uzņēmuma daļā vai to kontrolējošā akcionārā nav nekāda cita profesionāla amata vai atbildības, tiešas vai netiešas līdzdalības un uzņēmējdarbības attiecību.
5. Personām, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, ~~un/vai~~ pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem un darbiniekiem nevienā vertikāli integrētā uzņēmuma daļā kā vien pārvades sistēmas operatorā nav līdzdalības, un viņi tieši vai netieši negūst nekādu finansiālu labumu. Viņu atalgojums nav atkarīgs no vertikāli integrētā uzņēmuma darbībām vai rezultātiem kā vien no pārvades sistēmas operatora darbībām vai rezultātiem.
6. Efektīvas tiesības pārsūdzēt regulatīvajai iestādei ir garantētas attiecībā uz visām sūdzībām, ko par amata pilnvaru termiņa priekšlaicīgu pārtraukšanu iesniedz personas, kuras atbildīgas par vadību, ~~un/vai~~ pārvades sistēmas operatora administratīvās struktūras locekļi.
7. Pēc amata pilnvaru termiņa beigām pārvades sistēmas operatorā par vadību atbildīgajām personām ~~un/vai~~ administratīvo struktūru locekļiem vismaz četrus gadus nav profesionāla amata vai atbildības, līdzdalības vai uzņēmējdarbības attiecību nevienā no vertikāli integrētā uzņēmuma daļām kā vien pārvades sistēmas operatorā, vai to kontrolējošā akcionārā.

8. Šā panta 3. punktu piemēro lielākajai daļai personu, kas atbild par pārvades sistēmas operatora vadību, ~~un~~/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļiem.

Personas, kas atbildīgas par pārvades sistēmas operatora vadību, ~~un~~/vai pārvades sistēmas operatora administratīvo struktūru locekļi, uz kuriem neattiecas 3. punkts, vismaz sešus mēnešus pirms viņu iecelšanas amatā nav veikuši vadības vai citas attiecīgas darbības vertikāli integrētajā uzņēmumā.

Šā punkta pirmo daļu un 4. līdz 7. punktu piemēro attiecībā uz visām personām, kas pieder izpildvadībai, un personām, kas ir viņu tiešā pakļautībā jautājumos, kuri saistīti ar tīkla darbību, uzturēšanu vai attīstību.

~~6020.~~ pants

Uzraudzības struktūra

1. Pārvades sistēmas operatoram ir uzraudzības struktūra, kas atbild par tādu lēmumu pieņemšanu, kuri varētu būtiski ietekmēt pārvades sistēmas operatora akcionāru akciju vērtību, jo īpaši tādu lēmumu pieņemšanu, kas attiecas uz gada un ilgtermiņa finanšu plāna apstiprināšanu, pārvades sistēmas operatora parādsaistībām un akcionāriem izdalīto dividenžu apjomu. Uzraudzības struktūras kompetencē nav lēmumi, kas attiecas uz pārvades sistēmas operatora ikdienas darbu un tīkla pārvaldību, un uz darbībām, kas vajadzīgas, lai sagatavotu tīkla attīstības desmit gadu plānu, kas izstrādāts atbilstīgi ~~5122.~~ pantam.
2. Uzraudzības struktūrā ir locekļi no vertikāli integrēta uzņēmuma, trešo personu akcionāriem un, ja to nosaka attiecīgi dalībvalstu tiesību akti, locekļi no citām ieinteresētajām personām, piemēram, pārvades sistēmas operatora darbinieki.
3. Šīs direktīvas ~~5949.~~ panta 2. punktā ~~un pirmo daļu~~ un ~~59.~~ panta 3. līdz 7. punktu piemēro vismaz pusei uzraudzības struktūras locekļu, atņemot vienu no uzraudzības struktūras locekļu kopskaita.

Šīs direktīvas ~~5949.~~ panta 2. punkta otrās daļas b) apakšpunktu piemēro visiem uzraudzības struktūras locekļiem.

~~6124.~~ pants

Atbilstības programma un atbilstības amatpersona

1. Dalībvalstis nodrošina, ka pārvades sistēmu operatori izstrādā un īsteno atbilstības programmu, kurā izklāstīti pasākumi, ko veic, lai nodrošinātu diskriminācijas nepieļaušanu, un nodrošina atbilstīgu kontroli pār tās ievērošanu. Atbilstības programmā paredz konkrētus darbinieku pienākumus, kas jāveic šo mērķu sasniegšanai. Programmu nodod apstiprināšanai regulatīvajā iestādē. Neskarot valsts regulatora pilnvaras, atbilstību programmai neatkarīgi uzrauga atbilstības amatpersona.
2. Atbilstības amatpersonu iecel uzraudzības struktūrā, un to apstiprina regulatīvā iestāde. Regulatīvā iestāde var atteikties apstiprināt atbilstības amatpersonas iecelšanu tikai neatkarības vai profesionālo spēju trūkuma dēļ. Atbilstības amatpersona var būt fiziska vai juridiska persona. Uz atbilstības amatpersonu attiecas ~~5949.~~ panta 2. līdz 8. punkts.
3. Atbilstības amatpersonas pienākums ir:

- a) uzraudzīt atbilstības programmas īstenošanu;
 - b) sagatavot gada ziņojumu, norādot pasākumus, kas veikti atbilstības programmas īstenošanai, un iesniegt to regulatīvajai iestādei;
 - c) ziņot uzraudzības struktūrai un sniegt ieteikumus attiecībā uz atbilstības programmu un tās īstenošanu;
 - d) informēt regulatīvo iestādi par jebkādiem būtiskiem pārkāpumiem attiecībā uz atbilstības programmas īstenošanu; ~~un~~
 - e) ziņot regulatīvajai iestādei par tirdzniecības un finansiālām attiecībām starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvades sistēmas operatoru.
4. Atbilstības amatpersona iesniedz regulatīvajai iestādei ierosinātos lēmumus par ieguldījumu plānu vai par atsevišķiem ieguldījumiem. Tas notiek, vēlākais, tad, kad pārvades sistēmas operatora vadība ~~un~~/vai kompetentā administratīvā iestāde tos iesniedz uzraudzības struktūrai.
 5. Ja vertikāli integrēts uzņēmums pilnsapulcē vai pēc tās ieceltu vadības locekļu balsojuma ir apturējis tāda lēmuma pieņemšanu, tādējādi apturot vai kavējot ieguldījumus tīklā, kuri saskaņā ar tīkla attīstības desmit gadu plānu ir jāveic turpmākajos trijos gados, atbilstības amatpersona par to ziņo regulatīvajai iestādei, kura tad rīkojas saskaņā ar ~~5122~~ 5122. pantu.
 6. Noteikumus, ar ko reglamentē atbilstības amatpersonas pilnvaras vai nodarbināšanas nosacījumus, tostarp ☒ tās ☒ pilnvaru termiņu, apstiprina regulatīvā iestāde. Šie noteikumi nodrošina atbilstības amatpersonas neatkarību, tostarp nodrošina to ar visiem ☒ tās ☒ pienākumu izpildei nepieciešamajiem resursiem. Atbilstības amatpersonai pilnvaru laikā nedrīkst būt nekāds cits amats vai profesionāli pienākumi, kā arī tieša vai netieša līdzdalība kādā no vertikāli integrētā uzņēmuma daļām vai to kontrolējošajos akcionāros.
 7. Atbilstības amatpersona regulāri vai nu mutiski, vai rakstiski ziņo regulatīvajai iestādei, un tai ir tiesības regulāri vai nu mutiski, vai rakstiski ziņot pārvades sistēmas operatora uzraudzības struktūrai.
 8. Atbilstības amatpersona var piedalīties visās pārvades sistēmas operatora vadības un administratīvās struktūras un uzraudzības struktūras sanāksmēs, kā arī pilnsapulcēs. Atbilstības amatpersona piedalās visās sanāksmēs, kurās izskata šādus jautājumus:
 - a) tīkla piekļuves nosacījumi, kā noteikts ~~Regulā (EK) Nr. 715/2009~~ ☒ [Gāzes regulas pārstrādātajā redakcijā, kas ierosināta ar COM(2021)xxx] ☒, jo īpaši attiecībā uz tarifiem, trešo personu piekļuvi pakalpojumiem, jaudas sadali un pārslodzes vadību, pārredzamību, balansēšanu un sekundāriem tirgiem;
 - b) projekti, kas uzsākti, lai pārvades sistēma darbotos, tiktu uzturēta un attīstīta, tostarp ieguldījumi jaunos starpsavienojumos, jaudas paplašināšanā un esošo jaudu optimizācijā;
 - c) enerģijas pirkšana vai pārdošana pārvades sistēmas darbības vajadzībām.
 9. Atbilstības amatpersona uzrauga pārvades sistēmas operatora atbilstību ~~3616~~ 3616. pantam.
 10. Atbilstības amatpersonai ir piekļuve visiem pārvades sistēmas operatora attiecīgajiem datiem un birojiem, un visai informācijai, kas vajadzīga tās pienākumu izpildei.

11. Uzraudzības struktūra pēc regulatīvās iestādes apstiprinājuma var atlaist no amata atbilstības amatpersonu. Tā atlaiž atbilstības amatpersonu pēc regulatīvās iestādes pieprasījuma neatkarības vai profesionālo spēju trūkuma dēļ.
12. Atbilstības amatpersonai bez iepriekšēja paziņojuma ir piekļuve pārvades sistēmas operatora birojiem.

↓ jauns

4. IEDAĻA

SPECIALIZĒTU ŪDEŅRAŽA TĪKLU OPERATORU NODALĪŠANA

62. pants

Ūdeņraža tīkla operatoru nodalīšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka no [transponēšanas perioda sākums + 1 gads] ūdeņraža tīklu operatorus nodala saskaņā ar 56. panta 1. līdz 3. punkta noteikumiem par dabasgāzes pārvades sistēmu operatoriem.
2. Šajā pantā, Direktīvas (ES) 2019/944 42. un 54. pantā un 35. un 43. pantā “ražošana vai piegāde” ietver ūdeņraža ražošanu un piegādi un “pārvade” ietver ūdeņraža transportēšanu.
3. Ja [stāšanās spēkā laikā] ūdeņraža sistēma piederēja vertikāli integrētam uzņēmumam, dalībvalsts var nolemt 1. punktu nepiemērot. Šādā gadījumā attiecīgā dalībvalsts norīko neatkarīgu ūdeņraža tīkla operatoru, kas nodalīts saskaņā ar 55. panta noteikumiem par neatkarīgiem dabasgāzes sistēmas operatoriem. Ūdeņraža tīklu operatori un gāzes pārvades sistēmu operatori, kas nodalīti saskaņā ar 54. panta 1. punktu, var darboties kā neatkarīgi ūdeņraža tīklu operatori, ievērojot 63. pantā noteiktās prasības.
4. Līdz 2030. gada 31. decembrim dalībvalsts drīkst norīkot integrētu ūdeņraža tīkla operatoru, kas nodalīts saskaņā ar IX nodaļas 3. iedaļas noteikumiem par neatkarīgiem dabasgāzes pārvades operatoriem. Šādas norīkošanas termiņš nav ilgāks kā līdz 2030. gada 31. decembrim.
5. Ūdeņraža tīklu operatoriem piemēro 66. panta noteikumus, kas piemērojami pārvades sistēmu operatoriem.

63. pants

Ūdeņraža tīklu operatoru horizontāla nodalīšana

Ja ūdeņraža tīkla operators ir daļa no uzņēmuma, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas pārvadi vai sadali, tas ir neatkarīgs vismaz savas juridiskās formas ziņā.

64. pants

Ūdeņraža sistēmu operatoru atsevišķa uzskaite

Dalībvalstis nodrošina, ka ūdeņraža sistēmu operatoru uzskaite tiek veikta saskaņā ar 69. pantu.

5. IEDAĻA

☒ DABASGĀZES UN ŪDENRAŽA TĪKLU OPERATORU NORĪKOŠANA UN SERTIFIKĀCIJA ☒

~~6540.~~ pants

Pārvades sistēmu operatoru ☒ un ūdenraža tīklu operatoru ☒ norīkošana un sertifikācija

1. Pirms uzņēmumu apstiprina un norīko par pārvades sistēmas operatoru ⇒ vai ūdenraža tīkla operatoru ⇐, to certificē saskaņā ar kārtību, kas noteikta šā panta 4., 5. un 6. punktā un ~~Regulas (EK) Nr. 715/2009~~ ☒ [Gāzes regulas pārstrādātajā redakcijā, kas ierosināta COM(2021) xxx] ☒ ~~133.~~ pantā.
2. Uzņēmumus, ~~kam pieder pārvades sistēma un~~ ko ~~valsts~~ regulatīvā iestāde saskaņā ar turpmāk izklāstīto sertifikācijas procedūru certificējusi kā atbilstošus ~~549.~~ ⇒ vai 62 ⇐. panta prasībām, dalībvalstis apstiprina un norīko par pārvades sistēmu operatoriem ⇒ vai ūdenraža tīkla operatoriem ⇐. Pārvades sistēmu operatorus ⇒ un ūdenraža tīklu operatorus ⇐ dara zināmus Komisijai un publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
3. ~~Pārvades sistēmu operatori~~ ⇒ Certificēti uzņēmumi ⇐ regulatīvajai iestādei ziņo par visiem plānotajiem darījumiem, kuru dēļ varētu būt vajadzība atkārtoti izvērtēt viņu atbilstību ~~549.~~ ⇒ vai 62. ⇐ panta prasībām.
4. Regulatīvās iestādes ~~pastāvīgi~~ uzrauga ~~pārvades sistēmu operatoru~~ ⇒ sertificētu uzņēmumu ⇐ pastāvīgu atbilstību ~~549.~~ ⇒ vai 62 ⇐. panta prasībām. Tās sāk sertifikācijas procedūru ~~šādas~~ atbilstības nodrošināšanai:
 - a) ja tās saņem ~~pārvades sistēmas operatora~~ ⇒ sertificēta uzņēmuma ⇐ paziņojumu atbilstīgi 3. punktam;
 - b) pēc savas iniciatīvas, ja tās ir informētas, ka plānotās tiesību vai ietekmes izmaiņas ~~pārvades sistēmas īpašniekā vai pārvades sistēmas operatorā~~ ⇒ sertificētos uzņēmumos vai pārvades sistēmu īpašniekos ⇐ var radīt ~~549.~~ ⇒ vai 62. ⇐ panta pārkāpumu, vai ja tām ir iemesls uzskatīt, ka šāds pārkāpums varētu būt noticis; vai arī
 - c) pēc pamatota Komisijas pieprasījuma.
5. Regulatīvās iestādes pieņem lēmumu par ⇒ dabasgāzes ⇐ pārvades sistēmas operatora ⇒ vai ūdenraža tīkla operatora ⇐ sertifikāciju ~~četros mēnešos~~ ⇒ 100 darba dienu laikā ⇐ no ⇒ dabasgāzes ⇐ pārvades sistēmas operatora ⇒ vai ūdenraža tīkla operatora ⇐ paziņojuma iesniegšanas dienas vai no Komisijas pieprasījuma dienas. Pēc šā termiņa beigām sertifikāciju uzskata par piešķirtu. Regulatīvās iestādes skaidri izteikts vai noklusējuma lēmums stājas spēkā vienīgi pēc 6. punktā izklāstītās procedūras pabeigšanas.
6. Skaidri izteiktu vai noklusējuma lēmumu par ~~pārvades sistēmas operatora~~ ~~sertifikāciju~~ regulatīvā iestāde kopā ar visu atbilstīgo informāciju, kas saistīta ar šo

lēmumu, bez kavēšanās paziņo Komisijai. Komisija rīkojas saskaņā ar ~~Regulas (EK) Nr. 715/2009~~ ☒ [Gāzes regulas pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta COM(2021)] ☒ 133. pantā paredzēto procedūru.

7. Regulatīvās iestādes un Komisija no pārvades sistēmu operatoriem ☒ , ~~ūdeņraža tīklu operatoriem~~ ☒ un uzņēmumiem, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, var pieprasīt visu informāciju, kas tām vajadzīga šajā pantā paredzēto uzdevumu veikšanai.
8. Regulatīvās iestādes un Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju.

~~6644.~~ pants

Sertifikācija attiecībā uz trešām valstīm

1. Ja sertifikāciju lūdz pārvades sistēmas īpašnieks, ~~vai~~ pārvades sistēmas operators, ☒ ~~ūdeņraža tīkla operators~~ ☒ vai ~~ūdeņraža tīkla īpašnieks~~ ☒ , kuru kontrolē kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm, regulatīvā iestāde to dara zināmu Komisijai.

Regulatīvā iestāde arī tūlīt dara zināmus Komisijai visus apstākļus, kuru dēļ kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm varētu iegūt kādas pārvades sistēmas, ~~vai~~ pārvades sistēmas operatora ☒ , ~~ūdeņraža tīkla operatora~~ ☒ vai ~~ūdeņraža tīkla īpašnieka~~ ☒ kontroli.
2. Pārvades sistēmas operators ☒ vai ~~ūdeņraža tīkla operators~~ ☒ regulatīvajai iestādei dara zināmus visus apstākļus, kādēļ kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm varētu iegūt pārvades sistēmas vai pārvades sistēmas operatora kontroli.
3. Regulatīvā iestāde pieņem lēmumu par pārvades sistēmas operatora ☒ vai ~~ūdeņraža tīkla operatora~~ ☒ sertifikāciju ~~četros mēnešos~~ ☒ 100 darba dienu laikā ☒ no pārvades sistēmas operatora paziņojuma iesniegšanas dienas. Tā atsaka sertifikāciju, ja nav pierādīts:
 - a) ka attiecīgais operators atbilst ~~549.~~ ☒ vai 62. ☒ panta prasībām; un
 - b) regulatīvajai iestādei vai citai kompetentai dalībvalsts norīkotai iestādei, ka sertifikācijas piešķiršana neapdraudēs dalībvalstu un ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ energoapgādes drošumu. Izskatot šo jautājumu, regulatīvā iestāde vai cita norīkotā kompetentā iestāde ņem vērā:
 - i) ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tiesības un pienākumus pret attiecīgo trešo valsti, ko uzliek starptautiskās tiesības, tostarp jebkādu ar vienu vai vairākām trešām valstīm noslēgtu nolīgumu, kura līgumslēdzēja puse ir ~~Kopiena~~ ☒ Savienība ☒ un kurā ir risināti ar energoapgādes drošumu saistīti jautājumi;
 - ii) dalībvalstu tiesības un pienākumus pret attiecīgo trešo valsti, ko uzliek ar to noslēgti nolīgumi, ciktāl tie atbilst ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tiesību aktiem; ~~un~~
 - iii) citus konkrētus lietas faktus un apstākļus un attiecīgo trešo valsti.
4. Regulatīvā iestāde lēmumu nekavējoties dara zināmu Komisijai kopā ar visu attiecīgo informāciju par šo lēmumu.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvā iestāde ~~un~~/vai 3. punkta b) apakšpunktā minētā norīkotā kompetentā iestāde pirms lēmuma pieņemšanas par sertifikāciju lūdz Komisijas atzinumu par to, vai:
 - a) attiecīgais operators atbilst ~~549.~~ ⇒ vai 62. ⇐ panta prasībām; un
 - b) sertifikācijas piešķiršana neapdraudēs ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ energoapgādes drošumu.
6. Komisija izskata 5. punktā minēto lūgumu tūlīt pēc saņemšanas. ⇒ 50 darba dienu laikā ⇐ ~~Divos mēnešos~~ pēc lūguma saņemšanas Komisija sniedz atzinumu ~~valsts~~ regulatīvajai iestādei vai norīkotajai kompetentajai iestādei, ja lūgumu iesniegusi šī iestāde.

 Gatavojot atzinumu, Komisija var lūgt ☒ ACER ☒ ~~Agēntūras~~, attiecīgās dalībvalsts un ieinteresēto personu viedokļus. Ja Komisija izsaka šādu lūgumu, ~~divu mēnešu~~ ⇒ 50 darba dienu ⇐ termiņu pagarina par ⇒ vēl 50 darba dienām ⇐ ~~diviem mēnešiem~~.

 Ja Komisija šā punkta pirmajā un otrajā daļā minētajā termiņā nesniedz atzinumu, uzskata, ka tai nav iebildumu pret regulatīvās iestādes lēmumu.
7. Izvērtējot, vai kontrole, ko īsteno kāda persona vai personas no trešās valsts vai trešām valstīm, apdraudēs ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ energoapgādes drošumu, Komisija ņem vērā:
 - a) konkrētus lietas faktus un attiecīgo trešo valsti vai trešās valstis; un
 - b) ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tiesības un pienākumus pret attiecīgo trešo valsti vai trešām valstīm, ko uzliek starptautiskās tiesības, tostarp jebkādu ar vienu vai vairākām trešām valstīm noslēgtu nolīgumu, kura līgumslēdzēja puse ir ~~Kopiena~~ ☒ Savienība ☒ un kurā ir risināti ar energoapgādes drošumu saistīti jautājumi.
8. ~~Valsts~~ Regulatīvā iestāde pēc 6. punktā minētā ⇒ 50 darba dienu ⇐ ~~divu mēnešu~~ termiņa beigām pieņem galīgo lēmumu par sertifikāciju. Pieņemot galīgo lēmumu, ~~valsts~~ regulatīvā iestāde pilnībā ņem vērā Komisijas atzinumu. Dalībvalstīm jebkurā gadījumā ir tiesības atteikt sertifikāciju, ja sertifikācijas piešķiršana apdraud attiecīgās dalībvalsts vai citas dalībvalsts energoapgādes drošumu. Ja dalībvalsts ir norādījusi citu kompetentu iestādi, lai izvērtētu 3. punkta b) apakšpunktu, tā var prasīt, lai ~~valsts~~ regulatīvā iestāde galīgo lēmumu pieņem saskaņā ar attiecīgās kompetentās iestādes izvērtējumu. Valsts regulatīvās iestādes galīgo lēmumu un Komisijas atzinumu publicē kopā. Ja galīgais lēmums atšķiras no Komisijas atzinuma, attiecīgā dalībvalsts sniedz un kopā ar minēto lēmumu publicē šāda lēmuma pamatojumu.
9. Šis pants neietekmē dalībvalstu tiesības atbilstīgi ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tiesību aktiem veikt savas juridiskās kontroles, lai sargātu leģitīmās intereses saistībā ar sabiedrisko kārtību.
10. Komisija ~~var~~ ⇒ ir pilnvarota ⇐ pieņemt ⇒ deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu, lai sniegtu ⇐ pamatnostādnes, ar ko paredz šā panta īstenošanai piemērojamo procedūru. ~~Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 51. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

11. ~~Šis pants, izņemot tā 3. punkta a) apakšpunktu, attiecas arī uz dalībvalstīm, uz kurām attiecas atkāpe saskaņā ar 49. pantu.~~

~~6712. pants~~

~~☒ Dabaszāzes uzglabāšanas operatoru, ☒ ☒ ūdeņraža uzglabāšanas, ☒ ☒ SDG iekārtu un ūdeņraža termināļu ☒ Uzglabāšanas objektu un SDG sistēmu operatoru norīkošana~~

Dalībvalstis norīko vai paredz, ka dabaszāzes uzņēmumi, kam pieder dabaszāzes uzglabāšanas, ūdeņraža uzglabāšanas, vai SDG iekārtasobjekti un ūdeņraža termināļi, norīko vienu vai vairākus uzglabāšanas objektu un SDG sistēmu šo infrastruktūru operatorus uz laiku, ko dalībvalstis nosaka, ņemot vērā ar efektivitāti un ekonomisko līdzsvaru saistītus apsvērumus.

VI NODAĻA

6. IEDALA

ATSEVIŠKA UZSKAITE UN GRĀMATVEDĪBAS PĀRREDZAMĪBA

~~6830. pants~~

Tiesības uz piekļuvi grāmatvedībai

1. Dalībvalstīm vai to norīkotām kompetentām iestādēm, tostarp 7039. panta 1. punktā minētajām regulatīvajām iestādēm un 2434. panta 3. punktā minētajām domstarpību izšķiršanas iestādēm, ciktāl tas vajadzīgs to funkciju veikšanai, ir tiesības uz piekļuvi dabaszāzes un ūdeņraža uzņēmumu grāmatvedībai, kā noteikts 7131. pantā.
2. Dalībvalstis un visas norīkotās kompetentās iestādes, tostarp 7039. panta 1. punktā minētās regulatīvās iestādes un domstarpību izšķiršanas iestādes, ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju. Dalībvalstis var paredzēt šādas informācijas izpaušanu, ja tas vajadzīgs, lai kompetentās iestādes varētu veikt savas funkcijas.

~~6931. pants~~

Atsevišķa uzskaite

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka dabaszāzes un ūdeņraža uzņēmumos uzskaiti veic saskaņā ar 2. līdz 5. punktu. ~~Ia dabaszāzes uzņēmumi izmanto atkāpi no šā noteikuma, pamatojoties uz 49. panta 2. un 4. punktu, tad vismaz iekšējo uzskaiti veic saskaņā ar šo pantu.~~
2. Neatkarīgi no īpašumtiesību sistēmas vai juridiskās formas dabaszāzes un ūdeņraža uzņēmumi sagatavo, iesniedz revīzijai un publicē savus gada pārskatus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību normām par uzņēmumu ar ierobežotu atbildību gada pārskatiem, kuras ir pieņemtas atbilstīgi ☒ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2013/34/ES⁴² ~~☒ Padomes Ceturtajai direktīvai 78/660/EEK (1978. gada~~

⁴² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar

~~25. jūlijs)~~⁴³, kas pamatojas uz Līguma 44. panta 2. punkta g) apakšpunktu un attiecas uz noteiktu veidu sabiedrību gada pārskatiem⁴⁴.

Uzņēmumi, kam juridiski nav pienākuma publicēt gada pārskatus, to eksemplāru glabā galvenajā birojā, kur tas ir publiski pieejams.

3. ~~Dabaszgāzes~~ Uzņēmumi savā iekšējā grāmatvedībā atsevišķi uzskaita ~~dabaszgāzes~~ pārvades, sadales, SDG⇒, ūdeņraža terminālu, dabaszgāzes un ūdeņraža ⇐ ~~un~~ uzglabāšanas⇐ ⇒ un ūdeņraža transportēšanas darbības ⇐, kā tas būtu jādara, ja attiecīgās darbības veiktu atsevišķi uzņēmumi, lai tādējādi izvairītos no diskriminācijas, šķērssubsidēšanas un konkurences izkropļošanas. Tie arī veic konsolidējamu uzskaiti par citām ~~ar gāzi saistītām~~ darbībām, kas neattiecas uz pārvades, sadales, SDG⇒, ūdeņraža terminālu, dabaszgāzes un ūdeņraža ⇐ ~~un~~ uzglabāšanas⇐ ⇒ un ūdeņraža transportēšanas darbībām ⇐. ~~Līdz 2007. gada 1. jūlijam dabaszgāzes uzņēmumi veic atsevišķu uzskaiti par piegādēm tiesīgiem lietotājiem un par piegādēm lietotājiem, kas nav tiesīgie lietotāji.~~ Uzskaitē norāda ieņēmumus no īpašumā esošas pārvades, ~~vai~~ sadales ⇐ vai ūdeņraža ⇐ sistēmas. Attiecīgā gadījumā tie veic konsolidētu uzskaiti par citām darbībām, kas nav saistītas ar gāzi. Iekšējā grāmatvedība ietver bilanci un peļņas un zaudējumu pārskatu par katru darbību.
4. Veicot 2. punktā minēto revīziju, jo īpaši pārbauda 3. punktā minētā pienākuma ievērošanu attiecībā uz diskriminācijas un šķērssubsidēšanas nepieļaušanu.
5. Iekšējā grāmatvedībā uzņēmumi precizē noteikumus par aktīvu un pasīvu, izdevumu un ieņēmumu sadali, kā arī par amortizāciju, neskarot attiecīgās valsts grāmatvedības noteikumus, ko tie ievēro, gatavojot 3. punktā minētos atsevišķos pārskatus. Šos iekšējos noteikumus var grozīt vienīgi ārkārtas gadījumos. Minētos grozījumus norāda un pienācīgi pamato.
6. Gada pārskatu piezīmēs norāda visus konkrēta apjoma darījumus, kas veikti ar saistītiem uzņēmumiem.

VHX nodaļa

Valsts #Regulatīvās iestādes

7039 pants

Regulatīvo iestāžu norīkošana un neatkarība

1. Katra dalībvalsts norīko vienu ~~valsts~~ regulatīvo iestādi valsts līmenī.
2. Šā panta 1. punkts neliedz dalībvalstīs norīkot citas regulatīvās iestādes reģionu līmenī, ja vien tur ir viens vadošais pārstāvis ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ mēroga pārstāvības un kontaktu nodrošināšanai ~~Agēntūras~~ ☒ ACER ☒ Regulatoru valdē,

ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

⁴³ Direktīvas 78/660/EEK nosaukums ir koriģēts, ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līguma pantu pārrunurēšanu saskaņā ar Amsterdamas līguma 12. pantu; sākotnēji atsauce bija uz 54. panta 3. punkta g) apakšpunktu.

⁴⁴ OV L 222, 14.8.1978., 11. lpp.

kā noteikts ☒ Regulas (ES) 2019/942 ☒ ~~Regulas (EK) Nr. 713/2009 744.~~ panta 1. punktā.

3. Atkāpjoties no ~~šā panta~~ 1. punkta, dalībvalsts var norīkot regulatīvās iestādes mazām sistēmām ģeogrāfiski nodalītā reģionā, kurā 2008. gadā patēriņš nepārsniedza 3 % no tās dalībvalsts kopējā patēriņa, kurā tā atrodas. Šī atkāpe neskar to, ka tiek iecelts viens vadošais pārstāvis ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ līmeņa pārstāvības un kontaktu nodrošināšanai ~~Agentūras~~ ☒ ACER ☒ Regulatoru valdē saskaņā ar ☒ Regulas (ES) 2019/942 ☒ ~~Regulas (EK) Nr. 713/2009 744.~~ panta 1. punktu.
4. Dalībvalstis garantē regulatīvās iestādes neatkarību un nodrošina, ka tā izmanto savas pilnvaras taisnīgi un pārredzami. Tādēļ dalībvalsts nodrošina, ka regulatīvā iestāde, veicot šajā direktīvā un saistītajos tiesību aktos paredzētos regulatīvos uzdevumus:
- a) ir juridiski un funkcionāli neatkarīga no citām publiskām vai privātām struktūrām;
 - b) nodrošina, ka tās personāls un par tās vadību atbildīgās personas:
 - i) darbojas neatkarīgi no tirgus interesēm; ~~un~~
 - ii) veicot regulatīvus uzdevumus, neprasa un nepieņem tiešus norādījumus no valdības vai citām publiskām vai privātām struktūrām. Attiecīgos gadījumos šīs prasības neskar ciešu sadarbību ar citām attiecīgām valsts iestādēm vai valdības noteiktās vispārējās politikas nostādnes, kas nav saistītas ar 7244. pantā noteiktajām regulatīvajām pilnvarām un uzdevumiem.
5. Lai aizsargātu regulatīvās iestādes neatkarību, dalībvalstis jo īpaši nodrošina, ka:
- a) ~~regulatīvā iestāde var pieņemt lēmumus neatkarīgi no politiskām struktūrām un ka tai ir atsevišķi ikgadēji budžeta piešķirumi un iespēja neatkarīgi īstenot piešķirto budžetu, kā arī to, ka tai ir atbilstīgi cilvēkresursi un finanšu resursi, lai veiktu savus pienākumus; un~~

↓ jauns

- b) regulatīvajai iestādei ir visi nepieciešamie cilvēkresursi un finanšu resursi, kas tai vajadzīgi, lai efektīvi un lietderīgi pildītu savus pienākumus un īstenotu savas pilnvaras;
- c) regulatīvajai iestādei ir atsevišķi ikgadēji budžeta piešķirumi un iespēja neatkarīgi īstenot piešķirto budžetu;
- d) regulatīvās iestādes valdes locekļus vai, ja valdes nav, regulatīvās iestādes vadību ieceļ uz noteiktu laiku no pieciem līdz septiņiem gadiem, un šo termiņu drīkst pagarināt vienu reizi.

↓ 2009/73/EK
⇒ jauns

- ~~eb)~~ regulatīvās iestādes valdes locekļus vai, ja valdes nav, regulatīvās iestādes vadību ieceļ⇒, pamatojoties uz objektīviem, pārredzamiem un publicētiem kritērijiem, izmantojot neatkarīgu un objektīvu procedūru, kas nodrošina, ka kandidātiem ir nepieciešamās prasmes un pieredze jebkādam attiecīgam

amatam regulatīvajā iestādē; ~~↔ uz noteiktu laiku no pieciem līdz septiņiem gadiem, un šo termiņu var atjaunot vienu reizi;~~

↓ jauns

- f) ir spēkā noteikumi par interešu konfliktu, un regulatīvās iestādes valdes locekļu vai, ja valdes nav, regulatīvās iestādes vadības konfidencialitātes pienākumi nebeidzas līdz ar tiem piešķirtā pilnvaru termiņa beigām regulatīvajā iestādē;
- g) regulatīvās iestādes valdes locekļus vai, ja valdes nav, regulatīvās iestādes vadību drīkst atlaist tikai, pamatojoties uz iepriekšnoteiktiem pārredzamiem kritērijiem;
- h) Dalībvalstis drīkst paredzēt regulatīvo iestāžu gada pārskatu *ex post* kontroli, ko veic neatkarīgs revidents.

↓ 2009/73/EK

Attiecībā uz šā punkta pirmās daļas ~~bd)~~ apakšpunktu dalībvalstis nodrošina atbilstīgu valdes vai vadības rotācijas sistēmu. Valdes locekļus vai, ja valdes nav, vadības locekļus var atbrīvot no amata pirms pilnvaru termiņa beigām vienīgi tad, ja viņi vairs neatbilst šajā pantā minētajiem nosacījumiem vai ir vainīgi attiecīgās valsts tiesību aktu pārkāpumā.

↓ jauns

6. Komisija līdz 2022. gada 5. jūlijam un pēc tam reizi četros gados iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par valsts iestāžu atbilstību neatkarības principam, kā noteikts šajā pantā.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

⇒ jauns

~~7140.~~ pants

Regulatīvās iestādes vispārējie mērķi

Pildot šajā direktīvā noteiktos regulatīvos uzdevumus, regulatīvā iestāde veic visus piemērotos pasākumus, lai ~~7241.~~ pantā izklāstīto pienākumu un pilnvaru robežās ciešā sadarbībā ar citām atbilstīgām valsts iestādēm, tostarp konkurences iestādēm ~~⇒ un kaimiņvalstu, tostarp trešo valstu, iestādēm ↔, un neskarot to kompetenci, sekmētu šādu mērķu sasniegšanu:~~

- a) ciešā sadarbībā ar ~~Agentūru,~~ citu dalībvalstu regulatīvajām iestādēm, ~~un Komisiju un ACER~~ sekmēt ~~Kopienā~~ ~~↗~~ Savienībā ~~↗~~ konkurētspējīgu ~~⇒~~, elastīgu, ~~↔~~ un drošu dabasgāzes ~~⇒~~, atjaunīgo un mazoglekļa gāzu un ūdeņraža ~~↔~~ iekšējo tirgu, kurš ilgtermiņā neapdraud vidi, ~~un efektīvu tirgus atvēršanu visiem Kopienas lietotājiem un piegādātājiem,~~ kā arī nodrošināt atbilstošus apstākļus ~~⇒~~ dabas ~~↔~~ gāzes ~~⇒~~ un

ūdeņraža ⇐ tīklu efektīvai un uzticamai darbībai, ņemot vērā ilgtermiņa mērķus⇒ , tādējādi veicinot Savienības tiesību aktu konsekventu, efektīvu un iedarbīgu piemērošanu nolūkā sasniegt Savienības mērķus klimata un enerģētikas jomā ⇐;

- b) attīstīt konkurējošus un pienācīgi funkcionējošus reģionālos ⇐ pārrobežu ⇐ tirgus ~~Kopienā~~ ⇐ Savienībā ⇐, lai sasniegtu a) punktā minēto mērķi;
- c) likvidēt ierobežojumus dabasgāzes ⇐ un ūdeņraža ⇐ tirdzniecībai starp dalībvalstīm, tostarp ⇐ likvidēt ierobežojumus saistībā ar gāzu kvalitāti vai atšķirīgo ūdeņraža tilpumu, kas piemaisīts dabasgāzes sistēmā, vai ūdeņraža kvalitātes atšķirībām ūdeņraža sistēmā, ⇐ attīstīt pieprasījumam atbilstīgas pārrobežu pārvades ⇐ un/vai transportēšanas ⇐ jaudas, lai apmierinātu pieprasījumu un palielinātu valstu tirgu integrāciju⇒ , nodrošinot ES savstarpēji savienotās dabasgāzes sistēmas vai Savienības ūdeņraža sistēmas sadarbību ⇐, kas var sekmēt dabasgāzes plūsmu visā ~~Kopienā~~ ⇐ Savienībā ⇐;
- d) iespējami rentablākā veidā palīdzēt panākt uz patērētājiem orientētu drošu, uzticamu un efektīvu nediskriminējošu sistēmu izstrādi, kā arī veicināt sistēmu piemērotību un – atbilstīgi vispārīgiem enerģētikas ⇐ un klimata ⇐ politikas mērķiem = energoefektivitāti, kā arī gan liela un neliela apjoma gāzes ražošanas no atjaunīgiem ~~enerģijas~~ avotiem, gan decentralizētās ražošanas integrāciju pārvades un sadales tīklos ⇐ un to darbības veicināšanu saistībā ar citiem elektroenerģijas un siltumtīkliem; un ⇐;
- e) sekmēt jaunu ražošanas jaudu piekļuvi tīklam, jo īpaši atceļot šķēršļus, kas varētu kavēt jaunu dalībnieku un no atjaunīgiem avotiem iegūtas gāzes ⇐ un ūdeņraža ⇐ piekļuvi;
- f) nodrošināt īstermiņā un ilgtermiņā atbilstošu stimulu ~~tīkla~~ sistēmas operatoriem un tīkla lietotājiem palielināt ⇐ sistēmas efektivitāti, jo īpaši energo ⇐ ~~tīkla~~ efektivitāti un sekmēt tirgus integrāciju;
- g) nodrošināt, ka lietotāji gūst labumu no valsts tirgus efektīvas darbības, sekmējot efektīvu konkurenci un palīdzot nodrošināt patērētāju aizsardzību ⇐ ciešā sadarbībā ar attiecīgām patērētāju aizsardzības iestādēm ⇐;
- h) palīdzēt sasniegt augstus standartus attiecībā uz dabasgāzes universālo pakalpojumu, veicinot neaizsargāto lietotāju aizsardzību un nodrošinot piegādātāja maiņai nepieciešamo datu apmaiņas procesu atbilstību.

7244. pants

Regulatīvās iestādes pienākumi un pilnvaras

1. Regulatīvajai iestādei ir šādi pienākumi:

- a) atbilstīgi pārredzamiem kritērijiem noteikt vai apstiprināt pārvades vai sadales tarifus vai to aprēķināšanas metodiku ⇐ , vai abus ⇐;

⇓ jauns

- b) no 2031. gada 1. janvāra vai no šīs direktīvas 31. panta 1. punkta piemērošanas dienas, saskaņā ar pārredzamiem kritērijiem noteikt vai apstiprināt ūdeņraža tīkla piekļuves tarifus vai to aprēķināšanas metodiku, vai abus;

- c) saskaņā ar pārredzamajiem kritērijiem noteikt vai apstiprināt i) [Gāzes regulas pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2021) xxx] 4. pantā minētās īpašās maksas apmēru un ilgumu vai tās aprēķināšanas metodiku, vai abas ii) pārvesto aktīvu vērtību un rezultātā radušās iespējamās peļņas un zaudējumu saņēmēju un iii) iemaksu iedalīšanu īpašajā maksā;

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

⇒ jauns

- d) nodrošināt, ka pārvades ⇒ sistēmu operatori ⇐ un sadales sistēmu operatori un, attiecīgā gadījumā, sistēmu īpašnieki, ⇒ udeņraža tīklu operatori, ⇐ kā arī visi dabasgāzes ⇒ un udeņraža ⇐ uzņēmumi ⇒ un citi tirgus dalībnieki, tostarp iedzīvotāju energokopienas, ⇐ pilda saistības, kas izriet no šīs direktīvas⇒, [Gāzes regulas pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2021) xxx], tīkla kodeksi un vadlīnijām, kas pieņemtas saskaņā ar Gāzes regulas (Regula (ES) 2017/1938) 52. un 53. pantu, ⇐ un citiem attiecīgajiem Kopienas ~~Kopienas~~ Savienības ~~×~~ tiesību aktiem, tostarp saistības, kas attiecas uz pārrobežu jautājumiem⇒, kā arī ACER lēmumiem ⇐;

↓ jauns

- e) ciešā sadarbībā ar citām regulatīvajām iestādēm nodrošināt, ka *ENTSO-G* un ES SSO struktūra, un *ENNOH* pilda saistības, kas izriet no šīs direktīvas, [Gāzes regulas pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2021) xxx], tīkla kodeksi un vadlīnijām, kas pieņemtas saskaņā ar [Gāzes regulas pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2021) xxx] 52. līdz 56. pantu, un citiem attiecīgiem Savienības tiesību aktiem, tostarp saistības, kas attiecas uz pārrobežu jautājumiem, kā arī ACER lēmumiem, un kopīgi konstatēt, ja *ENTSO-G* un ES SSO struktūras, un *ENNOH* nepilda savas attiecīgās saistības; ja regulatīvās iestādes nav spējušas panākt vienošanos četru mēnešu laikā pēc tam, kad sākušās apspriedes nolūkā kopīgi konstatēt saistību nepildīšanu, jautājumu lēmuma pieņemšanai nodot ACER, ievērojot Regulas (ES) 2019/942 6. panta 10. punktu;
- f) uzraudzīt gāzes kvalitātes attīstību un gāzes kvalitātes pārvaldību, ko īsteno pārvades sistēmu operatori un attiecīgā gadījumā sadales sistēmu operatori, tostarp uzraudzīt ar sistēmu operatoru veikto gāzes kvalitātes pārvaldību saistīto izmaksu attīstību un norises saistībā ar udeņraža piemaisīšanu dabasgāzes sistēmā;
- g) attiecīgā gadījumā uzraudzīt udeņraža kvalitātes attīstību un tīkla operatoru īstenoto udeņraža kvalitātes pārvaldību, kā minēts 46. pantā, tostarp uzraudzīt ar udeņraža kvalitātes pārvaldību saistīto izmaksu attīstību;
- h) pārbaudīt un sniegt novērtējumu par udeņraža tīklu operatoru iesniegto pārskatu par udeņraža transportēšanas infrastruktūras attīstību saskaņā ar 52. pantu, šajā pārbaudē ņemot vērā udeņraža tīkla vispārējo energoekonomisko nepieciešamību, kā arī kopīgo scenāriju sistēmu saskaņā ar 51. panta 2. punkta e) apakšpunktu par tīkla attīstības plānošanu;

- i) apstiprinot īpašās maksas [Gāzes regulas pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2021) xxx] 4. panta nozīmē, ņemt vērā ūdeņraža transportēšanas infrastruktūras attīstības pārskata, kā prasīts g) punktā, pārbaudes un novērtējuma rezultātus.

↓ 2019/692 1. panta 6. punkts
(pielāgots)
⇒ jauns

- je) saistībā ar pārrobežu jautājumiem sadarboties ar attiecīgo dalībvalstu regulatīvo iestādi vai iestādēm un ~~Agentūru~~ ☒ ACER ☒ ⇒, jo īpaši piedaloties ACER Regulatoru valdes darbā saskaņā ar Regulas (ES) 2019/942 32. pantu ☒. Attiecībā uz infrastruktūru uz trešo valsti un no tās regulatīvā iestāde dalībvalstī, kurā atrodas pirmais starpsavienojuma punkts ar dalībvalstu tīklu, var sadarboties ar attiecīgajām trešās valsts iestādēm pēc apspriešanās ar citu attiecīgo dalībvalstu regulatīvajām iestādēm, lai attiecībā uz ~~šo~~ ☒ minēto ☒ infrastruktūru nodrošinātu, ka šīs direktīvas noteikumi tiek konsekventi piemēroti dalībvalstu teritorijā;

↓ 2009/73/EK (pielāgots)
⇒ jauns

- ke) ievērot un izpildīt visus atbilstīgos juridiski saistošos ☒ ACER ☒ ~~Agentūras~~ un Komisijas lēmumus;
- le) katru gadu ziņot par savu darbību un pienākumu izpildi attiecīgajām dalībvalsts iestādēm, ☒ ACER ☒ ~~Agentūrai~~ un Komisijai. Šajos ziņojumos ietver veiktos pasākumus un panāktos rezultātus attiecībā uz katru šajā pantā uzskaitīto uzdevumu;
- mf) nodrošināt to, ka netiek veikta pārvades, sadales, ⇒ ūdeņraža transportēšanas, dabasgāzes un ūdeņraža ☒ uzglabāšanas, SDG ⇒ un ūdeņraža termināļu ☒ un ⇒ dabasgāzes un ūdeņraža ☒ piegādes darbību šķērssubsidēšana;
- ne) pārraudzīt pārvades sistēmu operatoru ieguldījumu plānus un savā gada ziņojumā ietvert pārvades sistēmu operatoru ieguldījumu plānu izvērtējumu attiecībā uz to atbilstību ~~Kopienas~~ ☒ Savienības ☒ tīkla attīstības plānam, kas minēts ☒ [Gāzes regulas pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2021) xxx] ☒ 29. panta x) punktā ~~Regulas (EK) Nr. 715/2009 8. panta 3. punkta b) apakšpunktā~~; šādā izvērtējumā var iekļaut ieteikumus par minēto ieguldījumu plānu grozījumiem;
- oh) pārraudzīt tīkla drošuma un uzticamības noteikumu ievērošanu un darbības rezultātu atbilstību, kā arī noteikt vai apstiprināt pakalpojumu un piegādes kvalitātes standartus un prasības vai arī veikt šos uzdevumus kopā ar citām kompetentām iestādēm;
- pi) pārraudzīt pārredzamības līmeni, tostarp saistībā ar vairumtirdzniecības cenām, un nodrošināt, ka dabasgāzes ⇒ un ūdeņraža ☒ uzņēmumi ievēro pārredzamības pienākumus;

- ~~q)~~ pārraudzīt tirgus atvērtības līmeni un efektivitāti, un konkurenci vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā, tostarp saistībā ar dabasgāzes ~~⇒ un ūdeņraža~~ ~~⇐~~ biržām, cenām mājssaimniecību lietotājiem, arī priekšapmaksas sistēmām, operatoru maiņas maksām, maksām par atteikšanos no pieslēguma, maksām par uzturēšanas pakalpojumiem un to īstenošanu un sūdzībām no mājssaimniecību lietotājiem, kā arī konkurences kropļojumiem vai ierobežojumiem, tostarp sniedzot attiecīgu informāciju, un nodot attiecīgos gadījumus attiecīgajām konkurences iestādēm;
- ~~rk)~~ uzraudzīt ierobežojošu līgumisku praksi, tostarp ekskluzīvu tiesību klauzulas, kuras lieliem lietotājiem, kas nav mājssaimniecību lietotāji, var liegt vai ierobežot izvēli vienlaikus slēgt līgumus ar vairāk nekā vienu piegādātāju. Attiecīgā gadījumā valsts regulatīvās iestādes par šādu praksi informē valsts konkurences iestādes;
- ~~sl)~~ ievērot līgumisko brīvību ~~attiecībā uz pārtraucamiem piegādes līgumiem, kā arī attiecībā uz ilgtermiņa līgumiem, ja tie ir saderīgi ar Kopienas~~ ~~☒~~ Savienības ~~☒~~ tiesību aktiem un atbilst ~~Kopienas~~ ~~☒~~ Savienības ~~☒~~ politikas virzieniem ~~⇒ un ja tie palīdz sasniegt dekarbonizācijas mērķus. Ilgtermiņa līgumus par fosilās gāzes, kuras dedzināšana notiek bez oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas, neslēdz uz termiņu, kas ilgāks par 2049. gada beigām~~ ~~⇐~~;
- ~~tm)~~ pārraudzīt laiku, ko ~~⇒ dabasgāzes~~ ~~⇐~~ pārvades un sadales sistēmu operatori ~~⇒ vai ūdeņraža tīkla operatori~~ ~~⇐~~ patērē, lai izveidotu pieslēgumus un veiktu remontdarbus;
- ~~un)~~ pārraudzīt un pārskatīt nosacījumus par piekļuvi glabātuvēm, saspiestas gāzes uzglabāšanai sistēmā un citiem palīgpakalpojumiem, kā paredzēts ~~2933.~~ ~~2933.~~ pantā ~~⇒ vai 33. pantā~~ ~~⇐~~. Ja piekļuves režīmu ~~⇒ dabasgāzes~~ ~~⇐~~ glabātuvēm nosaka saskaņā ar ~~2933.~~ ~~2933.~~ panta 3. punktu, uzdevumā neiekļauj tarifu pārskatīšanu;
- ~~ye)~~ kopā ar citām attiecīgām iestādēm palīdzēt nodrošināt patērētāju tiesību aizsardzības pasākumu, tostarp I pielikumā minēto, efektivitāti un piemērošanu;
- ~~wp)~~ vismaz reizi gadā publicēt ieteikumus par piegādes cenu atbilstību ~~63.~~ ~~63.~~ pantam un attiecīgā gadījumā nosūtīt tos konkurences iestādēm;
- ~~xe)~~ nodrošināt ~~⇒ nediskriminējošu~~ ~~⇐~~ piekļuvi lietotāju patēriņa datiem, valsts līmenī nodrošināt neobligātu saskaņotu un viegli saprotamu formātu patēriņa datiem un nodrošināt visiem lietotājiem tūlītēju piekļuvi šādiem datiem saskaņā ar ~~⇒ 22. un 23. pantu~~ ~~⇐~~ ~~I pielikuma h) punktu~~;
- ~~yf)~~ pārraudzīt, kā īsteno noteikumus par pārvades sistēmu operatoru, sadales sistēmu operatoru, ~~⇒ ūdeņraža tīklu operatoru,~~ ~~⇐~~ piegādātāju un lietotāju un citu tirgus dalībnieku tiesībām un pienākumiem atbilstoši ~~Regulai (EK)~~ ~~Nr. 715/2009~~ ~~☒~~ [Gāzes regulas pārstrādātajai redakcijai, kas ierosināta ar COM(2021) xxx] ~~☒~~;
- ~~zs)~~ pārraudzīt, vai pareizi piemēro kritērijus, kā noteikt ~~⇒ dabasgāzes~~ ~~⇐~~ uzglabāšanas objektu atbilstību ~~2933.~~ ~~2933.~~ panta 3. vai 4. punktam; un
- ~~aa)~~ pārraudzīt ~~7746.~~ ~~7746.~~ pantā minēto aizsardzības pasākumu īstenošanu;
- ~~bb)~~ veicināt datu apmaiņas procesu savietojamību attiecībā uz svarīgākajām tirgus norisēm reģionālā līmenī;

↓ jauns

- cc) īstenot tīkla kodeksus un vadlīnijas, kas pieņemti saskaņā ar 52. pantu, izmantojot valsts pasākumus vai, ja tas nepieciešams, koordinētus reģionālus vai Savienības mēroga pasākumus;
- dd) nodrošināt pārredzamu un efektīvu procesu valsts tīkla attīstības plāna izstrādei saskaņā ar 51. un 52. pantā noteiktajām prasībām;
- ee) apstiprināt un grozīt tīkla attīstības plānu;
- ff) pārraudzīt gāzes kvalitātes kontroli un pārvaldību, ko veic pārvades sistēmu operatori, sadales sistēmu operatori, uzglabāšanas sistēmu operatori un SDG iekārtu operatori;
- gg) pārraudzīt ārkārtas stāvoklī veiktos pasākumus, kā paredzēts Regulā (ES) 2017/1938 un noteikts valsts ārkārtas rīcības plānā, tostarp solidaritātes pasākumus saskaņā ar tās 13. pantu;
- hh) pārraudzīt salīdzināšanas tīmekļa vietņu, tostarp 12. panta kritērijiem atbilstošu salīdzināšanas rīku, pieejamību;
- ii) pārraudzīt nepamatotu šķēršļu un ierobežojumu atcelšanu pašražotas atjaunīgās dabasgāzes patēriņa attīstībai un iedzīvotāju energokopienų veidošanai.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

⇒ jauns

2. Ja dalībvalsts tā noteikusi, 1. punktā izklāstītos pārraudzības pienākumus var veikt citas iestādes, kas nav regulatīvā iestāde. Tādā gadījumā informāciju, ko gūst no šādas pārraudzības, pēc iespējas drīz dara pieejamu regulatīvajai iestādei.

Rīkojoties neatkarīgi, neskarot to īpašās kompetences un saskaņā ar labāka regulējuma principiem, regulatīvā iestāde, veicot 1. punktā izklāstītos pienākumus, attiecīgā gadījumā apspriežas ar ⇒ dabasgāzes ⇐ pārvades sistēmu ⇒ un ūdeņraža tīkla ⇐ operatoriem un attiecīgā gadījumā cieši sadarbojas ar citām attiecīgām valsts iestādēm.

Regulatīvās iestādes vai ~~Aģentūras~~ ☒ ACER ☒ apstiprinājumi saskaņā ar šo direktīvu neskar nekādu attiecīgi pamatotu regulatīvās iestādes pilnvaru īstenošanu nākotnē saskaņā ar šo pantu vai jebkādas sankcijas, ko piemēro citas attiecīgas iestādes vai Komisija.

3. Ja saskaņā ar ~~55+4.~~ pantu ⇒ vai 62. pantu ⇐ ir norīkots neatkarīgs sistēmas operators ⇒ vai neatkarīgs ūdeņraža tīkla operators ⇐, papildus uzdevumiem, kādi tai ir saskaņā ar šā panta 1. punktu, regulatīvā iestāde:

- a) pārbauda, kā pārvades sistēmas īpašnieks un neatkarīgais sistēmas operators ⇒ , un ūdeņraža tīkla īpašnieks un neatkarīgais ūdeņraža tīkla operators ⇐ pilda šajā pantā paredzētos pienākumus, un saskaņā ar 4. punkta d) apakšpunktu piemēro sankcijas par neizpildi;
- b) pārbauda attiecības un saziņu starp neatkarīgo sistēmas operatoru un pārvades sistēmas īpašnieku ⇒ vai ūdeņraža tīkla īpašnieku un neatkarīgo ūdeņraža tīkla

- c) neskarot ~~5514.~~ panta 2. punkta c) apakšpunktā noteikto procedūru, attiecībā uz pirmo tīkla attīstības desmit gadu plānu apstiprina ieguldījumu plānus un tīkla attīstības daudzgadu plānu, ko katru gadu iesniedz neatkarīgais sistēmas operators ⇒ vai neatkarīgais udeņraža tīkla operators ⇐;
- d) nodrošina, ka neatkarīgā sistēmas operatora ⇒ vai neatkarīgā udeņraža tīkla operatora ⇐ iekasētās tīkla piekļuves tarifiros noteiktās maksas ietver atlīdzību tīkla īpašniekam vai īpašniekiem, kas nodrošina pienācīgu atdevi no tīkla aktīviem un no jauniem ieguldījumiem tajā, ja vien tie ir ekonomiski un efektīvi integrējušies; ~~un~~
- e) ir pilnvarota veikt pārbaudes, tostarp bez iepriekšēja paziņojuma, pārvades sistēmas īpašnieka un neatkarīgā sistēmas operatora ⇒ vai udeņraža tīkla īpašnieka un neatkarīgā udeņraža tīkla operatora ⇐ telpās.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka regulatīvajām iestādēm ir piešķirtas vajadzīgās pilnvaras, lai tās varētu efektīvi un bez kavēšanās veikt 1., 3. un 6. punktā minētos pienākumus. Tādēļ regulatīvajai iestādei ir vismaz šādas pilnvaras:
- a) pieņemt dabasgāzes ⇒ un udeņraža ⇐ uzņēmumiem saistošus lēmumus;
- b) analizēt gāzes ⇒ gāzu ⇐ tirgu darbību, kā arī noteikt un piemērot jebkādas nepieciešamus un samērīgus pasākumus, lai veicinātu efektīvu konkurenci un nodrošinātu ⇒ gāzu ⇐ tirgus pareizu darbību, ☒ un ☒ ~~A~~Attiecīgā gadījumā regulatīvajai iestādei, veicot izmeklēšanu saistībā ar konkurences tiesību aktiem, ir arī pilnvaras sadarboties ar valsts konkurences iestādi un finanšu tirgus regulatoriem vai Komisiju;
- c) pieprasīt no dabasgāzes ⇒ un udeņraža ⇐ uzņēmumiem informāciju, kas vajadzīga tās uzdevumu veikšanai, tostarp pamatojumu atteikumam piešķirt piekļuvi trešām personām un informāciju par pasākumiem, kas vajadzīgi tīkla pastiprināšanai;
- d) piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas dabasgāzes ⇒ un udeņraža ⇐ uzņēmumiem, kas nepilda saistības, kuras izriet no šīs direktīvas vai no juridiski saistošiem regulatīvās iestādes vai ☒ ACER ☒ ~~Aģentūras~~ lēmumiem, vai ierosināt, lai kompetenta tiesa piemēro šādas sankcijas. Tas ietver ☒ , tostarp ☒ pilnvaras noteikt vai ierosināt noteikt, attiecīgi, pārvades sistēmas operatoram⇒ , udeņraža tīkla operatoram ⇐ vai vertikāli integrētam uzņēmumam sankcijas līdz pat 10 % apjomā no pārvades sistēmas operatora ⇒ vai udeņraža tīkla operatora ⇐ gada apgrozījuma vai līdz pat 10 % apjomā no vertikāli integrēta uzņēmuma gada apgrozījuma, ja tie neievēro šajā direktīvā noteiktos attiecīgos pienākumus; ~~un~~
- e) atbilstīgas tiesības veikt izmeklēšanu un attiecīgas pilnvaras izšķirt domstarpības atbilstīgi 11. un 12. punktam.

↓ jauns

5. Regulatīvajai iestādei, kas atrodas dalībvalstī, kurā atrodas *ENTSO-G*, ūdeņraža tīkla operatoru Eiropas tīkla vai ES SSO struktūras mītne, ir pilnvaras piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas minētajām struktūrām, ja tās nepilda savus pienākumus saskaņā ar šo direktīvu, [Gāzes regulas pārstrādāto redakciju, kas ierosināta ar COM(2021) xxx] vai jebkādiem attiecīgiem juridiski saistošiem regulatīvās iestādes vai *ACER* lēmumiem, vai ierosināt, lai šādas sankcijas piemēro kompetenta tiesa.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

⇒ jauns

65. Ja saskaņā ar ~~IXIV~~ nodaļu ~~3. iedaļu~~ ir norīkots ~~⇒ neatkarīgs ⇐~~ pārvades sistēmas operators ~~⇒ vai integrēta ūdeņraža tīkla operators ⇐~~, papildus pienākumiem un pilnvarām, kādas tai ir saskaņā ar šā panta 1. un 4. punktu, regulatīvajai iestādei piešķir vismaz šādus pienākumus un pilnvaras:

- atbilstīgi 4. punkta d) apakšpunktam noteikt sankcijas par diskriminējošu rīcību vertikāli integrēta uzņēmuma labā;
- uzraudzīt saziņu starp pārvades sistēmas operatoru ~~⇒ vai integrēta ūdeņraža tīkla operatoru ⇐~~ un vertikāli integrētu uzņēmumu, nodrošinot pārvades sistēmas operatora ~~⇒ vai integrētā ūdeņraža tīkla operatora ⇐~~ atbilstību pienākumiem;
- darboties kā domstarpību izšķiršanas iestādei starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvades sistēmas operatoru ~~⇒ vai integrētā ūdeņraža tīkla operatoru ⇐~~ attiecībā uz sūdzībām, kas iesniegtas saskaņā ar 11. punktu;
- uzraudzīt tirdzniecības un finanšu attiecības, tostarp pārvades sistēmas operatora ~~⇒ vai integrētā ūdeņraža tīkla operatora ⇐~~ un vertikāli integrēta uzņēmuma aizņēmumus;
- apstiprināt visus tirdzniecības un finansiālus nolīgumus starp vertikāli integrētu uzņēmumu un pārvades sistēmas operatoru ~~⇒ vai integrēto ūdeņraža tīkla operatoru ⇐~~, ja vien tie atbilst tirgus noteikumiem;
- lūgt vertikāli integrētam uzņēmumam sniegt paskaidrojumu, kad to atbilstīgi ~~6421.~~ panta 4. punktam ir informējusi atbilstības amatpersona, ~~Šajā paskaidrojumā~~ jo īpaši ~~ietver~~ ☒ ~~ietvert~~ ☒ pierādījumus tam, ka nav notikusi nekāda diskriminējoša rīcība par labu vertikāli integrētam uzņēmumam;
- veikt pārbaudes, tostarp iepriekš nepaziņotas, vertikāli integrēta uzņēmuma un pārvades sistēmas īpašnieka ~~⇒ vai integrētā ūdeņraža tīkla operatora ⇐~~ telpās; ~~un~~
- ja pārvades sistēmas operators ~~⇒ vai integrētā ūdeņraža tīkla operators ⇐~~ nepārtraukti pārkāpj šajā direktīvā noteiktos pienākumus – jo īpaši attiecībā uz atkārtotu diskriminējošu rīcību par labu vertikāli integrētam uzņēmumam – piešķirt visus vai konkrētus pārvades sistēmas operatora ~~⇒ vai neatkarīgā ūdeņraža tīkla operatora ⇐~~ pienākumus neatkarīgam sistēmas operatoram

⇒ vai integrētā ūdeņraža tīkla operatoram ⇐, kas norīkots atbilstīgi 6444. pantam.

76. Regulatīvo iestāžu kompetencē ir noteikt vai pietiekamu laiku pirms tās stāšanās spēkā apstiprināt vismaz tādu metodiku, ko izmanto, lai aprēķinātu vai paredzētu noteikumus un nosacījumus attiecībā uz:

- a) pieslēgumu un piekļuvi valsts ⇐ dabasgāzes ⇐ tīkliem, tostarp pārvades un sadales tarifiem, un noteikumiem un tarifiem, kas attiecas uz piekļuvi SDG iekārtām tā, lai šie tarifi vai metodika ļauj veikt visus vajadzīgos ieguldījumus tīklos un SDG iekārtās, lai nodrošinātu tīklu un SDG iekārtu dzīvotspēju;

↓ jauns

- b) pieslēgumu un piekļuvi valsts ūdeņraža tīkliem, tostarp, sākot ar 2031. gada 1. janvāri, ūdeņraža tīkla tarifiem, kā arī noteikumiem, nosacījumiem un tarifiem, kas attiecas uz piekļuvi ūdeņraža uzglabāšanai un ūdeņraža termināļiem, tostarp, attiecīgā gadījumā, tarifiem;

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

- cb) balansēšanas pakalpojumu nodrošināšanu, kurus sniedz visekonomiskākajā veidā un kuri nodrošina pienācīgus stimulus tīkla lietotājiem, lai balansētu to jaudu un patēriņu. ~~Balansēšanas pakalpojumus sniedz~~ taisnīgi un nediskriminējoši, un to pamato ~~ojoties uz~~ objektīviem kritērijiem; ~~un~~

↓ jauns

- d) īpašo maksu apstiprināšanu un uzraudzību saskaņā ar [Gāzes regulas pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta COM(2021) xxx] 4. pantu.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

⇒ jauns

- e) piekļuvi pārrobežu infrastruktūrai, tostarp jaudas sadalījuma un pārslodzes vadības procedūras.

87. Šā panta 7. punktā minēto metodiku vai noteikumus publicē.

98. Nosakot vai apstiprinot tarifus vai metodiku un balansēšanas pakalpojumus, regulatīvās iestādes nodrošina pārvades un sadales sistēmu operatoriem ⇐ un, sākot ar 2031. gada 1. janvāri, ūdeņraža tīklu operatoriem ⇐ atbilstīgu stimulu īstermiņā un ilgtermiņā palielināt efektivitāti, sekmēt tirgus integrāciju un piegādes drošumu un atbalstīt attiecīgus pētniecības pasākumus.

109. Regulatīvās iestādes uzrauga gan pārslodzes vadību valstu ~~gāzes~~ pārvades tīklos ⇐ un ūdeņraža tīklos ⇐, tostarp starpsavienojumos, gan arī pārslodzes vadības noteikumu īstenošanu. Šim nolūkam pārvades sistēmu operatori ⇐, ūdeņraža tīklu operatori ⇐ vai tirgus dalībnieki iesniedz ~~valsts~~ regulatīvajām iestādēm pārslodzes

vadības noteikumus, tostarp par jaudas sadalījumu. ~~Valsts~~ Regulatīvās iestādes var prasīt izdarīt grozījumus šajos noteikumos.

73. pants

⊗ Lēmumi un sūdzības ⊗

- ~~140.~~ Regulatīvās iestādes ir pilnvarotas vajadzības gadījumā prasīt ⇨ dabasgāzes ⇨ pārvades, glabātavu, SDG un sadales sistēmu operatoriem ⇨ , ūdeņraža glabāšanas un termināļu operatoriem un, no 2031. gada 1. janvāra, ūdeņraža tīklu operatoriem ⇨ grozīt noteikumus, tostarp šajā pantā minētos tarifus un metodiku, lai nodrošinātu to samērīgumu un nediskriminējošu piemērošanu. Ja piekļuves režīmu uzglabāšanai nosaka saskaņā ar ~~2933.~~ 2933. panta 3. punktu, šajā uzdevumā neiekļauj tarifu modifikācijas. Ja ⇨ dabasgāzes ⇨ pārvades un sadales tarifu ⇨ un, attiecīgos gadījumos, ūdeņraža tīkla tarifu ⇨ noteikšana kavējas, regulatīvajām iestādēm ir tiesības noteikt vai apstiprināt pārvades un sadales pagaidu tarifus vai metodiku ⇨ un ūdeņraža tīkla tarifus un metodiku ⇨ un pieņemt lēmumu par atbilstīgiem kompensācijas pasākumiem tad, ja galīgie tarifi vai metodika atšķiras no šiem pagaidu tarifiem vai metodikas.
- ~~241.~~ Visas personas, kam ir sūdzības par ⇨ dabasgāzes ⇨ pārvades, glabātavu, SDG vai sadales sistēmas operatoriem ⇨ vai ūdeņraža tīkla, glabātavas vai termināļa operatoriem ⇨ saistībā ar šajā direktīvā noteiktajiem operatora pienākumiem, var iesniegt sūdzību regulatīvajai iestādei, kas – rīkojoties kā domstarpību izšķiršanas iestāde – pieņem lēmumu divos mēnešos pēc sūdzības saņemšanas. Šo termiņu var pagarināt par diviem mēnešiem, ja regulatīvā iestāde lūdz papildu informāciju. Šo pagarināto termiņu var vēl pagarināt, ja tam piekrīt sūdzības iesniedzējs. Regulatīvās iestādes lēmums ir saistošs, ja vien tas netiek atcelts pārsūdzības kārtībā.
- ~~342.~~ Ikvienu personu, ko skar attiecīgais lēmums un kam ir tiesības iesniegt sūdzību par lēmumu, kurš attiecas uz metodiku un pieņemts saskaņā ar šo pantu, vai – ja regulatīvajai iestādei ir pienākums apsprieties – par ierosinātajiem tarifiem vai metodiku, var, vēlākais, divos mēnešos vai dalībvalstu noteiktā īsākā termiņā pēc lēmuma vai lēmuma priekšlikuma publicēšanas iesniegt sūdzību tā pārskatīšanas nolūkā. Šāda sūdzība neaptur lēmuma piemērošanu.
- ~~443.~~ Dalībvalstis izveido atbilstīgus un efektīvus regulatīvos, kontroles un pārredzamības mehānismus, lai izvairītos no dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas, jo īpaši kaitējot patērētāju interesēm, un no cenu nosīšanas. Šajos mehānismos ņem vērā ~~Līguma~~ LESD noteikumus un jo īpaši tā ~~82~~ 102. pantu.
- ~~544.~~ Dalībvalstis nodrošina, ka tiek veikti atbilstīgi pasākumi, tostarp administratīvu lietu vai kriminālprocesa sāksana atbilstīgi attiecīgās valsts tiesību aktiem, pret atbildīgajām fiziskām un juridiskām personām gadījumos, kad nav ievēroti šajā direktīvā paredzētie konfidencialitātes noteikumi.
- ~~645.~~ Šā panta ~~241.~~ un ~~342.~~ punktā minētās sūdzības neskar pārsūdzības tiesību izmantošanu saskaņā ar Kopienas Savienības un/vai attiecīgo valstu tiesību aktiem.
- ~~746.~~ Regulatīvās iestādes savus lēmumus pilnībā pamato, lai ļautu tiesu iestādēm veikt pārskatīšanu. ~~un tiem lēmumiem jābūt publiski pieejamiem, vienlaikus nodrošinot komerciāli jutīgas informācijas konfidencialitāti.~~

- ~~847.~~ Dalībvalstis nodrošina piemērotus valsts līmeņa mehānismus, lai puse, kuru skar regulatīvās iestādes lēmums, varētu šo lēmumu pārsūdzēt no iesaistītajām pusēm un no valdībām neatkarīgā struktūrā.

~~7442.~~ pants

**☒ Reģionālā sadarbība starp regulatīvajām iestādēm ☒ ~~Pārrobežu jautājumos~~
regulējums**

1. Regulatīvās iestādes savstarpēji ~~⇒ un jo īpaši ACER ⇐~~ cieši apspriežas un sadarbojas, kā arī savstarpēji un ~~Agēntūrai~~ ☒ ACER ☒ sniedz vajadzīgo informāciju, lai veiktu šajā direktīvā paredzētos uzdevumus. Informācijas apmaiņas procesā iestāde, kas saņem informāciju, nodrošina tādu konfidencialitātes līmeni, kādu prasa informācijas nosūtītāja iestāde.
2. Regulatīvās iestādes sadarbojas vismaz reģionālā līmenī, lai:
 - a) sekmētu operatīvu mehānismus izveidi, lai panāktu tīkla optimālu pārvaldību, veicinātu kopīgu gāzes ~~⇒ un udeņraža ⇐~~ biržu izveidi un pārrobežu jaudu piešķiršanu, kā arī lai nodrošinātu pietiekamu starpsavienojuma jaudu, tostarp ar jauniem starpsavienojumiem, un lai reģionā un starp reģioniem varētu izvērst efektīvu konkurenci un uzlabotu piegādes drošumu, nediskriminējot dažādu dalībvalstu piegādes uzņēmumus;
 - b) saskaņotu visu tīklu kodeksu izstrādi attiecīgajiem pārvades sistēmu operatoriem ~~⇒ , udeņraža tīkla operatoriem ⇐~~ un citiem tirgus dalībniekiem;
~~un~~
 - c) saskaņotu to noteikumu izstrādi, kas reglamentē pārslodzes vadību;

↓ jauns

- d) nodrošinātu to juridisko personu regulatīvo atbildību, kuras pilda pārvades operatoru un tīkla operatoru uzdevumus pārrobežu vai reģionālā līmenī.

↓ 2009/73/EK

⇒ jauns

3. ~~Valstu~~ ~~Regulatīvajām iestādēm~~ ir tiesības savstarpēji slēgt sadarbības nolīgumus, lai veicinātu regulatīvo sadarbību.
4. Šā panta 2. punktā minētās darbības vajadzības gadījumā veic ciešā saziņā ar citām attiecīgām valsts iestādēm un neskarot to konkrētās kompetences.
- ~~5. Komisija var pieņemt pamatnostādnes par regulatīvo iestāžu pienākumu sadarbīties savā starpā un ar Agēntūru. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 51. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~

↓ jauns

5. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu, lai papildinātu šo direktīvu, nosakot vadlīnijas attiecībā uz regulatīvo iestāžu pienākumu sadarboties savā starpā un ar ACER.

↓ 2019/692 1. panta 7. punkts

⇒ jauns

6. Regulatīvās iestādes vai attiecīgā gadījumā citas kompetentās iestādes var apspriesties un sadarboties ar attiecīgajām trešo valstu iestādēm ⇒, tostarp Enerģētikas kopienas līgumslēdzējām pusēm, ⇐ saistībā ar gāzes ⇒ un ūdenraža ⇐ infrastruktūras uz trešām valstīm un no tām darbību, lai attiecībā uz konkrēto infrastruktūru nodrošinātu, ka šī direktīva tiek konsekventi piemērota dalībvalsts teritorijā un teritoriālajā jūrā.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

⇒ jauns

7543. pants

☒ Tīkla kodeksu un ☒ Pamatnostādņu ievērošana

1. Jebkura regulatīvā iestāde un Komisija var lūgt ~~Agentūra~~ ☒ ACER ☒ sniegt atzinumu par regulatīvās iestādes pieņemtā lēmumu atbilstību šajā direktīvā vai ~~Regulā (EK) Nr. 715/2009~~ ☒ [Gāzes regulas pārstrādātajā redakcijā, kas ierosināta ar COM(2021) xxx] ☒ minētajiem ⇒ tīkla kodeksiem un ⇐ pamatnostādnēm.
2. ~~Agentūra~~ ☒ ACER ☒ trīs mēnešos no lūguma saņemšanas dienas sniedz atzinumu lūguma iesniedzējai regulatīvajai iestādei vai, attiecīgi, Komisijai un regulatīvajai iestādei, kas ir pieņēmusi attiecīgo lēmumu.
3. ☒ ACER ☒ ~~Agentūra~~ attiecīgi informē Komisiju, ja regulatīvā iestāde, kas pieņēmusi attiecīgo lēmumu, neizpilda ☒ ACER ☒ ~~Agentūras~~ atzinumu četros mēnešos no tā saņemšanas dienas.
4. Jebkura regulatīvā iestāde, ja tā uzskata, ka citas regulatīvās iestādes pieņemtais lēmums, kas ir nozīmīgs pārrobežu tirdzniecībai, neatbilst šajā direktīvā vai ~~Regulā (EK) Nr. 715/2009~~ ☒ [Gāzes regulas pārstrādātajā redakcijā, kas ierosināta ar COM(2021) xxx] ☒ minētajām pamatnostādnēm, var divos mēnešos no minētā lēmuma pieņemšanas informēt Komisiju.
5. Ja Komisija divos mēnešos pēc informācijas saņemšanas no ☒ ACER ☒ ~~Agentūras~~ saskaņā ar 3. punktu vai no regulatīvās iestādes – saskaņā ar 4. punktu, vai pēc savas iniciatīvas trijos mēnešos pēc lēmuma pieņemšanas konstatē, ka regulatīvās iestādes pieņemtais lēmums liek nopietni apšaubīt tā atbilstību šajā direktīvā vai ~~Regulā (EK) Nr. 715/2009~~ ☒ [Gāzes regulas pārstrādātajā redakcijā, kas ierosināta ar COM(2021) xxx] ☒ paredzētajiem ⇒ tīkla kodeksiem un ⇐ pamatnostādnēm, Komisija var pieņemt lēmumu lietu izskatīt sīkāk. Tādā gadījumā Komisija aicina attiecīgo regulatīvo iestādi un procedūrā iesaistītās puses iesniegt apsvērumus.

6. Ja Komisija pieņem lēmumu lietu izskatīt sīkāk, tā četros mēnešos pēc minētā lēmuma pieņemšanas pieņem galīgu lēmumu:
 - a) neiebilst pret regulatīvās iestādes lēmumu; vai
 - b) pieprasīt attiecīgajai regulatīvajai iestādei atcelt savu lēmumu, pamatojoties uz to, ka nav ievērotas ~~tas~~ ⇒ tīkla kodeksi un ⇐ pamatnostādnes.
7. Ja Komisija nav pieņēmusi lēmumu izskatīt šo lietu sīkāk vai galīgo lēmumu, attiecīgi, 5. un 6. punktā noteiktajos termiņos, uzskata, ka Komisija neiebilst pret regulatīvās iestādes lēmumu.
8. Regulatīvā iestāde divos mēnešos izpilda Komisijas lēmumu atcelt lēmumu un attiecīgi informē Komisiju.
9. Komisija ~~var pieņemt pamatnostādnes, ar ko paredz procedūru, kas regulatīvajām iestādēm, Aģentūrai un Komisijai ir jāpiemēro jautājumā par regulatīvo iestāžu pieņemto lēmumu atbilstību šajā pantā minētajām pamatnostādnēm. Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 51. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~ ⇒ ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 83. pantu, lai papildinātu šo direktīvu, nosakot pamatnostādnes, kurās detalizēta procedūra, kas jāievēro, piemērojot šo pantu. ⇐

7644. pants

Lietvedība

1. Dalībvalstis prasa, lai piegādes uzņēmumi vismaz piecus glabā pieejamu valsts iestādēm, tostarp valsts regulatīvajai iestādei, valsts konkurences iestādēm un Komisijai to attiecīgo uzdevumu veikšanai, atbilstīgus datus par visiem notikušiem ⇒ dabas ⇐ gāzes ⇒ un ūdeņraža ⇐ piegādes līgumu un ⇒ dabas ⇐ gāzes ⇒ un ūdeņraža ⇐ atvasināto instrumentu darījumiem ar vairumtirgotājiem un pārvades sistēmu operatoriem, ~~kā arī~~ ar uzglabāšanas un SDG operatoriem ⇒ , kā arī ūdeņraža tīkla, glabātavu un termināļu operatoriem ⇐.
2. Minētie dati ietver informāciju par darījuma ilgumu, piegādes un līguma izpildes noteikumiem, enerģijas apjomu, izpildes dienu un laiku, darījumu cenām un attiecīgā vairumtirgotāja pārvades cenām un identifikācijas datiem, kā arī konkrētas ziņas par visiem neizpildītajiem ⇒ dabas ⇐ gāzes ⇒ un ūdeņraža ⇐ piegādes līgumiem un ⇒ dabas ⇐ gāzes ⇒ un ūdeņraža ⇐ atvasinātajiem instrumentiem.
3. Regulatīvā iestāde var nolemt sniegt daļu informācijas citiem tirgus dalībniekiem ar nosacījumu, ka tā netiek atklāta komerciāli jutīga informācija par konkrētiem tirgus dalībniekiem vai atsevišķiem darījumiem. Šo punktu nepiemēro informācijai par finanšu instrumentiem, uz ko attiecas Direktīva ~~2014/65/ES~~ ~~2004/39/EK~~.
4. ~~Lai panāktu šā panta saskaņotu piemērošanu, Komisija var~~ ⇒ ir pilnvarota ⇐ pieņemt ⇒ deleģētos aktus, saskaņā ar 83. pantu, lai papildinātu šo direktīvu, nosakot ⇐ pamatnostādnes, ar kurām nosaka lietvedības metodes un kārtību, kā arī saglabājamo datu formātu un saturu. ~~Šos pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, papildinot to, pieņem saskaņā ar 51. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.~~
5. Attiecībā uz ⇒ dabas ⇐ gāzes ⇒ un ūdeņraža ⇐ atvasināto instrumentu darījumiem starp piegādes uzņēmumiem un vairumtirgotājiem un ⇒ dabasgāzes ⇐ pārvades sistēmu operatoriem, ~~kā arī~~ uzglabāšanas un SDG ~~sistēmu~~ operatoriem, ⇒ kā arī

ūdeņraža tīkla, glabātavu un termināļu operatoriem ⇨ šo pantu piemēro vienīgi tad, kad Komisija ir pieņēmusi 4. punktā minētās pamatnostādnes.

6. Struktūrām, uz ko attiecas Direktīva 2014/65/ES ~~2004/39/EK~~, šis pants nerada papildu saistības pret 1. punktā minētajām iestādēm.
7. Ja 1. punktā minētajām iestādēm jāpiekļūst to struktūru datiem, uz kurām attiecas Direktīva 2014/65/ES ~~2004/39/EK~~, minētajā direktīvā paredzētās atbildīgās iestādes sniedz tām vajadzīgos datus.

XI nodaļa

Nobeiguma noteikumi

7746. pants

Aizsardzības pasākumi

1. Ja enerģētikas tirgū rodas pēkšņa krīze vai ja ir apdraudēta fiziskā drošība vai personu, aparātūras un iekārtu vai sistēmas viengabalainības drošība, dalībvalsts var uz laiku ieviest vajadzīgos aizsardzības pasākumus ⇨ izsludināt ārkārtas stāvokli saskaņā ar Regulas ES 2017/1938 11. pantu un veikt valsts ārkārtas rīcības plānā paredzētos pasākumus ⇐.
2. Šiem pasākumiem jābūt tādiem, kas iespējami maz traucē iekšējā tirgus darbību, un tie nedrīkst būt plašāki kā noteikti nepieciešams, lai novērstu pēkšņās grūtības.
3. Attiecīgā dalībvalsts par šiem pasākumiem nekavējoties paziņo pārējām dalībvalstīm un Komisijai, kas var pieņemt lēmumu, ka attiecīgajai dalībvalstij jāgroza vai jāatceļ šie pasākumi, ciktāl tie izkropļo konkurenci un nelabvēlīgi ietekmē tirdzniecību pretēji vispārējām interesēm.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)

7847. pants

Vienādi noteikumi

1. Pasākumi, ko dalībvalstis saskaņā ar šo direktīvu var īstenot, lai nodrošinātu vienādus noteikumus, ir saderīgi ar ☒ LESD ☒ Līgumu, jo īpaši ar tā 30 ☒ 36 ☒ pantu, un Kopienas ☒ Savienības ☒ tiesību aktiem.
2. Šā panta 1. punktā minētie pasākumi ir samērīgi, nediskriminējoši un pārredzami. Šos pasākumus var īstenot vienīgi pēc tam, kad par tiem paziņots Komisijai un saņemts tās apstiprinājums.
3. Attiecībā uz 2. punktā minēto paziņojumu Komisija rīkojas divos mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas. Šis termiņš sākas nākamajā dienā pēc pilnīgas informācijas saņemšanas. Ja Komisija šajā divu mēnešu termiņā nav rīkojusies, uzskata, ka tai nav iebildumu pret paziņotajiem pasākumiem.

Atkāpes no “take-or-pay” līgumu saistībām

1. Ja dabasgāzes uzņēmums sastopas vai uzskata, ka sastapsies ar nopietnām ekonomiskām un finansiālām grūtībām sakarā ar tā sauktajām “take-or-pay” saistībām, ko tas ir uzņēmies ar vienu vai vairākiem gāzes iegādes līgumiem, tas var attiecīgai dalībvalstij vai norīkotai kompetentai iestādei var iesniegt pieteikumu piešķirt pagaidu atkāpi no 32. panta piemērošanas. Saskaņā ar dalībvalstu izvēli pieteikumus iesniedz individuāli vai nu pirms, vai pēc sistēmas piekļuves atteikuma. Dalībvalstis var arī ļaut dabasgāzes uzņēmumam izvēlēties, vai iesniegt pieteikumu pirms vai pēc sistēmas piekļuves atteikuma. Ja dabasgāzes uzņēmums ir atteicis piekļuvi, pieteikumu iesniedz uzreiz. Pieteikumiem pievieno visu atbilstīgo informāciju par problēmas būtību un apjomu, un gāzes uzņēmuma centieniem atrisināt problēmu.

Ja nav pieejami pieņemami alternatīvi risinājumi, kā arī ņemot vērā 3. punktu, dalībvalsts vai norīkotā kompetentā iestāde var pieņemt lēmumu par atkāpes piešķiršanu.

2. Dalībvalsts vai norīkotā kompetentā iestāde tūlīt Komisijai dara zināmu lēmumu piešķirt atkāpi, kā arī visu atbilstīgo informāciju, kas attiecas uz atkāpi. Šo informāciju Komisijai var iesniegt apkopotu, lai Komisija varētu pieņemt pamatotu lēmumu. Astonās nedēļās pēc šā paziņojuma saņemšanas Komisija var lūgt attiecīgo dalībvalsti vai norīkoto kompetento iestādi grozīt vai atcelt lēmumu par atkāpes piešķiršanu.

Ja dalībvalsts vai norīkotā kompetentā iestāde neizpilda šo lūgumu četrās nedēļās, galīgo lēmumu pieņem paātrināti saskaņā ar 51. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

Komisija ievēro konfidencialitāti saistībā ar komerciāli jutīgu informāciju.

3. Pieņemot lēmumu par 1. punktā minētajām atkāpēm, dalībvalsts vai norīkotā kompetentā iestāde un Komisija jo īpaši ņem vērā šādus kritērijus:

- a) mērķis izveidot konkurētspējīgu gāzes tirgu;
- b) vajadzība izpildīt komunālo pakalpojumu sniegšanas saistības un nodrošināt piegādes drošumu;
- c) dabasgāzes uzņēmuma stāvoklis gāzes tirgū un konkurences pašreizējais stāvoklis šajā tirgū;
- d) tas, cik nopietnas ir ekonomiskās un finansiālās grūtības, ar ko sastapušies dabasgāzes uzņēmumi un gāzes pārvades uzņēmumi vai tiesīgie lietotāji;
- e) attiecīgā līguma vai līgumu parakstīšanas datumi un darbības termiņi, tostarp tas, cik lielā mērā tajos iestrādātas iespējamās pārmaiņas tirgū;
- f) centieni atrast problēmas atrisinājumu;
- g) tas, cik lielā mērā, ņemot vērā šīs direktīvas noteikumus, uzņēmums ir varējis loģiski paredzēt nopietnu grūtību rašanos, uzņemoties attiecīgās “take-or-pay” saistības;
- h) apjoms, kādā sistēma ir saistīta ar citām sistēmām, un šo sistēmu savstarpējās izmantojamības apjoms; un

- i) ietekme, kādu atkāpes piešķiršana atstās uz šīs direktīvas pareizu piemērošanu, ciktāl tas attiecas uz dabasgāzes iekšējā tirgus netraucētu darbību.

Lēmums par atbrīvojuma lūgumu attiecībā uz "take or pay" līgumiem, kas noslēgti pirms 2003. gada 4. augusta, nedrīkstētu radīt stāvokli, kad nav iespējams atrast saimnieciski dzīvotspējīgus alternatīvus realizācijas punktus. Katrā ziņā uzskata, ka nopietnas grūtības nepastāv, ja dabasgāzes pārdošanas apjomi nav mazāki par obligātām patēriņa garantijām, kas ir ietvertas gāzes iegādes "take or pay" līgumos vai ciktāl attiecīgu gāzes iegādes "take or pay" līgumu var pielāgot, vai dabasgāzes uzņēmums var atrast alternatīvus realizācijas punktus.

4. Dabasgāzes uzņēmumi, kam nav piešķirtas šā panta 1. punktā minētās atkāpes, neatsaka vai vairs neatsaka piekļuvi sistēmai sakarā ar "take or pay" saistībām, ko tie ir uzņēmušies gāzes iegādes līgumā. Dalībvalstis nodrošina, ka ir ievēroti 32. līdz 44. panta attiecīgie noteikumi.
5. Visas atkāpes, ko piešķir saskaņā ar iepriekšminētajiem noteikumiem, pienācīgi pamato. Komisija lēmumu publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.
6. Līdz 2008. gada 4. augustam Komisija iesniedz pārskata ziņojumu par pieredzi, kas uzkrāta, piemērojot šo pantu, lai Eiropas Parlaments un Padome laikus varētu apsvērt vajadzīgos pielāgojumus.

↓ 2019/692 1. panta 8. punkts
(pielāgots)
⇒ jauns

~~79.48.a pants~~

Tehniski nolīgumi par ☒ dabasgāzes un ūdeņraža cauruļvadu līniju ar trešām valstīm ☒ ~~pārvades līniju~~ darbību

Šī direktīva neietekmē pārvades sistēmu operatoru ⇨, ūdeņraža tīklu operatoru ⇨ vai citu ekonomikas dalībnieku brīvību saglabāt spēkā vai slēgt tehniskus nolīgumus par jautājumiem, kas attiecas uz ~~pārvades līniju~~ ⇨ cauruļvadu ⇨ darbību starp dalībvalsti un trešo valsti, ciktāl minētie nolīgumi ir saderīgi ar Savienības tiesību aktiem un attiecīgo dalībvalstu ~~valsts~~ regulatīvo iestāžu attiecīgiem lēmumiem. Par šādiem nolīgumiem paziņo attiecīgo dalībvalstu regulatīvajām iestādēm.

↓ 2009/73/EK

~~49. pants~~

Jauni un izolēti tirgi

1. Dalībvalstis, kam nav tieša pieslēguma citas dalībvalsts starpsavienotai sistēmai un kam ir tikai viens galvenais piegādātājs no ārienes, var atkāpties no 4., 9., 37. un/vai 38. panta. Par galveno piegādātāju uzskata piegādātāju, kura tirgus daļa ir lielāka par 75 %. Jebkāda šāda atkāpe automātiski zaudē spēku, tiklīdz vairs nav spēkā vismaz viens no šajā punktā minētajiem nosacījumiem. Par visām tādām atkāpēm ziņo Komisijai.

Kipra var atkāpties no 4., 9., 37. un/vai 38. panta. Šāda atkāpe zaudē spēku, tiklīdz Kipru vairs neuzskata par izolētu tirgu.

Šīs direktīvas 4., 9., 37. un/vai 38. pants neattiecas uz Igauniju, Latviju un/vai Somiju līdz brīdim, kad jebkura no šīm dalībvalstīm tieši pievienosies jebkuras dalībvalsts, izņemot Igaunijas, Latvijas, Lietuvas un Somijas, starpsavienotai sistēmai. Šī daļa neskar šā punkta pirmajā daļā paredzētās atkāpes.

2. Dalībvalsts, kas atzīta par jaunu tirgu un kas sakarā ar šīs direktīvas īstenošanu sastaptos ar nopietnām problēmām, var atkāpties no 4., 9. panta, 13. panta 1. un 2. punkta, 14., 24. panta, 25. panta 5. punkta, 26., 31., 32. panta, 37. panta 1. punkta un/vai 38. panta. Šāda atkāpe automātiski zaudē spēku, tiklīdz dalībvalsti vairs neuzskata par jaunu tirgu. Par visām tādām atkāpēm ziņo Komisijai.

Kipra var atkāpties no 4. un 9. panta, 13. panta 1. un 2. punkta, 14. un 24. panta, 25. panta 5. punkta, 26., 31. un 32. panta, 37. panta 1. punkta un/vai 38. panta. Šāda atkāpe zaudē spēku, tiklīdz Kipru vairs neuzskata par jaunu tirgu.

3. Dienā, kad spēku zaudē šā panta 2. punkta pirmajā daļā minētā atkāpe, tiesīgo lietotāju definēšanas rezultātā tirgus atvērībai jābūt vismaz 33 % no kopējā gāzes patēriņa gadā attiecīgās valsts gāzes tirgū. Divus gadus vēlāk piemēro 37. panta 1. punkta b) apakšpunktu un trīs gadus vēlāk piemēro 37. panta 1. panta e) apakšpunktu. Līdz 37. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanai šā panta 2. punktā minētā dalībvalsts var pieņemt lēmumu nepiemērot 32. pantu, eiktāl tas attiecas uz palīgpakalpojumiem un pagaidu uzglabāšanu, kas saistīta ar pārvēršanu atpakaļ gāzē, un pēc tam ar piegādi pārvades sistēmai.

4. Ja šīs direktīvas īstenošana radītu būtiskas problēmas ģeogrāfiski ierobežotā dalībvalsts teritorijā – jo īpaši saistībā ar pārvades un nozīmīgas sadales infrastruktūras būvi un lai veicinātu ieguldījumus – dalībvalsts var lūgt Komisiju uz laiku piešķirt atkāpi no 4. un 9. panta, 13. panta 1. un 3. punkta, 14. un 24. panta, 25. panta 5. punkta, 26., 31. un 32. panta, 37. panta 1. punkta un/vai 38. panta, lai uzlabotu šo jomu.

5. Komisija var piešķirt 4. punktā minēto atkāpi, jo īpaši ņemot vērā tādus kritērijus:

- a) vajadzība pēc ieguldījumiem infrastruktūrā, ko nebūtu ekonomiski izdevīgi vadīt tirgus konkurences apstākļos,
- b) vajadzīgo ieguldījumu līmenis un to atmaksāšanās izredzes,
- c) gāzes sistēmas lielums un attīstības pakāpe attiecīgajā teritorijā,
- d) attiecīgā gāzes tirgus perspektīvas,
- e) attiecīgā reģiona vai teritorijas ģeogrāfiskie izmēri un iezīmes, un sociāli ekonomiskie un demogrāfiskie faktori.

Gāzes infrastruktūrām, kas nav sadales infrastruktūras, atkāpi var piešķirt tikai tad, ja attiecīgā teritorijā nav izveidota gāzes infrastruktūra vai ja gāzes infrastruktūra ir izveidota pirms mazāk nekā 10 gadiem. Pagaidu atkāpe nepārsniedz 10 gadus no laika, kad veic pirmo gāzes piegādi šajā teritorijā.

Sadales infrastruktūrai atkāpi var piešķirt uz laiku, kas nepārsniedz 20 gadus no laika, kad veic pirmo gāzes piegādi šajā teritorijā, izmantojot minēto infrastruktūru.

6. Šīs direktīvas 9. pantu nepiemēro Kiprai, Luksemburgai un/vai Maltai.

~~7. Komisija, ņemot vērā prasību ievērot konfidencialitāti, pirms pieņemt lēmumu atbilstīgi 5. punktam informē dalībvalstis par pieteikumiem, kas iesniegti saskaņā ar 4. punktu. Šo lēmumu, kā arī 1. un 2. punktā minētās atkāpes publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.~~

~~8. Grieķija var atkāpties no šīs direktīvas 4., 24., 25., 26., 32., 37. un/vai 38. panta ģeogrāfiskajos apgabalos un uz laiku, kas norādīts tās izdotajās licencēs pirms 2002. gada 15. marta un saskaņā ar Direktīvu 98/30/EK, lai attīstītu un ekskluzīvi izmantotu sadales tīklus dažos ģeogrāfiskos apgabalos.~~

↓ jauns

80. pants

Atkāpes attiecībā uz dabasgāzes sistēmu

1. Dalībvalstis, kam nav tieša pieslēguma citas dalībvalsts starpsavienotai sistēmai, drīkst iesniegt Komisijai pieteikumu atkāpju saņemšanai no 3., 7., 54. vai 27. panta. Jebkāda šāda atkāpe zaudē spēku, tiklīdz ir pabeigts pirmais starpsavienojums ar attiecīgo dalībvalsti.
2. Dalībvalstis drīkst pieprasīt Komisijai atkāpes no 3., 7., 54. vai 27. panta piemērošanas tālākajiem reģioniem LESD 349. panta nozīmē vai citiem ģeogrāfiski izolētiem apgabaliem. Jebkāda šāda atkāpe zaudē spēku, tiklīdz ir pabeigts reģiona vai apgabala savienojums ar kādu dalībvalsti ar starpsavienotu sistēmu.
3. Komisija pirms lēmuma pieņemšanas informē dalībvalstis par 1. un 2. punktā minēto atkāpju pieteikumiem, ņemot vērā pamatotos pieprasījumus ievērot komerciāli sensitīvas informācijas konfidencialitāti.
4. Komisijas piešķirtās atkāpes ir ierobežotas laikā un uz tām attiecas nosacījumi, kuru mērķis ir palielināt konkurenci iekšējā tirgū un tā integrāciju un nodrošināt, ka atkāpes nekavē pāreju uz atjaunīgo energoresursu enerģiju vai principa “energoefektivitāte pirmajā vietā” piemērošanu Regulas (ES) 2018/1999 2. panta 18. punkta nozīmē.
5. Beztermiņa atkāpes saskaņā ar Direktīvu 2009/73/EK bez beidzas 2025. gada 31. decembrī. Dalībvalstis, kuras šīs direktīvas spēkā stāšanās brīdī joprojām gūst labumu no šīm atkāpēm, saskaņā ar šajā pantā paredzētajiem nosacījumiem drīkst iesniegt Komisijai pieteikumu par jaunu atkāpi.
6. Lēmumus piešķirt atkāpes publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

↓ 2019/692 1. panta 9. punkts
(pielāgots)
⇒ jauns

81.49.a pants

Atkāpes attiecībā uz ☒ dabasgāzes ☒ pārvades līnijām uz trešām valstīm un no tām

1. Attiecībā uz gāzes pārvades līnijām starp dalībvalsti un trešo valsti, kas pabeigtas pirms 2019. gada 23. maija, dalībvalsts, kurā atrodas šādas pārvades līnijas pirmais savienojuma punkts ar dalībvalsts tīklu, var nolemt atkāpties no ~~549.~~, ~~6540.~~, ~~6644.~~ un ~~2732.~~ panta un ~~7244.~~ panta 7., 9. un 73. panta 1. punkta attiecībā uz šādas gāzes pārvades līnijas posmiem, kas atrodas tās teritorijā un teritoriālajā jūrā, objektīvu iemeslu dēļ, piemēram, tādēļ, lai varētu atgūt veiktās investīcijas, vai ar piegādes drošumu saistītu iemeslu dēļ, ar noteikumu, ka attiecīgā atkāpe negatīvi neietekmē konkurenci vai dabasgāzes iekšējā tirgus efektīvu darbību, vai piegādes drošumu Savienībā.

Atkāpes laiks ir ierobežots līdz 20 gadiem, tā balstās uz objektīvu pamatojumu, to var atjaunot, ja tas ir pamatoti, un uz to var attiecināt nosacījumus, kas palīdz izpildīt ~~iepriekš minētos~~ ☒ punkta pirmās daļas nosacījumus ☒ nosacījumus.

Šādas atkāpes nepiemēro pārvades līnijām starp dalībvalsti un trešo valsti, kurai ir izvirzīta prasība transponēt šo direktīvu un kura efektīvi to ir īstenojusi saskaņā ar nolīgumu, kas noslēgts ar Savienību.

2. Ja attiecīgā pārvades līnija atrodas vairāk nekā vienas dalībvalsts teritorijā, dalībvalsts, kuras teritorijā atrodas pirmais savienojuma punkts ar dalībvalstu tīklu, pēc apspriešanās ar visām attiecīgajām dalībvalstīm lemj par to, vai piešķirt atkāpi attiecībā uz minēto gāzes pārvades līniju.

Pēc attiecīgo dalībvalstu lūguma Komisija var nolemt būt par novērotāju apspriedēs starp to dalībvalsti, kuras teritorijā atrodas pirmais savienojuma punkts, un trešo valsti saistībā ar šīs direktīvas konsekvētu piemērošanu tās dalībvalsts teritorijā un teritoriālajā jūrā, kurā atrodas pirmais starpsavienojuma punkts, tostarp atkāpju piešķiršanu šādām pārvades līnijām.

3. Lēmumus saskaņā ar 1. un 2. punktu pieņem līdz 2020. gada 24. maijam. Dalībvalstis par šādiem lēmumiem paziņo Eiropas Komisijai un tos publicē.

82.49b pants

Pilnvarojuma procedūra

1. Neskarot citus pienākumus, kas noteikti ar Savienības tiesību aktiem, un Savienības un tās dalībvalstu kompetenču sadalījumu, esošie nolīgumi starp dalībvalsti un trešo valsti par pārvades līnijas vai ~~sākumaugšposma-pārvades~~ cauruļvadu tīkla darbību var palikt spēkā, līdz starp Savienību un to pašu trešo valsti stājas spēkā vēlāks nolīgums vai tiek piemērota šā panta 2.–15. punktā paredzētā procedūra.

2. Neskarot Savienības un tās dalībvalstu kompetenču sadalījumu, ja dalībvalsts plāno sākt sarunas ar trešo valsti, lai grozītu, paplašinātu, pielāgotu, atjaunotu vai slēgtu nolīgumu par pārvades līnijas darbību ar trešo valsti attiecībā uz jautājumiem, kas pilnīgi vai daļēji ietilpst šīs direktīvas darbības jomā, tā par savu nodomu rakstiski paziņo Komisijai.

Šādā paziņojumā ietver attiecīgo dokumentāciju un norāda noteikumus, kuri tiks aplūkoti sarunās vai tiks pārskatīti, sarunu mērķus un jebkādu citu attiecīgu informāciju, un to nosūta Komisijai vismaz piecus mēnešus pirms plānotā sarunu sākuma.

3. Papildus paziņošanai, ko veic, ievērojot 2. punktu, Komisija atļauj attiecīgajai dalībvalstij sākt oficiālas sarunas ar trešo valsti attiecībā uz to daļu, kas var ietekmēt Savienības kopīgos noteikumus, izņemot, ja tā uzskata, ka šādu sarunu sākšana:

- a) būtu pretrunā Savienības tiesību aktiem, neņemot vērā nesaderības, kuras izriet no Savienības un dalībvalstu savstarpējā kompetenču sadalījuma;
 - b) kaitētu iekšējā dabasgāzes tirgus darbībai, konkurencei vai piegādes drošumam dalībvalstī vai Savienībā;
 - c) apdraudētu mērķus, kas izvirzīti Savienības un trešās valsts notiekošām sarunām par starpvaldību nolīgumiem;
 - d) būtu diskriminējoša.
4. Veicot novērtējumu saskaņā ar 3. punktu, Komisija ņem vērā to, vai paredzētais nolīgums attiecas uz pārvades līniju vai ~~sākumaugšposma pārvades~~ cauruļvadu, kas veicina dabasgāzes piegāžu un piegādātāju dažādošanu, izmantojot jaunus dabasgāzes avotus.
 5. Komisija 90 dienu laikā pēc 2. punktā minētā paziņojuma saņemšanas pieņem lēmumu, ar ko dalībvalstij atļauj vai atsaka atļauju sākt sarunas, lai grozītu, paplašinātu, pielāgotu, atjaunotu vai slēgtu nolīgumu ar trešo valsti. Ja lēmuma pieņemšanai ir vajadzīga papildu informācija, 90 dienu laikposmu skaita no dienas, kad saņemta šāda papildu informācija.
 6. Ja Komisija pieņem lēmumu, ar ko dalībvalstij atsaka atļauju sākt sarunas, lai grozītu, paplašinātu, pielāgotu, atjaunotu vai slēgtu nolīgumu ar trešo valsti, tā informē attiecīgo dalībvalsti par to un norāda iemeslus.
 7. Lēmumus, ar ko dalībvalstij atļauj vai atsaka atļauju sākt sarunas, lai grozītu, paplašinātu, pielāgotu, atjaunotu vai slēgtu nolīgumu ar trešo valsti, pieņem ar īstenošanas aktiem saskaņā ar procedūru, kas minēta ~~8354.~~ 8354. panta 2. punktā.
 8. Komisija var sniegt norādījumus un var lūgt paredzētajā nolīgumā iekļaut konkrētus noteikumus, lai nodrošinātu saderību ar Savienības tiesību aktiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu (ES) 2017/684⁴⁵.
 9. Komisija tiek regulāri informēta par nolīguma grozīšanas, paplašināšanas, pielāgošanas, atjaunošanas vai slēgšanas sarunu virzību un rezultātiem visās šādu sarunu dažādajās stadijās, un tā var lūgt iespēju piedalīties šādās sarunās starp dalībvalsti un trešo valsti saskaņā ar Lēmumu (ES) 2017/684.
 10. Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par lēmumiem, kas pieņemti, ievērojot 5. punktu.
 11. Pirms tiek parakstīts nolīgums ar trešo valsti, attiecīgā dalībvalsts paziņo Komisijai sarunu iznākumu un nosūta Komisijai nolīguma tekstu, par ko sarunās panākta vienošanās.
 12. Saņemot paziņojumu, ievērojot 11. punktu, Komisija izvērtē nolīgumu, par ko sarunās panākta vienošanās, ievērojot 3. punktu. Ja Komisija konstatē, ka sarunu rezultātā panāktais nolīgums atbilst 3. punkta prasībām, tā atļauj dalībvalstij parakstīt un noslēgt nolīgumu.
 13. Komisija 90 dienu laikā pēc 11. punktā minētā paziņojuma saņemšanas pieņem lēmumu, ar ko dalībvalstij atļauj vai atsaka atļauju parakstīt un noslēgt nolīgumu ar

⁴⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2017/684 (2017. gada 5. aprīlis), ar ko izveido informācijas apmaiņas mehānismu attiecībā uz starpvaldību nolīgumiem un nesaistošiem aktiem starp dalībvalstīm un trešām valstīm enerģētikas jomā un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 994/2012/ES (OV L 99, 12.4.2017., 1. lpp.).

trešo valsti. Ja lēmuma pieņemšanai ir vajadzīga papildu informācija, 90 dienu laikposmu skaita no dienas, kad saņemta šāda papildu informācija.

14. Ja Komisija saskaņā ar 13. punktu pieņem lēmumu, ar ko dalībvalstij atļauj parakstīt un noslēgt nolīgumu ar trešo valsti, attiecīgā dalībvalsts paziņo Komisijai par nolīguma noslēgšanu un stāšanos spēkā, kā arī par visām turpmākām izmaiņām minētā nolīguma statusā.
15. Ja Komisija saskaņā ar 13. punktu pieņem lēmumu, ar ko dalībvalstij atsaka atļauju parakstīt un noslēgt nolīgumu ar trešo valsti, tā informē attiecīgo dalībvalsti par to un norāda iemeslus.

↓ 2009/73/EK

~~50. pants~~

Pārskatīšanas procedūra

~~Ja 52. panta 6. punktā minētajā ziņojumā Komisija secina, ka, ņemot vērā faktisko veidu, kā dalībvalsts nodrošina piekļuvi tīklam, kas veido pilnībā efektīvu, nediskriminējošu un netraucētu piekļuvi tīklam, dažas šajā direktīvā noteiktās uzņēmumu saistības (tostarp tās, kas attiecas uz sadales sistēmu operatoru juridisko nodalīšanu) nav samērojamas ar izvirzīto mērķi, attiecīgā dalībvalsts var iesniegt lūgumu Komisijai atbrīvot to no attiecīgās prasības piemērošanas.~~

~~Dalībvalsts šo lūgumu nekavējoties dara zināmu Komisijai, kopā ar to iesniedzot visu vajadzīgo informāciju, lai pierādītu, ka ziņojumā izdarītais secinājums par efektīvu piekļuvi tīklam būs spēkā arī turpmāk.~~

~~Trijos mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas Komisija pieņem atzinumu par attiecīgās dalībvalsts lūgumu un attiecīgā gadījumā iesniedz priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, lai grozītu attiecīgos šīs direktīvas noteikumus. Priekšlikumos par šīs direktīvas grozījumiem Komisija var ierosināt atbrīvot attiecīgo dalībvalsti no konkrētu prasību izpildes ar noteikumu, ka šī dalībvalsts īsteno vienlīdz iedarbīgus pasākumus.~~

~~51. pants~~

Komiteja

- ~~1. Komisijai palīdz komiteja.~~
- ~~2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 3. un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.~~
- ~~3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.~~

↓ 2018/1999 51. panta 2. punkts

~~52. pants~~

Ziņošana

~~Komisija uzrauga un pārskata šīs direktīvas piemērošanu un iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei vispārēju progresu ziņojumu, kuru kā pielikumu pievieno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1999⁴⁶ 35. pantā minētajam enerģētikas savienības stāvokļa apskatam.~~

↕ jauns

83. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 8., 56., 66., 74., 75. un 76. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no [spēkā stāšanās datums].
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā drīkst atsaukt 8., 56., 66., 74., 75. un 76. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 8., 56., 66., 74., 75. un 76. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

84. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

⁴⁶ ~~Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).~~

85. pants

Pārskatīšana un ziņošana

Komisija līdz 2030. gada 31. decembrim pārskata šo direktīvu un iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu. Pārskatīšanā īpašu uzmanību pievērš 8. panta piemērošanai un saistītajām definīcijām 2. pantā, lai novērtētu, vai iekārtām, kuru ekspluatācija sākas no 2031. gada 1. janvāra, būtu jāpierāda lielāks siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījums no mazoglekļa degvielu un mazoglekļa udeņraža izmantošanas, lai saņemtu sertifikāciju saskaņā ar minēto pantu.

86. pants

Grozījumi Direktīvā 2012/27/ES

Direktīvu 2012/27/ES groza šādi:

1) direktīvas 9., 10. un 11. pantu svītrot;

2) direktīvas VII pielikumu svītrot.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)
⇒ jauns

~~8754~~ pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai līdz ~~⇒ 2023. gada 31. decembrim~~ ~~⇒ 2011. gada 3. martam~~ izpildītu šīs direktīvas ~~⇒ 51. panta~~ prasības. Dalībvalstis ~~par to tūlīt informē Komisiju~~ ☒ nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu ☒.

~~Dalībvalstis pieņem minētos noteikumus no 2011. gada 3. marta, izņemot 11. pantu, ko pieņem no 2013. gada 3. marta.~~

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka ~~paņēmienus, kā izdarīt šādas atsauces~~ ☒, kā izdarāma šāda atsauce un kā formulējams minētais paziņojums ☒.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

↓ 2009/73/EK (pielāgots)
⇒ jauns

~~8853~~ pants

Atcelšana

No ~~2011. gada 3. marta~~ ⇒ 2023. gada 1. janvāra ⇐ atceļ Direktīvu ~~2003/55/EK~~ ~~☒~~ 2009/73/EK, kas grozīta ar III pielikuma A daļā uzskaitījumiem aktiem, ~~☒~~ , neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem, kad tām ~~minētā direktīva~~ ~~☒~~ III pielikuma B daļā noteiktās direktīvas ~~☒~~ jātransponē savos tiesību aktos, un ~~☒~~ piemērošanas datumu ~~☒~~ jāpiemēro.

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu ~~IVH~~ pielikumā.

↓ 2009/73/EK

~~8955.~~ pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

~~9056.~~ pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

1.4.2. Konkrētie mērķi

1.4.3. Paredzami rezultāti un ietekme

1.4.4. Snieguma rādītāji

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

3.2.5. Trešo personu iemaksas

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS "AGENTŪRAS"

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz atjaunīgo gāzu, dabasgāzes un ūdeņraža iekšējo tirgu (pārstrādāta redakcija).

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz atjaunīgo gāzu, dabasgāzes un ūdeņraža iekšējo tirgu (pārstrādāta redakcija)

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

Rīcībpolitikas joma: enerģētika

Darbība: Eiropas zaļais kurss

1.3. Priekšlikums attiecas uz:

☒ jaunu darbību

☐ jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību⁴⁷

☐ esošas darbības pagarināšanu

☐ vienas vai vairāku darbību apvienošanu virzībā uz citu/jaunu darbību

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

Eiropas zaļais kurss un Klimata akts nosaka mērķrādītāju ES līdz 2050. gadam kļūt klimatneitrālai veidā, kas dod ieguldījumu Eiropas konkurētspējā, izaugsmē un darbvietās. Ir novērtēts, ka, sasniedzot siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas 55 % mērķrādītāju, atjaunojamo energoresursu daļa būs no 38 % līdz 40 %. Gāzveida kurināmie līdz 2050. gadam turpinās veidot ievērojamu daļu energoresursu struktūrā, pieprasot gāzes nozares dekarbonizāciju, izmantojot uz nākotni orientētu modeli konkurētspējīgiem, dekarbonizētiem gāzes tirgiem. Šī iniciatīva ir daļa no paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %". Tā attiecas uz gāzu, to skaitā ūdeņraža, tirgus modeli. Kaut arī tā pati nesasnies dekarbonizāciju, tā novērsīs pastāvošos regulatīvos šķēršļus un izveidos nosacījumus tās panākšanai izmaksu ziņā lietderīgā veidā.

1.4.2. Konkrētie mērķi

Turpmāk minētie konkrētie mērķi ir vērsti uz to, ko risina noteikumi, kuriem nepieciešami papildu resursi ACER un Enerģētikas ĢD.

Konkrētais mērķis Nr. 1

Izveidot tiesisko regulējumu uz tirgu balstītai ūdeņraža nozares un ūdeņraža tīklu attīstībai.

Konkrētais mērķis Nr. 2

⁴⁷

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

Uzlabot pārrobežu dabasgāzes tirdzniecības apstākļus, ņemot vērā atjaunīgo un mazoglekļa gāzu pieaugošo lomu, un nodrošināt vairāk tiesību patērētājiem.

Konkrētais mērķis Nr. 3

Nodrošināt, ka viseiropas tīklu operatoru struktūras ievēro ES tiesību aktus.

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Papildu resursi ļaus ACER un Enerģētikas ĢD veikt nepieciešamos uzdevumus sava mandāta izpildīšanai ES tiesību aktu ietvaros saskaņā ar šā priekšlikuma prasībām.

1.4.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

Konkrētais mērķis Nr. 1

Ūdeņraža infrastruktūras attīstīšana un tās kopēja izmantošana, ko veic dažādi tirgus dalībnieki.

Konkrētais mērķis Nr. 2

Tirdzniecības un atjaunīgo un mazoglekļa gāzu piekļuves tirgiem līmenis (piemēram, apjomi un tirgotāju skaits, LNG termināļu izmantošanas līmenis un saņemto gāzu apjoms).

Konkrētais mērķis Nr. 3

Ūdeņraža tīkla operatoru Eiropas tīkla savlaicīga izveide un savlaicīga dabasgāzes SSO iekļaušana ES SSO struktūrā.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks

Turpmāk sniegtais novērtējums, ciktāl tas attiecas uz ACER, ņem vērā resursu vajadzību aplēses pašreizējiem uzdevumiem no nesenā pētījuma, kuru veica neatkarīgs konsultants, lai noteiktu vajadzīgos resursus līdzīgiem, tomēr papildinošiem uzdevumiem ar korekciju, kuras mērķis ir izvairīties no pārvērtēšanas. Citētie pilnslodzes ekvivalenta skaitļi esošajiem uzdevumiem ir 2023. gadā pieprasīto darbinieku noapaļotas aplēses, tomēr ar vispārējo samazinājumu par 20 %, kas paredzēts, lai ņemtu vērā, ka konsultanta piemērotajai metodei bija tendence uz pārvērtēšanu, kā paskaidrots Komisijas 2021. gada 5. oktobra atzinumā C(2021)7024 par Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūras plānošanas dokumenta projektu laikposmam no 2022. līdz 2024. gadam un par ACER pieejamo finanšu resursu un cilvēkresursu pietiekamību. Līdz ar to šajā tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā tiek piemērotas piesardzīgākas aplēses par pieprasītajiem darbiniekiem, nekā tas bija konsultanta pētījumā.

Lai gan ES patērētājiem piegādātās dabasgāzes apjomi pakāpeniski samazināsies, tas paredzamā nākotnē neizraisīs *ACER* darba slodzes samazinājumu saistībā ar esošajiem uzdevumiem. Piemēram, dabasgāzes tīklu kodeksu īstenošana turpinās neatkarīgi no apjomiem, kas tiek transportēti pa tīklu. Sarežģītība kļūs aizvien lielāka, ņemot vērā atjaunīgo un mazoglekļa gāzu piemaisīšanas pieaugošo lomu. Turklāt līdz ar ūdeņraža tīklu un tirgu *ACER* uzdevumu sarakstam tiks pievienota jaunas nozares regulācija.

Konkrētais mērķis Nr. 1. Izveidot tiesisko regulējumu uz tirgu balstītai ūdeņraža nozares un ūdeņraža tīklu attīstībai

— Saistībā ar elektrību un dabasgāzi uz tirgu balstītas ūdeņraža nozares attīstība pieprasa detalizētākus noteikumus **tīkla kodeksu vai pamatnostādņu** formā. Priekšlikumā ir iekļauti deviņi pilnvarojumi ar ūdeņradi saistītu jaunu tīkla kodeksu vai pamatnostādņu pieņemšanai Komisijas regulu formā.

Pašlaik ir pieņemti seši tīkla kodeksi vai pamatnostādnes Komisijas regulu formā Gāzes regulas (EK) Nr. 715/2009 ietvaros, vai arī tie ir iekļauti kā pielikumi šai regulai. Konsultants aplēsa, ka to īstenošanai *ACER* ir vajadzīgi septiņi pilnslodzes ekvivalenti. Dabasgāzes tīklu kodeksu un pamatnostādņu attīstīšanā un īstenošanā gūtā pieredze var tikt izmantota, attīstot līdzīgus tīkla kodeksus un pamatnostādnes ūdeņradim (piemēram, jaudas piešķiršanā, sadarbībā).

Tādējādi ir aplēsts, ka, lai attīstītu un pēc tam īstenotu jaunos ar ūdeņradi saistītos tīkla kodeksus un pamatnostādnes, ir nepieciešami pieci pilnslodzes ekvivalenti. Ņemot vērā ūdeņraža nozares pakāpenisko attīstību, papildu pilnslodzes ekvivalentus būtu jāievieš pakāpeniski: viens pilnslodzes ekvivalents gadā, sākot ar 2023. gadu.

— *ACER* arī pieņems lēmumus par jaunās pārrobežu ūdeņraža infrastruktūras izplatīšanas izmaksām un par ūdeņraža vai citu gāzu atšķirīgās kvalitātes izraisītu ierobežojumu atcelšanas risinājumiem. Konsultants aplēsa, ka *ACER* lēmumam par pārrobežu izmaksu piešķirumu saskaņā ar *TEN-E* regulu (ES) Nr. 347/2013 gadījumā, ja dalībvalstu regulatīvās iestādes nevar vienoties, uz sešiem mēnešiem ir vajadzīgi aptuveni trīs pilnslodzes ekvivalenti, un gadījumā, ja lēmums tiek pārsūdzēts, ir vajadzīgs vēl vairāk cilvēkresursu. Ja lēmums tiek pieņemts reizi divos gados, tam būtu nepieciešams papildu viens pilnslodzes ekvivalents laikā, kad līdz ar ūdeņraža un gāzu, kas nav dabasgāze, nozīmes pieaugumu šīs lēmuma pilnvaras, visticamāk, tiks izmantotas (t. i., 2026. gadā).

— **4. sējums** (kopā ar elektrības vairumtirdzniecību, dabasgāzes vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību/patērētājiem) **par ūdeņradi** tiks pievienots *ACER* **Tirgus uzraudzības ziņojumam**, paplašinot *ACER* tirgus uzraudzības darbību aptvērumu. Pašlaik pie šiem trīs sējumiem strādā 7–8 pilnslodzes ekvivalenti. Tā kā ūdeņradis būs jauna *ACER* joma, kurai ir jāiedibina iekšējās speciālās zināšanas, ir aplēsts, ka kopš priekšlikumu stāšanās spēkā ir vajadzīgs papildu viens pilnslodzes ekvivalents un vēl viens pilnslodzes ekvivalents, kad, kā sagaidāms, ūdeņraža nozare sāks attīstīties par viseiropas tirgu (t. i., ap 2027. gadu).

— Ņemot vērā ūdeņraža un citu gāzu, kas nav fosilās gāzes, pieaugošo nozīmi, **REMIT darbības joma ir jāpaplašina**. Tam kopumā būs vajadzīgi pieci papildu pilnslodzes ekvivalenti, divi no 2024. gada un papildu trīs pilnslodzes ekvivalenti, kad ūdeņraža tirgus sāks attīstīties, tātad no 2027. gada. Šie pieci pilnslodzes ekvivalenti būs tiesīgi saņemt finansējumu no maksām.

Konkrētais mērķis Nr. 2. Uzlabot pārrobežu dabasgāzes tirdzniecības apstākļus, ņemot vērā atjaunīgo un mazoglekļa gāzu pieaugošo lomu, un nodrošināt vairāk tiesību patērētājiem

- Tiek plānota jauna Komisijas regula par **kiberdrošību**, kas ir līdzvērtīga tai, kas attiecas uz elektroenerģijas nozari. Saskaņā ar *ACER* vajadzīgo pieredzi līdz ar priekšlikuma stāšanās spēkā vidēji tiek pieprasīts viens pilnslodzes ekvivalents katram tīkla kodeksam vai katrām pamatnostādnēm un papildu viens pilnslodzes ekvivalents kiberdrošībai.
- Tiks ieviests jauns noteikums, kas pieprasīs, lai tīkla operatoriem būtu atsevišķas dabasgāzes, ūdeņraža un/vai elektrības tīklu regulētās aktīvu bāzes ar mērķi izvairīties no šķērssubsidēšanas. *ACER* uzdevums būs izdot **ieteikumus tīkla operatoriem un dalībvalstu regulatīvajām iestādēm par aktīvu vērtības noteikšanu un tīkla lietotāju maksu aprēķināšanu** un reizi divos gados tos atjaunināt. *ACER* uzdevums būs arī reizi četros gados publicēt **pētījumu, kurā tiek salīdzināta ES pārvades sistēmu operatoru maksu efektivitāte**. Esošajam paraugprakses ziņojumam par pārvades un sadales tarifiem saskaņā ar Elektroenerģijas regulas (ES) 2019/943 18. panta 9. punktu konsultants aplēsa 0,4 pilnslodzes ekvivalentus gadā, nedaudz vairāk kā esošajam ziņojumam par sastrēgumiem gāzes starpsavienojumu punktos. Priekšlikums samazina ziņojuma par sastrēgumiem publicēšanas biežumu no reizes gadā uz principā reizi divos gados. Tā rezultātā no 2024. gada abu jauno ziņošanas uzdevumu izpildei pietiktu ar papildu 0,5 pilnslodzes ekvivalentiem.
- Atspoguļojot pārstrādātās Elektroenerģijas direktīvas (ES) 2019/944 noteikumus, šis priekšlikums stiprinās noteikumus arī **gāzes patērētājiem**. Šiem noteikumiem būtu jāatbilst *ACER* spējām uzraudzīt patērētāju tiesības un mazumtirdzniecības tirgus, un līdz ar to *ACER* komanda, kura izstrādā tās gada tirgus uzraudzības ziņojumu, būtu jāpapildina ar 0,5 pilnslodzes ekvivalentiem, sākot ar laiku, kad dalībvalstīm būs jātransponē noteikumi (t. i., ar 2024. gadu).

Konkrētais mērķis Nr. 3. Nodrošināt, ka viseiropas tīklu operatoru struktūras ievēro ES tiesību aktus

- Priekšlikums uzlabo *ENTSO-G* pārraudzību (atspoguļojot ar *ENTSO-E* saistītos noteikumus), paplašina ES SSO struktūras darbības jomu, ietverot dabasgāzes sadales sistēmas operatorus, un izveido jaunu ūdeņraža tīklu operatoru Eiropas tīklu.

Ūdeņraža tīklu operatoru Eiropas tīkla izveide un ES SSO darbības jomas paplašināšana rada vislielāko darba slodzi *ACER* pirmajā gadā pēc priekšlikuma stāšanās spēkā; pēc tam tiek īstenoti regulāri uzraudzības uzdevumi un iespējamās, kaut retas, izpildes panākšanas darbības. Būtu jāpietiek ar vienu pilnslodzes ekvivalentu, kurš pēc pirmā gada arī strādās, veicot galveno jaunā ūdeņraža tīklu operatoru Eiropas tīkla uzraudzības uzdevumu: jaunā Savienības mēroga tīkla attīstības plāna novērtēšanu.

Iepriekš aprakstītajos papildu pilnslodzes ekvivalentos netiek iekļautas pieskaitāmās izmaksas. Piemērojot pieskaitāmo izmaksu līmeni aptuveni 25 % apmērā (mazāk nekā pašlaik), ir nepieciešami 5 papildu pilnslodzes ekvivalenti. Iepriekšējos Komisijas atzinumos par *ACER* plānošanas dokumentiem ir uzdots jautājums, kāpēc *ACER* štatū sarakstā nav iekļauti noteikumi par darbiniekiem, kuri veic administratīvos vai sekretāru uzdevumus, un *ACER* tiešām šiem uzdevumiem izmanto pagaidu darbiniekus. Lai labotu šo situāciju, papildu

pilnslodzes ekvivalentiem vajadzētu būt *AST/SC*, neradot papildu slogu ES budžetam, jo viņi aizstātu pagaidu darbiniekus.

No kopumā 21 pilnslodzes ekvivalenta līdz 7 būtu tiesīgi saņemt finansējumu no maksām (2 *TA AD*, 3 *CA IV FG* un 2 *TA AST/SC* kā sekretāru atbalsts divu *REMIT* nodaļu vadītājiem).

Lai gan lielākā daļa papildu darba slodzes ES struktūrām būs *ACER* ietvaros, Enerģētikas ĢD darba slodzi palielinās arī udeņraža nozare, kura pakāpeniski attīstīsies par viseiropas tirgu, kā arī tīkla un dabasgāzes tirgus pieaugošā sarežģītība saistībā ar citu gāzu, kas nav fosilās gāzes, pieaugošo piegādi. Saskaņā ar piesardzīgām aplēsēm ir vajadzīgs viens papildu pilnslodzes ekvivalents, lai nodrošinātu patērētāju aizsardzības stiprināto noteikumu īstenošanu. Vairumtirdzniecības aspektā pašlaik astoņi pilnslodzes ekvivalenti strādā ar gāzu tirgiem (to skaitā tīkla plānošanu un gāzes kvalitāti). Ar udeņradi saistīto noteikumu pievienošana un dabasgāzes nozares pieaugošā sarežģītība pieprasa reizināt darbinieku skaitu ar faktoru 1,5, kas nozīmē 4 papildu pilnslodzes ekvivalentus, kuri nākamo gadu laikā ir sadalīti saskaņā ar udeņraža nozares attīstību un to gāzu pieaugošo tirgus daļu, kuras nav fosilās gāzes.

- 1.5.2. *Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē “Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība” ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

Pašreiz ES līmenī nav noteikumu, kuri regulētu specializētos udeņraža tīklus vai tirgus. Ņemot vērā pašreizējos centienus ES un valstu līmenī veicināt atjaunīgā udeņraža kā fosilo degvielu aizstājēja izmantošanu, dalībvalstis tiktu stimulētas valsts līmenī pieņemt noteikumus par udeņraža specializētās infrastruktūras transportēšanu. Tas visā ES rada fragmentētas regulatīvās kopainas risku, kas var sarežģīt nacionālo udeņraža tīklu un tirgu integrāciju, tādējādi liedzot vai kavējot pārrobežu tirdzniecību ar udeņradi.

Udeņraža infrastruktūras noteikumu saskaņošana vēlākā posmā (t. i., pēc tam, kad ir pieņemti valsts tiesību akti) radītu lielāku administratīvo slogu dalībvalstīm un lielākas regulatīvās izmaksas un nenoteiktību uzņēmumiem, jo īpaši attiecībā uz ilgtermiņa investīcijām udeņraža ražošanā un transporta infrastruktūrā.

Tiesiskā regulējuma izveide ES līmenī specializētiem udeņraža tīkliem un tirgiem veicinātu nacionālo udeņraža tirgu un tīklu integrāciju un starpsavienošana. ES līmeņa noteikumi par šādu specializētu udeņraža tīklu plānošanu, finansēšanu un darbību radītu ilgtermiņa prognozējamību iespējamajiem investoriem šāda veida ilgtermiņa infrastruktūrā, jo īpaši pārrobežu starpsavienojumos (uz kuriem citādi varētu atteikties dažādi un potenciāli atšķirīgi valsts tiesību akti).

Attiecībā uz biometānu bez iniciatīvas ES līmenī, visticamāk, līdz 2030. gadam joprojām pastāvētu regulatīvā sadrumstalotība saistībā ar piekļuvi vairumtirdzniecības tirgiem, savienojuma pienākumiem un PSO–SSO koordinācijas pasākumiem. Tāpat bez zināmas saskaņotības ES līmenī atjaunīgo un mazoglekļa gāzu ražotāji visā ES saskarsies ar ļoti atšķirīgām savienojuma un iesmidzināšanas izmaksām, kas radīs nevienlīdzīgus konkurences apstākļus.

Bez jauniem tiesību aktiem ES līmenī dalībvalstis turpinātu piemērot atšķirīgus gāzes kvalitātes standartus un noteikumus par ūdeņraža piemaisīšanas līmeņiem, riskējot ar pārrobežu plūsmu ierobežojumiem un tirgus segmentāciju. Gāzes kvalitātes standartus turpinātu noteikt galvenokārt ar dabasgāzes kvalitātes parametriem, ierobežojot atjaunīgo gāzu integrāciju tīklā.

Visi šie aspekti, visticamāk, samazinās pārrobežu tirdzniecību ar atjaunīgajām gāzēm; to varētu kompensēt lielāks fosilo gāzu imports. *LNG* termināļu izmantojums un importi varētu arī turpmāk aprobežoties ar dabasgāzi, kaut arī gadījumā, ja būtu pieejams konkurētspējīgs biometāns vai sintētiskais metāns no avotiem ārpus ES, *LNG* termināļu pielāgošana nebūtu nepieciešama.

1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Pieredze ar iepriekšējiem tiesību aktu priekšlikumiem ir parādījusi, ka *ACER* vajadzības pēc darbiniekiem ir viegli novērtēt par zemu. Tas tā jo sevišķi ir, ja tiesību aktā ir iekļauti pilnvarojuma noteikumi detalizētāku tehnisko noteikumu, piemēram, tīkla kodeksu un pamatnostādņu Elektroenerģijas regulas (ES) 2019/943 ietvaros, pieņemšanai. Lai neatkārtotu 2009. gada trešās iekšējā tirgus paketes pieredzi, kad pārāk zemu novērtēta vajadzība pēc darbiniekiem izraisīja strukturālu darbinieku trūkumu (kas ir visaptveroši atrisināts, tikai sākot ar ES budžetu 2022. gadam), šajā priekšlikumā vajadzība pēc darbiniekiem tiek aplēsta vairākiem turpmākajiem gadiem, kā arī tiek ņemti vērā iespējami turpmāki notikumi, kā pilnvarojumu izmantojums.

1.5.4. *Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Šī iniciatīva ir iekļauta Komisijas darba programmā 2021. gadam (COM(2020) 690 final) kā daļa no Eiropas zaļā kursa un paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %”, un tā dos ieguldījumu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītājos, kas paredz šo emisiju samazināšanu par vismaz 55 % līdz 2030. gadam salīdzinājumā ar 1990. gadu, kā noteikts Eiropas Klimata aktā un ES mērķī panākt klimatneitralitāti līdz 2050. gadam.

1.5.5. *Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums*

Pilnslodzes ekvivalenti ir vajadzīgi jauniem uzdevumiem, tomēr esošie uzdevumi pārredzamā nākotnē nesamazināsies: ūdeņraža nozare attīstīsies paralēli nepārtrauktam dabasgāzes sistēmas izmantojumam, dabasgāzes sistēmai kļūstot aizvien sarežģītākai saistībā ar citu metāna avotu, kas nav fosilā gāze, pieaugošo izmantojumu. Līdz ar to pārdales neatrisinātu papildu vajadzības pēc darbiniekiem.

Ja tas ir juridiski iespējams, papildu pilnslodzes ekvivalenti tiks finansēti, izmantojot esošo maksu shēmu *ACER* uzdevumiem *REMIT* ietvaros.

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

☐ **Ierobežots ilgums**

- ☐ Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.
- ☐ Finansiālā ietekme no GGGG. līdz GGGG. gadam

☒ **Beztermiņa**

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi⁴⁸

☒ Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**:

- ☐ ko veic izpildaģentūras

☐ **Dalīta pārvaldība** kopā ar dalībvalstīm

☒ **Netieša pārvaldība**, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- ☒ 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- ☐ publisko tiesību subjektiem;
- ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuri sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.

Piezīmes

⁴⁸

Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsaucies uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Saskaņā ar tās finanšu regulējumu *ACER* tās plānošanas dokumenta kontekstā ir jānodrošina gada Darba programma, kurā iekļauta detalizēta informācija par resursiem (gan finanšu, gan cilvēkresursiem) katrai no veiktajām darbībām.

ACER reizi mēnesī ziņo *ENER* ĢD par budžeta izpildi, arī par saistībām, kā arī par maksājumiem pa budžeta sadaļām un brīvo darbvieta rādītāju pēc darbinieku veida.

Turklāt *ENER* ĢD ir tieši pārstāvēts *ACER* pārvaldības struktūrās. *ENER* ĢD ar savu Administratīvās valdes pārstāvju palīdzību katrā no tās sanāksmēm gada laikā tiks informēts par budžeta izmantojumu un štatū sarakstu.

Visbeidzot, arī saskaņā ar finanšu noteikumiem uz *ACER* attiecas gada ziņošanas prasības par darbībām un resursu izmantojumu ar Administratīvās valdes un tās gada darbības pārskata palīdzību.

ENER ĢD tiešā veidā īstenotajos uzdevumos tiks ievērots gada plānošanas un uzraudzības cikls, kas tiek īstenots Komisijā un izpildaģentūrās, arī ziņošana par rezultātiem, izmantojot *ENER* ĢD gada darbības pārskatu.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgušanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Kaut arī *ACER* būs jāattīsta jaunas speciālās zināšanas, izmaksu ziņā vislietderīgāk tomēr ir šā priekšlikuma ietvaros piešķirt jaunus uzdevumus jau pastāvošai aģentūrai, kura jau veic līdzīgus uzdevumus.

ENER ĢD izveidoja kontroles stratēģiju attiecību ar *ACER* pārvaldībai kā daļu no 2017. gada Komisijas iekšējās kontroles sistēmas. *ACER* 2018. gada decembrī pārskatīja un pieņēma savu iekšējās kontroles sistēmu.

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

Galvenais risks ir nepareizas aplēses attiecībā uz darba slodzi, ko radījis šis priekšlikums, ņemot vērā, ka tā mērķis ir nodrošināt veicinošu tiesisko regulējumu *ex ante*, nevis *ex post* pēc nacionālo pieeju noteikšanas un jaunu dalībnieku un jaunu degvielu (ūdeņraža un citu “alternatīvo gāzu”) parādīšanās enerģētikā. Šis risks ir jāpieņem, jo, kā liecina pieredze, ja vajadzības pēc papildu resursiem netiek iekļautas sākotnējā priekšlikumā, šo situāciju vēlāk ir ļoti grūti izlabot.

Tas, ka priekšlikumā ir iekļauti vairāki jauni uzdevumi, mazina šo risku, jo, kaut arī dažu turpmāko uzdevumu darba slodze var būt novērtēta par zemu, citu darba slodze var būt pārvērtēta, nodrošinot iespējas turpmākai pārdalei.

2.2.3. *Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

Nav sagaidāms, ka papildu uzdevumu piešķiršana ACER esošajam mandātam radīs īpašas papildu kontroles ACER, līdz ar to kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību netiks mainīta.

Tāpat ENER DĢ piešķirto uzdevumu rezultātā neradīsies papildu kontroles vai izmaiņas kontroles izmaksu attiecībā.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

ACER piemēro decentralizēto ES aģentūru krāpšanas apkarošanas principus saskaņā ar Komisijas pieeju.

2019. gada martā ACER pieņēma jaunu Krāpšanas apkarošanas stratēģiju, atceļot ACER Administratīvās valdes lēmumu 13/2014. Jaunā stratēģija, kura aptver trīs gadu laikposmu, balstās uz šādiem elementiem: gada risku novērtējumu, interešu konfliktu novēršanu un pārvaldību, iekšējos noteikumus par trauksmes celšanu, sensitīvu funkciju pārvaldības politiku un procedūru, kā arī pasākumus saistībā ar ētiku un godprātību.

ENER ĢD 2020. gadā arī pieņēma pārskatītu Krāpšanas apkarošanas stratēģiju (KAS). ENER ĢD KAS balstās uz Komisijas stratēģiju krāpšanas apkarošanai un īpašu iekšienē veiktu risku novērtējumu, kas paredzēts, lai noteiktu jomas, kuras ir visneaizsargātākās pret krāpšanu, jau pastāvošās kontroles un darbības, kas nepieciešamas ENER ĢD krāpšanas novēršanas, noteikšanas un izlabošanas spēju uzlabošanai.

Gan ACER regula, gan publiskajam iepirkumam piemērojamie līguma noteikumi nodrošina, ka revīzijas un pārbaudes uz vietas var veikt Komisijas dienesti, to skaitā OLAF, izmantojot OLAF ieteiktos standarta noteikumus.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif. 49	no EBTA valstīm ⁵⁰	no kandidātvalstīm ⁵¹	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
02	02 10 06 un 02 03 02	Dif./	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas
-------------------	------------------	----------------	----------

49 Dif. — diferencētās apropriācijas, nedif. — nediferencētās apropriācijas.

50 EBTA — Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

51 Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

shēmas izdevumu kategorija	Nr.	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātval stīm	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
	[XX.YY.YY.YY]		JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

3.2. Aplēstā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz izdevumiem

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgaļu finanšu shēmas izdevumu kategorija	2	Eiropas stratēģiskās investīcijas — Energoregulatoru sadarbības aģentūra (ACER)
---	----------	---

ACER			2023. gads	2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads	KOPĀ
1. sadaļa	Saistības	(1)	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
	Maksājumi	(2)	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
2. sadaļa	Saistības	(1a)						
	Maksājumi	(2a)						
3. sadaļa	Saistības	(3a)						
	Maksājumi	(3b)						
KOPĀ ACER apropriācijas	Saistības	= 1 + 1a + 3 a	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
	Maksājumi	= 2 + 2a + 3b	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596

Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
---	----------	----------------------------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2023. gads	2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads	KOPĀ
<i>ENER ĢD</i>							
• Cilvēkresursi		0,152	0,304	0,304	0,456	0,760	1,976
• Citi administratīvie izdevumi							
KOPĀ ENER ĢD	Apropriācijas						

KOPĀ daudzgažu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760	1,976
--	---------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2023. gads	2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads	KOPĀ
KOPĀ daudzgažu finanšu shēmas 1.–7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	0,842	1,298	1,684	2,070	2,678	8,572
	Maksājumi	0,842	1,298	1,684	2,070	2,678	8,572

3.2.2. Aplēstā ietekme uz ACER apropriācijām

- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus			N gads		N+1 gads		N+2 gads		N+3 gads		Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)						KOPĀ	
	IZNĀKUMI																	
	Veids 52	Vidējā s izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izma ksas	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmak sas	Kopēj ais daudz ums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1 ⁵³ ...																		
– Iznākums																		
– Iznākums																		
– Iznākums																		
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 1																		
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2 ...																		
– Iznākums																		
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 2																		
KOPĒJĀS IZMAKSAS																		

⁵² Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros, utt.).

⁵³ Konkrētie mērķi, kas norādīti 1.4.2. punktā.

3.2.3. Aplēstā ietekme uz ACER cilvēkresursiem

3.2.3.1. Kopsavilkums

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2023. gads	2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads	KOPĀ
--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	------

Pagaidu darbinieki (<i>AD</i> kategorija)	0,456	0,760	0,912	1,064	1,216	4,408
Pagaidu darbinieki (<i>AST</i> kategorija)						
Pagaidu darbinieki (<i>AST/SC</i> kategorija)	0,152	0,152	0,304	0,304	0,456	1,368
Līgumdarbinieki	0,082	0,082	0,164	0,246	0,246	0,820
Valstu norīkotie eksperti						

KOPĀ	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
-------------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Personāla vajadzības (pilnslodzes ekvivalents):

	2023. gads	2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads	KOPĀ
--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	------

Pagaidu darbinieki (<i>AD</i> kategorija)	3	6	7	8	10	10
Pagaidu darbinieki (<i>AST</i> kategorija)						
Pagaidu darbinieki (<i>AST/SC</i> kategorija)	1	2	3	4	5	5
Līgumdarbinieki (<i>IV FG</i>)	1	2	3	3	6	6
Valstu norīkotie eksperti						

KOPĀ	5	10	13	15	21	21
------	---	----	----	----	----	----

No kuriem ar ES iemaksu tiek finansēti⁵⁴:

	2023. gads	2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads	KOPĀ
--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	------

Pagaidu darbinieki (<i>AD</i> kategorija)	3	5	6	7	8	8
Pagaidu darbinieki (<i>AST</i> kategorija)						
Pagaidu darbinieki (<i>AST/SC</i> kategorija)	1	1	2	2	3	3
Līgumdarbinieki (<i>IV FG</i>)	1	1	2	3	3	3
Valstu norīkotie eksperti						

KOPĀ	5	7	10	12	14	14
------	---	---	----	----	----	----

Plānotais pilnslodzes ekvivalenta darbā pieņemšanas datums ir attiecīgā gada 1. janvāris.

⁵⁴ Katru gadu saskaņā ar Komisijas lēmuma (ES) 2020/2152 3. panta 1. punktu *ACER* noteiks, kuras izmaksas, to skaitā darbinieku izmaksas, ir attiecināmās izmaksas, kas finansējamas no maksas, un sniegs rezultātu tās plānošanas dokumenta projektā. Saskaņā ar Regulas (ES) 2019/942 20. pantu Komisija sniedz atzinumu par *ACER* plānošanas dokumenta projektu, arī par aģentūras priekšlikumiem attiecībā uz to, kuras izmaksas tiek uzskatītas par attiecināmām izmaksām, kas finansējamas no maksas, un līdz ar to par iespējām samazināt slogu uz ES budžetu.

3.2.3.2. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības atbildīgajam ĢD

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi.
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma veselos skaitļos (vai maksimāli ar vienu zīmi aiz komata)

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
	gads	gads	gads	gads	gads
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)					
20 01 02 01 un 20 01 02 02 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)	1	2	2	3	5
20 01 02 03 (Delegācijas)					
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)					
10 01 05 01 (Tiešā pētniecība)					
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu <i>FTE</i>)⁵⁵					
20 02 01 (<i>AC, END, INT</i> , ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)					
20 02 03 (<i>AC, AL, END, INT</i> un JED delegācijās)					
Budžeta pozīcijas (norādīt) ⁵⁶	— galvenajā mītnē ⁵⁷				
	— delegācijās				
01 01 01 02 (<i>AC, END, INT</i> — netiešā pētniecība)					
10 01 05 02 (<i>AC, END, INT</i> — tiešā pētniecība)					
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)					
KOPĀ	1	2	2	3	5

Šie ir jauni uzdevumi, kuriem pašreiz *ENER* ĢD nav nozīmēti darbinieki. Nepieciešamie cilvēkresursi varētu tikt nodrošināti, izmantojot darbiniekus, kuri ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

⁵⁵ *AC* — līgumdarbinieki, *AL* — vietējie darbinieki, *END* — valstu norīkotie eksperti, *INT* — aģentūru darbinieki, *JED* — jaunākie eksperti delegācijās.

⁵⁶ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām *BA* pozīcijām).

⁵⁷ Galvenokārt ES kohēzijas politikas fondiem, Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondam (EJZAF).

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

- ☐ Priekšlikums/iniciatīva ir saderīga ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu
- ☒ Priekšlikums/iniciatīva ietvers attiecīgās izdevumu kategorijas pārplānošanu daudzgadu finanšu shēmā.

Aprakstiet, kas jāpārplāno, norādot attiecīgās budžeta pozīcijas un summas.

- Paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %” iniciatīvas netika ņemtas vērā, kad tika aprēķinātas DSF izdevumu kategorijas. Tā kā šī konkrētā iniciatīva ir jauna, tā tiks pārplānot gan pozīciju par iemaksu *ACER*, gan pozīciju, kas atbalstīs *ENER* ĢD veikto papildu darbu. Tā kā *ACER* papildu cilvēkresursu ietekme uz budžetu nevar tikt segta ar maksām vai ar pašreizējo ES iemaksu, tā tiks segta ar pārdali no citām budžeta pozīcijām, kuras pārvalda *ENER* ĢD attiecībā uz papildu pilnslodzes ekvivalentiem, kuri netiek finansēti ar maksām, jo sevišķi no EISI Enerģijas programmas budžeta pozīcijas 02 03 02, tomēr neradot precedentu EISI finansējuma izmantošanai.
- ☐ Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpiemēro elastības instruments vai jāpārskata daudzgadu finanšu shēma⁵⁸

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un atbilstošās summas.

3.2.5. Trešo personu iemaksas

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz trešo personu līdzfinansējumu.
- Priekšlikums/iniciatīva paredz līdzfinansējumu atbilstoši šādai aplēsei:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	N gads	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas								

⁵⁸

Sk. 12. un 13. pantu Padomes Regulā (ES, Euratom) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam.

3.3. **Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem**

- **X** Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.
- ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - ☐ pašu resursus
 - ☐ citus ieņēmumus
 - ☐ atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija:	ieņēmumu	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ⁵⁹					
			N gads	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)	
..... pants								

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

Norādīt ietekmes uz ieņēmumiem aprēķināšanai izmantoto metodi.

⁵⁹ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.

PIELIKUMS **TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATAM**

Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums:

Gāzes direktīva

- 1. VAJADZĪGO CILVĒKRESURSU SKAITS UN IZMAKSAS**
- 2. CITU ADMINISTRATĪVO IZDEVUMU IZMAKSAS**
- 3. KOPEJĀS ADMINISTRATĪVĀS IZMAKSAS**
- 4. IZMAKSU APLĒSĒM IZMANTOTĀS APRĒĶINA METODES**
 - 4.1. CILVĒKRESURSI**
 - 4.2. CITI ADMINISTRATĪVIE IZDEVUMI**

Šis pielikums ir jāpievieno tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatam, kad tiek uzsākta starpdienestu apspriede. Datu tabulas tiek izmantotas kā avots tabulām, kuras ir iekļautas tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā. Tās ir paredzētas tikai iekšējai lietošanai Komisijā.

1. Vajadzīgo cilvēkresursu izmaksas

☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi

☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

7. IZDEVUMU KATEGORIJA daudzgadu finanšu shēmā		2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		2030	
		FTE	Apropriācijas	FTE	Apropriācijas	FTE	Apropriācijas	FTE	Apropriācijas	FTE	Apropriācijas	FTE	Apropriācijas	FTE	Apropriācijas	FTE	Apropriācijas
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)																	
20 01 02 01 — Galvenā mītne un pārstāvniecības	AD	1	0,152	2	0,304	2	0,304	3	0,456	5	0,760						
	AST																
20 01 02 03 — Savienības delegācijas	AD																
	AST																
• Ārštata darbinieki ⁶⁰																	
20 02 01 un 20 02 02 — Ārštata darbinieki — Galvenā mītne un pārstāvniecības	AC																
	END																
	INT																
20 02 03 — Ārštata darbinieki — Savienības delegācijas	AC																
	AL																
	END																

⁶⁰ AC — līgumdarbinieki, AL — vietējie darbinieki, END — valstu norīkotie eksperti, INT — aģentūru darbinieki, JED — jaunākie eksperti delegācijās.

	INT																
	JED																
Citas ar cilvēkresursiem saistītās budžeta pozīcijas (<i>norādīt</i>)																	
Starpsumma — cilvēkresursi, 7. IZDEVUMU KATEGORIJA		1	0,152	2	0,304	2	0,304	3	0,456	5	0,760						

Šie ir jauni uzdevumi, kuriem pašreiz ENER ĢD nav nozīmēti darbinieki. Nepieciešamie cilvēkresursi varētu tikt nodrošināti, izmantojot darbiniekus, kuri ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS daudzgadu finanšu shēmā		2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		2030	
		FTE	Apropriācijas	FTE	Apropriācijas	FTE	Apropriācijas	FTE	Apropriācijas	FTE	Apropriācijas	FTE	Apropriācijas	FTE	Apropriācijas	FTE	Apropriācijas
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)																	
01 01 01 01 Netiešā pētniecība ⁶¹	AD																
	AST																
• Ārštata darbinieki ⁶²																	
Ārštata	— galvenajā	AC															

61

Izvēlēties attiecīgo budžeta pozīciju, vai arī, ja vajadzīgs, precizēt citu; gadījumā, ja ir vairāk budžeta pozīciju, darbinieki būtu jādiferencē pēc katras konkrētās budžeta pozīcijas.

62

AC — līgumdarbinieki, AL — vietējie darbinieki, END — valstu norīkotie eksperti, INT — aģentūru darbinieki, JED — jaunākie eksperti delegācijās.

darbinieki no darbības apropriācijām (bijušās BA pozīcijas)	mītnē	END																
		INT																
	— Savienības delegācijās	AC																
		AL																
		END																
		INT																
		JED																
01 01 01 02 Netiešā pētniecība	Tiešā pētniecība	AC																
01 01 01 12		END																
Cita atbilde (precizēt) ⁶³		INT																
Citas ar cilvēkresursiem saistītās budžeta pozīcijas (norādīt)																		
Starpsumma — cilvēkresursi, ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS																		
Kopā cilvēkresursi (visas DFS izdevumu kategorijas)		1	0,152	2	0,304	2	0,304	3	0,456	5	0,760							

Šie ir jauni uzdevumi, kuriem pašreiz ENER ĢD nav nozīmēti darbinieki. Nepieciešamie cilvēkresursi varētu tikt nodrošināti, izmantojot darbiniekus, kuri ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

⁶³ Izvēlēties attiecīgo budžeta pozīciju, vai arī, ja vajadzīgs, precizēt citu; gadījumā, ja ir vairāk budžeta pozīciju, darbinieki būtu jādiferencē pēc katras konkrētās budžeta pozīcijas.

2. Citu administratīvo izdevumu izmaksas

X Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas

□ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

7. IZDEVUMU KATEGORIJA daudzgadu finanšu shēmā	N gads ⁶⁴	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	N+4 gads	N+5 gads	N+7 gads	Kopā
Galvenajā mītnē vai ES teritorijā:								
20 02 06 01 — Komandējumu un reprezentācijas izdevumi								
20 02 06 02 — Konferenču un sanāksmju izmaksas								
20 02 06 03 — Komitejas ⁶⁵								
20 02 06 04 Mācības un konsultācijas								
20 04 — IT izdevumi (korporatīvie) ⁶⁶								
Citas ar cilvēkresursiem nesaistītās budžeta pozīcijas (norādīt vajadzības gadījumā)								
Savienības delegācijās								
20 02 07 01 — Komandējumu, konferenču un reprezentācijas izdevumi								

⁶⁴ “N” gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet “N” ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021.). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem

⁶⁵ Precizēt komitejas veidu un grupu, kam tā pieder.

⁶⁶ Ir nepieciešams *DIGIT* ĢD — IT investīciju komandas atzinums (skatīt IT finansēšanas pamatnostādnes, C(2020)6126 final (2020. gada 10. septembris), 7. lpp.)

20 02 07 02 — Darbinieku kvalifikācijas celšana								
20 03 05 — Infrastruktūra un loģistika								
Citas ar cilvēkresursiem nesaistītās budžeta pozīcijas (norādīt vajadzības gadījumā)								
Starpsumma — citi, 7. IZDEVUMU KATEGORIJA daudzgadu finanšu shēmā								

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS daudzgadu finanšu shēmā	N gads ⁶⁷	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	N+4 gads	N+5 gads	N+7 gads	Kopā
Izdevumi par tehnisko un administratīvo palīdzību (<u>neiekļaujot</u> ārštata darbiniekus) no darbības apropriācijām (bijušās BA pozīcijas):								
— galvenajā mītnē								
— Savienības delegācijās								
Citi pārvaldības izdevumi pētniecībai								
Politikas IT izdevumi par darbības programmām ⁶⁸								
Korporatīvie IT izdevumi par darbības programmām ⁶⁹								

⁶⁷ “N” gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet “N” ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021.). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem

⁶⁸ Ir nepieciešams *DIGIT GD* — IT investīciju komandas atzinums (skatīt IT finansēšanas pamatnostādnes, C(2020)6126 final (2020. gada 10. septembris), 7. lpp.)

Citas ar cilvēkresursiem nesaistītās budžeta pozīcijas (norādīt vajadzības gadījumā)								
Starpsumma — citi, ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS daudzgadu finanšu shēmā								
Kopā — citi administrācijas izdevumi (visas DFS izdevumu kategorijas)								

⁶⁹ Šajā postenī ir iekļautas vietējās administratīvās sistēmas un iemaksas korporatīvo IT sistēmu līdzfinansēšanā (skatīt IT finansēšanas pamatnostādnes, C(2020)6126 final (2020. gada 10. septembris)).

3. Kopējās administratīvās izmaksas (visas DFS izdevumu kategorijas)

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Kopsavilkums	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
7. izdevumu kategorija — cilvēkresursi	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760			
7. izdevumu kategorija — citi administratīvie izdevumi								
Starpsumma — 7. izdevumu kategorija	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760			
Ārpus 7. izdevumu kategorijas — cilvēkresursi								
Ārpus 7. izdevumu kategorijas — citi administratīvie izdevumi								
Starpsumma — citas izdevumu kategorijas								
KOPĀ 7. IZDEVUMU KATEGORIJA un ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760			

Šie ir pilnīgi jauni uzdevumi. Nepieciešamās administratīvās apropriācijas varētu tikt nodrošinātas, izmantojot budžetu, ko varētu pārdalīt ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

4.

4. Izmaksu aplēsēm izmantotās aprēķina metodes

4.1. Cilvēkresursi

Šajā daļā ir izklāstīta aprēķina metode, kas izmantota vajadzīgo cilvēkresursu aplēsēm (pieņēmumi par darba slodzi, to skaitā konkrētas darbvietas (Sysper 2 darba profili), darbinieku kategorijas un atbilstošās vidējās izmaksas)

7. IZDEVUMU KATEGORIJA daudzgadu finanšu shēmā
NB! Katras galvenās mītnes darbinieku kategorijas vidējās izmaksas ir pieejamas BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/pre/legalbasis/Pages/pre-040-020_preparation.aspx
• Ierēdņi un pagaidu darbinieki No 1 līdz 5 AD amata vietām Regulas īstenošanas uzraudzībai — pārraudzīt ACER un sadarboties ar to, — izveidot tiesisko regulējumu uz tirgu balstītai ūdeņraža nozares un ūdeņraža tīklu attīstībai, — izveidot vajadzīgo tiesisko regulējumu ar mērķi uzlabot gāzes pārrobežu tirdzniecības apstākļus, ņemot vērā atjaunīgo un mazoglekļa gāzu pieaugošo lomu, un nodrošināt vairāk tiesību patērētājiem, — nodrošināt, ka viseiropas tīklu operatoru struktūras ievēro ES tiesību aktus. Vidējās izmaksas ņemtas no paziņojuma Ares(2020)7207955.
• Ārštata darbinieki

Ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS daudzgadu finanšu shēmā
• Tikai no pētniecības budžeta finansētās amata vietas
• Ārštata darbinieki

4.2. Citi administratīvie izdevumi

Norādīt informāciju par katrai budžeta pozīcijai izmantoto aprēķina metodi un jo īpaši par pamata pieņēmumiem (piemēram, sanāksmju skaitu gadā, vidējām izmaksām u. c.)

7. IZDEVUMU KATEGORIJA daudzgadu finanšu shēmā

--

Ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS daudzgadu finanšu shēmā